

Gemeente Assen

De Vaart erin...

Jaarverslag

2009

Inhoudsopgave

Aanbieding	7
Opbouw verslaglegging.....	7
Kwaliteit beleidsverantwoording	7
Inleiding en hoofdlijnen beleidsuitvoering.....	11
Inleiding	11
Samenvatting beleidsverantwoording per programma.....	13
Financieel resultaat 2009.....	19
Beknopte analyse rekeningsresultaat	22
Resultaatbestemming	22
Beleidsverantwoording per programma	
Bestuur en burger	25
Stadsontwikkeling.....	33
Mobiliteit.....	41
Stads- en wijkbeheer	45
Onderwijs	53
Kunst en cultuur	59
Zorg en welzijn	63
Werk en inkomen	71
Sport en ontspanning.....	75
Veiligheid.....	81
Duurzaamheid en milieu	87
Bouwen en wonen	91
Algemene dekking	97
Paragrafen	
Lokale heffingen	105
Weerstandvermogen	109
Instandhouding kapitaalgoederen.....	117
Financiering en treasury	125
Verbonden partijen.....	131
Grondbeleid.....	139
Bedrijfsvoering.....	143
Algemeen.....	153
Kerngegevens	153
Organisatie	155
Verklaringen	157
Bijlagen	
Bijlage I Bronvermelding indicatoren en kengetallen.....	161
Bijlage II Afkortingen	163

Jaarverslag
2009

Aanbieding

Aanbieding

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening over 2009 aan. Behandeling en vaststelling staan gepland voor de raadsvergadering van 17 juni 2010. Daaraan voorafgaand vindt onderzoek van de jaarstukken plaats door de rekeningscommissie. Speciaal voor het onderzoek van de jaarrekening wordt de rekeningscommissie uitgebreid met leden van de overi-

ge, daarin normaliter niet vertegenwoordigde, fracties uit uw raad. De rekeningscommissie onderzoekt de rekening aan de hand van het rapport van bevindingen van de accountant en brengt van dat onderzoek verslag uit aan uw raad. Behandeling en bespreking van de stukken in de rekeningscommissie staan gepland voor 19 mei 2010.

Opbouw verslaglegging

In het kader van de veranderingen in de planning & control cyclus bestaan de jaarstukken met ingang van 2009 uit twee separate boekwerken, namelijk een jaarverslag en een jaarrekening. In overleg met de rekeningscommissie is hiertoe besloten, met als doel de informatievoorziening aan uw raad te verbeteren.

In het jaarverslag ligt de focus op de beleidsmatige verantwoording. Het verslag gaat in op de beleidsuitvoering en de bereikte resultaten. Na de inleiding wordt per programma op hoofdlijnen inzicht gegeven in de beleidsuitvoering. In het kort volgt daarna een overzicht van het financiële resultaat op programmaniveau met een opsomming van de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting.

De inleiding en hoofdlijnen worden afgesloten met een overzicht van de voorstellen voor resultaatbestemming. In het daarop volgende hoofdstuk komt de uitgebreide verantwoording van de beleidsuitvoering per begrotingsprogramma aan de orde.

De paragrafen daarna geven aanvullend en vanuit een andere invalshoek dwarsdoorsneden van het gevoerde beleid en beheer. Het betreft hier het fiscale beleid, het financierings- en treasurybeleid, het weerstandsvermogen, het grondbeleid, het beheer en onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen, de bedrijfsvoering en de relatie met de verbonden partijen. Het jaarverslag wordt afgesloten met een aantal algemene kerngege-

vens over 2009 en een overzicht van de gemeentelijke organisatie in 2009.

De jaarrekening dient voor de financiële verantwoording. De jaarrekening geeft inzicht in het financiële eindresultaat 2009 met in de inleiding een analyse en toelichting op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting. Daarna wordt ingegaan op de voorstellen voor bestemming van het resultaat. Vervolgens komt in de jaarrekening de middeleninzet op programmaniveau aan de orde gevolgd door de geconsolideerde balans ultimo 2009 met bijbehorende toelichting en de rekening van lasten en baten over 2009. Aan het slot van de jaarrekening volgt de SiSa-verantwoording.

Naast het jaarverslag en de jaarrekening blijft de productrekening intact. De productrekening is bedoeld als verdiepingsslag op de programmaverantwoording en geeft meer specifiek informatie over de beleidsuitvoering op productniveau i.c. de productrealisatie. De productrekening is net als de productraming bestemd voor intern gebruik en interne verantwoording. Het betreft hier de zogenaamde 'uitvoeringsinformatie' bestemd voor ons college en de interne verantwoording door het management. De productrekening vormt geen onderdeel van de raadszitting en behoeft niet door uw raad te worden vastgesteld. Ditzelfde geldt voor de afzonderlijke jaarrekening van het gemeentelijk Grondbedrijf.

Kwaliteit beleidsverantwoording

In aansluiting op de voor- en Najaarsnota is in het jaarverslag 2009 in het bijzonder aandacht voor de beleidsthema's en projecten met een hoge bestuurlijke prioriteit. In de beleidsverantwoording staan deze items op de voorgrond.

In het kader van de kwaliteitsverbetering van de beleidspresentatie is met de programmabegroting 2009 gestart met het 'versmarten' van de programma's. Dit met als doel om te komen tot duidelijke, beknopte, overzichtelijke, meetbare en in een logische onderlinge samenhang gepresenteerde informatie over het te voeren gemeentelijke beleid, de daaraan verbonden activiteiten, de maatschappelijke effecten en de kosten. Als onderdeel van de programmaverantwoording zijn ook in het jaarverslag de prestatie-indicatoren en kengetallen opgenomen. Een aantal indicatoren wordt conform

afpraak slechts eenmaal per twee jaar gemeten, waardoor niet alle waarden over 2009 beschikbaar zijn.

Verder is de kwaliteit van de paragrafen 'onderhoud kapitaalgoederen' en 'weerstandsvermogen' verbeterd. De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is onder andere aangepast naar aanleiding van gewijzigde BBV-regelgeving. De opzet en inhoud van deze paragraaf in de begroting 2010 is vertrekpunt geweest voor het jaarverslag 2009. Zoals bekend is in 2008 een methodiek ontworpen voor het kwantificeren van de gemeentelijke risico's. In de programmabegroting 2009 is deze methodiek input geweest voor een nieuwe opzet van de paragraaf weerstandsvermogen. Deze opzet heeft tevens als basis gediend voor het jaarverslag.

Jaarverslag
2009

Inleiding en
hoofdpijnen
beleidsuitvoering

Inleiding

Het jaar 2009 stond wereldwijd in het teken van de economische crisis. Wat in 2008 met de val van een Amerikaanse handelsbank begon, ontpopte zich het afgelopen jaar in een razend tempo tot een wereldwijde economische recessie waarvan we de gevolgen, ondanks het zich aandienende herstel, ook in ons land nog vele jaren zullen ondervinden.

Het is onmiskenbaar dat de crisis het afgelopen jaar, ondanks het feit dat de gevolgen hier tot nu toe beperkt zijn ten opzichte van het landelijke beeld, ook in onze gemeente haar sporen heeft nagelaten. Belangrijke graadmeters daarvoor zijn de stagnerende economische bedrijvigheid, afname van werkgelegenheid en een toenemend beroep op inkomensondersteunende voorzieningen. Ook was sprake van stagnerende woningbouwproductie en deden zich als gevolg van de crisis complicaties en vertragingen voor bij de voorbereiding en realisatie van nieuwbouwprojecten. Verder werden de uitkeringen uit het gemeentefonds bevroren. Om de lokale economie zo veel mogelijk te blijven stimuleren en daarmee zoveel mogelijk werkgelegenheid te behouden zijn wij in 2009, in plaats van af te remmen, doorgegaan met de uitvoering van ons beleid. Waar dat binnen onze mogelijkheden lag hebben we via flankerend beleid maatregelen getroffen om de inwoners, werkzoekenden, bedrijven en andere maatschappelijke partners in onze gemeente zo goed mogelijk te ondersteunen en te faciliteren bij het opvangen van de gevolgen van de recessie.

Het afgelopen jaar vanuit dat perspectief overziend, kunnen we constateren dat we er, ondanks de financieel economische tegenwind, opnieuw in zijn geslaagd om verder voortgang te maken met en successen te boeken bij de realisatie van de beleidsdoelen die we onszelf aan het begin van de collegeperiode hebben gesteld.

Het vaststellen van de structuurvisie 'Hoofdstad Assen', de in 2009 gestarte voorbereidingen voor de realisatie van de projecten in het kader van de FlorijnAs, de start van de bouw voor De Nieuwe Kolk en de besluiten die we in 2009 samen met uw raad hebben genomen over de nieuwe huisvesting van het voortgezet onderwijs zijn daarvan sprekende voorbeelden. Met het overweldigende succes van Assen als start- en etappeplaats in de Vuelta hebben we niet alleen onze eigen gemeente, maar de gehele provincie Drenthe, nationaal en internationaal op de kaart gezet. Daarnaast waren de evenementen in het kader van het Historisch jaar 'Assen 750' zeer succesvol.

In de wetenschap dat we onszelf daarmee verder financieel klem zouden zetten hebben we, ter bescherming van de kwetsbare groepen, het 'Meedoen-beleid' verruimd en geïntensiveerd. Gelijktijdig hebben we intern een route uitgezet op basis waarvan we de komende jaren geleidelijk weer naar een financieel gezonde situatie zouden moeten kunnen toegroeien. De lage inflatie en de relatief gunstige rente kunnen daar aan bijdragen.

De gemeentelijke financiën zijn door de crisis in korte tijd zwaar onder spanning komen te staan. Assen was en is daarin geen uitzondering. De uitkomst van de jaarrekening 2009, de slechts met grote moeite sluitende begroting 2010 en de vanaf 2011 voorliggende bezuinigingsopgaaft van € 15 mln. zijn daarvan sprekende voorbeelden. Al met al ontwikkelingen die er toe leiden om de komende jaren kritisch naar de bestaande beleidsuitvoering te kijken en die aantonen hoe belangrijk het is om over een stevige financiële buffer te beschikken waarmee in dit soort situaties de eerste financiële klappen kunnen worden opgevangen. In dat verband mag de overname van Essent nv door het Duitse energieconcern RWE en de daarmee verbandhoudende verkoop van onze aandelen hier niet onvermeld blijven.

Bestuur en burger

Om de dienstverlening te verbeteren werkt het Klant Contact Centrum met een kennisbank.

Medewerkers kunnen hiermee al meer dan de helft van de vragen direct afhandelen. Met de introductie van DImpact hebben wij de digitale dienstverlening aan inwoners verder verbeterd.

In 2009 zijn we verder gegaan met deregulering. Dit betekent aanpassing van regelgeving, inpassing in de werkprocessen en communicatie naar burgers en bedrijven.

Brieven worden steeds sneller beantwoord. Ook hebben wij de begrijpelijkheid en leesbaarheid verbeterd.

Onze nieuwe website is in januari 2010 gelanceerd. Veelgestelde vragen zijn het vertrekpunt van de site.

We hebben de nieuwe huisstijl in 2009 ingevoerd. Onze huisstijl is te zien op bedrijfswagens, kleding, schriftelijke materialen en onze website. Hiermee beschikken we over een herkenbare manier van communiceren met inwoners.

Interactief beleid is een belangrijk instrument om de afstand tussen burger en bestuur te verkleinen. In 2009 hebben wij een begin gemaakt met de implementatie van de notitie interactief beleid.

Voorbeelden hiervan zijn de betrokkenheid van burgers bij het Cultureel Kwartier en het Erfgoed Kwartier. Ook bij de FlorijnAs zullen we inwoners en andere belanghebbenden gaan betrekken.

Samen met de binnenstadsvereniging en ondernemers uit de toeristische sector, die zich hebben verenigd, maken wij gezamenlijk plannen ter promotie van onze gemeente. In 2010 zullen we in samenwerking met deze partijen onze gemeente verder in de markt zetten.

Als het gaat om internationale samenwerking willen wij millenniumgemeente zijn en kiezen we voor blijvende samenwerking met de zustersteden Naledi en Poznan. In Naledi is het afvalbeheer verbeterd. Samen met Groningen en Poznan hebben wij in Kaliningrad gewerkt aan een bedrijvenloket. De stedenband met Bad Bendheim is in september 2009 beëindigd.

Stadsontwikkeling

Assen groeit naar 80.000 inwoners. Dit vraagt om een sterke economie en stelt eisen aan de inrichting van de ruimte voor wonen, werken, verkeer en recreatie. Behoud van het monumentale landschap rondom onze stad en het cultuurhistorisch erfgoed zijn daarbij voorwaarden. In 2009 liep hiervoor een aantal grote projecten: de Structuurvisie, De Nieuwe Kolk, het Erfgoedkwartier en de Masterstudie FlorijnAs. De Masterstudie bevat het kader voor de uitwerking van de vijf verschillende deelprojecten: Assen-Zuid, Stationsgebied, tweede fase Blauwe As, Havenkwartier en revitalisering Stadsbedrijvenpark. De Masterstudie hebben wij in nauw overleg met de provincie opgesteld. Met de provincie hebben we ook afspraken gemaakt over de dekking van de regio-specifieke (RSP)-bijdrage.

Uitbreiding van bestaande bedrijven en de vestiging van nieuwe bedrijven moet de werkgelegenheid op peil houden. Onze focus ligt op de energiegerelateerde bedrijvigheid, zorg, sensortechnologie en toerisme en recreatie. Een groter en gedifferentieerder winkelaanbod in onze stad en meer mbo- en hbo-scholen kunnen ook een positief effect hebben op de werkgelegenheid. In 2009 zijn meerdere projecten uit de economische beleidsagenda gestart, waaronder Sensortechnologie (INCASS3, Sensorcity) en het Ondernemershuis.

Op het gebied van recreatie hebben we ingezet op het versterken van de toeristische en recreatieve structuur en een levendiger binnenstad gericht op het trekken van meer bezoekers naar Assen. De verdere ontwikkeling van Assen-Zuid, inclusief het ontwikkelen van een visie voor de ontwikkeling van de toeristisch recreatieve zone hebben wij meegenomen als deelproject in de FlorijnAs. De verbetering van het recreatiegebied Baggelhuizen is afgerond met de opening van het strandpaviljoen.

Mobiliteit

Groei van de stad veroorzaakt een toename van verkeer. Bereikbaarheid, een veilige en vlotte verkeersontwikkeling voor al het verkeer en goede parkeervoorzieningen blijven onze aandachtspunten.

In 2009 stonden onder andere de volgende onderwerpen op de agenda: voorbereiding knooppunt A28-verdubbelde N33, verbeterde verbinding N373-N371 (Norgervaart-Balkenweg), bereikbaarheidsvisie binnenstad. Wij hebben uw raad in december

2009 geïnformeerd over de verdubbeling van de N33 met een viaduct als aansluiting op de A28. Besluitvorming volgt begin 2010. Wij verwachten de verdubbeling te kunnen realiseren tussen 2011-2014. De besluitvorming rond het Norgerbrugtracé heeft langer geduurd dan verwacht. Eind 2009 bereikten wij bestuurlijke overeenstemming over een voorkeursalternatief.

Station Assen-Zuid en de Stadsboulevard zijn voor ons belangrijke onderwerpen. Beide onderwerpen hebben wij opgenomen in de Masterstudie FlorijnAs en hebben wij inmiddels uitgewerkt in een concreter projectplan.

In september is de bereikbaarheidsvisie Binnenstad aan uw raad voorgelegd voor een oriënterende bespreking. Met deze visie als basis hebben wij de herinrichting van het Erfgoedkwartier met een dertig kilometerregime voor de singels uitgewerkt.

In september is het uitvoeringsprogramma 2009-2010 van de nota Fietsverkeer door uw raad vastgesteld. Hierin staat een pakket maatregelen ter bevordering van het fietsverkeer. Dit betreft onder andere een forse uitbreiding van de stalling bij het station, het asfalteren van de fietsroute Nobellaan, de veiligheidsmaatregelen fietsroute Graswijk en het doortrekken van het fietspad Korenmaat naar Diepstroeten. Voor een deel realiseren wij dit in 2010.

Stads- en wijkbeheer

Door de strenge winter 2009/2010 is sprake van veel extra kosten voor gladheidsbestrijding.

In 2009 hebben wij sport- en spelvoorzieningen gerealiseerd. Dit is betaald uit het eind 2008 door uw raad beschikbaar gestelde budget van € 1 mln. In overleg met jongeren en andere bewoners zijn de wensen in kaart gebracht en hebben wij in zes wijken trapvelden aangelegd.

Wij betrekken bewoners waar mogelijk bij de vorming en uitvoering van onze beleidsvoornemens. Hiervoor hebben wij in 2009 tal van projecten uitgevoerd. Bezoeken die wij aan bewoners brengen en het constructieve overleg met ambtenaren wordt door bewoners erg op prijs gesteld.

Onderhoud openbare ruimte

Wij passen de systematiek Integraal beheer openbare ruimte succesvol toe. Het schouwen gebruiken wij als instrument om te bepalen of de beoogde visuele kwaliteit voldoet aan de doelstelling. Het is lastig om de afgesproken niveaus te halen, vooral in die situaties waar de kwaliteit onder druk staat.

Spelen

In 2009 was meer onderhoud nodig dan voorgaande jaren. Daarnaast hebben wij 56 speeltoestellen vervangen. Aanleg van natuurspeelplaatsen is speerpunt in ons speelbeleid. Financiering hiervoor willen wij in 2010 regelen.

Begraven en begraafplaatsen

Het uitvoeringsprogramma begraafplaatsen hebben wij voor het belangrijkste deel uitgevoerd (beheer, registratie, communicatie, planvorming). Afronding voorzien wij in de eerste helft van 2010. Hierna, komen de vervolgstappen voor de nieuwe plannen aan bod (inrichtings- en ruimingsplan Boskamp, toekomstplan Noorder- en Zuiderbegraafplaats). Het monumentale hekwerk van de Zuiderbegraafplaats hebben wij opgeknapt.

In 2009 hebben wij 24 bushaltes toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking.

Een veiliger stad voor al het verkeer wordt vooral bereikt door gedragsbeïnvloeding en intensievere handhaving. Samen met de provincie hebben wij projecten voor gedragbeïnvloeding opgepakt voor scholen en voor doelgroepen zoals jonge automobilisten.

Een ruimer aanbod aan parkeervoorzieningen nabij (kern)winkelgebieden en minder wijkvreemde parkeerders in woongebieden rond (kern)winkelgebieden waren twee belangrijke speerpunten. Wij zijn in september 2009 gestart met de bouw van de parkeergarage De Nieuwe Kolk. In 2009 hebben wij in een deel van Centrum-Zuid het vergunningparkeren ingevoerd en een tijdelijk parkeerterrein ingericht op de plek van de oude Postgarage.

Groenrenovaties

In delen van de wijken Lariks, Noorderpark, Pittelo en Baggelhuizen hebben wij het groen gerenoveerd, regelmatig in combinatie met integrale en Gebiedsgerichte projecten. Wijkbewoners konden meedenken over de plannen. Vanwege hogere kosten dan geraamd zullen wij slechts een klein deel van het werk uitvoeren.

Recreatiegebied Baggelhuizen

Het strandpaviljoen is gerealiseerd en geopend in juni. De bezoekersaantallen waren vooral op zonnige dagen hoog. Het totaal aantal bezoekers is in 2009 bijna verdubbeld naar 125.000.

Recreatie Havenkanaal en De Vaart

Wij hebben de herinrichting van het Havenkanaal afgerond en onze stad heeft 1.100 passanten mogen verwelkomen.

Natuur- en milieueducatie

Voor het Milieu Educatief Centrum is een aansprekend en bijzonder voorlopig ontwerp gemaakt. De nieuwe raad zal een besluit nemen over de realisatie.

Met vernieuwingen in het programma NME hebben wij vorm en inhoud gegeven aan de ambities van het Natuur en Milieu Educatie beleid. Met een goede centrale voorziening kan de kwaliteit van de NME verhoogd worden. Ook is efficiënter werken dan mogelijk.

Bomenonderhoud

Een derde van de bomen in de openbare ruimte hebben wij geïnspecteerd om de gezondheid en veiligheid vast te stellen. Hierna is onderhoud gedaan en zijn bomen vervangen.

Overige ontwikkelingen

Om problemen met de eikenprocessierups te voorkomen hebben wij in 2009 de nodige voorbereidingen getroffen. De effecten zullen in de praktijk moeten blijken.

Onderwijs

Assen wil alle kinderen in de gemeente optimale ontwikkelingskansen bieden. Wij zetten daarom stevig in op de samenhang in het aanbod van het primair en voortgezet onderwijs, de kennisinfrastructuur op mbo- en hbo-niveau en de Brede Scholen. Vermindering van werkloosheid onder schoolverlaters en verbetering van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting staan ook hoog op onze agenda.

Bij de begrotingsbehandeling hebben wij opdracht gekregen om de nieuwbouw voor het Dr. Nassau-college en de CS. Vincent van Gogh gelijktijdig te realiseren. Het investeringskrediet daarvoor hebt u inmiddels beschikbaar gesteld.

In 2009 is het actieplan Jeugdwerkloosheid Drenthe 2009-2011 'Mooi wark' opgesteld. Dit is een plan van provincie, gemeenten, instellingen, ondernemersorganisaties en jeugdzorg om de verwachte verdubbeling van de jeugdwerkloosheid tot en met 2011 met de helft terug te dringen. Het ministerie ondersteunt de Drentse plannen met € 1,5 mln. De plannen worden in 2010 uitgewerkt en ingediend bij het ministerie.

Optimale ontwikkelings-, ontplooiings- en opleidingsmogelijkheden voor kinderen en jongeren leiden tot meer schoolsucces en betere doorstroming

Kunst en Cultuur

Voor 2009 stond een levendig Assen centraal met een gedifferentieerd aanbod voor Assen en omgeving.

Wij hebben stevig ingezet op de versterking van de culturele infrastructuur van onze gemeente. Denk aan toegang tot subsidiestromen voor groepen en instellingen, een gericht aanbod aan culturele activiteiten, meer en betere cultuuraccommodaties en differentiatie van accommodaties naar centraal en wijkniveau. Concreet hebben wij in 2009 daarvoor de subsidie- en stimuleringsregelingen herijkt en eind 2009 is in een vijfjarig beleidskader ons standpunt over de dienstverlening van de bibliotheek in de wijken geformuleerd. Daarnaast hebben wij het gebouw De Schalm aangepast.

De kunst- en cultuursector kent veel verbonden partijen vooral via subsidierelaties. Goede prestatieaf-

spraken/budgetovereenkomsten met hen zijn het fundament voor een goed functionerende culturele infrastructuur. Daarvoor moeten wij beleidskaders formuleren en vaststellen. Eind 2009 hebben wij het beleidskader bibliotheekwerk vastgesteld. Door het organiseren van grote evenementen hebben wij meer mensen betrokken bij de cultuur in onze gemeente (Vuelta, Historisch Jaar). Belangrijke dragers van het culturele beeldmerk van de gemeente worden De Nieuwe Kolk, het ICO en het Erfgoedkwartier (de Culturele As). De bouw van De Nieuwe Kolk is gestart. Voor de cultuurparticipatie is ook de Brede school een belangrijke drager geworden. In het kader van de uitvoering van de Cultuurnota hebben wij een groot aantal activiteiten uitgevoerd: het programma cultuurparticipatie, verdere uitvoering van het cultuurtraject.

naar voortgezet onderwijs en uiteindelijk betaald werk. Ook deelname aan diverse activiteiten in de vrije tijd horen hierbij. Randvoorwaarden zijn voldoende zorg en opvang. In 2009 hebben wij daarvoor de volgende activiteiten ontplooid:

Organisatie van opvoedingsondersteuning en het bevorderen van ouderbetrokkenheid, het bevorderen van dagarrangementen en naschoolse activiteiten/verlengde schooldag, het verbeteren van de zorgafstemming rond het onderwijs en de voorbereiding/ontwikkeling van het mobiliteitscentrum nabij het TT-circuit. Deze activiteiten konden voor een deel versterkt en/of uitgevoerd worden in het kader van de Sociale Alliantie met de provincie Drenthe.

De Brede School is cruciaal voor deze ontwikkelingen. In alle wijken in Assen zijn in 2009 Brede School activiteiten uitgevoerd. Bij de Brede Scholen is het streven dat alle kinderen van 4 tot 15 gebruik kunnen maken van deze faciliteiten. Voor de coördinatie van activiteiten en faciliteiten van de Brede School hebben wij zes combinatiefunctionarissen aangesteld.

Wij onderzoeken of het haalbaar is Centra Jeugd en Gezin als frontoffice in de Brede School te integreren. Hiertoe hebben wij in 2009 twee pilots uitgevoerd.

Zorg en welzijn

De doelstellingen van deelname, sociale betrokkenheid en integrale en toegankelijke voorzieningen zijn in 2009 richting gevend geweest bij de uitvoering van dit beleidskader.

Beleids thema's en projecten Wmo

Assen scoort bovengemiddeld in het landelijke klanttevredenheidsonderzoek. De nieuwe Wmo-raad is in oprichting. De uitvoering van de verbeteragenda voor mantelzorgondersteuning is in volle gang.

Wij voeren het communicatieplan uit, waarbij wij speciale aandacht schenken aan jonge mantelzorgers en allochtonen.

Wij hebben een eerste overleg gevoerd met zorgaanbieders over het herkennen en doorleiden van problemen. Woonwensen in verband met mantelzorg hebben wij meegenomen in het woonwensen onderzoek.

De beurs voor maatschappelijk betrokken ondernemen, de Asser beursvloer, was een groot succes. De doelstelling van 50 matches tussen ondernemers en maatschappelijke organisaties is met totaal 85 matches ruimschoots gehaald. Legesvrijstellingen voor vrijwilligers en de vrijwilligersverzekering bevorderen vrijwilligerswerk. Wij hebben de Vrijwilligerscentrale versterkt in haar spilfunctie, onder andere met een servicepunt in de Openbare Bibliotheek.

Project jeugd alcohol

Ons doel is alcohol en drugsgebruik onder jongeren terug te dringen. De leeftijd waarop jongeren met alcohol en drugs beginnen willen we verhogen. Onze beleidsnotitie en een uitvoeringsplan liggen klaar. Cijfers over alcoholgebruik door jongeren in Assen laten zien dat ze minder drinken dan gemiddeld in Drenthe. De gedronken hoeveelheid is echter nog steeds verontrustend.

Realisatie (pilots) Centra Jeugd en Gezin.

Wij hebben de inventarisaties afgerond en tussentijdse adviezen uitgewerkt tot concrete acties, afspraken en maatregelen. (zorgstructuur, buurtnet-werken, Drentse Verwijs Index, communicatieplan 2010).

Kadernota jeugdbeleid

De beleidsnotitie en het uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid met de pijlers: vrije tijd, veiligheid, onderwijs, gezondheid en werk voeren wij uit. De pijlers vrije tijd en veiligheid hebben wij via een innovatief jeugdparticipatie traject ingevuld. Hierbij waren 150 jongeren actief betrokken. Inmiddels is jeugdparticipatie in de vorm van een jongerendenktank geborgd binnen onze organisatie en betrekken wij jongeren op deze wijze bij de formulering van nieuw beleid. Wij zijn gestart met het project jeugdambassadeurs.

Leefbaarheid

De resultaten van het leefbaarheidsonderzoek 2009 laten zien dat de tevredenheid van de inwoners verder toeneemt. Er zijn inmiddels negen projecten voor gebiedsgericht werken. Vanaf 2011 werken wij aan structurele inbedding van deze methodiek.

Werk en Inkomen

Uit de prognoses blijkt dat het aantal niet werkende werkzoekenden in Noord Nederland stijgt als gevolg van de economische crisis. Ook Assen ontkomt niet aan de gevolgen van deze recessie. Het aantal niet werkende werkzoekenden was eind december 2.376. Het aantal bijstandsuitkeringen ruim 1.600.

Elektronisch Kind Dossier

Wij werken samen met de gemeentelijke gezondheidsdienst en Icare aan de invoering van het elektronisch kinddossier.

Kleurrijk Assen

Wij voeren regulier overleg met allochtone en Molukse organisaties waarbij verschillende thema's aan de orde komen. In 2009 was dat het arbeidsmarktbeleid. De activiteit sport voor vrouwen en jongeren loopt goed. Het opzetten van het P-team (participatie team) hebben wij voorbereid.

Sociale betrokkenheid

In 2009 is de sociale betrokkenheid verder toegenomen. Dat is het resultaat van het project Assen Jouw Podium, het Go4It project, de ondersteuning van de bewonersinitiatieven en het project Buurtbemiddeling.

Maatschappelijke opvang

Meer integrale en toegankelijke voorzieningen in de stad en wijken die op de vraag zijn afgestemd.

Met betrokken partijen hebben wij gewerkt aan het voorkomen van huisuitzettingen.

Wij hebben een notitie zwerfjongeren vastgesteld waarin wij onze beleidsuitgangspunten hebben verwoord en waarmee wij opdracht hebben gegeven tot uitbreiding van de opvangcapaciteit.

In Hoogeveen is een inloop voor dak- en thuislozen gerealiseerd en de kortdurende opvang voor daklozen is aanbesteed. In 2009 hebben wij het uitvoeringsprogramma Stedelijk Kompas 'van de straat, zorg op maat 2008 – 2011' verder uitgevoerd. Voor de opvang voor zwakkere doelgroepen hebben wij een heroriëntatie opgesteld in samenwerking met de regiogemeenten.

Strekking is dat de regiogemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor preventie en nazorg en dat de centrumgemeente verantwoordelijk is voor de opvangvoorzieningen.

AWBZ-compensatiemaatregelen

Als maatregelen zijn ingezet (of in ontwikkeling) het noodfonds OGGz, ondersteuning aan ontregelde gezinnen en wijkondersteuning aan kwetsbare mensen. In 2009 is het aantal mensen dat als gevolg van de Awbz-maatregelen geen ondersteunende en activerende begeleiding meer ontving heel beperkt gebleven.

Wij stellen alles in het werk om zoveel mogelijk mensen deel te laten nemen aan de samenleving. Enerzijds door het vergroten van werkgelegenheid en vermindere van werkloosheid, anderzijds door grotere deelname van Asser minima aan de samenleving.

Wij denken bij het vergroten van de werkgelegenheid aan een intensievere samenwerking met het bedrijfs-

leven en andere werkgevers. In 2009 resulteerde dit onder andere in het Actieplan jeugdwerkloosheid, het Ondernemersloket bij het werkplein Baanzicht en het opzetten van het Social Partnership.

Werknemers van Alescon hebben een afstand tot de arbeidsmarkt. De aanpak om een stap dichterbij de reguliere arbeidsmarkt te komen varieert sterk. Het gaat om maatwerk dat aansluit bij de mogelijkheden van de werknemer en de regionale arbeidsmarkt.

De samenwerking en betrokkenheid van de deelnemende gemeenten bij de uitvoering Wsw/Alescon is groter geworden. Bij Alescon zijn in 2009 naar aanleiding van het Medewerkers Tevredenheids Onderzoek verschillende maatregelen genomen onder andere gericht op de communicatie, verkleining van werksunits en verbetering in aansturing.

Sport en ontspanning

Sport

Op het gebied van de accommodaties is veel vooruitgang geboekt. Voorbeelden zijn aanleg van diverse kunstgrasvelden bij verenigingen en in wijken, uitbreiding van kleedkamers en de realisering van binnensportfaciliteiten. Wij zijn gestart met de verplaatsing van HVA, aanpassing Dijkveld en verdere ontwikkeling MFA Pittelo en derde scholencluster Kloosterveen.

Voor Stadsbroek hebben wij de diverse programma's van eisen voor sporthal, wielercentrum en zwembad in samenspraak met toekomstige gebruikers en De Bonte Wever ontwikkeld. Begin 2010 zullen wij beginnen met de aanbesteding van de sporthal. De ingebruikname staat gepland voor augustus 2011.

Wij zijn in 2009 gestart met de uitvoering van de Kadernota Sport en Bewegen.

In 2009 zijn drie van de zes BOS-projecten beëindigd en de eerste zes combifunctionarissen (Impuls brede school, sport en cultuur) aan de slag gegaan. Zij hebben de samenwerking gezocht met tal van partijen. Hiermee is het sportaanbod voor alle jongeren aanzienlijk uitgebreid.

Samen met de provincie Drenthe, gemeente Emmen en de KNVB is de bid op het WK CP-voetbal 2011

In 2009 hebben wij het Meedoenbeleid geëvalueerd en is een aantal beleidswijzigingen ingevoerd. Zo is er nu een beleid voor gebruiksgoederen. Op 15 oktober heeft uw raad besloten om voor 2009 een aanvullende bijdrage beschikbaar te stellen van ruim € 1 mln.

In 2009 is meer gebruik van de Asser jeugdvakantieweken gemaakt. Uw raad heeft in de raad van 15 oktober verzocht om in de Asservakantieweken ruimte te maken voor gezinsvakanties. Hieraan hebben wij gehoor gegeven door voorwaarden voor een gezinsvakantie te formuleren en geld te reserveren.

In 2009 hebben wij binnen werkplein Baanzicht een klanttevredenheidsonderzoek gehouden. Werkzoekenden geven voor de dienstverlening van werkplein Baanzicht een 6,9, werkgevers een 7,3.

(voetbal voor personen met hersenbeschadiging) succesvol verlopen. Wij zorgen als speelstad voor de accommodatie in 2011.

Het project 'Assen fit en gezond' heeft heel Assen-Oost aan het bewegen gekregen.

Sportverenigingen hebben last van de crisis. De druk op de vrijwilligers is groter geworden. In samenspraak zijn diverse knelpunten opgelost, maar dit blijft de nodige zorg en aandacht vragen voor de komende jaren.

Ontspanning

Vuelta

Dit evenement was een enorm succes.

De vanaf januari georganiseerde side-events (La Vuelta beweegt Assen) hebben hieraan een belangrijke bijdrage geleverd. De side-events brachten inwoners op de hoogte en zorgden ervoor dat veel inwoners in beweging kwamen.

Evenementen staan ten dienste van relatiemarketing voor bedrijfsleven, inwoners, verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers. Uit onderzoek blijkt het belang van evenementen voor Assen. De economie en de leefbaarheid zijn erbij gebaat.

Veiligheid

Verbetering brandveiligheid woningen

Werkzoekenden kunnen twee jaar aan de slag bij de Energiewacht voor het uitvoeren van veiligheidschecks en de wijkgerichte Smokey campagne. Door hun inzet was het project 'brandveiligheid thuis' een groot succes in 2009. De brandweerleerkracht geeft op 22 van de 25 basisscholen les in het onderwerp brandveiligheid.

Veiligheid in wijken

In 2009 hebben wij voor alle negen wijken en in samenwerking met alle relevante partijen, wijkveiligheidsplannen opgesteld. In 2010 starten wij met de uitvoering van de plannen.

Nieuwe brandweerkazernes.

We hebben in 2009 een plan gemaakt voor de nieuwe brandweerkazernes.

Kadernota integrale handhaving 2010-2014

We zijn in 2009 gestart met de kadernota 2010-2014, die de contournota handhaving uit 2003 gaat opvolgen.

Crisismanagement

Het beleidsteam onder voorzitterschap van zowel de burgemeester als de locoburgemeester heeft vier keer geoefend en getraind.

Duurzaamheid en milieu

Wij willen investeren in de duurzaamheid, in een hogere milieukwaliteit en het gecontroleerd inzamelen en laten verwerken van afval. Wat betreft de duurzaamheid streven wij naar het terugdringen van de CO₂-uitstoot, het bevorderen van duurzaam ondernemen en het vergroten van de sociale duurzaamheid.

In juni 2009 heeft uw raad de Duurzaamheidsvisie vastgesteld. In deze visie zijn milieuthema's opgenomen. Daarmee is de Milieuvisie 2005-2008 herzien. In september volgde het uitvoeringsprogramma met concrete projecten, waarvan wij een deel hebben gerealiseerd (subsidieregeling, promotie). Duurzaamheid krijgt een integrale benadering vanwege de raakvlakken met andere beleidsvelden: verkeer, economie, bouwen en wonen, onderwijs. Wij denken aan het stimuleren van de fiets en het openbaar vervoer, aan het gebruik van alternatieve brandstoffen in het vervoer, aan lokale duurzame energieopwekking (FlorijnAs, Assen-Zuid, Kloosterveen), aan meer bewustwording van milieuge drag bij kinderen en het duurzaam ondernemen.

Voor een breed gedragen uitvoering van deze projecten is cofinanciering en partnerschap essentieel. Het najaar van 2009 hebben wij vooral gebruikt om samen met partners de (financiële) kaders van de

Bouwen en wonen

Onze uitgangspunten zijn beter aansluiten bij de woonbehoefte van inwoners van Assen, meer vraaggericht bouwen en zorgen voor meer integratie van wonen, welzijn en zorg in de wijken.

In het kader van duurzaamheid is ons doel een duurzaam woningaanbod realiseren van hoge kwaliteit. Concreet betekent het: wij bieden keuzemogelijkheden in woningen voor (toekomstige) inwoners van Assen door het bouwen van verschillende soorten woningen qua typologie, financiering en doelgroep. Daarnaast is variatie in woonmilieus van belang.

Tot 2020 willen wij jaarlijks gemiddeld 520 woningen realiseren. Voor 2009 hebben wij dit niet gehaald. In totaal zijn 405 woningen opgeleverd. In de periode 2005-2009 is het aantal echter beduidend hoger dan in het lopende Woonplan was opgegeven (630-520). In verband met de stagnatie van de woningproductie hebben wij in 2009 met succes een

Tijdelijk huisverbod

Wij hebben in onze gemeente in 2009 zeven keer een huisverbod opgelegd.

Mexicaanse griep

In twee inentingsrondes zijn per ronde ongeveer drieduizend kinderen gevaccineerd.

projecten vast te stellen, zodat de projecten in 2010 ook snel kunnen worden uitgevoerd. Het eerste resultaat was de subsidieregeling Energiebesparende maatregelen particuliere woningvoorraad (samen met provincie).

Bij het bevorderen van sociale duurzaamheid moet gedacht worden aan meer duurzaam ingerichte wijken qua leefomgeving, participatie en mobiliteit en uiteraard duurzame inkoop door de gemeente. In 2009 hebben wij dit ingevuld met de ontwikkeling van de inrichting van een duurzame wijk in Kloosterveen III en het ontwikkelen van beleid voor duurzaam inkopen.

Bij de inzameling en verwerking van afvalstoffen waren het beperken van het afvalaanbod, meer scheiding (plastic) en hergebruik de uitgangspunten. Intensivering van communicatie over preventie, scheiding en hergebruik van afvalstromen waren hiermee onlosmakelijk verbonden.

Het onderzoek Kostenstructuur Afvalstoffenheffing is eind 2009 afgerond. Doel van dit onderzoek was mogelijke besparingen binnen de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval te duiden. De resultaten worden uitgewerkt in projectvoorstellen.

beroep gedaan op landelijke en provinciale stimuleringsmaatregelen.

Wij hebben het Woonplan uit 2004 geactualiseerd tot 2030. De herziene regeling Startersleningen moet de toegang tot de woningmarkt voor starters gemakkelijker maken. In het nieuwe woonplan hebben wij het beleidskader voor woonservicezones integraal opgenomen. Daarbij zijn vier pilots benoemd: Kloosterveen, Peelo, Assen-Oost en Lariks.

Wij sturen op het ruimtelijk economisch beleid voor wonen, werken en recreëren door het actief inzetten van ons grondbeleid en het Grondbedrijf. Hierdoor waarborgen wij de continuïteit van de gewenste stedelijke ontwikkeling. De Nota Grondprijnsbeleid is in december door uw raad vastgesteld. De nota geeft ons kaders voor grondprijnsbepaling.

Ons beleid voor de uitgifte van bouw kavels maakt deel uit van de nieuwe nota Grondbeleid.

Financieel resultaat 2009

De uitvoering van de door uw raad voor het jaar 2009 vastgestelde programmabegroting is afgesloten met een positief resultaat van € 1,2 mln. Indien hierbij echter rekening wordt gehouden met in 2009 vrijgevallen activiteitenbudgetten die, met het oog op verdere uitvoering en realisatie van door uw raad vastgesteld beleid, in 2010 beschikbaar moeten blijven res-

teert een nadelig resultaat van € 0,8 mln. Indien daarnaast in acht wordt genomen om een deel van de budgettaire ruimte in de Wmo-begroting te reserveren komt het financiële eindresultaat over 2009 uit op een tekort van € 1,8 mln. Op beide aspecten wordt verderop kort ingegaan.

Exploitatieresultaat 2009	1.191.810	V
<i>Op basis van bestaande beleidsafspraken vastliggende resultaatbestemmingen:</i>		
- budgetoverheveling naar 2010 met oog op verdere beleids- en/of planuitvoering	-2.027.347	N
- toevoegen deel budgettaire ruimte Wmo-middelen 2009 aan Wmo-reserve	-979.000	N
Rekeningsresultaat na resultaatbestemming	-1.814.537	N

De gemeentelijke grondexploitatie vertoonde over 2009 een nadelig resultaat voor bestemming van € 3,2 mln. Onder invloed van de economische recessie zijn de omzet en productie in 2009 lager dan de realisatie in 2008 en lager dan gepland voor 2009. Het nadelige resultaat wordt overeenkomstig de financiële grondslagen verrekend met de betreffende bestemmingsreserves binnen het Grondbedrijf. Omdat de weerstandsreserve als gevolg van opgelopen boekwaarden met € 0,9 mln. dient te worden verhoogd, bedraagt de onttrekking aan de algemene reserve van het Grondbedrijf € 4,1 mln. Als gevolg van de verrekening met de reserves binnen het Grondbedrijf heeft de uitkomst van de bouwgrondexploitatie per saldo geen effect op het rekeningresultaat van de Algemene Dienst. Een nadere toelichting op het verloop van de grondexploitatie treft u aan in de jaarrekening van het Grondbedrijf.

De einduitkomst van de jaarrekening en de factoren die daarbij een rol hebben gespeeld sporen grotendeels met het beeld en de prognoses in de Najaarsnota 2009. In de Najaarsnota werd een tekort geprognoseerd van € 2,3 mln. In de hierna opgenomen analyse van het rekeningsresultaat zijn de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting aangegeven. Een tweetal reeds eerder genoemde factoren lichten wij hierna kort toe.

De eerste betreft de reeds voorziene vrijval van in 2009 voor uitvoering van beleid en realisatie van projecten beschikbare budgetruimte. Door tempoverschillen ten opzichte van de begroting maar ook en met name omdat er in 2009 budgetten beschikbaar zijn gesteld die pas in 2010 nodig zijn, heeft de besteding ervan niet direct en/of volledig in 2009 plaatsgevonden. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van € 2,0 mln. waarover u begin dit jaar al bent geïnformeerd. Deze middelen dienen, zoals al aangekondigd voor verdere beleidsuitvoering naar 2010 te worden overgeheveld.

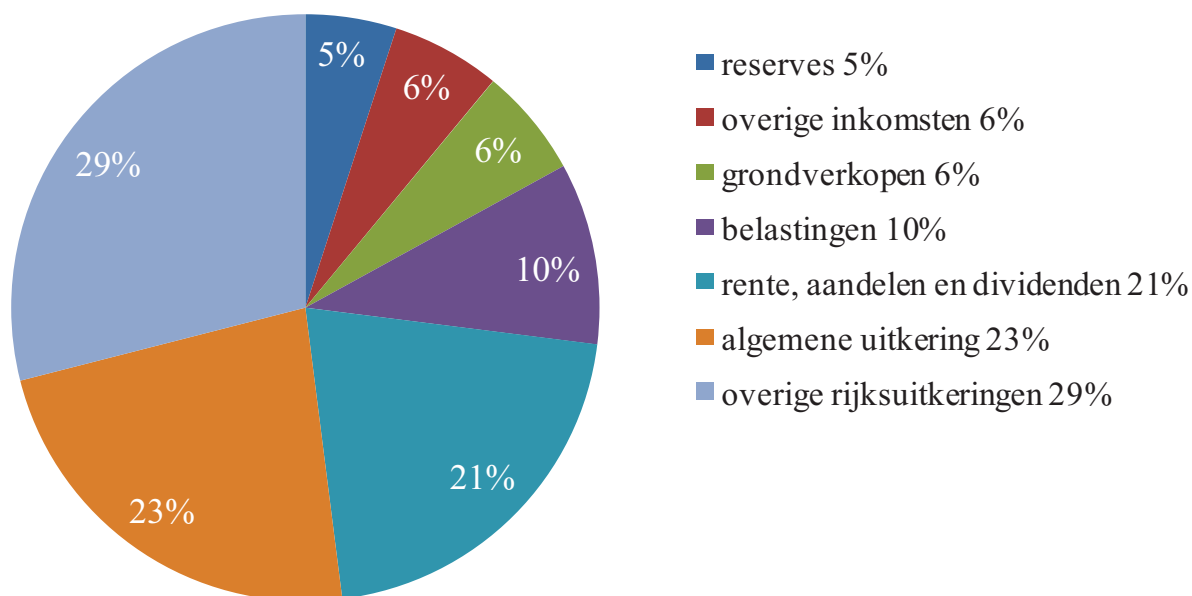
Een tweede belangrijke factor die het eindbeeld van de jaarrekening heeft bepaald betreft de budgettaire ruimte die zich in 2009 in de Wmo-budgetten heeft voorgedaan. Van het totale Wmo-budget is in 2009 ruim € 2,1 mln. niet tot besteding gekomen. Het betreft hier o.a. budgetten voor rolstoelvoorzieningen, huishoudelijke verzorging en beschikbaar gestelde extra middelen voor ondermeer dure woningaanpassingen. Bij de resultaatbestemming, verderop in dit hoofdstuk, doen we een voorstel inzake de bestemming van deze niet bestede middelen.

De resultaten van de programma's in 2009 zien er, afgezet tegen de begroting enerzijds en de prognoses in de Najaarsnota anderzijds, als volgt uit:

Resultaten programma's				(bedragen x € 1.000)	
	begroting 2009 (saldo)	prognose najaarsnota (saldo)	rekening 2009 (saldo)	saldo rekening t.o.v. begroting 2009	
				totaal	V/N
Bestuur en burger	11.095	11.265	11.482	-387	N
Stadsontwikkeling	5.053	4.898	4.897	156	V
Mobiliteit	380	350	185	194	V
Stads- en wijkbeheer	15.443	15.622	16.637	-1.194	N
Onderwijs	11.233	10.627	10.137	1.096	V
Kunst en cultuur	6.032	5.957	5.896	136	V
Zorg en welzijn	18.822	18.839	16.258	2.564	V
Werk en inkomen	7.983	10.404	11.213	-3.231	N
Sport en ontspanning	6.269	5.984	6.355	-86	N
Veiligheid	4.326	4.157	4.153	173	V
Milieu	186	208	98	88	V
Bouwen en wonen	311	716	1.055	-744	N
Resultaat programma's	87.133	89.028	88.367	-1.234	N
Algemene dekking:					
Onvoorzien	58	283	0	58	V
Algemene belastingen	-10.564	-10.564	-10.497	-67	N
Beleggingen	-2.761	-2.737	-2.740	-20	N
Financiering & liquiditeit	-3.315	-3.792	-5.272	1.958	V
Algemene uitkering	-67.561	-67.833	-69.230	1.670	V
Bcf	-372	325	-311	-61	N
Overige algemene dekkingsmiddelen	468	-608	378	90	V
Resultaat kapitaallasten	243	214	182	61	V
Resultaat bedrijfsvoering	29	1.189	551	-522	N
Reserves/voorzieningen algemene dekking	-3.381	-3.244	-2.619	-762	N
Resultaat algemene dekking	-87.155	-86.767	-89.559	2.404	V
Eindresultaat	22	-2.261	1.192	1.169	V

Inkomsten 2009 € 294,8 mln.

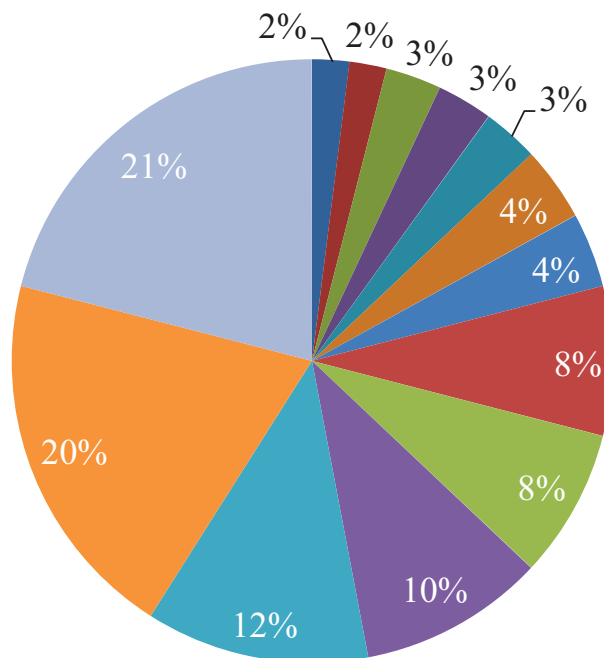
(grafiek vanaf '12-uur' oplopend met de klok mee)

Uitgaven 2009 € 293,6 mln.

(grafiek vanaf '12-uur' oplopend met de klok mee)

- Mobiliteit 2%
- Veiligheid 2%
- Stadsontwikkeling 3%
- Kunst en cultuur 3%
- Duurzaamheid en milieu 3%
- Bestuur en burger 4%
- Sport en ontspanning 4%
- Stads- en wijkbeheer 8%
- Zorg en welzijn 8%
- Bouwen en wonen 10%
- Onderwijs 12%
- Overige algemene uitgaven 20%
- Werk en inkomen 21%

Beknopte analyse rekeningsresultaat

De in de loop van 2009 in de uitvoering van het beleid en de begroting ontstane financiële mutatie van totaal € 1,2 mln. is het gevolg van zowel interne als externe ontwikkelingen. In de hoofdstukken van de jaarrekening worden de financiële afwijkingen op

programmaniveau nader geanalyseerd en toegelicht. In dit verband volstaan wij met het geven van een opsomming van een aantal belangrijke afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Analyse rekeningresultaat	Mutatie (bedragen € 1.000)
Voordelig:	
Vrijval niet bestede uitvoeringsbudgetten	2.027
Wmo-budgetten	2.114
Leges burgerzaken	192
Onderwijshuisvesting	1.011
Wijkgebouwen	149
ESF-projecten	187
Incidentele rentebaten	562
Uitkering gemeentefonds	1.670
Vrijval stel- en correctieposten algemene dekking:	
- diverse taakmutaties algemene uitkering	149
- loon- en prijsmaatregelen (w.o. pseudo WW)	510
- risico-afdekking economische crisis (IZA-middelen)	945
Onttrekking algemene reserve tbv Erfgoedkwartier	119
Subtotaal	9.635
Nadelig:	
Raadsvergoedingen en wethouderspensioenen	-341
Intensievere klantcontacten	-219
Extra inspanningen ruimtelijk beleid	-230
Gladheidsbestrijding	-300
Onkruidbestrijding	-253
Bijdrage GRP tbv schoonhouden openbare ruimte	-172
Groenbeheer ten behoeve van IBOR-kwaliteitsniveau's	-304
Inkomsten uit reclameconcessies	-136
Leerlingenvervoer	-169
Uitkeringskosten WWB	-2.267
Meedoenbeleid	-1.135
Afvalstoffenheffing	-106
Bouwleges	-929
Afrekening loonbelasting 2004-2009	-650
Vrijval stel- en correctieposten algemene dekking:	
- taakstelling onderuitputting en diverse inverdientaakstellingen	-880
Resultaat bedrijfsvoering (huidig en voormalig personeel)	-522
Subtotaal	-8.613
totaal overige mutaties per saldo voordelig	147
totaal	1.169

Resultaatbestemming

Het resultaat van de jaarrekening 2009 na bestemming, dat wil zeggen rekening houdend met de op grond van aanvaard beleid c.q. besluitvorming vastliggende gebruikelijk stortingen en onttrekking aan de reserves, bedraagt in totaal € 1,19 mln. Wij stellen u voor dit resultaat als volgt verder te bestemmen.

Resultaatbestemming	
Exploitatieresultaat 2009 voor bestemming	43.606.617
Stortingen en onttrekking aan reserves conform besluitvorming en aanvaard beleid	-42.414.807
Nog te verdelen exploitatieresultaat 2009 na bestemming	1.191.810
Storting in de reserve jaarovergang 2009-2010	-2.027.347
Storting in de reserve Wmo	-979.000
Bestemd resultaat	-3.006.347
Resultaat na resultaatbestemming	-1.814.537

Vorming reserve jaarovergang 2009-2010

Toepassing van de met uw raad over de overheveling van niet bestede budgetruimte gemaakte werkafspraken houdt concreet in dat wij alle in 2009 niet, of niet volledig, bestede exploitatiebudgetten in eerste instantie hebben laten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Vervolgens hebben wij geïnventariseerd welke van die budgetten in 2010 weer voor verdere beleids- en/of planuitvoering beschikbaar moeten blijven. Over de uitkomsten van die inventarisatie en de aard en omvang van de daarin opgenomen (restant)budgetten hebben wij uw raad op 24 februari 2010 per brief geïnformeerd. Wij zijn daarbij uitgekomen op een nettobedrag van rond € 2,0 mln. Voor dit bedrag zal ten laste van het rekeningsresultaat 2009 de zogenaamde 'reserve jaarovergang 2009-2010' worden gevormd. Deze aanpak maakt onderdeel uit van de begin 2009 in werking getreden nieuwe financiële verordening ex art. 212 van de Gemeentewet.

Reserveren niet bestede Wmo-gelden 2009

Zoals de laatste jaren gebruikelijk hechten wij eraan om de middelen die jaarlijks beschikbaar zijn voor uitvoering van de Wmo-taken ook daadwerkelijk te besteden aan de betrokken doelgroepen en uitvoering van de zorgtaken. Uw raad ondersteunt deze beleidslijn. In 2009 zijn opnieuw een deel van de Wmo-middelen niet direct tot besteding gekomen. Het gaat daarbij om een totaalbedrag van ongeveer € 2,1 mln. Voor nadere toelichting op de beleidsuitvoering in 2009 verwijzen wij in dit verband naar het programma 'Zorg en welzijn'. Voorgesteld wordt een deel van de niet bestede Wmo-gelden in te zetten voor dekking van de meerkosten die het gevolg zijn van het Meedoenbeleid. Deze aanpak past binnen de bestaande beleidslijn die uitgaat van een actieve en brede inzet voor activiteiten en doelgroepen vallend onder het brede bereik van de Wet maatschappelijke ondersteuning. De extra middeleninzet op het Meedoenbeleid bedroeg in 2009 € 1,1 mln. Wij stellen voor het resterende deel van de niet bestede middelen ad € 0,98 mln. toe te voegen aan de Wmo-reserve. De stand van deze reserve komt daarmee ultimo 2009 uit op € 4,8 mln.

Jaarverslag
2009

Beleidsverantwoording per programma

Programma 1 Bestuur en burger

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Betere dienstverlening

Verbeterde directe dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen.

Vereenvoudigde procedures en minder regels.

Snellere afhandeling van brieven en klachten.

Verbetering informatievoorziening aan burgers.

Grotere betrokkenheid

Grotere betrokkenheid van inwoners bij ontwikkeling van de stad, de wijk en de buurt.

Afstand tussen burgers en bestuur verder verkleinen.

Een beter imago van de stad Assen bij inwoners en de regio.

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Assen koerst	2001
Collegeprogramma 2006-2010 'Mensen maken de stad'	2006
Externe ontwikkelingen, zoals omgevingsvergunning, Wmo, EGEM, Digi-D, Overheidsloket 2015, Basisregistraties	
Kerndocument Klant en Kwaliteit	2004
Notitie interactief werken	2009
Voorjaarsnota	2009

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. Met andere woorden: wat gaat de burger er concreet van merken?

Verbeterde directe dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen

De gemeente hanteert drie aanbiedingsconcepten: zelfbediening, klaar terwijl u wacht en op bestelling.

De klant kan zelf zijn ingangskanaal kiezen (telefoon, brief, mail, balie, Asserloket).

Voor steeds meer producten kunnen klanten kiezen voor zelfbediening (7 dagen à 24 uur).

Als klanten kiezen voor baliebezoek op afspraak is de wachttijd 0.

Klanten zijn welkom in een optimaal ingerichte ontvangsthal.

De gemeente hanteert het principe van eenmalige registratie, meervoudig gebruik.

Vereenvoudigde procedures en minder regels

Er komt één vergunning voor alle fysieke vergunningen (omgevingsvergunning).

De administratieve lastendruk voor klanten neemt met minstens 25% af.

Hierdoor is het voor klanten begrijpelijker, eenvoudiger, makkelijker en waar mogelijk sneller en goedkoper.

Snellere afhandeling van brieven en klachten

De gemeente hanteert de vastgestelde richtlijnen voor het beantwoorden van brieven, telefoon en e-mails.

Van de klachten en bezwaren wordt 80% binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

Verbetering informatievoorziening aan burgers

Actuele en vraaggestuurde informatievoorziening via een vernieuwde website en de vernieuwde Berichten van de Brink.

Grotere herkenbaarheid door een verbeterde en uniform toegepaste huisstijl.

Begrijpelijke standaardbrieven.

Antwoorden op meest gestelde vragen van klanten (faq's) worden opgenomen in gemeentebrede communicatiemiddelen.

Grotere betrokkenheid van inwoners bij ontwikkeling van stad, wijk en buurt

Assen koerst.

Meer interactief werken.

Ontwikkelingen rondom gebieds- en wijkgericht werken vinden hun plaats in de programma's Zorg en welzijn en Stads- en wijkbeheer.

Afstand tussen burgers en bestuur verder verkleinen

Burgers kunnen kennismaken met het bestuur op de 'Ik en mijn gemeentedag'.

Nieuwe inwoners kunnen kennismaken met het bestuur op introductiedagen.

Scholieren en andere groepen kunnen kennismaken met de gemeente via rondleidingen.

Een beter imago van de stad Assen bij inwoners en de regio

Burgers worden op de hoogte gesteld van evenementen en activiteiten in hun stad.

De regio maakt via diverse promotiemiddelen kennis met de stad Assen.

Het imago van Assen wordt positiever ervaren door gerichte promotie en marketing.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren	2006		2008		2009	2010
	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
Totaaloordeel klanttevredenheid ¹⁾	-	7,4	7,5	7,4	7,7	7,6
Administratieve lastendruk ²⁾	-	-	-	-	-20%	-25%
Cijfer De burger als kiezer ³⁾	-	-	-	5,7	*)	6,5
Cijfer imago algemeen ⁴⁾	-	-	-	7,0	**)	7,5

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Ad ^{y)} Conform planning vindt eerstvolgende vervolgmeting in 2010 plaats.

Ad ^{z)} In 2008 is een 7 gemeten. De bedoeling was om de twee jaar opnieuw te meten. Omdat de start van de stadscampagne gepland staat voor 2010 (officiële start stadsmarketing Assen) is besloten eind 2010 opnieuw te meten. Ondertussen zijn we wel gegroeid: zesde stad van Nederland op het gebied van evenementen en twaalfde stad van Nederland op aantrekkelijkheid voor bedrijven (vorig jaar veertiende). We verwachten dan ook dat de 7 iets gegroeid is.

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Kwaliteitsverbetering dienstverlening

Antwoord©

Richting 2015 (gemeente heeft Antwoord©) hebben wij de eerste stappen gezet door het Telefonisch Service Center verder te professionaliseren. Zo zijn we in 2009 een structureel overleg gestart vanuit onze gemeente met de omliggende '0592-gemeenten'. Hieruit zijn we tot een voorzichtige samenwerking gekomen.

Ook met de provincie Drenthe hebben wij een eerste verkenning gedaan.

Kennisbank

In 2009 werd in 55% van de gevallen door het Klant Contact Centrum zelfstandig een antwoord gegeven op de vraag van de klant. Dit percentage zal snel verder groeien nu in 2009 de kennisbank is ontwikkeld en 'live' gegaan.

Digitaal loket

In 2009 hebben wij de twee oude digitale loketten vervangen door (het eerste tranche van) het nieuwe DImpactloket. Wij hebben besloten deze begin januari 2010, tegelijk met de start van de nieuwe website, aan te bieden. Dit loket biedt de mogelijkheid om digitaal afspraken bij publiekszaken te maken. Hierdoor krijgt de burger meer keuzemogelijkheden.

Invoering omgevingsvergunning

De landelijke inwerkingtreding van de Wabo is in 2009 opnieuw uitgesteld. Het testen van het Omgevingsloket Online, dat gemeenten verplicht zijn te gebruiken, is nog niet gestart omdat het ministerie de technische mankementen aan het loket niet kon oplossen. Wij hebben in 2009 voorbereidingen gedaan om toch per januari 2010 te gaan werken met de vergunningverlening; als ware de Wabo al wettelijk ingevoerd. Dat is gelukt per 18 januari 2010.

Vermindering regelgeving

In 2009 zijn wij met de implementatie van alle dereguleringsvoorstellen begonnen. Dit houdt in dat wij een drietal acties in gang hebben gezet. Ten eerste de aanpassing van regelgeving, ten tweede het inpassen van deregulering in de interne werkprocessen en tenslotte de communicatie hierover naar burgers en bedrijven. Als in 2010 op basis van de aangepaste regelgeving besluiten worden genomen, zijn alle werkprocessen aangepast en gaat de burger het voordeel van deregulering merken.

Planvorming nieuwbouw Drents Archief

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft na een intensieve bestuurlijke lobby toegezegd de komende 15 jaar een bedrag van € 180.000 te reserveren voor gebouwtechnische zaken.

Op basis van de toegezegde gelden (van OCW, provincie, gemeente Assen) is een plan ontwikkeld, waarin de vernieuwingsambities worden gerealiseerd en de financiële dekking is gegarandeerd.

Daarnaast is de subsidieaanvraag van het Drents Archief bij het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) gehonoreerd. Deze SNN-bijdrage van € 2,5 mln. maakt het mogelijk bovenop de geschetste plannen een extra impuls te geven aan de publieksbeleving van Drents Archief 3.0, door aanpassing van de publieksruimten en verdere ontwikkeling van de publiekspresentaties.

Internationaal beleid

In mei heeft uw raad de nota duurzame internationale samenwerking vastgesteld. In deze nota zijn kaders aangegeven en prioriteiten gesteld.

Wij kiezen voor: blijvende samenwerking met de zustersteden Naledi en Poznan.

De samenwerking met Naledi spitst zich op bewustwording van een schone omgeving, want een schone stad is een gezonde stad. Verder zal de samenwerking zich richten op zonne-energie, water en biogas. In Naledi is het afvalbeheer verbeterd in het kader van het Logo South-programma van VNG International.

Onze samenwerking met Poznan richt zich onder meer op Openbare orde en veiligheid, Onderwijs, Cultuur en Sport. Samen met Groningen en Poznan is in Kaliningrad een project uitgevoerd dat een informatiepunt voor het bedrijfsleven heeft opgeleverd.

De stedenband met Bad Bendheim is in september 2009 beëindigd.

In het kader van Economie heeft Assen als netwerkstad de samenwerking met de gemeente Groningen; opereren als millenniumgemeente. Als millenniumgemeente is bijgedragen aan de aanplant van bos in Indonesië. Er wordt jaarlijks een grote hoeveelheid CO₂ gecompenseerd. Het project draagt ook bij aan de verbetering van de economische positie van de lokale bevolking.

Wethouder Chris de Wal verwelkomt de Nederlandse Noord Connect Rally in het Poolse Poznan.

Het gemêleerde gezelschap van ondernemers, de Noordelijke Ontwikkelings Maatschappij en Samenwerkingsverband Noord-Nederland willen met deze rally de aantrekkelijkheid van Noord-Nederland onder de aandacht brengen in Polen en in de Baltische Staten.

Een ander reisdoel is de zakelijke markt verkennen. Assen heeft een samenwerkingsverband met Poznan en cultuurwethouder De Wal was er op werkbezoek om te kijken naar samenwerking op cultureel gebied.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Verbetering informatievoorziening aan burgers

De vernieuwing van de huisstijl is in 2009 afgerond. De nieuwe huisstijl wordt inmiddels gebruikt voor alle uitingen variërend van bedrijfswagens, kleding, schriftelijke materialen tot onze website.

Daarmee beschikken wij nu over een herkenbare manier van communiceren met inwoners.

Na intensieve voorbereiding in 2009 is onze nieuwe website op 28 januari 2010 gelanceerd. De website is vraaggericht opgezet en voldoet daarmee aan 'ontwikkelingen FAQ's per thema'. Ook in artikelen in Berichten van de Brink werken wij vanuit dit principe.

Websitebezoekers worden via gerubriceerde veel gestelde vragen geleid naar de informatie die zij zoeken.

Een twintigtal standaardbrieven is afgelopen jaar beoordeeld op begrijpelijkheid en leesbaarheid en zo nodig aangepast.

Snellere afhandeling van brieven en klachten

Wij hebben de opwaartse trend in de afhandeling van brieven binnen de termijn door kunnen trekken van 38% in 2006 naar 65% in 2009. Doelstelling voor 2010 is 70%.

In 2009 is de procesbeschrijving met betrekking tot afhandeling bezwaren vastgesteld. Deze bevat normen en prestaties. Uitgangspunt is zoveel mogelijk bezwaren via mediation af te handelen. Hiermee is een goede start gemaakt. Onze ervaringen zijn positief.

Grotere betrokkenheid van inwoners bij ontwikkeling van de stad, de wijk en de buurt

Het Toekomstpanel Assen koerst heeft haar werkzaamheden in december 2009 beëindigd.

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Wet Basisregistratie Adressen en Gebouwen

Onze gemeente is op 9 november 2009 als twaalfde gemeente met de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) aangesloten op de landelijke voorziening. Inmiddels werken wij BAG-conform en geven we alle adres- en gebouwgegevens tijdig door aan de landelijke voorziening. 'Assen in Cijfers' (statistische data van onze gemeente), staat vanaf begin 2009 op onze website.

Afstand tussen burgers en bestuur verder verkleinen

Interactief werken is een belangrijk instrument om de afstand tussen burger en bestuur te verkleinen. In 2009 hebben wij een begin gemaakt met de implementatie van de notitie interactief beleid.

In een workshop hebben projectleiders uitleg gekregen over interactief werken.

Voorbeelden hiervan zijn de betrokkenheid van burgers bij het Cultureel Kwartier en het Erfgoed Kwartier.

Bij de verdere uitwerking van de projecten van de FlorijnAs wordt per project in kaart gebracht wat de mogelijkheden zijn om inwoners en belanghebbenden hierbij te betrekken.

Een beter imago van de stad Assen bij inwoners en in de regio

De samenwerking met de verschillende partijen hebben wij verder versterkt. Zo wordt de uitbreiding van de website www.ditisassen.nl nu gezamenlijk gedaan door stadsmarketing en VVV/TIP. Hierdoor kunnen wij in 2010 starten met digitale informatievoorziening over Assen en andere opties met internet.

Daarnaast speelde de VVV een grote rol bij het behouden en actueel houden van de welkom- en informatieborden.

In samenwerking met de binnenstadsvereniging, MKB Assen en het Gilde BART, waarin de ondernemers uit de toeristische sector zich hebben verenigd, hebben we gezamenlijke plannen ter promotie van onze gemeente gemaakt. In 2010 gaan we in samenwerking met deze partijen onze gemeente verder in de markt zetten. Hiertoe is in 2009 een subsidieaanvraag uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (OP-EFRO) ingediend bij Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN). Afhankelijk van de toekenning hiervan kunnen wij samen met de markt starten met het eenduidig uitdragen van de kwaliteiten van onze gemeente, lokaal en in de regio

Verbouwing centrale hal

De verbouw van de centrale hal van ons stadhuis is afgerond. De aanbiedingsconcepten zijn ruimtelijk vertaald in de centrale hal. Met deze verbouwing hebben wij eveneens invulling gegeven aan de aanbevelingen vanuit de klanttevredenheidsonderzoeken en hebben wij de arbo-technische problemen opgelost.

Kwaliteitshandvesten

In 2009 hebben wij drie nieuwe kwaliteitshandvesten geïntroduceerd, wat het totaal op twaalf brengt.

Daar waar onze focus eerst lag bij de afdeling Publieksbalie hebben wij deze nu verlegd naar andere afdelingen. Momenteel worden deze kwaliteitshandvesten ook als stuurinstrument gebruikt.

Kengetallen

Kengetallen maatschappelijke effecten:

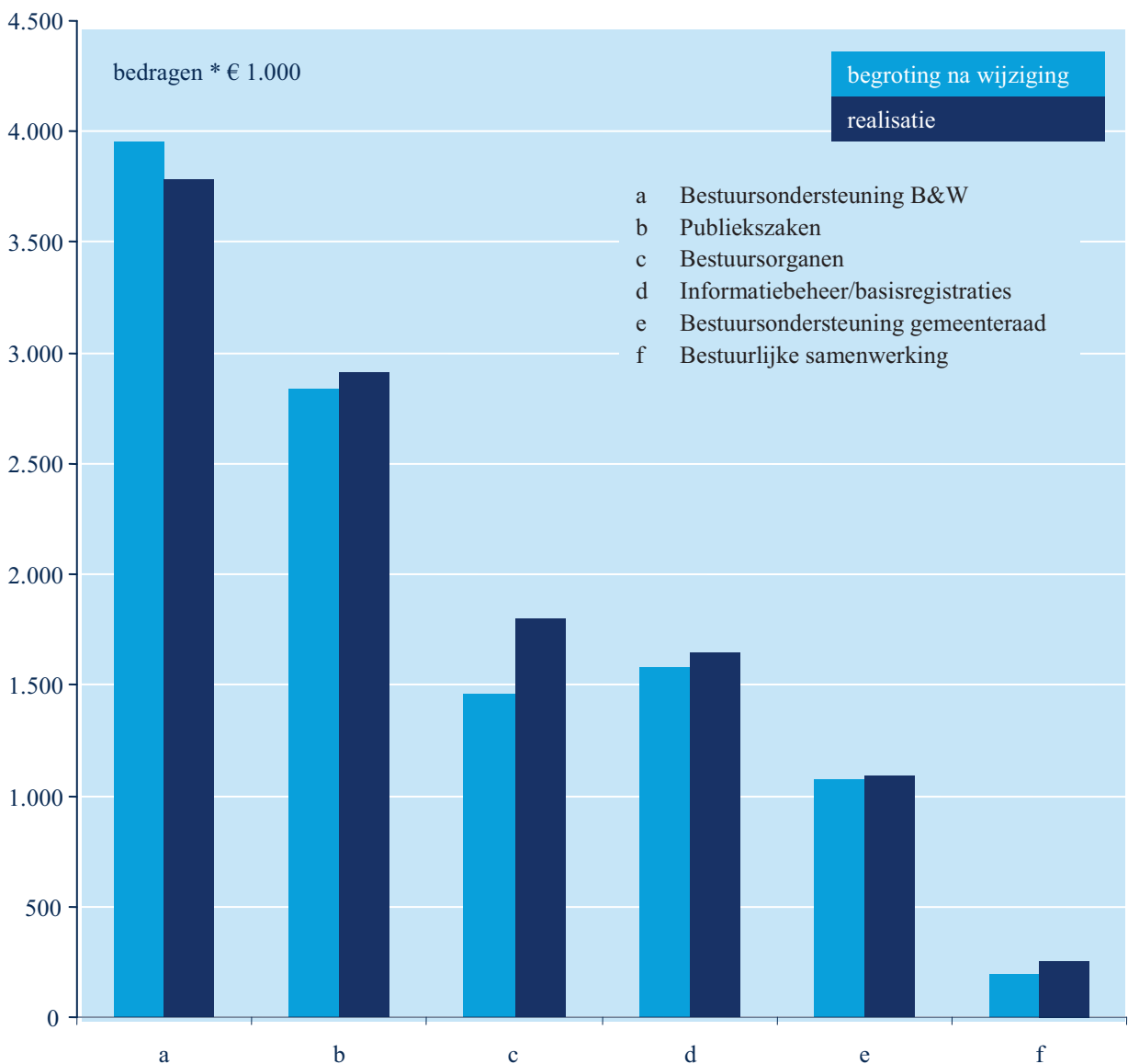
Kengetallen Bestuur en burger	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	Plan 2010
% bezwaren binnen termijn afgehandeld ⁵⁾	40%	47%	60%	*70%	70%
% klachten binnen termijn afgehandeld ⁶⁾	70%	79%	80%	78%	80%
% brieven binnen termijn afgehandeld ⁷⁾	55%	57%	60%	65%	70%
Totaaloordeel gemeentelijke website ⁸⁾	6,4	nb	6,5	nb	7,0
Totaaloordeel telefonisch contact ⁴⁾	7,3	nb	7,5	7,6	7,6

Ad^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Ad* Met inachtneming van premediation

Financiën

Actueel budget en realisatie na bestemming ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 2 Stadsontwikkeling

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Meer ruimte vinden en bestemmen voor de groeiopgave van Assen met behoud van landschappelijk en cultureel erfgoed

Versterken van de economische structuur van Assen, afgestemd op Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen

Versterken van toeristische en recreatieve structuur/voorzieningen

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Assen koerst, onder meer Novelle	2001
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Convenant regio specifiek pakket	2008
De Economische Beleidsagenda	2008
De nota 'Jonge Monumenten'	2008
Investeringsvisie Stedelijke Vernieuwing (ISV II)	2005
Nationale Nota Ruimte	2005
'Op en top Assen', Visie hogere bouw	2005
Provinciaal Omgevingsplan II Drenthe	2004
Regiovisie Groningen-Assen 2030	2007
Structuurplan Westelijke Stadsrandzone	2008
Structuurvisie Binnenstad	2006

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. Met andere woorden: wat gaat de burger er concreet van merken?

Meer ruimte vinden en bestemmen voor de groeiopgave van Assen met behoud van landschappelijk en cultureel erfgoed

De (her)ontwikkeling van nieuwe en bestaande gebieden mogelijk maken door het opstellen van bestemmingsplannen.

Intensiever en ander gebruik van de bestaande bebouwde omgeving.

Aanleg van nieuwe natuur.

Behoud en versterken van monumentale en cultuur historische elementen van de stad.

Versterken van de economische structuur van Assen, afgestemd op Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen

Meer werkgelegenheid in met name de energiegerelateerde bedrijvigheid, zorg, sensortechnologie en toerisme en recreatie.

Uitbreiding van bestaande en vestiging van nieuwe bedrijven.

Een groter en gedifferentieerder winkelaanbod in de stad.

Toevoegen onderwijsfuncties op mbo- en hbo-niveau.

Versterken van toeristische en recreatieve structuur/voorzieningen

Uitbreiding/vernieuwing van bestaande en vestiging van nieuwe toeristische/recreatieve voorzieningen.

Een levendiger binnenstad.

Meer bezoekers aan de stad Assen.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren	2006		2008		2009	2010
	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
% inwoners tevreden over recreatieve voorzieningen ¹⁰⁾	nb	nb	nb	53	nb	55
% bezoekers aan Assen tevreden over het winkelaanbod ⁹⁾	nb	nb	nb	nb	nb	nb
Aantal inwoners ¹⁹⁾	nb	63.383	65.000	nb	66.868	66.600
Werkloosheid, niet werkende werkzoekenden ²⁰⁾	nb	3.036	2.300	nb	2.376	2.200

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Opstellen Structuurvisie

De conceptstructuurvisie Assen 2030 hebben wij in november 2009 aan uw raad voorgelegd voor een eerste opiniërende bespreking. Een inspraakronde met stakeholders, instellingen, organisaties en de inwoners van Assen volgde in december 2009. Vaststelling vond plaats begin 2010.

Programma FlorijnAs

In 2009 is de Masterstudie FlorijnAs opgesteld. Aan het begin van het jaar hebben wij een variantenstudie laten doen naar de verschillende wijzen waarop de bereikbaarheid van Assen verbeterd kan worden. Er is gekozen voor het ontwikkelmodel 'compacte stad'. Vervolgens hebben wij binnen het gekozen ontwikkelmodel de FlorijnAs verder uitgewerkt in de vorm van de Masterstudie FlorijnAs. De Masterstudie is in december 2009 opiniërend in uw raad besproken. De Masterstudie hebben wij in nauw overleg met de provincie opgesteld. Met de provincie zijn ook financiële afspraken gemaakt over de dekking van de Regiospecifieke Pakketbijdrage. Naast het bespreken met uw raad en belangrijke stakeholders hebben wij de Masterstudie ook gepresenteerd aan de bevolking.

De Masterstudie bevat het richtinggevend kader voor de uitwerking van de zes verschillende deelprojecten binnen het programma FlorijnAs. Dit zijn: Assen-Zuid, Stationsgebied, tweede fase Blauwe As, Havenkwartier, revitalisering Stadsbedrijvenpark en Oostelijke Stadsrand/Drentse Aa-gebied. De Stadsboulevard (Noord-Zuid verbinding door de stad) vormt binnen het programma FlorijnAs de drager voor de duurzame (her)ontwikkeling van de aanpalende gebieden. Voor het uitwerken van de Masterstudie hebben wij een werkprogramma 'Voortgang op de ingeslagen FlorijnAs 2010' opgesteld.

Havenkwartier/FlorijnAs

In afwachting van de uitkomsten van de Masterstudie FlorijnAs hebben wij het haalbaarheidsonderzoek met Treanth nog niet afgerond. Wel zijn wij samen met Treanth verder gegaan met het verfijnen van de financiële grondexploitatieberekeningen en de verwervingstrategie en de uitvoering/realisatie daarvan. Verder hebben wij onderzoek gedaan naar de doelgroepen voor wie het Havenkwartier interessant kan zijn. Ook hebben we op de eerste fase plangebied een voorkeursrecht (WVG) gevestigd om ongewenste speculaties tegen te gaan.

De intentieovereenkomst met Treanth is, vanwege het nog lopende haalbaarheidsonderzoek, in 2009 verlengd tot en met 2010.

Tweede fase Blauwe As/FlorijnAs

De tweede fase Blauwe As is onderdeel van de Masterstudie FlorijnAs. Vanuit de Masterstudie FlorijnAs zijn de kaders voor dit project vastgesteld. De tweede fase Blauwe As bestaat naast het bevaarbaar maken van Het Kanaal, ook uit de verschillende ontwikkelingen, dan wel ontwikkelingsmogelijkheden langs het kanaal, onder meer op het terrein van woningbouw. Deze locaties zijn geïnventariseerd. Wij zijn gestart met het opstellen van een gebiedsvisie voor deze totale gebiedsontwikkeling.

Assen-Zuid/FlorijnAs

Het project Assen-Zuid bestaat uit een aantal deelgebieden, te weten:

- ✓ een bedrijvenpark tussen de A28, de N33 en het spoor;
- ✓ een toeristisch-recreatieve zone (TRZ) ten zuidwesten van de A28;
- ✓ de Baggelhuizerplas.

In 2009 hebben wij de gebiedsontwikkeling voor Assen-Zuid integraal meegenomen in de Masterstudie FlorijnAs en de Structuurvisie. Voor het bedrijvenpark dient op korte termijn een bestemmingsplan en milieueffectrapportage(MER)procedure opgesteld te worden. Daarvoor hebben wij in 2009 opdracht gegeven. Dit is noodzakelijk om ook in de toekomst voldoende ruimte te kunnen bieden aan bedrijvigheid. In verband met het voorkeursrecht dient voor oktober 2011 een bestemmingsplan vastgesteld te zijn.

Ten behoeve van de stedenbouwkundige visie op het gebied zijn in het kader van de Masterstudie FlorijnAs ontsluitingsprofielen uitgewerkt. Hierbij hebben we nadrukkelijk rekening gehouden met een goede ontsluiting voor openbaar vervoer (station-zuid/transferium).

Ten aanzien van het programma voor het bedrijvenpark houden we rekening met sensortechnologie, onderwijs en de wens om een zorgcluster ('Medi plaza') te ontwikkelen.

Voor de TRZ zijn wij in 2009 een onderzoek gestart naar mogelijk te ontwikkelen concepten. Dit wordt gekoppeld aan een businessplan, waardoor de concepten worden getoetst aan de markt. De voorlopige uitkomsten van dit onderzoek hebben wij meegenomen in de Masterstudie FlorijnAs.

Fase twee van de Baggelhuizerplas hebben wij volledig uitgevoerd. Het strandpaviljoen is inmiddels geopend.

Programma FlorijnAs loopt van noord naar zuid door de stad en kent een aantal deelprojecten. Het Stadsbedrijvenpark krijgt een facelift en in het Havenkwartier vinden wonen en werken een plek in een moderne omgeving.

Met de Blauwe As kunnen we straks weer een rondje Assen varen. Het Stationsgebied vormen we om tot een aantrekkelijk en veilig knooppunt met goede verbindingen; straks is het de entree naar de binnenstad. Assen-Zuid tenslotte biedt plaats aan bedrijven, zorg en recreatie en vormt de zuidelijke toegangspoort naar de stad.

Ontwikkeling Erfgoedkwartier

Op basis van de Gebiedsvisie Erfgoed Kwartier hebben wij het bestemmingsplan Erfgoed Kwartier opgesteld en dit plan is door uw raad vastgesteld. In dat plan hebben wij onder andere de uitbreidingsmogelijkheid voor het Drents Museum opgenomen. Voortuitlopend op dit bestemmingsplan is, via een vrijstellingsprocedure artikel negentien WRO, een bouwvergunning verleend voor het uitbreidingsplan. De bouw is in 2009 gestart en zal eind 2010 begin 2011 worden afgerond.

Voor de herinrichting van de openbare ruimte hebben wij een voorlopig ontwerp gemaakt voor de singels, inclusief het Kerkplein. In de verkenning bereikbaarheid binnenstad hebben we een belangrijke keuze gemaakt voor de verkeersafwikkeling op de binnenring. Voor de singels hebben we gekozen voor een dertig kilometer-regime en in principe geen busroutes over de singels. Dit stadsdeel moet wel goed bereikbaar blijven per openbaar vervoer. De herinrichtingsplannen zijn daarop aangepast.

Bij de behandeling van de verkenning bereikbaarheid binnenstad in uw raad hebt u aangegeven dat voor de overige maatregelen in de binnenstad een uitvoerig communicatietraject moet worden doorlopen. Dit geldt met name voor de planvorming voor de Brink en omstreken en de Gouverneurstuin.

Stadsmarketing

We hebben bij activiteiten en maatregelen zoveel mogelijk de samenwerking met andere partijen (ondernemers, onderwijsinstellingen, stakeholders in de stad) gezocht. In december heeft uw raad ons opdracht gegeven om de mogelijkheden voor het oprichten van een ondernemersfonds verder uit te werken.

We hebben voortgang gemaakt bij de projecten Sensor Universe. Samen met de nieuwe ondernemersvereniging MKB-Assen hebben wij de ontwikkeling van de winkelstad opgepakt. In december heeft uw raad ons opdracht gegeven om de mogelijkheden voor het oprichten van een ondernemersfonds te onderzoeken.

Voor de vier pijlers waarop Assen zich profileert (TT Stad, winkelstad, complete woonstad, sensorstad) zijn activiteiten ondersteund. Zo heeft stadsmarketing meegewerkt aan onder andere: de Historie van Assen (onder andere advertentiecampaagne in de regio), de Vuelta, financiële ondersteuning opstart NIC, bijdragen in opening Ondernemershuis van de HIT, publicitaire acties, organiseren van een ondernemerscafé over stadsmarketing met Drenthe College en diverse andere activiteiten die aansluiten bij de doelen gesteld onder de vier pijlers.

2009 stond in het teken van een professionaliseringsslag, (ontwikkelen van een marketingstrategie voor de lange termijn, voorstel organisatievorm, promotieplan). Daartoe hebben wij in het najaar een subsidieaanvraag gedaan bij de SNN. Eind 2009

werd het onzeker of de aanvraag gehonoreerd wordt, en in 2010 zal een nieuwe aanpak volgen om de doelstellingen te halen.

Realisatie centrumvoorzieningen Kloosterveste

Er is in 2009 in een straf tempo gebouwd in Kloosterveste. De scholen zijn eind 2009 opgeleverd.

Voortgang Citadel

Het oorspronkelijke projectplan 'De Citadel' kan niet ongewijzigd worden uitgevoerd omdat de geraamde budgetten ontoereikend waren in combinatie met de huidige recessie waarin ontwikkelaars moeizaam financieringen kunnen krijgen van banken. Inmiddels ligt er een binnen de kaders van het bestemmingsplan gewijzigd plan. In dit gewijzigde plan is er geen aparte parkeergarage meer voor de toekomstige bewoners. Deze wordt in het gewijzigde plan geïntegreerd in de openbare parkeergarage, die in verband hiermee moet worden uitgebreid. Er wordt door de ontwikkelaar gezocht naar passende financieringsconstructies. De rijksstimuleringsregeling van ruim € 1 mln. is inmiddels verleend en ook de provincie heeft € 1 mln. beschikbaar gesteld. Voorwaarde voor behoud van de bijdrage is dat de bouw voor 1 juli 2010 start.

Herinrichting Acmesa-terrein

Binnen de door uw raad vastgestelde stedenbouwkundige visie 'Oranjebuurt' is de planvorming voor het voormalige Acmesa-terrein in 2009 gestart. De eigenaar van de grond treedt op als ontwikkelaar.

Ons plan is het terrein gefaseerd te ontwikkelen.

De eerste fase bestaat uit grondgebonden woningen.

De tweede fase betreft kantoren en appartementen.

Een stedenbouwkundig ontwerp is in een afrondende fase en verschillende noodzakelijke onderzoeken zijn uitgevoerd dan wel in voorbereiding. In de komende periode werken wij aan het opstellen van een anterieure overeenkomst samen met de ontwikkelaar en zal het starten met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan (voor het gehele terrein).

Een nieuwe speeltuin op het Acmesa terrein hebben wij in de planning naar voren gehaald. Aanleg speeltuin zal vermoedelijk nu vóór 1 juli 2010 gerealiseerd kunnen worden. Vooraf moeten er nog milieukundige bodemonderzoeken uitgevoerd worden.

Uitvoering economische beleidsagenda (waaronder REP)

De ontwikkelingsvisie detailhandel en horeca en de ontwikkelingsvisie binnenstad zijn in 2009 vastgesteld. Samen met de nieuwe Binnenstadvereniging MKB Assen is de ontwikkeling van de marketing van Assen als winkelstad opgepakt. Wij stimuleren de totstandkoming van een platform, waar de verschillende verenigingen voor parkmanagement en de Binnenstadvereniging MKB Assen elkaar ontmoeten en mogelijkheden voor samenwerking onderzoeken.

In december heeft de raad het college opdracht gegeven om de mogelijkheden voor het oprichten van een ondernemersfonds te onderzoeken; beoogd wordt o.a. om de financiering van de eerdergenoemde verenigingen structureel te waarborgen.

Onlangs is de Stichting Gilde BART opgericht, waarin de belangrijkste toeristische bedrijven en instellingen in Assen deelnemen. Dit toeristisch platform wil haar deelnemers, de gemeente en eventueel derden adviseren, begeleiden en ondersteunen op het gebied van toeristische evenementen en promotie. Het gilde stelt zich ten doel de onderlinge samenhang hierbij te bevorderen. Dit komt o.a. tot uiting door gezamenlijk nieuwe arrangementen te ontwikkelen en aan te bieden.

Ter bestrijding van de gevolgen van de economische crisis is het actieplan Werkloosheid Drenthe 2009-2011 'Mooi Wark' opgesteld. Negen Drentse gemeenten, de provincie, het UWV, onderwijsinstellingen, jeugdzorg, kenniscentra en werkgevers- en werknemersorganisaties hebben de handen ineen geslagen om de verwachte stijging van de werkloosheid te halveren.

Op het gebied van sensortechnologie is bij veel projecten voortgang geboekt.

Het ondernemershuis Assen is succesvol van start gegaan. Het ondernemershuis is een initiatief van de Hanzehogeschool met het doel afgestudeerde studenten van het HIT en andere starters, die een eigen bedrijf willen opzetten, huisvesting en begeleiding aan te bieden. De beschikbare ruimte huisvest zes ondernemers. De stichting Young Entrepreneurs Are Heer (YEAH) verzorgt de uitvoering

We ontwikkelen samen met de provincie Drenthe en het bedrijfsleven het demoproject Sensorcity. Dit vergt een forse inzet, zowel financieel als personeel, waarvoor dekking gevonden moet worden. We hebben een Koers Noord-aanvraag ingediend en deze is gehonoreerd.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Kloosterveen III-Zuid en West/Start bestemmingsplanprocedure voor het gebied Kloosterveen III

In 2009 hebben wij gewerkt aan de gebiedsvisie voor de ontwikkeling van Kloosterveen III, het vernieuwde Norgbrugtracé en een tweetal Ecologische Verbindingszones (van Fochteloërveen naar Witterveld en langs de Norgervaart). Nadat overeenstemming werd bereikt met de provincie over de financiering van de gebiedsvisie en de inhoudelijke plannen met de gemeente Midden Drenthe, hebben wij eind 2009 besloten de bevolking te informeren over de gebiedsvisie.

De bestemmingsplanprocedure Kloosterveen III hebben wij nog niet opgestart. Dit heeft te maken

Het Innovation Centre for Advanced Sensors and Sensor Solutions (INCAS3) heeft zich in Assen gevestigd. Het moet uitgroeien tot een vooraanstaand wetenschappelijk onderzoeksinstituut met meer dan 70 werknemers. Het project wordt onder andere bekostigd door de noordelijke stimuleringsprogramma's, de provincie en onze gemeente.

Het Hanze Institute of Technology (HIT) heeft een project opgesteld voor de ontwikkeling van een masteropleiding en de uitbouw van het CENSI-laboratorium. Het project wordt bekostigd door de provincie Drenthe, de Hanzehogeschool, onze gemeente en de noordelijke stimuleringsprogramma's.

Het project Sensor City is qua projectvoorbereiding in 2009 volledig afgerond. Voor het project HIT fase II (= Censi laboratorium) hebben wij in de loop van 2009 een bijdrage beschikbaar gesteld.

Assen koerst

Assen koerst is de toekomstvisie 2020: interactief met belanghebbenden, stakeholders en bewoners tot stand gebracht en in twee bestuursperiodes via programma's uitgewerkt.

Inmiddels zijn de Assen koerst-programma's en de daarmee samenhangende activiteiten verankerd in de organisatie en in het reguliere beleid.

We hebben afgesproken deze periode Assen koerst te markeren en af te sluiten met een evaluatie. Deze evaluatie – Terug naar de Toekomst, terugblik Assen koerst (2000-2009) – hebben wij aan uw raad aangeboden.

De Structuurvisie Hoofdstad Assen en daarmee samenhangende programma's als de FlorijnAs zorgen voor de doorgaande lijn. Met de Structuurvisie zijn de ambities opnieuw gewogen, verder geconcretiseerd en uitgewerkt met 2030 als horizon in de tijd.

met besluitvorming rondom verlegging tracé N371 ter hoogte van het buurtschap Norgbrug.

Vaststellen meerjarenprogramma (her)ontwikkeling groen. Start uitvoering eerste projecten

Het Meerjarenprogramma Groenvisie Stadsrandzone is door uw raad vastgesteld. Het project beekdal de Messchen hebben wij in 2009 aanbesteed. De projecten Natte zone Norgervaart en verbindingszone Witterveld-Esmeer zijn gekoppeld aan het project Norgbrug/ Kloosterveen III. De plannen zijn in 2009 verder voorbereid en voor het project verbindingszone Witterveld-Esmeer zijn wij in overleg met de provincie en onderzoeken we de mogelijkheden

om rijks gelden binnen de provincie te verschuiven naar dit project.

Vaststellen nieuwe Investeringsvisie Stedelijke Vernieuwing 2010-2014.

De afgelopen jaren was het gebruikelijk dat de programmameenten in het kader van het ISV een programma opstelden voor de komende 5 jaar.

De provincie Drenthe heeft besloten om met ingang van 2010 dit op een andere manier te organiseren. Voor de ISV III periode 2010-2014 is een bedrag van € 7.193.000 beschikbaar.

Vanwege het geringe budget vond de provincie het niet verantwoord dat er weer programma's werden ingediend. De provincie heeft een extern bureau ingehuurd voor een consultatieronde langs de gemeenten in Drenthe. Assen heeft de projecten voor de periode 2010-2014 meegegeven aan het bureau.

Toegangspoort Drentse Aa

In 2009 hebben wij voor de Toegangspoort Dijkveld de locatie bepaald en hebben wij een landschappelijk model opgesteld. Verder hebben wij met Alescon een intentieverklaring ondertekend om de haalbaarheid van het project te onderzoeken. In het najaar van 2009 heeft uw raad ingestemd met een voorbereidingskrediet. Dit krediet wordt ingezet om de planologische voorbereidingen te treffen en de haalbaarheid verder uit te werken. Een belangrijk onderdeel hiervan is het aanvragen van verschillende subsidies (financiële haalbaarheid). Hierover onderhouden wij nauw contact met de provincie.

Kloosterveen II

Met Kloosterveen Assen CV hebben wij geheel 2009 onderhandelingen gevoerd, gericht op uitwerking van het in 2008 gesloten Hoofdlijnenakkoord richting een realisatieovereenkomst. Gewijzigde marktomstandigheden vormden voor de CV aanleiding belangrijke uitgangspunten uit het Hoofdlijnenakkoord weer ter discussie te stellen. Wij hebben vele pogingen gedaan om tot een akkoord te komen. Dit is niet gelukt.

Hof van Assen

Woningstichting Actium ontwikkelt het project 'Hof van Assen' in het bestemmingsplan Marsdijk. Tegen

de bouwplannen zijn door omwonenden bezwaren ingediend. Hierdoor is vertraging ontstaan. Er is nu nog hoger beroep mogelijk. Actium heeft medio 2009 aangegeven dat, als gevolg van veranderingen in de markt, aanpassingen op het plan noodzakelijk zijn. Actium is begonnen met het nader uitwerken van de plannen.

Gasfabriekterrein

De feitelijke grondsanering van het gasfabriekterrein in het Asserbos is bijna afgerond en aansluitend start de grondwatersanering. Na voltooiing is de meest verontreinigde locatie in Assen schoongemaakt. Als vervolg op de sanering hebben wij plannen ontwikkeld voor de bouw van twaalf woningen op een gedeelte van de locatie en aangrenzend aan de locatie (Witterstraat). Tevens hebben wij er een herinrichtingsplan voor de Witterstraat gemaakt. De herinrichting hebben wij aanbesteed.

Diepstroeten

Stichting Beheer Zorgvastgoed ontwikkelt, op basis van de door uw raad vastgestelde structuurvisie, het gebied Diepstroeten. Fase 1 van Diepstroeten, bestaande uit circa tweehonderd zorgwoningen en enkele zorgvoorzieningen (Van Boeijen) hebben wij afgerond. Wij zijn gestart met de planvorming voor fase twee en drie, circa vierhonderd woningen.

Winkelcentrum Mercurius

De herontwikkeling van winkelcentrum Mercurius, met daarin de passage van het Koopmansplein tot aan het Ceresplein, is een initiatief van ING real-estate en Actium. Er worden plannen gemaakt om het winkeloppervlak uit te breiden en woningen in de zorgsector te realiseren. De plannen bewegen zich voor het grootste gedeelte binnen de grenzen van het bestemmingsplan. Interne besluitvorming bij initiatiefnemer ING heeft geleid tot een heroverweging van de plannen (financieel en programmatisch). Er is in 2009 geen bouw aanvraag ingediend. De aanpassingen die in 2009 zijn uitgevoerd in het openbaar gebied en aan de etalagekant aan het Ceresplein zijn voorbereidingen op de aankomende verbouwingen.

RE-Z ontwikkeling heeft een plan ontwikkeld voor winkels en woningen op de oude Edah-locatie. Dit plan past binnen het bestemmingsplan.

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Monumenten

Door de aanwijzing van nieuwe gemeentelijke monumenten in 2008, was de verwachting dat het aantal subsidieaanvragen in 2009 en 2010 zou toenemen en er meer tijd nodig zou zijn voor voorlichting (zowel intern als extern). In het eerste half jaar van 2009

steeg het aantal aanvragen nog niet. Eind september 2009 zijn alle eigenaren van gemeentelijke monumenten door middel van een brochure op de hoogte gebracht van de mogelijkheden van een gemeentelijke subsidie. Na deze berichtgeving steeg het aantal aanvragen. Vierenzestig procent is na september aangevraagd

Kengetallen

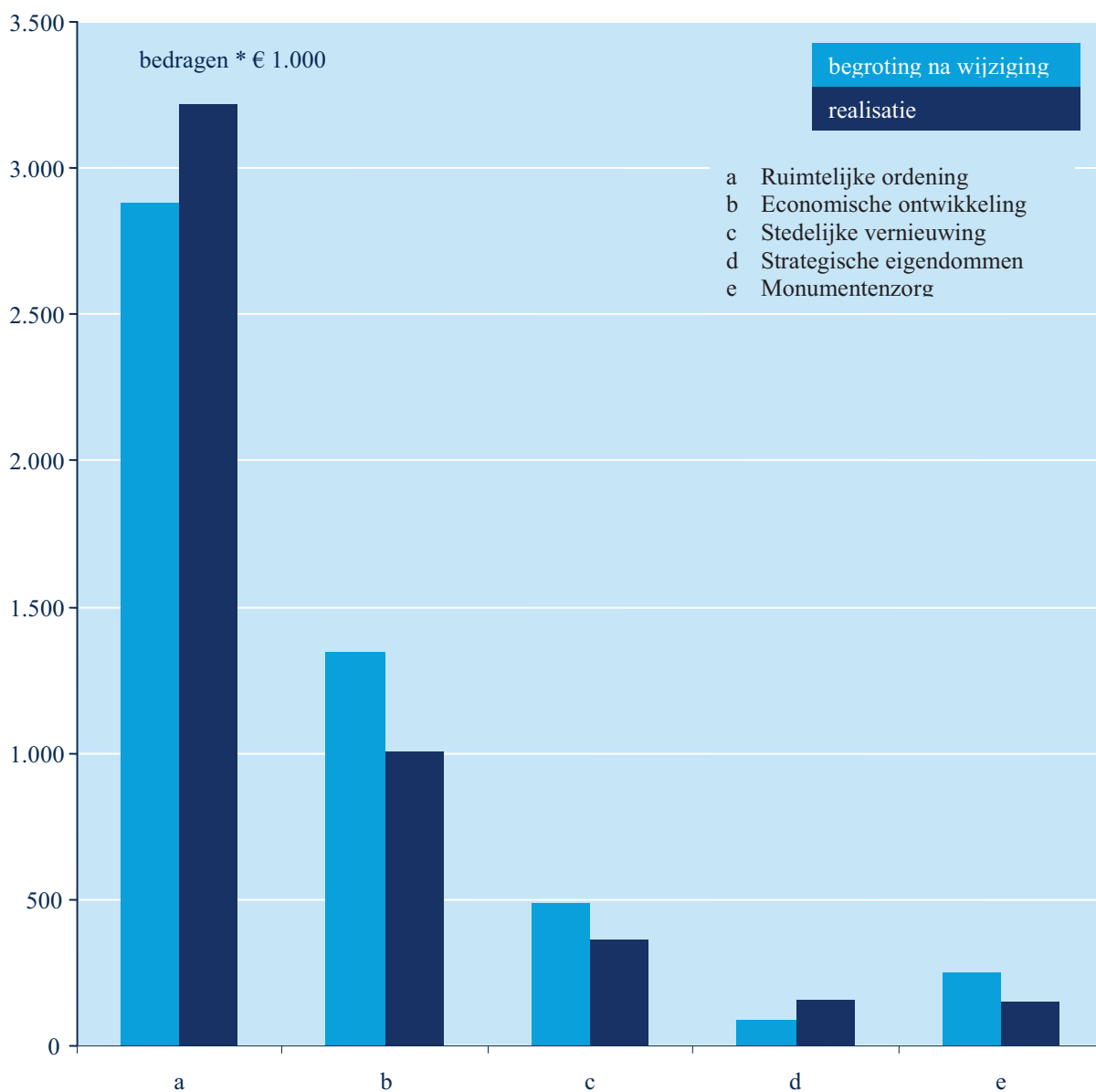
Kengetallen maatschappelijke effecten:

Kengetallen Stadsontwikkeling	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	Plan 2010
% gehandhaafde monumenten ⁹⁹⁾	nb	nb	nb	nb	nb
Groei in aantal arbeidsplaatsen ⁹⁹⁾	500	1200	nb	nb	500
Aantal nieuwe vestiging van bedrijven > 5 werknemers ⁹⁹⁾	nb	nb	nb	nb	nb
Aantal bezoekers aan de binnenstad ⁹⁹⁾	nb	nb	nb	nb	9,3 mln.
Aantal ha uitgegeven bedrijventerreinen ⁸⁸⁾	11	8,4	nb	4,2	6

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 3 Mobiliteit

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Betere bereikbaarheid

Een vlottere bereikbaarheid van de (binnen)stad voor alle voertuigsoorten.

Meer gebruik van fiets en openbaar vervoer.

Verhoogde verkeersleefbaarheid

Minder overlast van gemotoriseerd verkeer.

Een veiligere stad voor alle voertuigsoorten.

Betere parkeervoorzieningen

Een ruimer aanbod van parkeervoorzieningen nabij (kern)winkelgebieden.

Minder wijkvreemde parkeerders in woongebieden rond (kern)winkelgebieden.

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Assen koerst	2001
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Convenant regio specifiek pakket	2008
Convenant stedelijke bereikbaarheid 2006-2008 (provincie Drenthe - gemeente Assen)	2005
Nota fietsverkeer	2005
Nota Mobiliteit	2005
Nota parkeerbeleid	2005
Nota Ruimte	2005
Nota toegankelijkheid openbare ruimte	2006
Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan	2007
Provinciale Fietsnota	2005
Regiovisie Groningen-Assen 2030 (onder meer Kolibrie)	2007
Strategienota gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	2005

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. met andere woorden wat gaat de burger er concreet van merken?

Een vlottere bereikbaarheid van de (binnen)stad voor alle voertuigsoorten

Geen files (minder dan 1 km wachtrij) op de belangrijkste ontsluitingswegen in Assen.

Een verbeterde bereikbaarheid voor fiets en bus van het centrum en het NS- en busstation. Vanuit de woonwijken tot het centrum/station een maximale reistijd van 30 minuten.

Meer gebruik van fiets en openbaar vervoer

Primaire fietsroutes zijn uitgevoerd in asfalt of beton.

Betere doorstroming voor fietsen en bussen bij verkeerslichten; maximale wachttijd 3 minuten.

Groeiend aantal reizigers in het openbaar vervoer.

Loopafstand van de woning tot aan de bushalte maximaal 400 meter bij 90% van alle woningen in Assen.

Een openbare ruimte die ook voor mensen met een beperking goed bereikbaar is. Aangepaste bushaltes zodat mindervaliden ook met het openbaar vervoer kunnen reizen.

Minder overlast van gemotoriseerd verkeer

Door gedragsbeïnvloeding en intensievere handhaving.

Toepassen van geluidsschermen en geluidsarme verharding.

Een veiligere stad voor alle voertuigsoorten

Door gedragsbeïnvloeding en intensievere handhaving.

Minder verkeersslachtoffers in relatie tot de groei van het verkeer.

Een ruimer aanbod van parkeervoorzieningen nabij (kern)winkelgebieden

Een ring van hoogwaardige parkeervoorzieningen om de binnenstad.

Minder wijkvreemde parkeerders in woongebieden rond (kern)winkelgebieden

Uitbreiding van het gebied betaald en vergunning-parkeren in en om de binnenstad.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren Mobiliteit	2006		2008		2009	2010
	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
% tevredenheid burgers en bezoekers van Assen						
Bereikbaarheid ⁹⁹⁾	nb	nb	nb	nb	nb	p.m.
Parkeergelegenheid ¹⁰⁾	nb	68	nb	59	nb	p.m.
Openbaar Vervoer ¹⁰⁾	nb	67	nb	52	nb	p.m.

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Assen-Zuid/verdubbeling N33

De inspraakprocedure Ontwerp Tracébesluit en Milieu Effect Rapportage (deze rapportage is rijksverantwoordelijkheid) is enigszins vertraagd en start nu omstreeks de zomer 2010. Uw raad is door ons in december 2009 geïnformeerd over de verdubbeling van de N33 met een fly-over als aansluiting op de A28. Besluitvorming volgt begin 2010. De verdubbeling wordt, onder voorbehoud van planologische procedures, verwacht tussen 2011-2014.

Verbetering N373-N371

De bestuurlijke en planologische besluitvorming heeft langer geduurd dan geschat. Eind 2009 waren wij het eens over het voorkeursalternatief. Dit voorkeursalternatief hebben wij gepresenteerd aan de bevolking. Het intergemeentelijke voorontwerpbestemmingsplan verwachten wij zomer 2010.

Kwaliteitsverbetering fietspaden

De voorbereidende werkzaamheden voor het asfalteren van de fietsroute Nobellaan, de veiligheidsmaatregelen fietsroute Graswijk en het doortrekken van het fietspad Korenmaat naar Diepstroeten zijn getroffen. Realisatie vindt plaats in 2010. Wij zijn in 2009 gestart met de uitwerking van plannen voor creatieve fiets- en wandelroutes.

Verbeteren bereikbaarheid NS en busstation/FlorijnAs

In het stationsgebied zijn achthonderdvijftig extra fietsenklemmen geplaatst. Daarnaast zijn ruim tweehonderd klemmen vervangen door gekwalificeerde klemmen. Op het parkeerterrein Overcingellaan hebben we kort parkeren ingevoerd. In afwachting van de Masterstudie FlorijnAs waren andere korte termijn maatregelen niet mogelijk dan wel te kostbaar in verhouding met de beperkte tijdsduur van gebruik in verband met plannen voor het Stationsgebied.

Studie station Assen-Zuid/FlorijnAs

Onder aanvoering van ProRail hebben we gewerkt aan de uitvoering van de motie Koopmans (reistijdverbetering spoor Noord-Nederland).

Met deze maatregelen kunnen wij een station Assen-Zuid inpassen. Het onderzoek met de gemeente, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, ProRail en NS naar het station Assen-Zuid is in het najaar gestart.

Meerjarenbeeld parkeren

In 2009 zijn de parkeertarieven aangepast op basis van het meerjarenbeeld dat u in 2007 hebt vastgesteld. Dit met als doel het parkeerbedrijf financieel dekkend te houden.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

A28 – Kloosterveen

Vorbereiden aanpassing op- en afritten voor Openbaar vervoer aan de A28 bij Kloosterveen.

De op- en afritten zijn uitgeschetst en gecalculerd. De maatregel is op de projectenlijst van het Regionaal Mobiliteitsfonds geplaatst (coördinatie door Regio Groningen Assen). De uitvoering wacht op toestemming van Rijkswaterstaat (RWS) en op beschikbaarheid van financiën.

Doorstroming van bussen

Verbetering van de doorstroming van de bussen door twee Verkeersregelinstantie (VRI)-geregelde kruisingen van Korte afstand radio (KAR) te voorzien.

In 2009 hebben wij het verkeerslicht op het kruispunt Groningerstraat – Kanaal voorzien van KAR.

Bushaltes voor mindervaliden

Het aanpassen van (bestaande) bushaltes, zodanig dat deze ook voor mindervaliden geschikt zijn; nieuwe haltes zullen direct op deze wijze worden gerealiseerd.

In 2009 zijn 24 bushaltes toegankelijk gemaakt voor mindervaliden.

Gedragbeïnvloeding

Een veiligere stad voor alle voertuigsoorten.

De projecten gedragbeïnvloeding, die in samenwerking met de provincie worden opgepakt, zijn nagenoeg volgens planning uitgevoerd.

De projecten richten zich vooral op voorlichting op scholen en verkeersmarkten en op rijvaardigheidstrainingen voor diverse leeftijdsgroepen.

Parkeervoorzieningen

Een ruimer aanbod van parkeervoorzieningen nabij (kern)winkelgebieden.

De bouw van de parkeergarage De Nieuwe Kolk is in september 2009 gestart. Op de locatie van de oude

Postgarage hebben wij een tijdelijk parkeerterrein ingericht in afwachting van de bouw van de nieuwe Citadelgarage.

Het te verbeteren dynamische parkeerverwijssysteem wordt operationeel bij de oplevering van de nieuwe parkeergarages en in samenhang met Sensortechnologie.

Aanpak wijkvreemde parkeerders

Minder wijkvreemde parkeerders in woongebieden rond (kern)winkelgebieden.

In 2009 hebben wij in noordelijke deel van Centrum-Zuid het vergunningparkeren ingevoerd. Het zuidelijke deel hebben wij vooralsnog op indicatie van bewoners buiten de uitvoering gehouden.

Kleinschalig openbaar vervoer

Wij hebben het kleinschalig openbaar vervoer, bestaande uit onder andere servicebussen, leerlingenvervoer en Wmo-vervoer, aanbesteed. Aspecten van duurzaamheid hebben wij meegewogen in de aanbesteding.

Bereikbaarheidsvisie Binnenstad

Wij hebben het rapport Verkenning bereikbaarheid en inrichting van de openbare ruimte in de binnenstad opgesteld. In het rapport zijn verkenningen uitgevoerd en effecten van maatregelen voor de binnenstad gegeven gericht op vermindering van het autoverkeer, versterken van de water- en groenstructuur, uitbreiding van voetgangersgebieden, het fietsparkeren en de verkeersafwikkeling op de binnenring.

Voor de singels aan de zuidzijde van de binnenstad heeft uw raad gekozen voor een dertig kilometer regime en in principe geen busroutes over de singels.

Kengetallen

Kengetallen maatschappelijke effecten:

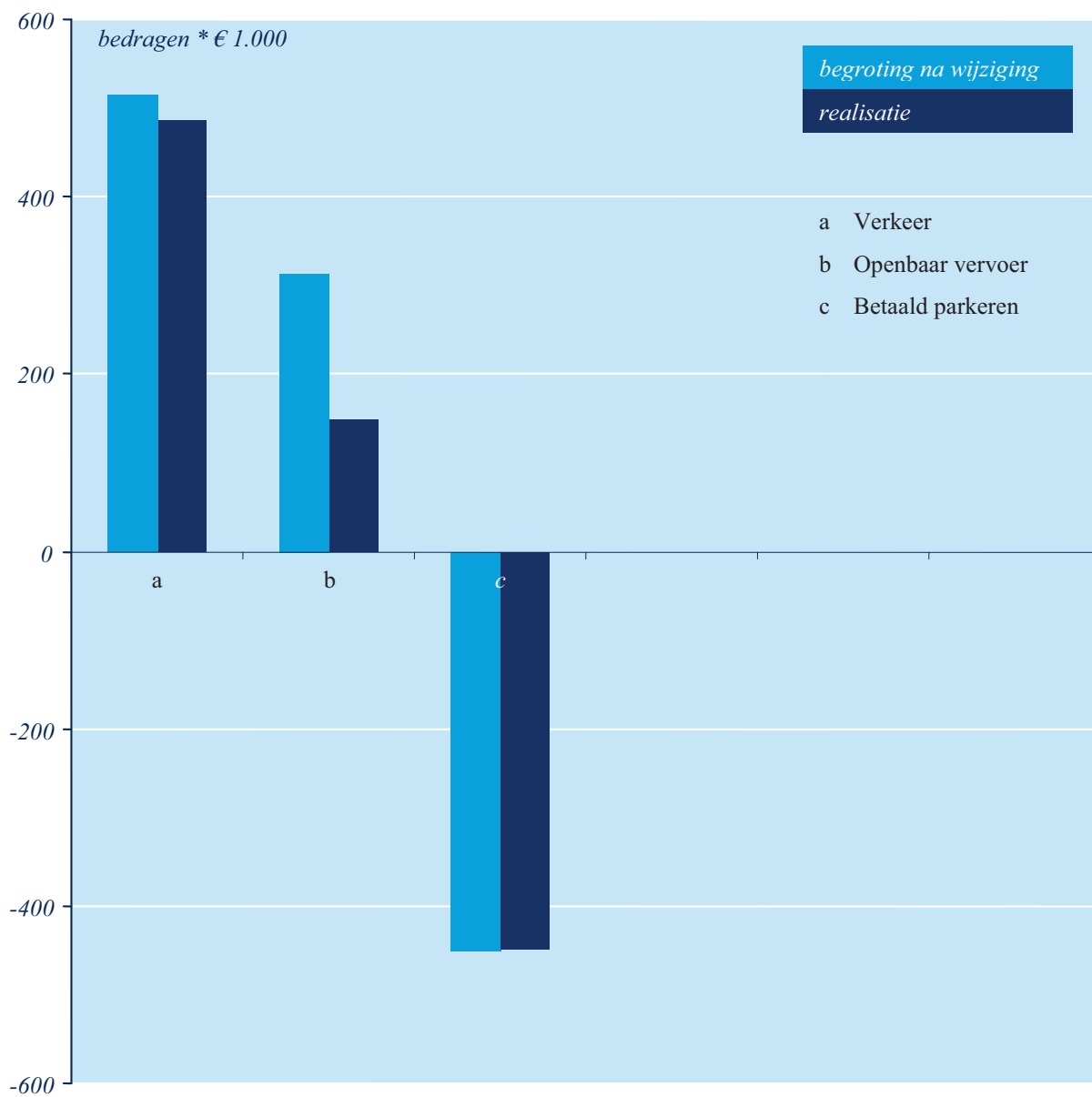
Kengetallen Mobiliteit	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	Plan 2010
Aantal parkeergarages ¹⁹⁾	5	5	5	5	5
Aantal garageparkeerplaatsen ¹⁹⁾	1.539	1.506	1.506	1.470	1.470
Aantal straatparkeerplaatsen ¹⁹⁾	924	1.006	854	1.019	1.014
Aantal verkeersslachtoffers ¹⁹⁾	nb	nb	nb	nb	nb
Aantal parkeerders in garage ¹⁹⁾	872.000	847.396	855.000	824.079	850.000
Aantal parkeerders straatparkeren ¹⁹⁾	1.111.000	1.078.239	1.116.000	1.076.963	1.093.500

Kengetallen Mobiliteit	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	Plan 2010
Aantal stadsdienst buspassagiers ¹⁹⁾	177.000	183.723	177.000	nb	177.000

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 4 Stads- en wijkbeheer

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Het behouden en waar nodig vergroten van de leefbaarheid van Assen (schoon, heel en veilig)

Meer actieve en participerende bewoners in de wijken

Verbeteren en bestendigen van de onderhoudstoestand van de openbare ruimte

Verbeteren van de gebruiksmogelijkheden van de openbare ruimte (uitnodigende ontmoetings- en recreatieplekken voor alle leeftijdscategorieën)

Verbeteren van de dienstverlening en het beheer ten aanzien van het begraven en de begraafplaatsen

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Beheersplan kunstwerken (in wording)	
Beheersverordeningen gemeentelijke begraafplaatsen	2001
Beleidsnota Natuur- en Milieueducatie	2008
Beleidsnotitie begraafplaatsen	2006
Beleidsplan gladheidsbestrijding gemeente Assen 2007-2011	2007
Beleidsplan graffiti en wildplakken (in wording)	
Beleidsplan openbare verlichting	2008
Collegeprogramma 2006-2010	2006
De Novelle, Het beeld van de Asser school	2005
Duurzaam terreinbeheer (in wording)	
gemeentelijk Riolerings Plan Assen 2005-2008 (GRP)	2004
Groenbeheervisie	2008
Groenstructuurvisie	2006
Integraal Beheer Openbare Ruimte	2007
Kadernota Spelen	2009
Nota wegbeheer	2008
Raamnota Openbare Ruimte	2006
Waterplan	2006
Wijkspeelplannen	2003

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. Met andere woorden: wat gaat de burger er concreet van merken?

Het behouden en waar nodig vergroten van de leefbaarheid van Assen (schoon, heel en veilig)

Een schoner Assen.

Een heel Assen.

Een veiliger Assen.

Meer actieve en participerende bewoners in de wijken

Bewoners worden goed geïnformeerd, zijn betrokken en nemen medeverantwoordelijkheid.

De gemeente werkt samen met andere partijen in de wijk (politie, corporaties en maatschappelijk werk).

De gemeente komt haar afspraken na (gesignaleerde knelpunten hebben een eigenaar).

Verbeteren van de gebruiksmogelijkheden van de openbare ruimte (uitnodigende ontmoetings- en recreatieplekken voor alle leeftijdscategorieën)

Een uitnodigende en inspirerende openbare ruimte die voor alle leeftijds- en doelgroepen mogelijkheden biedt om te recreëren, te spelen en te ontmoeten.

De openbare ruimte werpt zo min mogelijk drempels op voor mensen met een beperking.

Verbeteren en bestendigen van de onderhoudstoestand van de openbare ruimte

Een op het afgesproken niveau onderhouden en schone openbare ruimte.

Zo min mogelijk wateroverlast.

Veilig gebruik van de infrastructuur.

Verbeteren van de dienstverlening en het beheer ten aanzien van het begraven en de begraafplaatsen

Voldoende begraafcapaciteit in Assen, een goede dienstverlening en goed onderhouden begraafplaatsen.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren	2006		2008		2009	2010
	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
Verloederingsindicator (0 – 10; hoe lager hoe beter) ¹⁰⁾	nb	4,6	nb	4,5	4,3	4,2
% Assenaren met het oordeel dat de eigen woonomgeving vooruit is gegaan ¹⁰⁾	nb	16%	nb	20%	54%	22%
% Assenaren dat vindt dat de gemeente voldoende doet om bewoners bij veranderingen in de wijk te betrekken ¹⁰⁾	nb	34%	nb	43%	41%	45%
% Assenaren dat actief is geweest in het verbeteren van de eigen wijk ¹⁰⁾	nb	11%	nb	13%	13%	15%

Ad^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Zwerfafval

Ons zwerfafvalbeleid is in concept gereed en zal in 2010 aan u worden aangeboden. SenterNovem heeft hiervoor in 2009 twee subsidiebeschikkingen afgegeven tot een totaalbedrag van € 93.000.

Gladheidbestrijding

Door de extreem strenge winter aan het einde van 2009/2010 zijn er veel extra kosten gemaakt voor gladheidsbestrijding.

Gemeentelijk Rioleringsplan

De heffingsgrondslag voor het rioolrecht is in 2009 geëvalueerd en opnieuw vastgesteld. De kosten voor het handvegen maken hier geen deel van uit.

Hondenuitlaatbeleid

Het hondenuitlaatbeleid hebben wij in 2009 in alle wijken geïmplementeerd.

Gebiedsgericht werken

Aanpak/uitvoering wijk-/gebiedsgericht werken.

Het project revitalisering Schildersbuurt is conform de uitgangspunten van gebiedsgericht werken voorbereid.

De voorbereiding van het project revitalisering Oldenhofstraat en omstreken is conform deze uitgangspunten opgestart.

Speelvoorzieningen

Realisatie Sport en speelvoorzieningen jongeren.

In het najaar van 2008 heeft uw raad besloten om € 1 mln. beschikbaar te stellen voor het realiseren van sport- en speelvoorzieningen voor jongeren van twaalf jaar en ouder.

Op basis van het aanwezige aanbod en de behoeften hebben wij gekozen voor het realiseren van voorzieningen in de wijken Kloosterveen, Assen-Oost, Assen-West, Marsdijk, Pittelo en Peelo. Er zijn gespreksavonden georganiseerd in alle wijken. De ge-

sprekken hadden tot doel om de wensen van de jongeren en van de overige wijkbewoners in kaart te brengen.

De eerste speelplek voor kinderen ouder dan twaalf jaar hebben wij voor de zomervakantie in Kloosterveen opgeleverd en deze speelplek wordt intensief gebruikt.

Na de zomer zijn er nog vijf kunstgrasveldjes in de wijken aangelegd. Deze velden zijn geschikt voor sport en spel. Verder zijn er 'gewone' sportveldjes aangelegd, toestellen geplaatst en Jobs (Jongeren Ontmoetings Plek) gerealiseerd.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Wijkbewoners

Meer actieve en participerende bewoners in de wijken

De Leefbaarheidsmonitor 2009 wijst uit dat het aantal bewoners dat een actieve rol in de wijken vervult verder is toegenomen. Wij hebben aanleiding om aan te nemen dat er een causaal verband is tussen die toename en de gemeentelijke inspanningen die wij op dat vlak leveren.

Wij betrekken bewoners zoveel mogelijk bij de vorming en uitvoering van onze beleidsvoornemens. Denk aan projecten in 2009; zoals onder andere:

- ✓ 12+ voorzieningen
- ✓ wijkspelplannen
- ✓ wijkveiligheidsplannen
- ✓ Leefbaarheidsmonitor
- ✓ gebiedsgericht werken projecten
- ✓ project Assen Jouw Podium
- ✓ belevingsonderzoek in de Asser dorpen
- ✓ geluidsbelevingsonderzoek in Assen-West
- ✓ project Vitaal Peelo
- ✓ project Wijkvisie Assen-Oost.
- ✓ 'Koekproject'*

* Binnen het 'Koekproject' worden vijftienveertig gezinnen naar een meer perspectiefrijk bestaan begeleid.

Van structurele aard zijn de jaarlijkse bezoeken die wij aan alle wijken brengen, de positieve ambtelijke betrokkenheid bij de Bewonersoverleggen en de ondersteuning en begeleiding van incidentele burger initiatieven.

Ook in de contacten met jongeren is onze inzet gericht op vergroting van participatie en zelfredzaamheid.

Integraal beheer openbare ruimte

Verbeteren en bestendigen van de onderhoudstoestand van de openbare ruimte.

Uitvoeren van het planmatig dagelijks onderhoud op basis van Integraal Beheer Openbare Ruimte - kwaliteitsbeelden. Voor het groen en de verzorging van de openbare ruimte zijn de afgesproken basisni-

In de nieuwe wijkspelplannen, die zo goed als gereed zijn besteden wij structureel aandacht aan voorzieningen voor jongeren.

Multifunctionele accommodatie

Planvoorbereiding Multifunctionele Accommodatie Baggelhuizen/Pittelo.

In 2009 hebben wij gewerkt aan de planvoorbereiding. Deze ligt op schema. De bouw van de Multifunctionele accommodatie Pittelo start in april 2010.

veaus gehaald. De behaalde kwaliteiten zijn ruim voldoende en zijn gestegen ten opzichte van 2008.

Door tegenvallers bij de verzorging van infrastructuur zijn de budgetten overschreden. Oorzaken zijn: speelvoorzieningen, meer onderhoud nodig aan groen op plaatsen waar het eigenlijk gerenoveerd moet worden en schade aan bomen.

Het niveau 'hoog' hebben wij alleen in het Mes-schenveld gerealiseerd. De centra, stad en wijken, hebben het niveau 'hoog' niet gehaald. Wel zien wij een stijgende lijn ten opzichte van 2008. Het aspect zwerfvuil hebben wij in alle gebieden verbeterd, mede dankzij de inzet via het werkgelegenheidsproject 'Werken voor de stad'.

Verhardingen waar nu de beeldkwaliteit 'hoog' is, onderhouden wij op dit niveau. Waar de beeldkwaliteit 'basis' is, was het onderhoudsniveau in 2009 basis.

Integraal beheer openbare ruimte-methodiek

Schouwen van de kwaliteit van het onderhoud met behulp van de Integraal Beheer Openbare Ruimte - methodiek in het dagelijks beheer. In 2009 hebben wij voor het tweede jaar achtereen structureel geschouwd en deze methodiek blijkt een goed hulpmiddel voor aansturing en verantwoording. Om bewoners te betrekken bij hun leefomgeving zijn er ook vele wijkshouwen geweest.

Groot onderhoud aan wegen en riolering

Groot onderhoud aan wegen en riolering hebben wij in 2009 conform planning uitgevoerd.

Dit betreft de projecten Kerkhofslaan/Goorlaan, Broeklaan, Colijnstraat en omstreken. Deze zijn afgerond. Het project revitalisering Schildersbuurt hebben wij in 2009 in uitvoering genomen. Dit zal in 2010 worden afgerond.

Drentse Aa-gebied

Behoud en ontwikkeling Drentse Aa gebied door projecten in het kader van tien kansen Deurzerdiep.

In 2009 zijn twee projecten aangelegd en afgerond, namelijk Blauwgroene kern Amelterbos en Stadsrandzone Assen-Oost. In beide projecten zijn recreatieve routes aangelegd en kansen gecreëerd voor verbetering van de ecologie en cultuurhistorie. De nieuwe paden worden veelvuldig gebruikt.

Groenstructuur en Natuur hoofdverbindingen

In beeld brengen van de natuurwaarden van de hoofdverbindingen en indien nodig een actieplan opstellen met vervolgstappen. In het project Groene Frame zijn de verbeterpunten van de groenstructuur en natuurwaarden van Assen in beeld gebracht en uitgewerkt tot een kansenkaart met speerpunten. Deze nota is in februari 2010 vastgesteld. Sinds de totstandkoming van de Groenstructuurvisie in 2006 zijn kansen voor verbeteringen en bescherming van bestaand groen al standaard in planvorming. Met het plan het Groene Frame is dit nog concreter gemaakt en kunnen speerpunten zelfstandig van start gaan.

Gebiedgerichte beheervisies opstellen

Vanwege andere prioriteiten (projecten groen, spelen, begraven) hebben wij dit uitgesteld naar 2010.

Openbare ruimte

[Verbeteren van de gebruiksmogelijkheden van de openbare ruimte. Uitnodigende ontmoetings- en recreatieplekken voor alle leeftijdscategorieën.](#)

Wijkspelplannen

De beleidsnota 'Stedelijk speelbeleidskader' is in september vastgesteld door uw raad. De afronding van de nieuwe wijkspelplannen vindt plaats in het eerste kwartaal van 2010.

Vervanging speeltoestellen

In 2009 zijn er zesenvijftig speeltoestellen vervangen die aan het eind van hun Latijn waren. De vervanging is tot stand gekomen na intensief overleg met kinderen en omwonenden.

Aanleg van natuurspeelplaatsen is voor ons een speerpunt in het speelbeleid. Voor natuurlijke speelplaatsen hebben wij in 2009 plannen gemaakt (Schildersbuurt, de Landjes), die in 2010 gerealiseerd moeten gaan worden. Financiering voor aanleg van natuurspeelplaatsen is, met uitzondering van de Schildersbuurt, nog niet geregeld.

Het beheer van de speeltoestellen valt onder de Integraal Beheer Openbare Ruimte-normering en de afgesproken Integraal Beheer Openbare Ruimte-norm 'Basis' hebben wij ruim gehaald. De zorgplicht bestaat uit vier inspecties per jaar. Uit deze inspecties bleek dat er veel onderhoud noodzakelijk was aan de toestellen die nog niet aan vervanging toe zijn.

Begraafplaatsbeheer

[Verbeteren van de dienstverlening en het beheer ten aanzien van het begraven en de begraafplaatsen.](#)

Automatisering

Nieuw geautomatiseerd systeem voor grafadministratie is gestart in juni. Ook de koppeling met het internet is gerealiseerd. In november zijn de grafgegevens van begraafplaats De Boskamp ontsloten via www.begraafplaatsen.online.nl. Verder hebben wij voorbereidingen getroffen voor plaatsing van een digitale informatiezuil op De Boskamp.

Registratie

De achterstallige registratie hebben wij zo goed als weggewerkt.

Nota Noorder- en Zuiderbegraafplaats

Plan voor toekomst Noorder- en Zuiderbegraafplaats. De waarden zijn geïnventariseerd en wij hebben een lijst opgesteld van monumentale graven/perken en graven van 'bekende' Assenaren.

In het najaar hebben wij een beleidsnota opgesteld voor de toekomstige functie van deze twee begraafplaatsen inclusief het aanwijzen van monumentale graven/perken en een voorstel voor financiële ontvlechting van de drie Asser begraafplaatsen. Deze nota hebben wij in februari 2010 aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.

Ruimingsplan De Boskamp

Begin 2010 is voor ons inzichtelijk wat de huidige en de benodigde begraafcapaciteit is en zal een ruimingsplan voor de Boskamp ter besluitvorming aan ons worden voorgelegd.

Inrichting De Boskamp

Wij werken vanaf het najaar aan het plan voor beheer en inrichting van De Boskamp. Dit plan zal begin 2010 gereed zijn.

Met Stichting rouwcentrum De Boskamp voeren wij overleg over het inrichten van een strooiveld.

De handhaving voor asverstrooiingen op De Boskamp en het plaatsen van illegale graftekens is aangescherpt.

Wet op de Lijkbezorging

Per 1 januari 2010 is de nieuwe Wet op de Lijkbezorging in werking getreden. De gevolgen hiervan hebben wij in beeld gebracht en het aanpassen van de gemeentelijke beheersverordening kan nu aanvangen.

Wij werken aan uitvoeringsregels voor grafbedekkingen en regelgeving voor asbussen.

Beheer

Het beheer van de begraafplaatsen heeft dezelfde kwaliteit behaald als voorgaande jaren. Verbeterin-

gen zijn wenselijk; hiervoor worden beheerplannen opgesteld. Verder hebben wij met behulp van Werken voor de stad, achterstallig onderhoud uitgevoerd op de Noorder- en Zuiderbegraafplaats.

Het uitvoeringsprogramma begraven had begin 2009 vertraging opgelopen maar de opgelopen achterstand is in de tweede helft van 2009 weer grotendeels ingelopen. Alle projecten zijn opgestart en bijna gereed. Het monumentale hekwerk van de Zuiderbegraafplaats hebben wij in de zomer opgeknapt.

Meerjarenprogramma groenrenovaties

Het meerjarenprogramma groenrenovaties (projectmatig opgepakt 2007-2010) is in uitvoering. In juli 2009 hebben wij u over de stand van zaken geïnformeerd.

In delen van de wijken Lariks, Noorderpark, Pittelo en Baggelhuizen hebben wij het groen gerenoveerd, oude beplanting vervangen door nieuwe en groenen bomenstructuren versterkt. Dit zijn verbeterpunten uit de Groenstructuurvisie.

De wijkbewoners hebben mee kunnen denken over de plannen. In de wijken waar buurten zijn opgeknapt in het kader van Gebiedsgericht Werken zijn ook vaak het groen en de speelvelden gerenoveerd.

In de renovatieprojecten en in integrale herinrichtingsprojecten zijn veel nieuwe bomen aangeplant. In planvormingsprocessen hebben wij aandacht gehad voor het handhaven van bestaand groen en bomen. Bestaande bomen zijn zoveel mogelijk behouden. Alleen bomen die een onomkeerbare stilstand en achteruitgang in groei en conditie hadden, zijn geroid.

Recreatiegebied Baggelhuizen

Fase twee van het project hebben wij in de zomer van 2009 afgerond. De horecavoorziening is gerealiseerd en geopend in juni. De exploitatie vindt plaats door Stichting de Hofstede die ook een deel van het beheer van het gebied uitvoert. De parkeervoorziening en de spel- en recreatieve voorzieningen, zijn verbeterd. De toiletvoorziening is schoon en toegankelijk. Het vandalisme was relatief gering; preventief toezicht en cameratoezicht werken goed.

Het overige beheer is, net als in voorgaande jaren, geïntensiveerd om een aantrekkelijk en attractief recreatiegebied te krijgen. De bezoekersaantallen dit jaar zijn, vooral op zonnige dagen, hoog geweest. Maar ook op 'gewone' dagen zijn de bezoekersaantallen gestegen. Het aantal bezoekers in 2009 was circa 125.000 (in 2008 was dit circa 70.000). Het aantal keren dat men het gebied bezocht is gestegen ten opzichte van 2008. De waardering die geënquêteerde bezoekers gaven, was gemiddeld een 7,6 en van hen gaf 81% aan dat de uitstraling van het gebied verbeterd was.

Voor het beheer van de recreatieparken hebben wij de afgesproken Integraal Beheer Openbare Ruimtenorm 'Basis' behaald.

Recreatievaart

De vaarrecreatie kende in 2009 een topjaar met zeer tevreden bezoekers. In het vaarseizoen 2009 hebben circa 1.100 passanten gebruik gemaakt van de passantenhaven in Assen.

Foto: Ineke Heijting

Half augustus 2009 is de duizendste boot van het seizoen afgemeerd in de Vaart. Wethouder Langius heeft namens de gemeente Assen de varende bezoekers, Familie Van der Veen uit Nijverdal, verrast met een bos bloemen.

Sneeuwruimers met man en macht aan de slag in winters Assen.

In december 2009 viel er veel sneeuw. Om de hoofdroutes begaanbaar te houden was onze sneeuwruimploeg een aantal dagen 24 uur per dag -twaalf uur op, twaalf uur af- in de weer. Om straat en stoep in eigen buurt te strooien, konden burgers bij het milieupark gratis zout afhalen.

In het kader van het themajaar de Historie van Assen was het weekend 'Handel en Transport' met historische scheepvaart zeer succesvol. De start van de Vuelta kreeg een extra uitstraling door de mogelijkheden van een podium in, en de aankleding rondom de Vaart. Ook het Axis-festival heeft ingespeeld op de nieuwe situatie aan de Vaart. Het zeer goed bezochte onderdeel 'Assen aan zee' in combinatie met 'Kunst aan de Vaart' was een groot succes. Hetzelfde geldt voor de intocht van Sinterklaas.

In 2009 zijn de tijdelijke voorzieningen voor de recreatievaart in gebruik genomen. Er kan tegen een geringe vergoeding gebruik gemaakt worden van douches en toiletten, van drinkwater en elektriciteit. Het huishoudelijk afvalwater kon worden geloosd door gebruik te maken van een tijdelijke pomp. In het najaar hebben wij deze vervangen door een vast en definitief lozingspunt.

Havenkanaal

Het project herinrichting Havenkanaal en het beekdal De Landjes hebben wij in 2009 afgerond. Met een gebaggerde vaargeul, nieuwe damwanden, vissteigers, een trailerhelling, een nieuwe 800 meter wedstrijdbaan voor roeivereniging ARC, vispoelen, een verhard fietspad en een prachtige groenstrook is de recreatiewaarde van het gebied enorm verhoogd. Met de herinrichting van het Havenkanaal hebben wij tevens invulling gegeven aan het collegeprogrammaonderdeel 'investeren in natuur loont, voor nu en voor later'.

Parken en plantsoenen

Groen

Ter verfraaiing van de stad zijn extra bloembakken geplaatst langs de invalswegen. In het beheer hebben wij aandacht voor de veiligheid en gezondheid van bomen: een derde van de bomen heeft een visuele inspectie ondergaan op gezondheid en veiligheid. Voor het beheer van monumentale bomen zowel van de gemeente als van particulieren hebben wij een contract afgesloten met Bomenwacht Drenthe.

In Kloosterveen hebben wij een aantal beplantingsvakken vroegtijdig gerenoveerd vanwege de slechte onderhoudstoestand. In Rhee is, op initiatief van bewoners, de groene functie van het brinkje in ere hersteld.

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Eikenprocessierups

In 2009 uitgevoerd onderzoek toont aan dat de eikenprocessierups in 2010 vrijwel zeker onze gemeente zal bereiken.

Recreatieterreinen

In het recreatiepark Pittelo hebben wij samen met de wijk gewerkt aan een betere inrichting en gebruik van het park. De eerste kleinschalige zaken zijn opgepakt. Voor de grootschaliger zaken zijn de plannen gereed maar moet de financiering nog geregeld worden.

Dunningen

Wij hebben minder inzet gepleegd aan dunningen. De huidige werkplannen bieden teveel interpretatieruimte waardoor wij voor uitstel van dunningen hebben gekozen. Het beschikbare budget van 2009 hebben wij besteed aan herstelwerkzaamheden en andere verbeteringen in de bossen en het groenbeheer.

✓ Amelterbos

In het Amelterbos hebben wij de voormalige Ale-scon kwekerij beplant met bos. In het Arboretum zijn, door de Stichting Arboretum, een pagode en een uitkijktoren geplaatst.

✓ Aafkes bosje

In het Aafkes bosje is, op initiatief van bewoners, een poel aangelegd.

✓ Visie Asserbos

Het aanpassen van de Bosvisie voor het Asserbos hebben wij in het najaar besproken met de Vrienden van het Asserbos die ook zelf een plan hebben gemaakt voor het Asserbos.

Communicatie Waterhuishouding

In november 2009 heeft de gemeente meegedaan aan de postbus 51 campagne 'Gooi geen troep in het riool'. Zaterdag 21 november kwamen circa 150 mensen een kijkje nemen op de open dag bij de rioolwaterzuivering Assen. Samen met het waterschap Hunze en Aa's zette Assen die dag de deuren open. Ook in 2010 zal de gemeente samen met de waterschappen inhoud aan deze campagne geven.

Natuur- en milieueducatie (NME)

In 2008 hebt u de NME beleidsnota vastgesteld. Eén van de belangrijke speerpunten is de bouw van Milieu Educatief Centrum (MEC) in de nabijheid van kinderboerderij De Hofstede. De planvoorbereiding is begin 2009 gestart en de architect is na de zomer van start gegaan. Het voorlopig ontwerp is gereed

Verder hebben wij in het kader van het Natuur- en milieueducatie beleid gewerkt aan: Groene voetstapen, zwerfvuilprojecten, kinderboerderij Asserbos, wijkactiviteiten en projecten op middelbare scholen

Om schade door de eikenprocessierups te voorkomen hebben wij in 2009 de nodige voorbereidingen getroffen.

Kengetallen

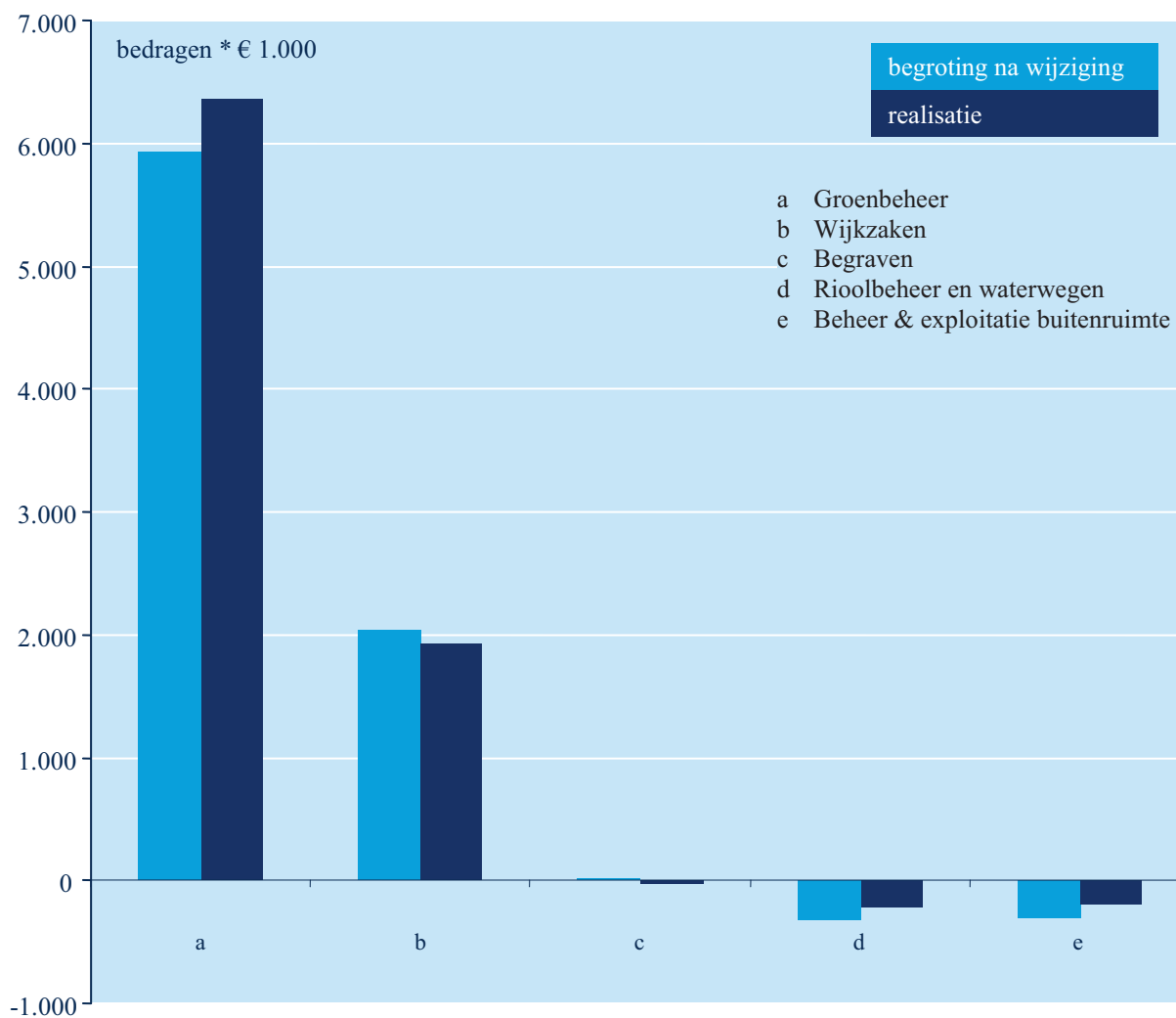
Kengetallen maatschappelijke effecten:

Kengetallen Stads- en wijkbeheer	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	Plan 2010
Gemiddelde onderhoudskwaliteit verharding ¹⁵⁾	6,8	nb	Basis en hoog	6,8 = Basis+	Basis en hoog
Gemiddelde onderhoudskwaliteit groen ¹⁵⁾	6,3	nb	Basis en hoog	6,7 = Basis+	Basis en hoog
Gemiddelde onderhoudskwaliteit meubilair ¹⁵⁾	6,7	nb	Basis en hoog	7,3 = Basis+	Basis en hoog
Gemiddelde onderhoudskwaliteit kunstwerken en oevers ¹⁵⁾	7,0	nb	Basis en hoog	7,0 = Basis+	Basis en hoog
Gemiddelde kwaliteit verzorging ¹⁵⁾	6,8	nb	Basis en hoog	7,4 = Basis+	Basis en hoog
Aantal bezoekers recreatiegebied Baggelhuizen 2008 tot en met 2010 ¹⁶⁾	p.m.	nb	70.000	125.000	75.000

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Het versterken van de samenhang in het aanbod van het primair en voortgezet onderwijs (inclusief speciaal onderwijs)

Het versterken van de kennisinfrastructuur op mbo- en hbo-niveau

Het versterken en uitbreiden van Brede Scholen

Vermindering van werkloosheid onder schoolverlaters

Het verbeteren van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting, rekening houdend met de behoefte aan andere voorzieningen in de wijken

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Assen koerst	2001
Beleidsnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin	2008
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Convenant Brede Schoolontwikkeling	2006
Convenant Lokaal Educatieve Agenda	2008
Economische beleidsagenda	2008
Huisvestingsprogramma onderwijs	jaarlijks
Meerjarenprogramma kwaliteitsimpuls huisvesting onderwijs	2004
Nota Brede school	2008
Notitie Jeugd en Veiligheid	2008
Notitie Onderwijskansenbeleid	2008

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. met andere woorden wat gaat de burger er concreet van merken?

Het versterken van de samenhang in het aanbod van het primair en voortgezet onderwijs (inclusief speciaal onderwijs)

Optimale ontwikkelings-, ontplooiings- en opleidingsmogelijkheden voor kinderen en jongeren in de gemeente Assen. Alle talenten van kinderen/jongeren worden benut. Dit leidt tot:

Meer schoolsucces en betere doorstroming naar voortgezet onderwijs en uiteindelijk naar betaald werk.

Meer deelname aan diverse activiteiten in de vrije tijd.

Randvoorwaarden hierbij zijn voldoende zorg en opvangmogelijkheden.

Het versterken van de kennisinfrastructuur op mbo- en hbo-niveau

Het aantal opleidingen in Assen neemt toe.

Het versterken en uitbreiden van Brede Scholen

Schoolsucces en een geslaagde doorstroming naar diverse onderwijsvormen.

Deelname aan activiteiten op het gebied van sport, cultuur, samenleving e.d.

Psychisch en fysiek welzijn van kinderen en hun ouders.

Vermindering van werkloosheid onder schoolverlaters

Een betere aansluiting tussen de eindkwalificaties vanuit het onderwijs op de vraag vanuit de arbeidsmarkt.

Het verbeteren van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting, rekening houdend met de behoefte aan andere voorzieningen in de wijken

Alle scholen beschikken over een goed schoolgebouw.

Waar mogelijk worden andere maatschappelijke voorzieningen in de wijk vernieuwd of toegevoegd.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren Onderwijs	2006		2008		2009	2010
	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
% tevredenheid burgers van Assen						
(zeer) tevreden over aanbod basisscholen ¹⁰⁾	80	93	80	85	86	85
(zeer) tevreden over bereikbaarheid basisscholen ¹⁰⁾	80	86	80	75	79	75
(zeer) tevreden over de brede scholen vanaf 2009 ¹⁰⁾	nb	nb	nb	75	nb	75

Ad^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Planvoorbereiding nieuwbouw Dr. Nassau College/Csg Vincent van Gogh

Beide schoolbesturen zijn formeel in kennis gesteld van het besluit van uw raad op 2 en 5 november 2009 inzake nieuwbouw. Hierbij heeft uw raad een maximumbudget beschikbaar gesteld van € 50 mln., inclusief de renovatie van Penta. Vervolgens hebben wij een overlegstructuur opgezet en zijn de gesprekken met beide scholen gestart. Intern zijn wij met een risicomangementmodel gestart, om de beide bouwprocessen financieel te managen en te monitoren.

Planvoorbereiding derde cluster basisscholen Kloosterveen

De opgetreden recessie heeft gevolgen voor het woningbouwprogramma en daarmee ook voor het tijdstip van oplevering van de derde cluster.

Kwaliteitsimpuls

Het verbeteren van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting, rekening houdend met de behoefte aan andere voorzieningen in de wijken

Nieuwbouw PrO Assen

PrO Assen opgeleverd in november 2009.

Nieuwbouw scholen Kloosterveen

Oplevering heeft plaatsgevonden.

Aanpassingen de Veldkei

Oplevering heeft plaatsgevonden.

Nieuwbouw de Vuurvogel

De bouw is gestart in het voorjaar 2009.

Groot onderhoud de Cirkel

De bouw is in 2009 gestart.

Nieuwbouw mfa Assen-Oost

In overleg met de directe participanten zijn afspraken gemaakt inzake het verdere proces. Ons uitgangspunt is dat na het vertrek van de regiopolitie, op 1 januari 2012, zo spoedig mogelijk met de bouw kan worden gestart.

Uitbreiding de Borg

Het schetsontwerp is gereed en onderdeel van overleg met het schoolbestuur; het plan wordt door het schoolbestuur verder uitgewerkt.

Uitbreiding de Marskramer

Planvorming is door het schoolbestuur opgestart.

Versterking speciaal onderwijs

Op 7 oktober 2009 is de intentieovereenkomst door ons en het bestuur van Renn4 ondertekend. De gesprekken inzake tijdelijke huisvesting zijn gaande en besluitvorming hangt af van de goedkeuring van het ministerie van OCW.

Nieuwbouw mfa Pittelo

Het aanbestedingstraject is opgestart in 2009.

Uitbreiding de Driesprong

Gemeente en schoolbestuur zijn in gesprek over het programma van eisen en de bouwbegroting.

PrO Assen geopend

Met de kwaliteitsimpuls onderwijshuisvesting heeft uw raad een stevige impuls gegeven aan de nieuwbouw van scholen. Met resultaat. De laatste jaren hebben we diverse nieuwe scholen voor basisonderwijs voortgezet gebouwd. Eind november 2009 trok Praktijkschool PrO Assen in een splinternieuw gebouw aan de Zwartwatersweg.

Aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt

In 2009 hebben wij het actieplan Jeugdwerkloosheid Drenthe 2009-2011 'Mooi Wark' opgesteld. Negen Drentse gemeenten, de provincie, het UWV, onderwijsinstellingen ROC's en hbo, jeugdzorg, kenniscentra, werkgevers- en werknemersorganisaties, hebben de handen ineengeslagen om de verwachte verdubbeling van de jeugdwerkloosheid tot en met 2011 met 50% terug te dringen.

Plateau openbaar onderwijs

In 2009 hebben wij na een opiniërende bespreking in uw raad vooralsnog besloten dat het Plateau niet wordt verzelfstandigd. Dit heeft gevolgen gehad voor de ruimtescheppende maatregelen. Wij hebben besloten dat de ruimtescheppende maatregelen voor 2009 niet volledig uitgevoerd hoeven te worden. De extra kosten zijn ten laste gebracht van de reserve van Plateau onderdeel rente. Ondanks het vervallen

van de taakstelling is er een nadeel van € 162.000 op beheer en bestuur. Dit is een zorgelijke ontwikkeling. Inmiddels zijn we met Plateau in overleg getreden om naar oplossingen te zoeken.

Verdere uitrol brede school

In alle wijken in Assen zijn in 2009 Brede School activiteiten uitgevoerd. In de 'nieuwe' wijken zijn plan- en werkgroepen opgestart en zijn de eerste activiteiten uitgevoerd.

De Brede School is sterk betrokken bij de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin. Op wijkniveau zijn twee pilots uitgevoerd.

Verder is de uitvoering van de doorgaande lijn tussen voor- en voerschoolse educatie op wijkniveau overgenomen door de Brede School.

Voor wat betreft de activiteiten hebben wij aandacht besteed aan coördinatie en zijn zes combinatiefunctionarissen voor de wijken aangesteld.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Het versterken van de samenhang in het aanbod van het primair en voortgezet onderwijs (inclusief speciaal onderwijs)

Wij hebben in 2009 conform de uitgangspunten in de Lokale Educatieve Agenda het overleg met de schoolbesturen en instellingen vormgegeven. Wij bieden nu voor alle leeftijdsniveaus een vorm van bestuurlijk overleg, steeds voorbereid door diverse werkgroepen. In 2009 hebben wij vooral aandacht gegeven aan het inrichten van de structuur. Nu deze staat kunnen de beschikbare gelden voor bijvoorbeeld doorgaande leerlijnen het komende jaar ingezet worden.

In het kader van de Brede School hebben wij aandacht besteed aan ouderbetrokkenheid, doorgaande lijnen, zorgafstemming en dagarrangementen en naschoolse activiteiten.

Op een aantal zaken hebben wij onderzoek en/of beleidsvorming in gang gezet. Voorbeelden zijn:

- ✓ Advisering voortgezet onderwijs in het basisonderwijs conform een burgerinitiatief.
- ✓ Stedelijk beleid opvoedingsondersteuning.
- ✓ Inzet van schoolmaatschappelijk werk in het voortgezet onderwijs.

De genoemde aandachtsgebieden konden deels versterkt en/of uitgevoerd worden in het kader van de Sociale Alliantie met de provincie Drenthe.

Leerlingenvervoer

De aanbesteding van het leerlingenvervoer hebben wij in 2009 gekoppeld aan de aanbesteding van het totale openbaar vervoer. Door groei van het leerlingenvervoer en prijsstijging in de vervoerskosten, zijn de kosten van het leerlingenvervoer gestegen.

Het versterken van de kennisinfrastructuur op mbo- en hbo-niveau

In 2009 hebben wij de doorontwikkeling van het HIT (Hanze Institute of Technology) mede gefinancierd. Wij bieden al een bacheloropleiding en met deze financiering wordt de ontwikkeling van een masterprogramma mogelijk gemaakt. Voor de doorontwikkeling van onderzoekslab CENSI, waar toegepast onderzoek plaatsvindt, hebben wij € 160.648 beschikbaar gesteld.

Wij hebben een convenant gesloten met Proeftuin Zorg & Technologie, een initiatief van het ROC Noorderpoort en de Hanzehogeschool. Ons doel is een expertisecentrum te realiseren op het gebied van opleiden in de zorg, om antwoorden te zoeken op knelpunten in de zorgverlening en zo deze knelpunten op te lossen.

Wij hebben voor de opstart van Incas3, een wetenschappelijk onderzoeksinstituut op het gebied van sensoren en sensorsystemen, € 825.650 beschikbaar gesteld.

Het opleidingsinstituut rondom de mobiliteitstechniek, TT-Institute, gevestigd op het TT-circuit, is een samenwerkingsverband van het Drenthe college en Innovam. Wij vervullen hierin een aanjaagfunctie. Het businessplan, inclusief totaaloverzicht van de financiële verwachtingen, is gereed. Na subsidieverlening van EFRO, resteerde een tekort van € 250.000. Provincie Drenthe en wij, hebben dit tekort gedekt. De provincie droeg € 100.000 bij en wij € 150.000.

In juni 2009 zijn wij akkoord gegaan met beschikbaar stellen van € 150.000 als investeringsbijdrage voor het TT-Institute, onder voorbehoud van goedkeuring door uw raad.

Begin 2010 wordt de hoogte van de SNN-subsidie bekend: wij hebben € 790.000 aangevraagd.

Intentieovereenkomst TT Institute

De Innovam Groep, het Drenthe College en de gemeente Assen hebben op 4 september 2009 de intentieovereenkomst ondertekend waarin ze afspreken dat het TT Institute (Technicians Training Institute) in september 2010 haar deuren opent.

Het TT Institute heeft tot doel om het vakmanschap in de branche te verhogen en kan hét centrum voor technische opleidingen in de Noord-Nederlandse mobiliteitsbranche worden. Innovam gaat in samenwerking met het bedrijfsleven praktijkopleidingen verzorgen, waarbij duurzaamheid en milieuvriendelijke energie belangrijke aandachtspunten zijn.

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Voorschoolse educatie

In 2009 hebben wij onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van de voorschoolse voorzieningen, op het terrein van samenwerking en het aanbieden van voorschoolse educatie. Dit onderzoek heeft een aantal scenario's opgeleverd, waarbij door ons is gekozen voor de verdere uitwerking van Intensieve Samenwerking tussen Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk.

Kengetallen

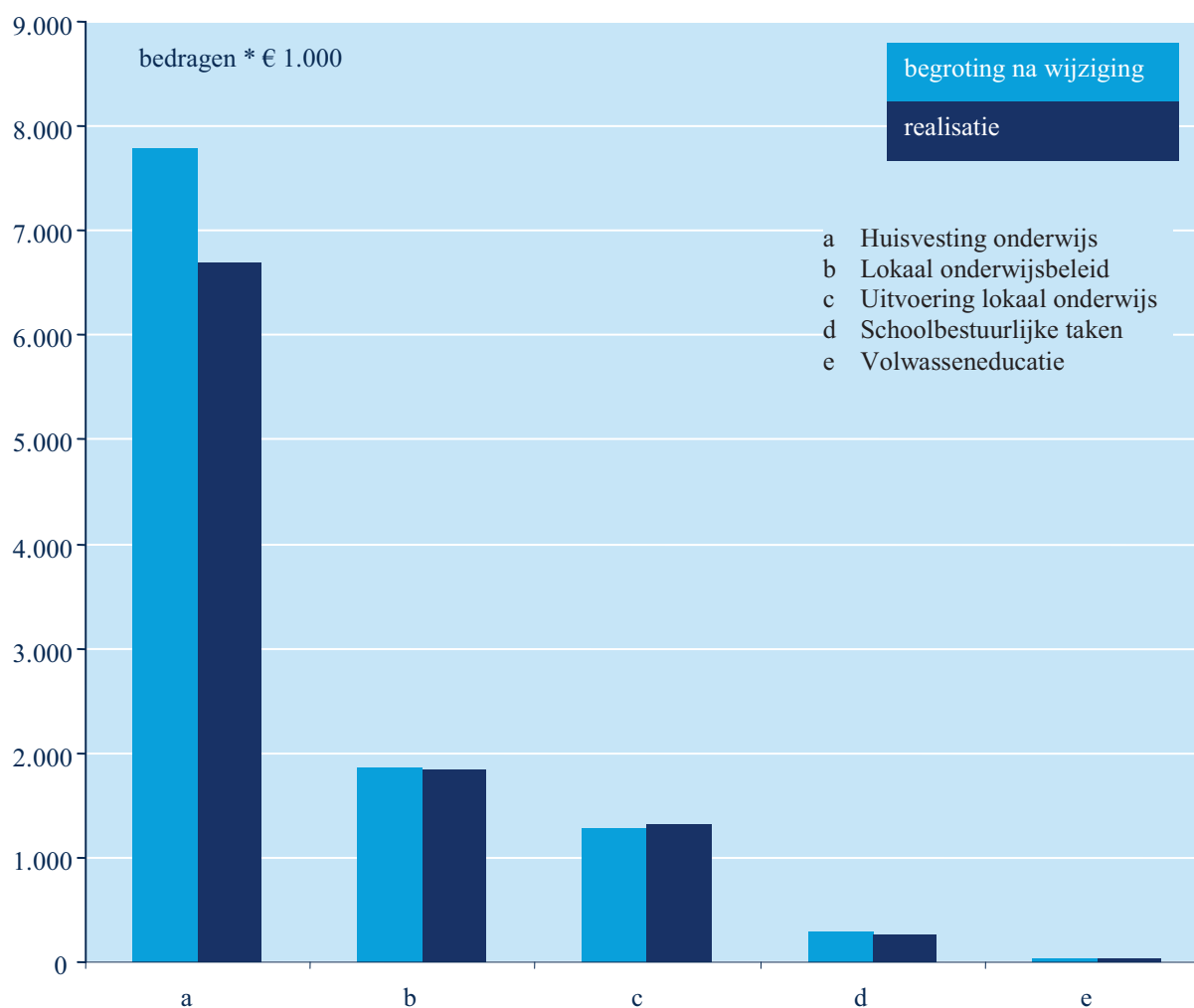
Kengetallen maatschappelijke effecten:

Kengetallen Onderwijs	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	plan 2010
Aantal spijbelaars ⁹⁹⁾	nb	364	+26%	365 (+0,27%)	+15%
Aantal uitvallers ⁹⁹⁾	nb	332	- 5%	419 (+26,2%)	-5%
Toename aantal leerlingen met startkwalificaties ⁹⁹⁾	nb	99	+ 10%	-36 (-5,96%)	+10%
Aanbod mbo- en hbo-opleidingen	nb	nb	p.m.	p.m.	p.m.

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 6 Kunst en cultuur

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Een levendig Assen met een gedifferentieerd aanbod voor Assen en omgeving in actieve en receptieve cultuurbeleving

Verbetering culturele infrastructuur.

Grotere betrokkenheid bij cultuur.

Versterking cultureel imago Assen.

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Assen koerst- Kloppend hart, Identiteit en Imago, Iedereen telt mee, Samen in de wijk	2006
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Cultureel Profiel Cultureel Kwartier Assen	2008
Cultuurpalet, cultuurbeleid 2008 – 2012	2008
Notitie Cultureel Profiel Cultureel Kwartier	2001
Programma Levendig Assen	2007
Raadsbesluit afronding kerntakendiscussie ICO	2005
Raadsbesluit Ontwikkeling Cultureel Kwartier en omstreken	2005
Raadsbesluit realisatie Cultureel Kwartier Assen	2008
Startnotitie onderzoek accommodatievoorziening amateurkunstsector	2007
Vooruitgang boeken! Beleidskader Bibliotheekwerk Assen 2005-2008	2005

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. met andere woorden wat gaat de burger er concreet van merken?

Verbetering culturele infrastructuur

Eenvoudige toegang tot subsidiestromen waardoor actieve kunstbeoefening beter toegankelijk wordt.

Een ruimer en gericht aanbod van culturele activiteiten.

Meer en betere cultuuraccommodaties.

Een gevarieerd aanbod van accommodaties op centraal en op wijkniveau (met name als gevolg van Brede School en filialenbeleid bibliotheek).

Grotere betrokkenheid bij cultuur

Meer mensen nemen actief of passief deel aan cultuur in Assen.

Toename van het aantal culturele evenementen.

Versterking cultureel imago Assen

De levendigheid, de aantrekkingskracht van de stad voor inwoners, bedrijven en bezoekers neemt toe.

De Nieuwe Kolk, het ICO en het Erfgoedkwartier (de Culturele As) worden belangrijke dragers van het culturele beeldmerk van de stad.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren Kunst en cultuur	2006		2008		2009	2010
	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
<i>Ad^{xxj} Bronvermelding zie bijlage I</i>						
De burger is tevreden over het aanbod van culturele voorzieningen ¹⁰⁾	nb	nb	nb	29%	nb	45%
De burger is tevreden over de bereikbaarheid van de culturele voorzieningen ¹⁰⁾	nb	64%	nb	39%	nb	55%

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Bouw De Nieuwe Kolk

Wij hebben opdracht gegeven voor de realisatie van De Nieuwe Kolk aan BAM-Utiliteitsbouw bv middels een Design & Build contract. Wooncorporatie Actium is partner. De oude Kolk hebben wij inmiddels gesloopt en met de bouw van De Nieuwe Kolk zijn wij begonnen.

De vorming van een beheerorganisatie voor de gebruikers hebben wij opgestart. Het naamgevingproces kreeg de vorm van een prijsvraag. Uiteindelijk viel de keuze op 'De Nieuwe Kolk'.

In 2009 hebben wij een projectleider aangesteld die zorg gaat dragen voor de ontwikkeling van het theater richting Cultureel Kwartier. Daarbij wordt aandacht besteed aan de doorgroei van het theater naar een centrale positie binnen het lokale culturele veld en het heroveren van haar positie als toonaangevend theater in de regio.

Start bouw De Nieuwe Kolk

Twee bouwkransen in de bouwput van De Nieuwe Kolk domineren sinds half februari 2009 de skyline van Assen. De blikvangers markeren tot en met het voorjaar van 2011 het culturele stadshart. In De Nieuwe Kolk komen naast het theater en de bioscoop een grand café, Bibliotheek Assen, CBK Drenthe, Biblionet en 65 appartementen van Actium. Ook de havenvoorziening krijgt er een plekje en ondergronds komt een ruime parkeergarage.

Uitvoering Cultuurnota

Beleidskaders

De Cultuurnota Cultuurpalet wordt in vier beleidskaders uitgewerkt: bibliotheekwerk, podiumkunsten, cultuurparticipatie, beeldende kunst en vormgeving. Het beleidskader Bibliotheekwerk hebt u eind 2009 vastgesteld. Daarnaast hebben wij het proces opgestart dat zal leiden tot nieuwe budgetovereenkomsten en prestatieafspraken met relevante instellingen.

Het jaar 2009 kon worden beschouwd als een opstartjaar van het Cultuurpalet. Mede daardoor zijn de uitgaven traag op gang gekomen.

Kunstbeoefening

Januari 2009 zijn de stimuleringsregelingen Cultuur en Cultuurparticipatie vastgesteld. Deze zijn medio 2009 in werking getreden. In de tweede helft van 2009 zijn twintig aanvragen ingediend, achttien daarvan zijn gehonoreerd.

Verordening amateurkunst

Medio 2009 hebben wij de Deelverordening Amateuristische Kunstbeoefening geactualiseerd en verbreed, waardoor meer verenigingen toegang kunnen krijgen tot de regeling en tot ondersteuningssubsidie. Tevens maakt de regeling duidelijk op welke aspecten we als gemeente ondersteuning willen bieden. De regeling gaat in per 1 januari 2010.

Bibliotheek

Eind 2009 hebt u ingestemd met een vijfjarig beleidskader tot en met 2014 waarin tevens een standpunt is geformuleerd over de dienstverlening van de bibliotheek in de wijken.

Creatieve vorming

In 2009 hebt u het Programma Cultuurparticipatie vastgesteld als onderdeel van de Culturele Allianties met de provincie. Binnen de allianties zijn op acht domeinen inhoudelijke en financiële afspraken gemaakt met de provincie.

Het Cultuurtraject hebben wij in 2009 voor een jaar verlengd. Het ICO heeft zich opgeworpen om taken in het netwerk over te nemen van K&C Drenthe.

Beeldende Kunst en Vormgeving

De uitgaven voor de nieuwe rijksregeling BKV hebben vanwege de lange aanloop vertraging ondervonden.

Podiumkunsten

In 2009 hebben wij het onderzoek naar de ontwikkeling van een broedplaats van amateurkunst, theater, popmuziek en beeldende kunst gestart.

Stadskunstenaars

De Stadsdichter heeft in 2009 een hoge productie aan gedichten geleverd en veelvuldig bijgedragen aan activiteiten in de gemeente; hij was en is een graag geziene gast.

Ook hebben in 2009 vijf lokale fotografen zich ingezet voor het verbeelden van het Historisch Jaar.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Verbetering culturele infrastructuur

Cultureel Kwartier

Uitwerking beheersorganisatie en inhoudelijke ontwikkeling Cultureel Kwartier. Wij zijn gestart met de vorming van een beheersorganisatie.

De Schalm

De Schalm heeft een upgrade gekregen in de vorm van een nieuwe tribune met nieuwe stoelen. Tevens is de toegang verbeterd door een verbindingzone aan de noord- en zuidzijde van de Schalm te realiseren. Met deze aanpassingen kan de Schalm de positie van podium voor amateurkunst weer voor een langere periode vervullen.

Versterking cultureel imago Assen

Culturele As

Aan het onderzoek naar versterking van de Culturele As in samenwerking met de provincie Drenthe hebben wij in 2009 geen nadere invulling gegeven.

Percentageregeling

In het kader van kunstopdrachten voor de percentageregeling zijn in 2009 verscheidene kunstopdrachten geïnitieerd of uitgevoerd, onder andere de Zitbult van Martijn Schoots en in fase van afronding de kunstopdrachten het Schakelveld door Thonik en Wegvak Peelo-Zuid door Jan Kleingeld.

Wij zijn gestart met de grote kunstopdracht De Nieuwe Kolk en een kleinere opdracht aan basisschool De Vuurvogel.

Vuelta

De Vuelta heeft zowel op sportgebied als op cultureel gebied veel betekend. Er zijn talloze culturele evenementen georganiseerd en de stad was kleurrijk aangekleed. Wij hebben hiermee onze landelijke bekendheid substantieel verhoogd.

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Culturele Alliantie

In november 2009 is de Culturele Alliantie tussen ons en de provincie ondertekend. Op acht cultuurdomeinen zijn inhoudelijke en financiële afspraken gemaakt. Omdat de provincie besloot het bedrag voor de cultuurparticipatie te halveren, leverde dit de

Historisch Jaar

Zowel de start van het historisch jaar als de beide themaweekenden zijn zeer succesvol verlopen.

De openingsweken zijn bijzonder geslaagd, het themaweekend Handel en Transport trok veel publiek en voor het thema Assen Garnizoensstad in september was ook veel belangstelling.

Opening themajaar De Historie van Assen in de Jozefkerk

Begin maart 2009 startte het themajaar De Historie van Assen. Met een historische raadsvergadering en het ondertekenen van de stadsrechten vierden we het 750-jarig bestaan van onze stad en het feit dat Assen op 13 maart 1809 stadsrechten kreeg. Lodewijk Napoleon en burgemeester Sicko Helderdoorn (alias Petrus Hofstede) ondertekenden onder toezicht oog van honderden belangstellenden de stadsrechten opnieuw. Een aantal leden van uw raad deed mee aan de historische kostuumshow.

gemeente uiteindelijk extra middelen op van circa € 45.000. Deze middelen zijn inmiddels besteed aan verschillende projecten zoals film, ondersteuning PopAs en cultuurparticipatie

Kengetallen

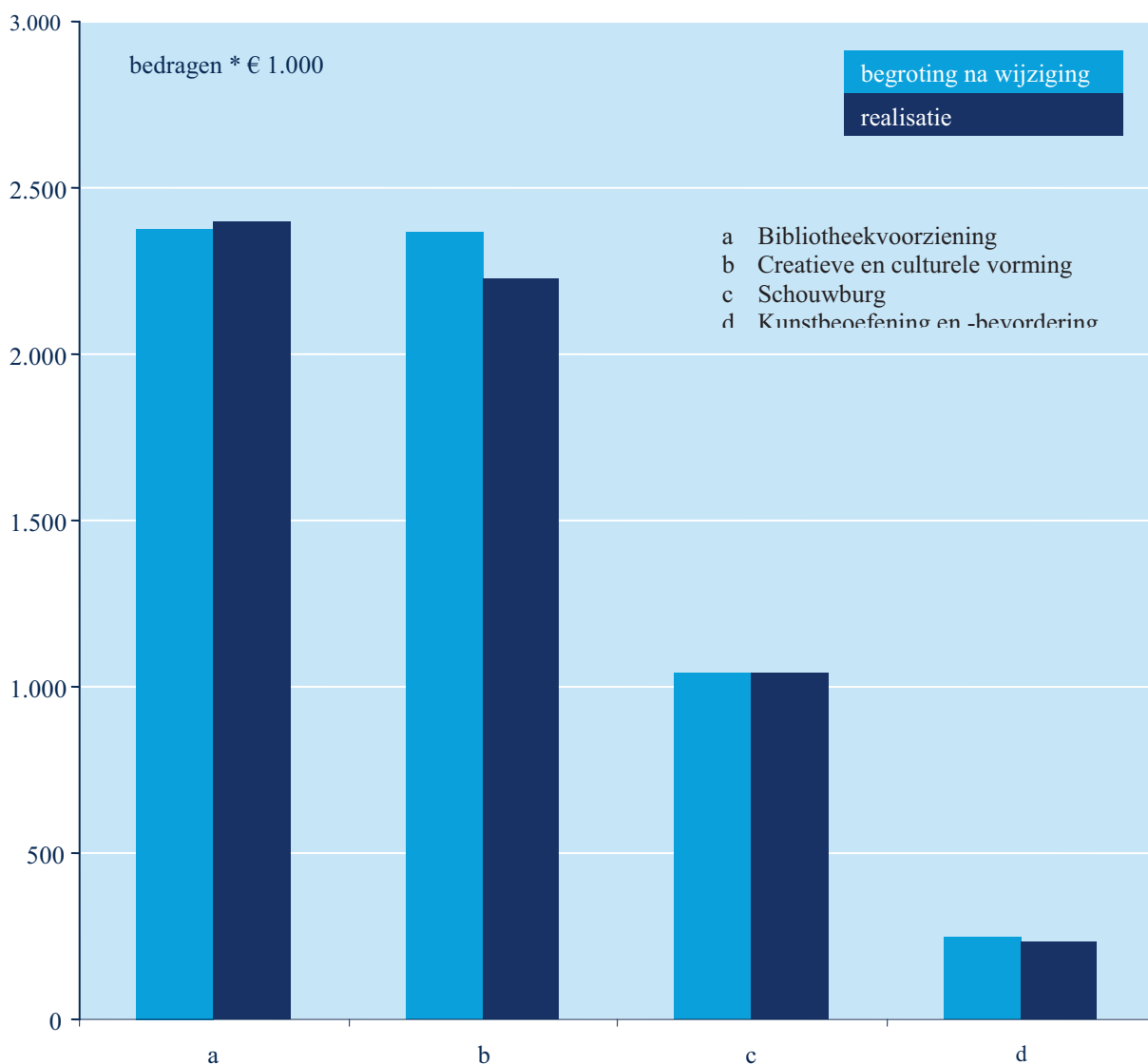
Kengetallen maatschappelijke effecten:

Kengetallen Kunst en cultuur	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	plan 2010
Aantal gehonoreerde subsidie aanvragen amateurkunst ¹⁹⁾	52	50	53	nb	54
Aantal bezoekers bibliotheek ^{21) en 22)}	435.000	353.000	360.000	394.000	350.000
Aantal leden bibliotheek ²¹⁾	22.000	22.163	22.000	22.855	23.000
Aantal bezoekers de Kolk bioscoop ²²⁾	72.000	72.000	72.500	77.000	73.000
Aantal theaterbezoekers theatervoorstellingen de Kolk ²²⁾	5.000	5.500	5.000	8.000	5.000
Aantal theatervoorstellingen de Kolk ²²⁾	56	49	57	62	58
Aantal leerlingen ICO ²³⁾	1.870	1.800	1.875	nb	1.880
Aantal deelnemers kunstmenu (ICO) ²³⁾	4.175	5.664	6.000	5.711	6.000
Aantal deelnemers Cultuurtraject ⁹⁹⁾	p.m.	6.000	6.000	6.000	6.000

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 7 Zorg en welzijn

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Meer mensen kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven

Meer sociale betrokkenheid in stad, wijk en buurt

Meer integrale en toegankelijke voorzieningen in stad en wijken die op de vraag zijn afgestemd

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Assen koerst programma's met name Iedereen Telt Mee en Samen in de Wijk	2006
Wmo-plan 'Meedoen en meetellen'	2008
Nota lokaal Gezondheidsbeleid 2009-2012 'Assen gezond en wel'	2009
Nota Ouderenbeleid (nog vast te stellen in 2009)	2009
Beleidsnota jeugd 'Kansrijk opgroeien in Assen' 2009-2012	2009
Beleidsnota U staat niet alleen; Samenwerken aan de ondersteuning van mantelzorgers in Assen 2009-2012	2009
Beleidsplan Centrum voor Jeugd en Gezin 'Geen gezin tussen wal en schip' 2009-2012	2009
Beleidsnota 'Vrijwilligers maken het verschil'	2009
Beleidsnota 'Kleurrijk Assen'	2008
Stedelijk Kompas 2008-2011 'Van de straat, zorg op maat! Programma ter bestrijding van (dreigende) dakloosheid en verslaving'	2008
Collegeprogramma 2006 – 2010	2006
Beleidskader Brede School 'een logisch vervolg 2008-2011'	2007
Beleidsnota 'Meedoen mogelijk Maken', Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)	2007

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. met andere woorden wat gaat de burger er concreet van merken?

Meer mensen kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven

Aandacht voor kwetsbare groepen.

Mantelzorgers en vrijwilligers voelen zich goed gefaciliteerd.

Meer vrijwilligers.

Meer jongeren met een startkwalificatie.

Minder achterstanden bij allochtonen.

Meer sociale betrokkenheid in stad, wijk en buurt (zie ook programma's Veiligheid en Stads- en wijkbeheer)

Assenaren nemen verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving.

Assenaren zijn meer onderling betrokken.

De leefbaarheid in wijken en buurten is gestegen.

Burenruzies worden opgelost.

Minder overlast door jongeren.

Meer integrale en toegankelijke voorzieningen in stad en wijken die op de vraag zijn afgestemd

Assenaren hebben de beschikking over op hun vraag afgestemde voorzieningen.

Wij bieden een sluitende keten in het aanbod van voorzieningen voor jeugd, welzijn en zorg.

Opvoeders weten waar ze terecht kunnen voor opvoedingsvragen.

Gezinnen met problemen worden sneller geholpen.

Meer activiteiten voor jongeren.

Minder alcoholgebruik onder jongeren.

Minder daklozen.

Minder huisuitzettingen.

Meer zorgmijders worden bereikt.

Slachtoffers en daders van huiselijk geweld worden sneller geholpen.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren	2006		2008		2009	2010
	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
Sociale samenhang (0 – 10, hoe hoger hoe beter) ¹⁾	nb	6,3	nb	6,2	6,3	6,5
% (zeer) tevreden Assenaren over wijkwelzijnsvoorzieningen ¹⁾	nb	78%	nb	68%	71%	75%
% (zeer) tevreden Assenaren over jongerenvoorzieningen ¹⁾	nb	31%	nb	21%	29%	35%
% Assenaren dat vrijwilligerswerk doet in de eigen wijk ¹⁾	nb	41%	nb	43%	11,2%*	15%
% Assenaren met overlast van groepen jongeren ¹⁾	nb	13%	nb	13%	11%	12%

Ad*) Door verandering in vraagstelling zijn de cijfers 2007 en 2009 niet vergelijkbaar.

Ad^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Beleid en uitvoering Wmo

inclusief vrijwilligers en mantelzorg

In november 2008 heeft uw raad het Wmo-beleidsplan Meedoen en Meetellen vastgesteld. Het beleidsplan verwoordt de doelstellingen die wij tot en met 2011 op het brede Wmo-domein willen realiseren. De doelstellingen hebben wij vertaald naar activiteiten die zijn verzameld in de Wmo-matrix. In juni 2009 hebben wij deze matrix aan u voorgelegd.

Wmo-raad

In mei 2009 is het rapport verschenen over het functioneren van de Wmo-raad met aanbevelingen voor een nieuwe start. Deze aanbevelingen zijn grotendeels overgenomen waarna de werving van leden voor de nieuwe Wmo-raad kon starten. Daarnaast hebben wij de verordening cliëntenparticipatie aangepast aan de gewijzigde opzet van uw raad.

Klanttevredenheidsonderzoek

Het rapport 'tevredenheid cliënten Wmo over 2008' is uitgekomen en aangeboden aan uw raad. Het rapport toont de mate van tevredenheid van mensen die een individuele voorziening hebben aangevraagd. De gemeente Assen scoort, in het algemeen, bovengemiddeld.

Wmo-mantelzorg

De door uw raad vastgestelde nota mantelzorg 'U staat niet alleen' is in uitvoering. Dit gebeurt volgens

de vijf geformuleerde ambities. De afspraken met de kwartiermaker, die zich richt op de verbeteragenda in het veld, worden gerealiseerd.

De formulering en uitvoering van een gericht communicatieplan zijn in volle gang. De mantelzorgboodschap hebben wij breed en prominent meegenomen in het Wmo-communicatieplan. Het veld levert informatie aan voor reguliere communicatiekanalen waarbij speciale aandacht wordt geschonken aan de jonge mantelzorger en allochtone culturen. De discussie over gebruikelijke zorg in relatie tot mantelzorg hebben wij gevoerd. Uw raad is over de uitkomsten geïnformeerd.

Het overleg met zorgaanbieders over herkennen en doorleiden van problematiek heeft geresulteerd in een eerste bijeenkomst.

De dag van de mantelzorger hebben wij gehouden. Woonwensen in verband met mantelzorg zijn meegenomen in het woonwensenonderzoek 2009. De subsidie voor het steunpunt Mantelzorg voor 2009 hebben wij verleend aan ICARE. Eind 2009 heeft ICARE zich teruggetrokken uit deze dienstverlening en zijn deze diensten bij een andere partij belegd. In december hebben wij een bijeenkomst georganiseerd met het maatschappelijk middenveld om de voortgang van de uitvoering te presenteren en te bespreken.

Wmo-vrijwilligersbeleid

De nota vrijwilligersbeleid is door uw raad vastgesteld. De uitvoering is in gang.

In 2009 hebben wij vermindering van de regeldruk gerealiseerd door legesvrijstelling voor een aantal APV-vergunningen.

De vrijwilligersverzekering hebben wij afgesloten en er is voorlichting over gegeven.

Maatschappelijk betrokken ondernemen heeft resultaat geboekt door het organiseren van een succesvolle beursvloer waarbij 85 matches zijn gemaakt, 35 matches meer dan het streefgetal.

De eerste Asser Beursvloer op 12 november 2009 was een overweldigend succes.

Tijdens de beursvloer bekeken tientallen bedrijven en maatschappelijke organisaties of ze elkaar met maatschappelijke diensten konden helpen. Er zijn maar liefst 85 matches gemaakt. We zijn uit op maatschappelijke winst in een gelijkwaardig spel om mooie matches, die voor beide partijen nieuwe inspiratie en energie brengen!

Wij hebben een dagdeel ingezet waarbij ons personeel vrijwilligerswerk heeft verricht voor maatschappelijke organisaties. Dit was georganiseerd door St. Present.

Met de Vrijwilligerscentrale zijn subsidie- en werkafspraken gemaakt die gericht zijn op het versterken van haar spilfunctie. De centrale heeft onder andere een servicepunt geopend in de openbare bibliotheek.

Door inzet van de Vrijwilligerscentrale in de wijk de Lariks als partner binnen activeringsprojecten hebben wij vormgegeven aan de vrijwillige inzet in de wijk.

Promotie van vrijwilligerswerk hebben wij gedaan door het organiseren van Make a Difference Day en een grote vrijwilligersmarkt.

Het stedelijke overleg voor maatschappelijke stages functioneert. De Vrijwilligerscentrale werft vacatures en een digitaal systeem is door de scholen in gebruik genomen.

Project Jeugd en alcohol

Het beleidskader jongeren, alcohol en drugs 2010-2015 en het bijbehorend plan van aanpak worden begin 2010 opiniërend besproken. De nota beschrijft het huidige beleid. De laatste cijfers voortkomend uit de gezondheidsmonitor van de gemeentelijke gezondheidsdienst geven aan dat dit beleid in positieve zin

haar effecten heeft. De cijfers over alcoholgebruik door jongeren in Assen zijn gunstiger dan de gemiddelde cijfers voor Drenthe en zeker gunstiger ten opzichte van de cijfers landelijk gezien. Toch is de situatie ook in Assen nog steeds verontrustend. Daarnaast bevat de nota een voorstel tot aanvullende acties om het bestaande beleid nog meer te versterken.

Gezondheidsbeleid

De nieuwe gezondheidsnota 2009-2012 is door u in het voorjaar van 2009 vastgesteld.

In september 2009 zijn de activiteiten rond depressiepreventie gestart door middel van de projecten 'Beweeg je leven' en 'Gezondheid in balans'.

Voorts zijn de voorbereidingen getroffen voor de pilot. Wij hebben in 2009 twaalf nieuwe automatische externe defibrillatoren (AED's) aangeschaft voor de sportvelden. Hierbij is advies ingewonnen bij de GGD Met de stichting Hartveilig Drenthe hebben wij gesprekken gevoerd om heel Assen AED-proof te maken en een dekkend netwerk te creëren.

Met de huisartsenvereniging en haar ondersteuningsorganisatie werken wij aan de diabeteszorg en de invoering van de beweegkuur in de eerste lijn.

De GGD heeft een nieuwe gemeenschappelijke regeling (GR) tekst gepresenteerd, vanwege de vernieuwde wettelijke grondslag en modernisering op enkele bestuurlijke aspecten. Deze hebben wij aan uw raad voorgelegd.

Realisatie (pilots) Centra Jeugd en Gezin

De pilots hebben in de uitvoeringsfase verschillende accenten gekregen. Inventarisaties zijn afgerond en tussentijdse adviezen zijn uitgewerkt tot concrete afspraken en maatregelen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- ✓ Activiteitsaanbod Spreekuur Jeugd & Gezin Baggelhuizen.
- ✓ Toevoeging maatschappelijk werk aan Jongerenloket/ISD.
- ✓ Regionale uitrol werkwijze ZAT's-CJG in overleg met gemeenten in de regio Noord en Midden Drenthe.

De zorgstructuur, inclusief verschillende verwijstroutes van vindplaatsen naar hulpverlening, hebben wij uitgewerkt en op werkconferenties besproken met het veld.

We hebben de buurtnetwerken geëvalueerd.

De Drentse Verwijs Index is sinds april operationeel in heel Drenthe.

Wij zijn gestart met de ontwikkeling van een stedelijke visie op opvoedingsondersteuning en ouderbetrokkenheid, inclusief inventarisatie van het aanbod licht pedagogische hulpverlening.

Voor 2010 hebben wij een nieuw communicatieplan opgezet.

Uitvoering kadernota Jeugdbeleid

De beleidsnotitie integraal jeugdbeleid is door uw raad vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid hebben wij afgerond en aan uw raad ter informatie aangeboden. Twee trajecten jeugdparticipatie om invulling te geven aan twee pijlers van het integraal jeugdbeleid zijn uitgevoerd. Dit betreft de pijlers vrije tijd en veiligheid. De resultaten zijn vertaald in het uitvoeringsprogramma. Ook in het kader van het ontwikkelen van de wijkvisie Assen-Oost hebben wij een jeugdparticipatietraject uitgevoerd. De ontwikkeling van de jongeren-denktank, het instrument voor jeugdparticipatie, is in volle gang. Jeugdparticipatie is geborgd binnen de organisatie. Gekeken wordt hoe het concept jeugdambassadeurs vorm kan worden gegeven. De kaders voor het jongerenwerk zijn beschreven. Het werkplan voor het jongerenwerk hebt u vastgesteld en is in uitvoering.

Wijkveiligheid

We hebben wijkveiligheidsplannen voor de negen Asser wijken opgesteld.

De startnotitie om te komen tot een beleidsnotitie (wijk)welzijn is afgerond. Hierin wordt specifieke aandacht geschonken aan rol en inzet van het opbouwwerk, de wijkverenigingen en wijkgebouwen. De notitie heeft als doel het gat te dichten tussen het Wmo beleidsplan met betrekking tot prestatieveld 1 'leefbaarheid' en de instrumenten die al in gang zijn gezet. De werkzaamheden zijn begonnen en naar verwachting is een eerste concept van deze notitie klaar in maart 2010.

Verbetering leefbaarheid en gebiedsgericht werken

Leefbaarheidsmonitor

De Leefbaarheidsmonitor 2009 wijst uit dat de bewoners van Assen in toenemende mate tevreden zijn over leef- en woonsituatie. Bewoners waarderen hun stad, wijk of dorp hoog. De algemene opinie is dat de stad er in 2009 opnieuw op is vooruit gegaan. Als het gaat om de leefbaarheid zien bewoners de toekomst zonnig in.

Gebiedsgericht werken

Gebiedsgericht werken is een aanpak waarbij extra wordt geïnvesteerd in wijken en buurten, die in sociaal opzicht extra aandacht behoeven. Het project heeft ten doel via de initiatiefkracht van de bewoners de leefbaarheid in wijken en buurten te verbeteren. Als regel gaat het om een combinatie van sociale en fysieke activiteiten. De effecten van de in dit kader gepleegde inspanningen komen tot uitdrukking in de Leefbaarheidsmonitor.

In 2009 zijn naast de toen al in gang gezette projecten de navolgende projecten van start gegaan:

Peelo

Er zijn samen met het bewonersoverleg acht tentsessies in acht buurten georganiseerd. Deze hebben een werkdocument opgeleverd waarin korte, middellange en lange termijn acties voor de wijk benoemd zijn. De korte termijn acties worden direct door de betrokken organisaties opgepakt. De middellange termijn onderwerpen die de hele buurt aangaan worden uitgewerkt in buurtactiviteiten met buurtwerkgroepen. In vervolg op de presentatie van de wijkvisie eind 2009 aan alle bewoners, zullen wij begin 2010 starten met een aanpak van gebieden.

Er is meer uitwisseling ontstaan tussen bewoners en professionals en men leert van elkaar door het uitwisselen van ervaringen.

Pittelo midden.

Een voorbereidingsgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van basisschool de Driemaster, is gestart.

Woningcorporatie Actium, het opbouwwerk, wijkbeheer, kleurrijk assen en een aantal bewoners. Deze groep heeft een film geproduceerd om bewoners de gelegenheid te geven hun talent te etaleren aan de buurt. Dit gaat om talenten die ingezet kunnen worden voor de buurt. De film is in december 2009 getoond aan de buurt. Het leggen van contacten tussen bewoners onderling krijgt in 2010 verder vorm en inhoud.

In de eerste helft van 2009 zijn bewoners rondom een speelveld uitgenodigd om oplossingen te bedenken voor de overlast die zij van jongeren ervaren. Met de bewoners hebben wij een plan voorbereid en in 2010 starten wij met de inrichting van twee speelvelden en een braakliggend pleintje.

Wij hebben samenwerking gezocht met het jongerenwerk.

Delft

In 2009 zijn ideeën geïnventariseerd voor veranderingen in het centrale speelveld. Het plan dat hieruit kwam is door een groep bewoners voorgelegd aan de overige buurtgenoten en snel hierna hebben wij het speelveld ingericht.

Tijdens de gesprekken met bewoners zijn andere ideeën naar boven gekomen en hebben zich steeds meer bewoners aangesloten. Deze ideeën zijn met de bewoners besproken. Dit heeft in december 2009 geresulteerd in werkgroepen die de ideeën samen met woningcorporatie Actium en de politie verder gaan uitwerken.

Baggelhuizen Noord

In het najaar zijn interviews gehouden onder bewoners. Na deze huisinterviews hebben wij een buurtagenda opgesteld samen met de wijkagent en Actium. Samen met de bewoners worden in werkgroepen

plannen gemaakt. Deze plannen worden weer met de bewoners besproken, waarna een aantal keuzes wordt gemaakt. Rond gekozen thema's wordt bewoners gevraagd of zij willen bijdragen.

Oldengaardestraat/Oosterbroekstraat.

In 2009 hebben wij het project in de steigers gezet. In het najaar zijn portiekgesprekken gevoerd met de bewoners van de flats over de woonomgeving. Wij hebben de problemen en klachten geïventariseerd. In januari 2010 rapporteren wij de resultaten aan de bewoners doen wij voorstellen over te nemen acties. Wij nodigen bewoners uit om zelf een bijdrage te leveren aan die activiteiten.

Invoering elektronisch kinddossier (EKD)

De inventarisatie die wij hebben uitgevoerd naar randvoorwaarden voor de invoering van het Elektronisch Kind Dossier (internetaansluitingen op scholen) hebben wij verwerkt in het implementatieplan dat door de gemeenschappelijke gezondheidsdienst wordt uitgevoerd.

Icare voert het EKD in voor de JGZ 0-4 jaar. Beide invoeringstrajecten zijn nog niet afgerond. Het EKD wordt gekoppeld aan de Drentse Verwijs Index (DVI).

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Meer sociale betrokkenheid in stad, wijk en buurt.

Assen Jouw Podium

In de eerste helft van 2009 hebben wij ingezet op extra PR-activiteiten met als doel meer naamsbekendheid en meer respons. In de tweede helft van het jaar hebben wij extra aandacht besteed aan groepen vrijwilligers.

Als project hebben wij Assen Jouw Podium eind 2009 beëindigd. Idee en podium zijn overgedragen aan de Vrijwilligerscentrale.

Go4it

Het Go4it project van Halt Noord Nederland heeft als doel de leefbaarheid en de veiligheid op wijkniveau door middel van jongerenparticipatie te vergroten. Wij hebben hiervoor in 2009 subsidie gegeven. Aan de door ons gestelde voorwaarden, betreffende het aantal uit te voeren klussen en het aantal deelnemende jongeren, is voldaan.

Ondersteuning van bewonersinitiatieven

In 2009 hebben wij een budget aan de wijken beschikbaar gesteld voor projecten die gericht zijn op de inrichting van de openbare ruimte of activiteiten en initiatieven vanuit de wijk, die de leefbaarheid van de wijken bevorderen. Het Bewonersoverleg adviseert over de besteding van het wijkbudget. Daar

Kleurrijk Assen

Het uitvoeringsprogramma 'Kleurrijk Assen' hebben wij besproken met het maatschappelijk middenveld, vervolgens is het door ons vastgesteld en uw raad ter informatie aangeboden.

Wij zijn gestart met het houden van structurele bijeenkomsten met de organisaties. De onderwerpen arbeidsmarktbeleid en de financiële regeling ter ondersteuning van minderhedenorganisaties zijn tijdens de bijeenkomsten besproken. Afspraken met het steunpunt 'Kleurrijk Assen' zijn gemaakt.

De activiteit sport voor vrouwen en jongeren loopt goed. Het opzetten van het P-team (participatieteam) zijn wij aan het voorbereiden. Wij werken momenteel aan het opstellen van beleidsregels voor subsidieverstrekking.

Binnen onze organisatie is een beweging op gang gekomen naar het leggen van relaties tussen het minderhedenbeleid en andere beleidsvelden zoals sport, mantelzorg, onderwijs en arbeid.

waar nodig worden de Bewonersoverleggen ondersteund door het opbouwwerk en/of de wijkbeheerder. Langs de weg van gebiedsgericht werken werd ook in 2009 extra aandacht besteed aan bewonersparticipatie.

Buurtbemiddeling

Het afgelopen jaar ontvingen wij 91 aanmeldingen. Daarnaast waren er 13 telefoontjes en/of e-mails met verzoek om advies en informatie, bij allerlei problemen waar buurtbemiddeling niet voor geschikt was, maar die wel een deel van de tijd hebben opgeslokt. Deze zijn allen tot tevredenheid opgelost c.q. doorverwezen. Er deden in 2009 relatief veel Assenaren op eigen initiatief een aanvraag voor bemiddeling, 50%.

De 91 aanmeldingen van 2009 leidden tot 14 bemiddelingsgesprekken. Al deze gesprekken resulteerden in herstel van het contact tussen de burens en afspraken voor de toekomst.

In 12 situaties werd een verbetering bereikt via een intakegesprek of een coachgesprek met één van de burens, of ging men zelf het gesprek met de burens aan. In totaal hebben wij 61% van de meldingen goed opgelost (9 casussen lopen nog) en zijn er 17 (21%) warm overgedragen en doorverwezen naar instanties. De meeste meldingen kwamen uit de Lariks, Kloosterveen en Assen-Oost. Geluidsoverlast en tuinconflicten staan bovenaan. Ook pesten en lastigvallen scoren hoog.

Voorzieningen

Meer integrale en toegankelijke voorzieningen in stad en wijken die op de vraag zijn afgestemd.

Ons beleid is er op gericht dat bewoners zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen buurt kunnen blijven wonen en dat mensen met een beperking of handicap zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. Enerzijds zetten wij in op het bevorderen van zelfredzaamheid en zelfstandigheid, anderzijds op iedereen doet mee, iedereen telt mee.

In 2009 lag het accent op het bevorderen van de sociale integratie van kwetsbare bewoners in de Asser wijken. Het versterken van integratie en het ontwikkelen van methoden voor een integrale aanpak zijn hierbij de doelstellingen. Het project 'sociaal schakelen', dat wij hebben ingevoerd in de Lariks en Kloosterveen is hiervan een voorbeeld.

In de tweede helft van 2009 hebben wij een aanpak op hoofdlijnen beschreven voor de verdere ontwikkeling van de woonservicegebieden. In het Woonplan 2010-2030 is het beleid met betrekking tot de ontwikkeling van de woonservicegebieden geformuleerd. Dit beleidsplan biedt een helder kader voor de concretisering van het plan van aanpak in 2010. We hebben voor de duur van één jaar een projectleider aangesteld met het doel aan de betreffende projecten een extra impuls te geven.

Het visiedocument OGGz is door u vastgesteld. Er zijn initiatieven ontwikkeld om de kwaliteit van de OGGz-netwerken te verbeteren en meer verantwoordelijkheden te geven. Het OGGz-netwerk hebben wij onder andere versterkt door meer uren in te

zetten voor de coördinatie. Afspraken met Actium, de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) en hulpverlenende instanties zijn in voorbereiding om (dreigende) huisuitzettingen te voorkomen. Voor mensen die dakloos dreigen te worden en ontregelde gezinnen bereiden wij op lokaal niveau in Assen aanvullende initiatieven voor.

Op verzoek van uw raad hebben wij een notitie zwerfjongeren vastgesteld waarin wij onze beleidsuitgangspunten hebben verwoord en waarmee wij opdracht hebben gegeven tot uitbreiding van de opvangcapaciteit. In Hoogeveen is een inloop voor dak- en thuislozen gerealiseerd. Een aanbesteding kortdurende opvang voor daklozen hebben wij afgerond. Een locatie vinden die geschikt is voor de kortdurende opvang van daklozen is problematisch. Bureau Onderzoek heeft in 2009 de tweede Dak- en Thuislozenmonitor opgesteld over de jaren 2007 en 2008.

In 2009 hebben wij de pilot sociale activering van VNN geëvalueerd. De activiteiten worden in nauwe samenhang met de ISD gecontinueerd.

Het tijdelijk huisverbod hebben wij per 1 april 2009 ingevoerd. In onze gemeente hebben wij in 2009 zeven huisverboden opgelegd.

In het Programma Stads- en wijkbeheer wordt melding gemaakt van de totstandkoming van sport- en spelvoorzieningen voor jongeren van twaalf jaar en ouder, waarvoor u in 2009 een bedrag van € 1 mln. beschikbaar hebt gesteld. Jongerencentrum The Industry wordt eind 2010 gesloten. De overgangperiode wordt gebruikt om de activiteiten te verplaatsen naar de wijken.

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Wijkwelzijn

De subsidies voor 2008, aan alle wijkverenigingen of stichtingen van sociaal cultureel werk, zijn vastgesteld. Wij zijn gestart met inventariseren van het huidige beleid wijkaccommodaties.

Rijksuitkering Maatschappelijke Opvang

Wij zijn centrumgemeente voor negen Drentse gemeenten op de beleidsterreinen Maatschappelijke opvang (MO), Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz) en Verslavingsbeleid (VB). Deze beslaan de prestatievelden 7, 8 en 9 van de Wmo.

Het Rijk heeft een besluit genomen over de herverdeling van de middelen voor maatschappelijke opvang, verslavingszorg en OGGz. De hoogte van de korting die onze gemeente te verwerken krijgt is echter nog niet duidelijk. Wij volgen dit proces nauwlettend. Wij verwachten een korting van twee tot drie ton.

Wij hebben in 2009 het uitvoeringsprogramma Stedelijk Kompas 'Van de straat, zorg op maat' 2008-

2011 verder uitgevoerd. In overleg met de regiogemeenten hebben wij ons beleid voor opvang en begeleiding van kwetsbare mensen aangepast. Dit hebben wij vastgelegd in een heroriëntatie. Hierin hebben wij de uitgangspunten voor de besteding van de rijksmiddelen voor MO/OGGz/VB vanaf 2010 bepaald. Dit heeft gevolgen voor het preventieve beleid en nazorg van de regiogemeenten en daarmee ook voor ons, als regiogemeente.

Maatschappelijke Dienstverlening

Als gevolg van allerlei ontwikkelingen neemt de druk op het algemeen maatschappelijk werk toe. Afstemming tussen algemeen maatschappelijk werk en schoolmaatschappelijk werk, is voor ons een aandachtspunt.

Schoolmaatschappelijk werk

In 2009 hebben wij de mogelijkheid onderzocht om Schoolmaatschappelijk Werk in het Voortgezet Onderwijs in Assen te realiseren in navolging van Schoolmaatschappelijk Werk Basisonderwijs. De uitgangssituatie was daarbij de constatering dat een

groot aantal van de leerlingen in het voortgezet onderwijs in Assen niet uit onze gemeente afkomstig is.

We hebben overleg met regiogemeenten opgezet. Dit overleg resulteerde in de constatering dat SMW-VO alles te maken heeft met de ontwikkeling van CJG's. Ter onderbouwing daarvan is vanuit de scholen in opdracht van ons een notitie geschreven waarin de aansluiting van SMW-VO en de Zorg Advies Teams in het onderwijs en daarmee de positie en functie van Schoolmaatschappelijk Werk, is verduidelijkt. De gemeente Assen heeft zich achter de notitie geschaard. Dat geldt ook voor de gemeenten Noordenveld en Aa en Hunze. De scholen nemen een deel van de bekostiging voor hun rekening. Schoolmaatschappelijk Werk in het Voortgezet Onderwijs in onze gemeente start in 2010.

Peuterspeelzaalwerk

De meerjarenovereenkomst met peuterspeelzaalwerk is afgelopen, vanaf 2008 werken wij met jaarlijkse subsidiebeschikkingen. Stichting Peuterspeelzaalwerk Assen is de enige aanbieder van peuterspeelzaalwerk in de gemeente Assen en wordt hiervoor door ons gesubsidieerd.

In 2008 zijn wij gestart met strakkere handhaving op overtredingen van de wet- en regelgeving. In 2009 hebben wij deze lijn voortgezet en vastgelegd in het 'Handhavingsbeleid Wet kinderopvang 2009'. De lijn die wij hebben ingezet houdt in dat we meer toezicht houden door middel van nadere onderzoeken en dat wij handhavingstrajecten starten indien dit nodig is.

Awbz-compensatiemaatregelen

De grondslag psychosociaal en de grondslag voor ondersteunende en activerende begeleiding zijn voor mensen met een lichte beperking (psychisch, verstandelijk, fysiek) afgeschaft. Gemeenten dienen de gevolgen hiervan op te vangen. Uitgangspunt van ons nieuw te formuleren beleid is dat wij de individuele voorzieningen niet één op één overnemen. In 2009 is het aantal mensen dat als gevolg van de Awbz-

maatregelen geen ondersteunende en activerende begeleiding meer ontving heel beperkt gebleven.

De volgende maatregelen zijn ingezet en/of zijn in ontwikkeling:

Noodfonds OGGz

Het gaat om een experiment met de inkoop van individuele zorg voor cliënten uit de OGGz-doelgroep die nog geen aanspraak op regulier gefinancierde zorg kunnen doen. Het OGGz-netwerk is opdrachtgever voor de toeleiding naar deze zorg.

Ondersteuning ontregelde gezinnen.

Het gaat hier om ambulante begeleiding van gezinnen die zelf geen regie meer hebben op hun leven.

Wijkondersteuning aan kwetsbare mensen zoals mensen met psychiatrische problematiek, een verstandelijke beperking en kwetsbare ouderen.

Hierbij willen wij het professioneel aanbod koppelen aan het vrijwilligerswerk en een soort makelaar aanstellen die bemiddelt tussen vraag en aanbod.

Dagbesteding voor mensen die licht dementerend zijn.

Deze mensen kregen voorheen een aanbod van verzorgingshuizen in de vorm van dagbesteding.

De middelen die vrij zijn gekomen voor de compensatie van de Awbz-maatregelen willen wij voor bovenstaande maatregelen inzetten.

Voorschoolse educatie

In 2009 hebben wij onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van de voorschoolse voorzieningen op het terrein van samenwerking en het aanbieden van voorschoolse educatie. Dit onderzoek heeft een aantal scenario's opgeleverd, waarbij wij hebben gekozen voor de verdere uitwerking van Intensieve Samenwerking tussen Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk.

Kengetallen

Kengetallen maatschappelijke effecten:

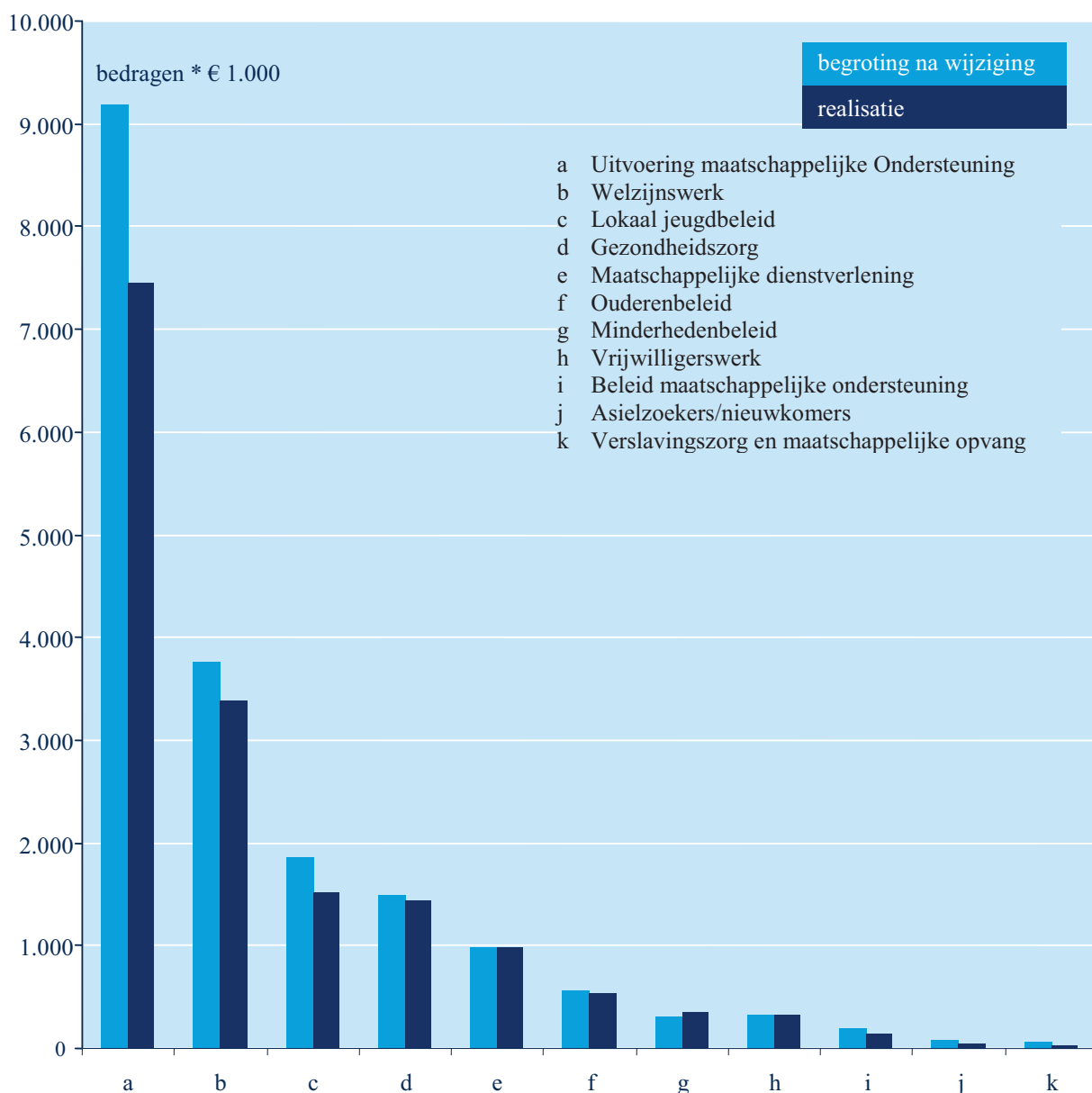
Kengetallen Zorg en welzijn	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	plan 2010
Aantal cliënten AMW in hulpverleningstraject ¹⁾	1.320	1.722	1.320	nb	1.320
Aantal bereikte zorgmijders/cliëntsystemen (geheel Drenthe) ¹⁾	500	500	500	nb	500
Aantal huisuitzettingen zonder hulpaanbod vooraf (Assen) ¹⁾	30	29	20	nb	10
Aandeel ex-gedetineerden, met Assen als woonplaats, dat aansluitend op detentie is voorzien van ID-uitkering of arbeid (percentage van de doelgroep) ¹⁾	nb	nb	nb	76%	80%
Gebruik voorzieningen mantelzorg ¹⁾	nb	nb	p.m.	241	p.m.

Kengetallen Zorg en welzijn	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	plan 2010
Aantal buurtbemiddelingen/opgeloste conflicten ¹⁾	15/9	20/20	15/9	26/26	p.m.
Aantal bereikte jongeren door Go4it ¹⁾	nb	nb	55	40	55
Aantal jongeren dat deelneemt aan de activiteiten jongerenwerk en sportbuurtwerk ¹⁾	p.m.	nb	p.m.	17.000	nb

Ad^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 8 Werk en inkomen

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Vergroten van werkgelegenheid en verminderen van werkloosheid

Meer participatie van Asser minima aan de samenleving

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Assen koerst	2001
Beleidskader Werk, Inkomen en Inkomensondersteuning 2005 en volgende	2005
Beleidsnotitie Modernisering Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	2008
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Landelijke wet- en regelgeving sociale zekerheid	2009
Nota Meedoen Mogelijk Maken	2007
Verordeningen WSW op cliëntenparticipatie, persoonsgebonden budget en wachtlijsten	2008
Verordeningen Wet werk en bijstand op reïntegratie, toeslagen, afstemming en cliëntenparticipatie	2005

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. Met andere woorden: wat gaat de burger er concreet van merken?

Vergroten werkgelegenheid en verminderen van werkloosheid

Een intensievere samenwerking met het bedrijfsleven en andere werkgevers, gericht op werkgelegenheids groei overeenkomstig het landelijk gemiddelde.

Terugbrengen van het werkloosheidspercentage in Assen naar het landelijk gemiddelde.

Terugbrengen van het werkloosheidspercentage in Assen naar het landelijk gemiddelde voor jongeren en allochtonen.

Vermindering van werkloosheid onder schoolverlaters.

Kortere wachtlijsten Wet sociale werkvoorziening.

Meer participatie van Asser minima aan de samenleving

Vermindering maatschappelijke isolatie.

Minder problematische schulden.

Integraler aanbod en grotere bekendheid bij minima van beschikbare voorzieningen in het kader van het participatiebeleid.

Een hogere mate van klanttevredenheid bij gebruikers over de dienstverlening van uitvoeringsorganisaties (ISD, GKB en Alescon).

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren Werk en inkomen <i>Ad^{xv} Bronvermelding zie bijlage 1</i>	2006 plan	2006 realisatie	2008 plan	2008 realisatie	2009 realisatie	2010 plan
Percentage minima dat bekend is met beschikbare voorzieningen ⁹⁹⁾	nb	nb	70%	75%	75%	80%
Waardering dienstverlening van uitvoeringsorganisatie door gebruikers ISD ²⁴⁾	nb	nb	7,5	7,3	6,9	7,5
Waardering dienstverlening van uitvoeringsorganisatie door gebruiker GKB ²⁵⁾	nb	nb	7,5	nb	nb	7,5
Waardering dienstverlening van uitvoeringsorganisatie door gebruiker Alescon ²⁶⁾	nb	nb	7,5	6,7	6,3	7,5
Percentage NWW over all (werkloosheid) ²⁷⁾	nb	nb	9,5%	7%	8,4%	9%
Percentage NWW onder jongeren ²⁷⁾	10,5%	8,1%	6%	5%	15%	5,5%
Percentage NWW onder allochtonen ²⁷⁾	6,5%	6%	70%	75%	nb	80%

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Werkgelegenheid, ontwikkeling Wet werk en bijstand en reïntegratie

De economische crisis heeft ervoor gezorgd dat de Nederlandse arbeidsmarkt in snel tempo is veranderd van een tekortmarkt naar een overschotmarkt. Het Werkplein Baanzicht Assen heeft in 2009 moeten opereren in een krimpende vacaturemarkt. Als gevolg van de kredietcrisis is het werkloosheidspercentage zowel landelijk als in onze gemeente gestegen. Uit de gegevens blijkt wel dat het aandeel niet werkende werkzoekenden in onze gemeente minder snel is opgelopen dan landelijk.

Niet werkende werkzoekenden

Uit de cijfers blijkt dat het aantal niet werkende werkzoekenden in Noord-Nederland stijgt als gevolg van de kredietcrisis. Het aantal niet werkende werkzoekenden was eind december 2.376. Er is een relatie tussen de toename van het aantal niet werkende werkzoekenden en de banenstructuur. Onze gemeente heeft relatief veel zorg-, welzijns-, onderwijs- en bestuursactiviteiten. Allemaal sectoren die minder conjunctuurgevoelig zijn. Dit heeft dan ook voor ons een duidelijk dempend effect op de consequenties van de huidige recessie.

Ontwikkeling Wet werk en bijstand

In december 2008 werd aan 1.447 klanten een uitkering verstrekt (inclusief zak- en kleedgeld klanten en vijftien zestigplussers). Medio december 2009 is dit aantal gestegen naar 1.607. De toename van instroom betekent niet dat er geen uitstroom naar de arbeidsmarkt meer bestaat.

Jeugdwerkloosheid

De stijging van jeugdwerkloosheid in Assen ten opzichte van december 2008 is medio december 2009 vijftien procent. In 2009 hebben wij het actieplan Jeugdwerkloosheid Drenthe 2009-2011 'Mooi wark' opgesteld. Negen Drentse gemeenten, de provincie, het UWV, onderwijsinstellingen (ROC's en hbo), jeugdzorg, kenniscentra, werkgevers- en werknemersorganisaties hebben de handen ineen geslagen om de verwachte verdubbeling van de jeugdwerkloosheid tot en met 2011 met vijftig procent terug te dringen.

Wij hebben concrete plannen gemaakt waardoor jongeren die werkloos zijn (of dreigen te worden) een aanbod krijgen gericht op het behalen van een startkwalificatie of (weer) aan het werk kunnen. Het ministerie heeft ingestemd met de Drentse plannen en heeft voor de regio Drenthe hiervoor in 2009 anderhalf mln. beschikbaar gesteld.

Ondernemersloket en samenwerking met bedrijfsleven en werkgevers

Op 1 juli 2009 hebben wij het Ondernemersloket bij het werkplein Baanzicht geopend. Dit ondernemersloket hebben wij opgericht om ondernemers in het werkgebied optimaal te begeleiden. Wij bieden ook financiële ondersteuning, schuldhulpverlening en coaching.

In 2009 heeft het werkgeversteam van het werkplein Baanzicht geïnvesteerd om haar netwerk binnen het MKB uit te breiden.

Verder hebben wij de samenwerking met het leerwerkbedrijf Alescon geïntensiveerd met als doel elkaars dienstverlening uit te dragen.

In de regio heeft ons mobiliteitscentrum voorlichting gegeven aan werkgevers omtrent de (on)mogelijkheden van de deeltijd-WW en andere zaken die betrekking hebben op de dienstverlening van het werkplein Baanzicht.

Foto's: Marcel Jurrian de Jong

Honderd werkzoekenden aan de slag

Eind februari 2009 hebben wethouders Kuin en Langius het startsein gegeven voor het project Werken voor de stad.

We willen samen met de ISD honderd mensen, die lang aan de kant hebben gestaan, aan werk helpen. Zij krijgen ondersteuning van een persoonlijke coach. De eerste deelnemers zijn gestart met het opruimen van zwerfafval in de binnenstad.

Wij hebben een succes behaald met het opzetten van een Social Partnership. Op 12 mei 2009 hebben wij een samenwerkingsovereenkomst getekend met werkplein Baanzicht Assen, Alescon en zes grote productiebedrijven.

Uitvoering Wsw/exploitatie Alescon

Beleidsplan Modernisering Wsw

In 2009 hebben wij het beleidsplan 'Modernisering Wsw' geïmplementeerd en zijn de uitvoeringsovereenkomsten vastgesteld.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)

Door een uitgevoerd medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) is een aantal ontwikkelingen aan het licht gekomen die de directie heeft genoodzaakt de aansturing op het SW-bedrijf te herzien en te verbeteren.

WachtlIJst Wsw

In totaal zijn 646 Assenaren aan het werk bij het werk-leerbedrijf Alescon. In 2009 is de wachtlIJst, in vergelijking tot 2008, gestegen van 191 naar 199. Vanaf 2008 mogen gemeenten en het UWV-Werkbedrijf officieel de re-integratie-gelden inzetten om mensen op de wachtlIJst alvast aan de slag te laten gaan. In 2009 zijn wij gestart met het plaatsen van Wajongers met een Sw-indicatie op een voortraject. Dit betekent niet dat de wachtlIJst daalt, maar dat de Asser Sw-geïndiceerden op de wachtlIJst wel aan de slag kunnen en niet thuis zitten te wachten.

Samenwerking gemeenten en Alescon

Met het vaststellen van het beleid voor de uitvoering van de SW hebben wij ook de bonusregeling ingevoerd. Met deze regeling komen de deelnemende gemeenten in aanmerking voor een bonus van 6% op basis van te realiseren Wsw-omzet bij Alescon. Dit ter stimulering van de loyaliteit van de gemeenten om mede voor de eigen inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt passende werkgelegenheid te cre-

eren in de gemeentelijke diensten. Hoe meer werk wordt uitbesteed aan Alescon hoe hoger het bedrag in de bonusregeling. De gemeente Assen komt in 2009 in aanmerking voor een bedrag ruim € 100.000.

Alescon heeft naar verwachting een voordelig resultaat van € 56.000 over het boekjaar 2009. Door de wetswijziging in 2008 zien we dat de samenwerking tussen gemeenten, werkplein Baanzicht en Alescon verder geïntensiveerd is. De betrokkenheid van de gemeenten bij Alescon neemt toe.

Meedoen en meetellen

In 2009 hebben wij het Meedoenbeleid geëvalueerd. Op basis van de resultaten hebben wij een aantal beleidswijzigingen ingevoerd.

Ten eerste hebben wij de gemeentelijke regelingen voor meedoen bedoeld voor mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm ingevoerd. Dit geldt alleen voor de regelingen die door de ISD worden uitgevoerd.

Wij hebben beleid ten aanzien van gebruiksgoederen ingevoerd. Op 15 oktober heeft uw raad tevens besloten om voor 2009 een aanvullende bijdrage beschikbaar te stellen van ruim een mln. euro.

Voorts heeft uw raad in december 2008 besloten de extra incidentele Aboutaleb-middelen ad € 186.000, te besteden aan projecten die zijn gestart in 2009 en doorlopen in 2010.

In 2009 is meer gebruik gemaakt van de Asser jeugdvakantieweken. Deze werden met name besteedt aan vakanties van jeugdigen met leeftijdsnoten en dagjes uit. Uw raad heeft in de raad van 15 oktober 2009 verzocht om in de Asservakantieweken ruimte te maken voor gezinsvakanties. Hieraan hebben wij gehoor gegeven door voorwaarden voor een gezinsvakantie te formuleren en budget te reserveren.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Meer participatie van Asser minima aan de samenleving

In 2009 is door het UWV-Werkbedrijf binnen werkplein Baanzicht een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Werkzoekenden geven voor de dienstverlening van werkplein Baanzicht een 6,9 en werkgevers een 7,3.

In 2009 hebben wij voor het eerst een sociale stadsgids van de gemeente Assen ontwikkeld. In deze gids worden burgers en intermediairs geïnformeerd over de regelingen en voorzieningen die er zijn in

het kader van sociale zekerheid en Wmo. Deze gids hebben wij in 2009 verstrekt aan alle burgers met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum en aan intermediairs.

Strategisch beleidskader Arbeidsmarktbeleid

Wij zijn gestart met het opstellen van het Strategisch beleidskader Arbeidsmarktbeleid.

Kengetallen

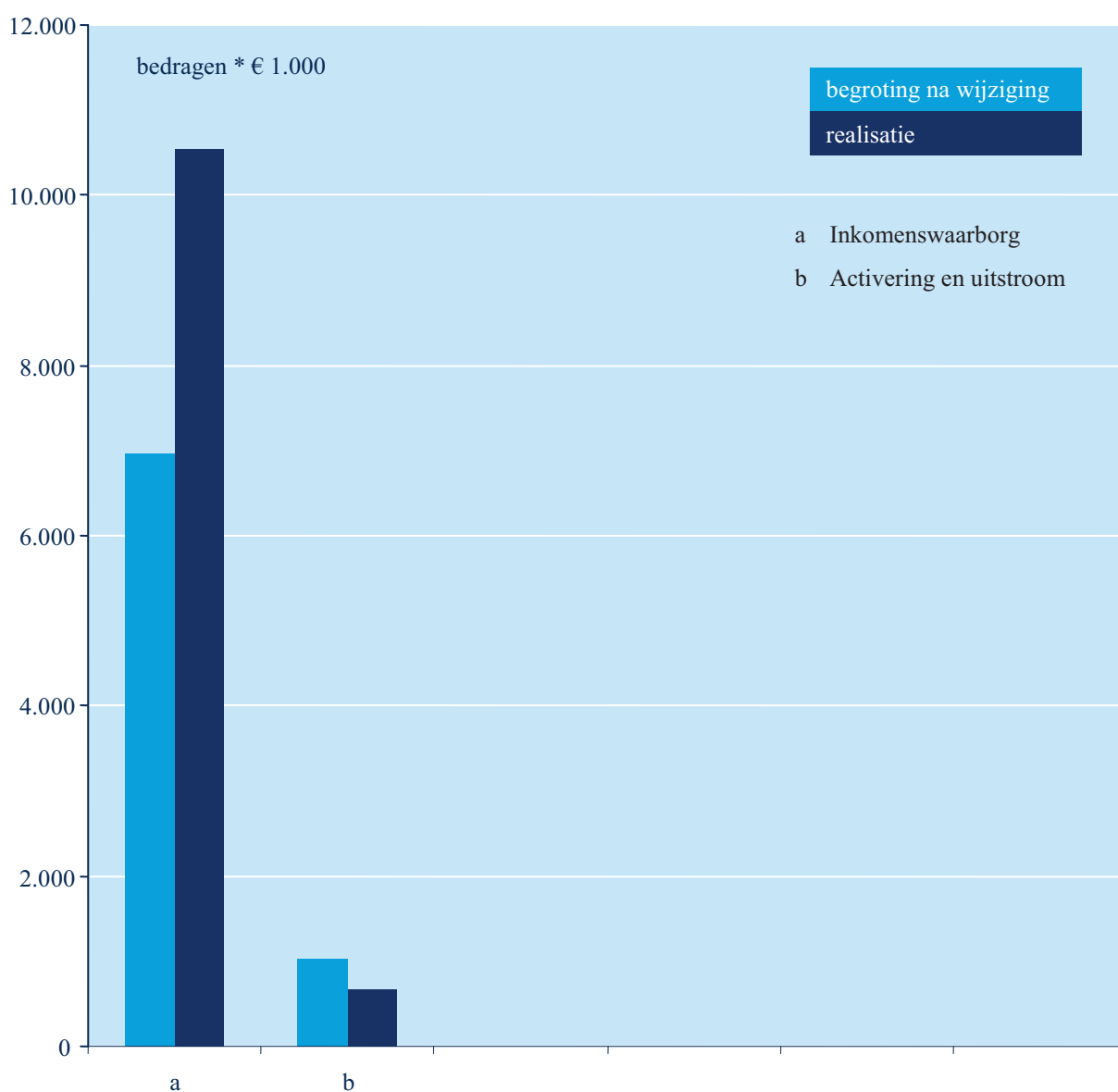
Kengetallen maatschappelijke effecten:

Kengetallen Werk en inkomen	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	Plan 2010
Aantal uitkeringsgerechtigden (Wet werk en bijstand) ²⁸⁾	1.334*	1.447	1.536	1.555*	1.574
Aantal mensen op de wachtlijst Wsw ²⁹⁾	184	196	184	199	184
Aantal Wsw medewerkers bij een Sociale Werkvoorziening ²⁹⁾	686	nb	686	646	686
Het aantal gebruikers van schuldhulpverleningsregeling ³⁰⁾	190	nb	185	285	230
Aantal minima dat gebruik maakt van participatie-instrumenten ³⁰⁾ , onderverdeeld in:					
- Kinderen	1.123	1.903	1.130	1.920	1.970
- Chronisch zieken, gehandicapten en ouderen	442	681	450	2105	1.000

Ad^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 9 Sport en ontspanning

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Versterken van de levendigheid van Assen door een gevarieerd aanbod van evenementen

Verbeteren van het profiel van Assen als aantrekkelijke stad door gerichte promotie

Vergroten van de deelname aan viteiten

Meer kinderen laten kennismaken met een grote variëteit aan sportactiviteiten

Meer inwoners, waar onder ouderen, chronisch zieken en aangepast sporters in beweging krijgen en houden

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Assen in beweging, breedtesportimpuls 2002 – 2007	2002
Sportnota kansen zien, kansen benutten 2001 – 2007	2002
Buurt, onderwijs en sportimpuls 2006 – 2010	2006
Buurt, onderwijs en sportimpuls 2007 – 2011	2007
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Evenementenbeleid en –beheerplan	2003
Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan	2004
Programma Levendig Assen 2008	2007
Samen voor sport 2006 – 2010, uitvoeringsplan ministerie VWS	2005
Tijd voor sport, beleidsnota ministerie VWS	2005
Evaluatie- en inventarisatieonderzoek sportbeleid Assen 2001-2007	2008
Kadernota Sportsubsidies	2008
Nota Sportaccommodaties 2008-2025 'Een blik in de toekomst'	2008
Kadernota Sport en Bewegen 2009-2016	2009

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. Met andere woorden: wat gaat de burger er concreet van merken?

Versterken van de levendigheid van Assen door een gevarieerd aanbod van evenementen

Elke twee jaar organiseert de gemeente een spraakmakend evenement dat bij voorkeur aansluit bij een sportkampioenschap of tentoonstelling.

Met een gevarieerd evenementenaanbod het hele jaar door is Assen een levendige stad voor haar bewoners.

Wij zijn uitnodigend en stimulerend naar onze burgers en organisaties voor het organiseren van activiteiten.

De bezoekersaantallen van de evenementen stijgen.

Verbeteren van het profiel van Assen als aantrekkelijke stad door gerichte promotie

Actuele en frequente informatie over het evenementenaanbod via website, evenementenkalender, weekbladen, advertenties, folders en brochures gericht op stad en regio (zie ook programma Bestuur en burger).

Onderscheidende en herkenbare wijze van communiceren, al dan niet via beeldmerk of slogan.

Vergroten van de deelname aan sportactiviteiten

De deelname aan sportactiviteiten is hoog.

Er zijn voldoende sportaccommodaties.

Elk jaar worden er twee grote sportevenementen aangetrokken, waarvan het ene jaar één voor jeugd en het andere jaar één voor aangepast sporters.

Meer kinderen laten kennismaken met een grote variëteit aan sportactiviteiten

De deelname van kinderen aan naschoolse sportactiviteiten (verlengde schooldag/brede school) is groot.

Er zijn structurele inloopuren in de sportaccommodaties voor jongeren tot 18 jaar.

Meer inwoners, waar onder ouderen, chronisch zieken en aangepast sporters in beweging krijgen en houden

De deelname van allochtonen aan sport is vergroot.

Er zijn nieuwe activiteiten opgestart voor aangepast sporters.

Er is een fitheidstest met vervolgactiviteiten voor de doelgroep 55-70 jarigen beschikbaar.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren Sport en ontspanning % tevredenheid burgers van Assen	2006 plan	2006 realisatie	2008 plan	2008 realisatie	2009 realisatie	2010 plan
% Assenaren met oordeel 'aanbod evenementen voldoende' ¹⁰⁾	nb	nb	nb	58%	70%	65%
% Assenaren met oordeel 'bereikbaarheid evenementen (zeer) goed' ¹⁰⁾	nb	nb	nb	68%	83%	70%
% Assenaren dat vaak gebruik maakt van sportvoorzieningen ¹⁰⁾	nb	22%	nb	25%	23%	30%
% Assenaren dat vaak gebruik maakt van zwembad ¹⁰⁾	nb	14%	nb	16%	15%	18%

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Vuelta en side-events

De ronde van Spanje, de Vuelta, is in 2009 voor het eerst in de geschiedenis buiten het Iberisch schiereiland geweest. De ploegenpresentatie en de start van deze wielronde in Assen waren een groot succes. Een prachtig evenement dat in Drenthe ruim 240.000 bezoekers op de been bracht. Daarmee is de opzet om veel publiek naar de ronde van Spanje te halen, zeker geslaagd. De Spaanse organisatoren spraken van een 'ongelooflijke belangstelling'. In alle opzichten, qua deelnemersaantallen, samenwerking, organisatie en persaandacht zijn de ervaringen positief. Over sfeer, beleving en uitstraling zijn veel positieve reacties gehoord. Tijdens het weekend vormden de wielersportactiviteiten en alle overige activiteiten in Assen een goede combinatie. Het werd algemeen ervaren als een programma op maat, passend qua sfeer, beleving en entourage.

Het streven was vooral beeldversterking (regiomarketing en -promotie) door middel van het geheel van het wielersportfeest zelf, de side-events en communicatieactiviteiten. Het bereik van de marketing en communi-

catie inspanningen is gezien het grote aantal bezoekers fors geweest. Assen is uitstekend in beeld geweest en heeft zich van zijn beste kant laten zien. De Vuelta inspireerde ook anderen tot initiatieven zoals het seminar voor ondernemers dat door de Kamer van Koophandel werd georganiseerd.

De drie bij de Vuelta betrokken overheden -de provincie Drenthe, Assen en Emmen- hebben gezamenlijk een subsidieaanvraag ingediend bij het Samenwerkingsverband Noord Nederland; door het SNN is een bedrag van maximaal € 760.571 toegekend.

De side-events van de Vuelta hebben vanaf januari accent gegeven aan de komst van de Vuelta. Samen met sportscholen en verenigingen hebben de sportbuurtwerkers een programma voor jong en oud neergezet: spinningmarathons, dikke bandenraces, MTB, BMX, bossabal op het Koopmansplein, voetbal en hockey in Spaanse sferen. In het kader van het Hola! Project (een uitwisselingsprogramma voor Spaanse en Nederlandse jongeren) hebben wij een megawaterac-

tiviteit bij de Baggelhuizerplas gehouden. Al met al zijn veel Assenaren in beweging gebracht en geïnformeerd over de komst van de Vuelta.

Uitvoering nota sportaccommodaties en sportnota

In december (besluitvorming januari 2010) is uw raad akkoord gegaan met de verhuizing van Hockey Vereniging Assen (HVA) naar de Groene Dijk zodat deze vereniging er een derde veld bij krijgt en tevens een rol kan gaan spelen in de toenemende vraag naar sport van de wijk Kloosterveen. Tegelijkertijd krijgt Dijkveld een opknappbeurt, zodat ook honk- en softbalclub The Pioneers weer over een up-to-date accommodatie kan beschikken. Dit in combinatie met de aanleg van parkeerplaatsen voor de toegangspoort Dijkveld en mogelijke uitbreiding van schietvereniging 't Asser Wapen'.

Ter uitvoering van de nota sportaccommodaties 'Een blik in de toekomst' zijn kunstgrasvelden bij FC Assen, Achilles (jeugd) en Leo (jeugd) aangelegd; bij Leo en ACV zijn ook extra kleedkamers gerealiseerd. Vele andere accommodaties hebben zowel qua ontwikkeling als realisering voortgang geboekt. Voorbeelden hiervan zijn: MFA-Baggelhuizen, voorbereidingen MFA-Pittelo en het derde scholencluster Kloosterveen (sportzaal en velden). De voor Assen en met name Kloosterveen belangrijke sport-

hal Kloosterveen met kantine is een heel eind opgeschoten Medio 2010 is de oplevering.

Het gezamenlijke bid van de Provincie Drenthe, gemeente Emmen en gemeente Assen, in samenwerking met de KNVB, op het wereldkampioenschap CP-voetbal 2011 is succesvol verlopen. Dit geeft invulling aan het doel om tweejaarlijks een groot sportevenement naar Assen te halen.

De beschikbare middelen voor subsidies en de verstrekking van subsidies voor breedtesportactiviteiten lopen in de pas. Met verenigingen die G-sporten hebben geïntegreerd en verenigingen die gebruik maken van geprivatiseerde accommodaties en daardoor een hogere huurprijs betalen (schaatsen/zwemmen) hebben wij in 2009 eenmalig afspraken gemaakt over een tegemoetkoming in deze kosten.

Sporthal Stadsbroek

De plannen voor het Stadsbroek zijn in een gevorderd stadium en laten een mooi beeld van dit Assense sporthart en Drentse beweegpark zien. Begin 2010 wordt de sporthal aanbesteed, waarna de andere onderdelen concreet kunnen worden gemaakt. In nauw overleg met de beoogde gebruikers en de Bonte Wever wordt hard gewerkt aan de PvE's van sporthal, wielercentrum en zwembad.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Levendig Assen

Het versterken van de levendigheid van Assen door een gevarieerd aanbod van evenementen.

Ontwikkelen van de Beleidsnota Evenementen en de Uitvoeringsnota Evenementen.

Verwerken van de aanbevelingen en actiepunten uit de Beleidsnota en de uitvoeringsnota in de organisatie.

Bieden van een vriendelijk klimaat, passend bij de vraagstukken van de evenementenorganisatoren.

Viering 750 jaar Assen

Zowel de start van het historisch jaar als de beide themaweekenden zijn zeer succesvol verlopen. De openingsweken zijn bijzonder geslaagd, het themaweekend Handel en Transport trok veel publiek en voor het thema Assen Garnizoensstad in september was ook veel belangstelling.

Assen is in 2009 uitgeroepen tot vierde evenementenstad van Nederland. Uit Typisch Assen is gebleken wij trots mogen zijn op de bestaande evenementen en dat wij niet constant moeten kiezen voor nieuwe evenementen. In de beleidsnota hebben wij hieraan gehoor gegeven. Onder andere is besloten de themajaren na 2010 niet terug te laten keren.

Daar waar mogelijk benutten wij wel unieke kansen die Assen worden geboden. Denk aan het NIC en de

Vuelta. Bovendien zijn dit evenementen die zich, voor ons als bestuur, lenen om meer aandacht te geven aan relatiemarketing. Niet alleen met het bedrijfsleven, maar ook met inwoners, verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers.

In het Leefbaarheidsonderzoek Assen is ook het aspect evenementen inmiddels een item, Assen scoort in 2009 hoog op het gebied van levendigheid.

Evenementen en de promotie ervan

Het verbeteren van het profiel van Assen als aantrekkelijke stad door gerichte promotie.

De evenementenbrochure 'Dit is Assen' is inmiddels een welkome uitgave, zowel voor onze inwoners als ook voor de recreatieve sector.

Ook hebben wij er meer aandacht gegeven aan de bestaande evenementen en het aanbod om te adverteren in de programmaboekjes en andere uitgaven.

In 2009 zijn meerdere publieksonderzoeken gehouden. Hieruit blijkt het belang van evenementen voor onze gemeente. Zowel uit financieel oogpunt maar ook in het belang van de leefbaarheid.

Assenaren laten in dit kader steeds vaker horen 'trots' te zijn op hun stad.

Uit het publieksonderzoek TT-Nacht 2009 blijkt dat wij met het TT-festival een ruwe diamant

in handen hebben; de opbrengst is namelijk ruim 2,2 mln. euro.

Uit het economisch onderzoek Vuelta:

De Vuelta is beoordeeld met een 8,1 gemiddeld en de economische spin off is 2,3 mln. euro.

Het leefbaarheidsonderzoek 2009: Inwoners ervaren de leefbaarheid in Assen als zeer positief.

Niet onbelangrijk: Assen heeft in april 2009 de zesde plaats behaald als Nationale Evenementenstad.

Deelname aan sportactiviteiten.

Waar via de zes BOS-projecten en het beweegproject Noorderpark (ook allochtone volwassenen!) met name jeugdigen in beweging zijn gebracht, daar heeft het project Assen-Oost fit en gezond de hele wijk aan het bewegen gekregen. Onder andere door middel van een fitheidstest.

Kennismaken met sportvariëteiten

Meer kinderen laten kennismaken met een grote variëteit aan sportactiviteiten

De zes BOS-projecten en het project Noorderpark voorzagen in onder andere een wekelijks sportaanbod voor jongeren van 12 tot 19 jaar (ruim 8000 deelnames), naschoolse activiteiten (ruim 2000 deelnames) in samenwerking met de Brede School waarbij kinderen kennis hebben kunnen maken met diverse sportverenigingen (vier blokken van zes weken). Onder andere Sportschool Jan Postuma, Martin Veenhuizen, ITN Tafeltennis, Sportclub Bartje, Judoscholen Bette en Asai, ASKO, HVA, Achilles '98 en Rackethal Assen (squash) hebben hieraan medewerking verleend.

De eerste twee weken van de zomervakantie Summerbreak, waarbij dagelijks sportactiviteiten zijn

aangeboden aan kinderen en jongeren in de leeftijd van 4 tot 19 jaar (280 kinderen van 4-12 jaar en 600 jongeren 12-19 jaar).

De drie BOS-projecten in Peelo, Kloosterveen en Assen-Oost zijn beëindigd eind 2009. De projecten in Marsdijk, Baggelhuizen en Pittelo lopen door tot eind 2010.

Sporten voor doelgroepen

Meer inwoners, waar onder ouderen, chronisch zieken en aangepast sporters in beweging krijgen en houden

Binnen het project Assen-Oost fit en gezond hebben wij hier aandacht aan besteed. Tevens wordt er gewerkt aan specifiekere projecten om deze groep te stimuleren tot bewegen.

Assen heeft onlangs bericht gekregen deel te kunnen nemen aan de Nationale Actie Sport en Beweging (NASB). Deze actie kan de noodzakelijke basis bieden om deze groep in beweging te krijgen en te houden.

Monitoring verenigingen

De Assense verenigingen hebben op het gebied van hun (met name buiten-) accommodaties in 2009 de nodige voortgang kunnen zien. De economische crisis is echter ook niet aan hen voorbij gegaan en menig sponsor heeft afgehaakt. De druk op de vrijwilligers is daardoor steeds groter geworden. Door de monitoring, veel contact en de ondersteuning vanuit Sport Drenthe is een en ander in beeld.

Wij hebben concrete ondersteuning geboden, wat tot positieve resultaten heeft geleid. In 2010 en 2011 zullen diverse binnenaccommodaties worden opgeleverd.

Kengetallen

Kengetallen maatschappelijke effecten:

Kengetallen Sport en ontspanning	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	plan 2010
Bezoekersaantallen ⁹⁹⁾	nb	nb	nulmeting	50.000 ¹⁾ 70.000 ²⁾	+ 5 %
Economische spin off ⁹⁹⁾	nb	11,5 mjn.	nb nb	2,5 mln. ¹⁾ 2,2 mln. ²⁾	Water en Varen
Sportdeelname tot 18 jaar ⁹⁹⁾	p.m.	nb	p.m.	³⁾	p.m.

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

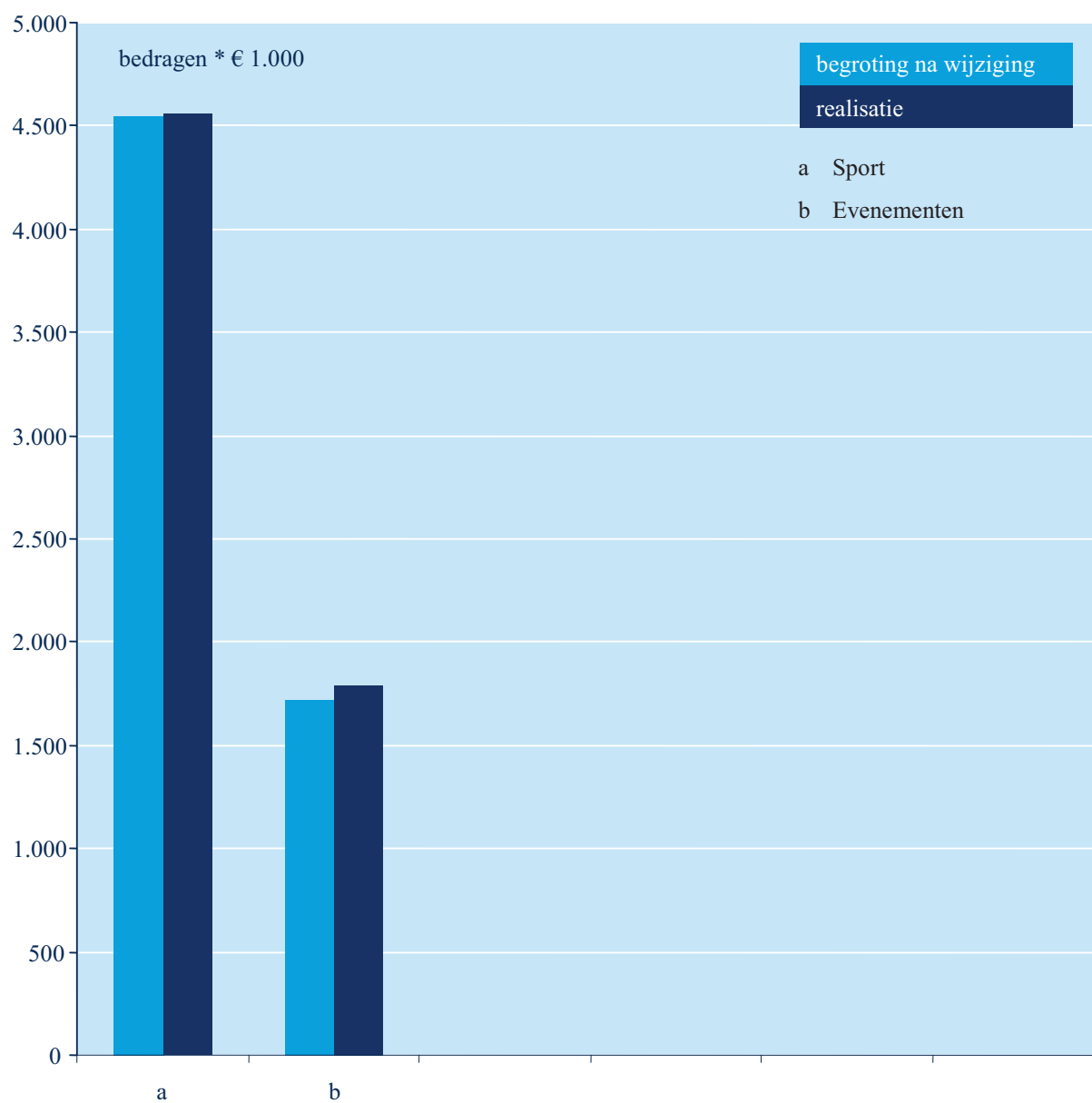
Ad ¹⁾ TT-nacht

Ad ³⁾ Vuelta weekend

Ad ³⁾ Uit de Leefbaarheidsmonitor 9+9=1 komt een afgeleid cijfer, namelijk 46% van de Assenaren heeft een lidmaatschap bij een vereniging. Uit het jeugdonderzoek 2008 van de gemeenschappelijke gezondheidsdienst komen voor Drentse jongeren van 12 t/m 17 de volgende cijfers naar voren, bijna 75% is lid van een sportvereniging, maar slechts 13% voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (elke dag 1 uur matig intensief bewegen) tegenover 15% landelijk.

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Assen evenementenstad van Noord-Nederland

Wethouder Henk van Hooft tijdens de jaarlijkse verkiezing van de evenementenstad van het jaar in de Amsterdamse stadsschouwburg op 4 juni 2009. Assen is landelijk op de zesde plaats terecht gekomen. Als Drentse hoofdstad eindigden we daarmee op gelijke hoogte met steden als Amsterdam, Utrecht en Deventer.

Wethouder Henk van Hooft ziet deze uitverkiezing in de eerste plaats als een erkenning van de inzet van al die vrijwilligers die zich jaar in en jaar uit 'een slag in de rondte werken' om evenementen te organiseren en wil hen daarvoor hartelijk bedanken.

La Vuelta

Eind augustus 2009 stond Assen in het teken van La Vuelta a España; de ronde van Spanje. La Vuelta is net als de Tour de France en de Giro d'Italia een belangrijke ronde in de wielersport. Sinds 1936 wordt deze wielervedstrijd jaarlijks verreden in Spanje. Het was voor het eerst dat La Vuelta startte buiten het Iberisch schiereiland. La Vuelta was vier dagen in Nederland waarvan drie dagen in Assen en dat lieten we niet ongemerkt voorbijgaan.

Programma 10 Veiligheid

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Vergroten van het gevoel van veiligheid

Voorkomen en beperken van overlast

Beheersen van de risico's in het kader van fysieke en externe veiligheid

Optimaliseren van brandweezorg, penbestrijding en crisismanagement

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Beleidsplan Brandweer 'De nieuwe rode jas'	2008
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Kadernota integraal veiligheidsbeleid gemeente Assen 2008 - 2012	2008
Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding en Crisismanagement Drenthe (Regionale Brandweer Drenthe)	2007
Veiligheidsprogramma Assen 2009	2009
Voorstel veiligheidsregio's Drenthe	2008

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. Met andere woorden: wat gaat de burger er concreet van merken?

Vergroten van het gevoel van veiligheid.

Onder regie van de gemeente nemen instellingen hun verantwoordelijkheid.

Bewoners zijn mede verantwoordelijk voor de veiligheid in hun wijk.

Ouders zijn verantwoordelijk voor hun kinderen.

Voorkomen en beperken van overlast.

Bij problemen in de buurt wordt het kernteam (wijkagent, opbouwwerker en maatschappelijk werker) of buurtbemiddeling ingeschakeld om escalatie te voorkomen.

De wijkwethouder wordt betrokken bij overlastsituaties.

Mensen die structureel overlast veroorzaken, worden door de burgemeester persoonlijk gewaarschuwd (Asser aanpak).

Als die waarschuwing genegeerd wordt, treedt de gemeente, politie en/of woningbouwcorporatie op.

Beheersen van de risico's in het kader van fysieke en externe veiligheid.

Er worden geen fysieke of externe onveilige situaties gecreëerd.

Risico's zijn in beeld.

De vergunningverlening is op orde.

Toezicht en handhaving openbare ruimte neemt toe en is gericht op gevoel van rechtsgelijkheid, beperken van overlast en beperken van onveilige situaties.

Optimaliseren van brandweezorg, rampenbestrijding en crisismanagement.

Opleiden en oefenen van de Brandweer voldoet aan de normen.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren Veiligheid	plan 2006	realisatie 2006	plan 2008	realisatie 2008	realisatie 2009	plan 2010
% tevredenheid burgers van Assen						
% Assenaren dat zich wel eens onveilig voelt ¹⁰	nb	31%	nb	28%	25%	25%
Vermogensdelicten (0 = geen; 10 = veel delicten) ¹⁰⁾	nb	3,8	nb	3,4	3,5	3,2
Overlast door omwonenden (0 = geen; 10 = veel overlast) ¹⁰⁾	nb	8	nb	7	8	6

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Verbetering brandveiligheid woningen

Vergroten van de rookmelderdichtheid

De uitvoering van het Project brandveiligheid thuis verloopt volgens plan. Met de lancering van Smokey de rookmelder is het project brandveiligheid thuis in mei in Assen-Oost van start gegaan. Ruim 1.000 van de 3.600 aangeschreven huishoudens in Assen-Oost hebben zich aangemeld voor de brandveiligheidscheck en zijn waar nodig voorzien van rookmelders. De veiligheidscheck wordt uitgevoerd door cliënten uit de kaartenbakken van de ISD. Zij zijn voor de duur van twee jaar middels een participatiebaan bij de Energiewacht ondergebracht. Het verhogen van de rookmelderdichtheid gebeurt via een wijkgerichte aanpak. In september 2009 hebben wij het project voortgezet in Marsdijk.

Permanente educatie op basisscholen

Op scholen wordt veel aandacht besteed aan het onderwerp brandveiligheid. We hebben een brandweerleerkracht aangesteld. Alle scholen zijn benaderd en er zijn al veel lessen gegeven. Van de 25 basisscholen doen 22 scholen mee.

Voorlichting na een woningbrand

In 2009 zijn twee voorlichtingsbijeenkomsten na een brand gegeven. Als er een brand in de eigen wijk of straat uitbreekt, komt het opeens wel heel dichtbij en op dat moment zijn mensen ontvankelijker voor informatie.

Burgemeester Heldoorn start unieke brandveiligheidscampagne Smokey Rood Show

Zaterdag 16 mei 2009 heeft burgemeester Sicko Heldoorn samen met enkele kinderen van de vrijwillige brandweer de campagne 'Brandveiligheid Thuis' geopend. In Assen-Oost werd met één druk op de knop de acht meter hoge Smokey de Rookmelder tot leven gebracht. Smokey is de komende drie jaar het beeld van de campagne en bezoekt met de Smokey Rood Show elke wijk.

Met de campagne 'Brandveiligheid Thuis' willen we in samenwerking met de Energiewacht, Assen een stuk brandveiliger maken. Tijdens de check gaan speciaal daarvoor opgeleide adviseurs brandveiligheid de woning door om te kijken of deze brandveilig is. Daar waar geen rookmelders hangen, hangt de adviseur er gratis twee op.

Handhaving openbare orde

Elk jaar heeft Assen te maken met incidenten en evenementen die impact hebben op de openbare orde. Het afgelopen jaar hebben vier gebieden in Assen ernstige overlast ervaren. Twee daarvan waren in het centrum, twee in woonwijken. In al deze gevallen zijn de betrokkenen uitgenodigd door de gemeente en hebben wij overleg gevoerd om de problemen aan te pakken. De laatste zaak die werd aangedragen was de toenemende spanning in het uitgaansgebied. Horeca, politie en gemeente onderhouden in deze zaak nauw contact en eerste verbeteringen van de situatie zijn merkbaar.

Gestolen fietsen

In 2009 hebben er bovengemiddeld veel fietssendiefstallen plaatsgevonden. Dat heeft met name te maken met een golf van fietssendiefstallen in de herfst. Dit hebben wij opgepakt door een 'korte klap actie' te organiseren, door in de media en op plaatsen waar fietsen werden gestolen, aandacht te vragen voor het probleem. De politie en het openbaar ministerie zijn een onderzoek gestart, waarbij in 2009 uiteindelijk een aantal dieven en helers kon worden aangehouden.

Overvallen

Assen werd eind 2009 opgeschrikt door een aantal overvallen. Ook bij deze ernstige vorm van criminaliteit heeft de politie vrijwel alle zaken snel kunnen oplossen.

Regelgeving TT

Preventief zijn twee situaties aangepakt die te maken hadden met de TT. De eerste zaak betrof een camping, die over is gegaan tot professionele beveiliging van de camping. In 2008 bleek wederom dat de gasten op deze camping de openbare orde dermate verstoorden, dat er geen sprake was van een reguliere TT-camping. Daarop zijn gesprekken gevoerd tussen gemeente, politie en de betrokken campingshouder. Dit heeft geresulteerd in een aangescherpte vergoeding. De campingshouder, de gemeente en de politie zijn tevreden over het resultaat, namelijk een rustiger en veiliger camping.

De regels tijdens de TT voor de horeca zijn in overleg met alle partijen herzien. Dat heeft onverwacht tot veel commotie geleid. De regels zijn zo ontworpen dat de openingstijden van de horeca beter aansluiten bij de programmering van het TT-festival. Dat zorgt voor een betere afloop van de nachten. Om het crowdmanagement beter te organiseren hebben wij passende maatregelen getroffen. Met name dat laatste heeft veel aandacht gehad van de media.

Veiligheidsregio Drenthe

De veiligheidsregio is conform besluit en planning op 1 januari 2009 gestart. Het secretariaat wordt door ons geleverd. De overgang van twee besturen van Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen en Regionale Brandweer Drenthe naar één bestuur van Veiligheidsregio is soepel verlopen.

Veiligheid in de wijken

In 2009 hebben wij volgens planning negen wijkveiligheidsplannen opgesteld. Dit is op een interactieve wijze gebeurd. Veel belanghebbenden uit de wijken zijn erbij betrokken: kerken, ondernemers, scholen, woningcorporaties, bewonersoverleggen en de kernteams. Kernteams bestaan uit vertegenwoordigers van opbouwwerk, maatschappelijk werk en politie. In december 2009 hebben wij besloten om alle negen wijkveiligheidsplannen vrij te geven. In 2010 krijgen de wijken de mogelijkheid om het eindresultaat van de inspanningen van 2009, het wijkveiligheidsplan, te bespreken. In 2010 starten wij met de uitvoering van de plannen.

Planvorming nieuwe brandweerkazernes

Wij hebben twee nieuwe locaties voor de brandweerkazerne voorgesteld. Het gaat om één hoofdpost aan de Groene Dijk en een nevenlocatie aan de Weverstraat. Uw raad heeft begin 2010 met dit voorstel ingestemd. In de hoofdpost zal ook de Hulpverleningsdienst Drenthe gehuisvest worden en mogelijk ook de gemeenschappelijke gezondheidsdienst.

Beleidsplan brandweer

In november 2009 is door uw raad het beleidsplan De Nieuwe Rode Jas, 'van Missie naar Visie', brandweerbepaling in Assen vastgesteld. Het beleidsplan loopt tot en met 2013.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Risicobeheersing

Beheersing van de risico's in het kader van fysieke en externe veiligheid

In 2009 hebben wij, als opvolger van de contourennota handhaving uit 2003, gewerkt aan een nieuwe kadernota integrale handhaving 2010-2014. De verbeteracties uit de audit Integraal handhavingbeleid vormen het vertrekpunt voor de kadernota integrale handhaving 2010-2014.

Rampenbestrijding

Optimaliseren van brandweerbepaling, rampenbestrijding en crisismanagement

Wij zijn niet betrokken bij de Radar-toets in Drenthe van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid in 2009. De uitkomsten van de toets ondersteunen de conclusies die de gemeente getrokken heeft in de evaluatie van de Teknoparty. In 2009 heeft het Beleidsteam onder voorzitterschap van zowel burge-

meester als locoburgemeester, vier keer geoefend en getraind. Twee trainingen hadden een directe relatie met de Vuelta.

In 2009 heeft de Commissaris van de Koningin in overleg met de voorzitter van de veiligheidsregio be-

sloten om het coördinerend bestuurderschap over te dragen aan de voorzitter van de veiligheidsregio. De gemeente Assen heeft daarvoor aanpassingen verricht, omdat vanaf 2009 Regionale Beleidsteam vergaderingen plaats zullen vinden in het Stadhuis van Assen.

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Tijdelijk Huisverbod

Op 1 april 2009 is de Wet tijdelijk huisverbod in werking getreden. In Assen zijn het afgelopen jaar zeven huisverboden opgelegd naar aanleiding van het plegen van huiselijk geweld. Onze verwachting was dat er meer huisverboden zouden worden opgelegd. Oorzaak van het achterblijven van het aantal ligt mogelijk deels in onbekendheid met het middel, maar zeker in het tijdsbeslag dat een huisverbod meebrengt voor alle samenwerkende partners. Met name voor de politie, die het huisverbod oplegt, kost het veel tijd. Ook de juridische check door de gemeente vergt veel tijd. Omdat het effect van een huisverbod zeker wordt onderkend, blijft de intentie van alle partners om het instrument tegen huiselijk geweld (vaker dan tot nu toe) toe te passen. Blijvende aandacht en investering zijn derhalve noodzakelijk.

Eind 2009 is een kaderbrief opgesteld door de uitvoeringsorganisatie van de Veiligheidsregio, de Hulpverleningsdienst Drenthe. Deze kaderbrief is in samenspraak met de gemeenten opgesteld en geeft vroegtijdig duidelijkheid over de bijdrage die van de gemeenten wordt gevraagd voor het volgende jaar.

Mexicaanse griep

In november en december 2009 zijn twee vaccinatie-rondes gehouden voor de Mexicaanse griep. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de in het crisismanagement voorbereide plan Massavaccinatie. Alle kinderen van zes maanden tot en met vier jaar hebben de mogelijkheid gehad om zich te laten vaccineren. Per ronde zijn gemiddeld drieduizend kinderen gevaccineerd. De opkomst bij eerste ronde was beter dan bij tweede. De gemeente heeft een actueel continuïteitsplan.

Kengetallen

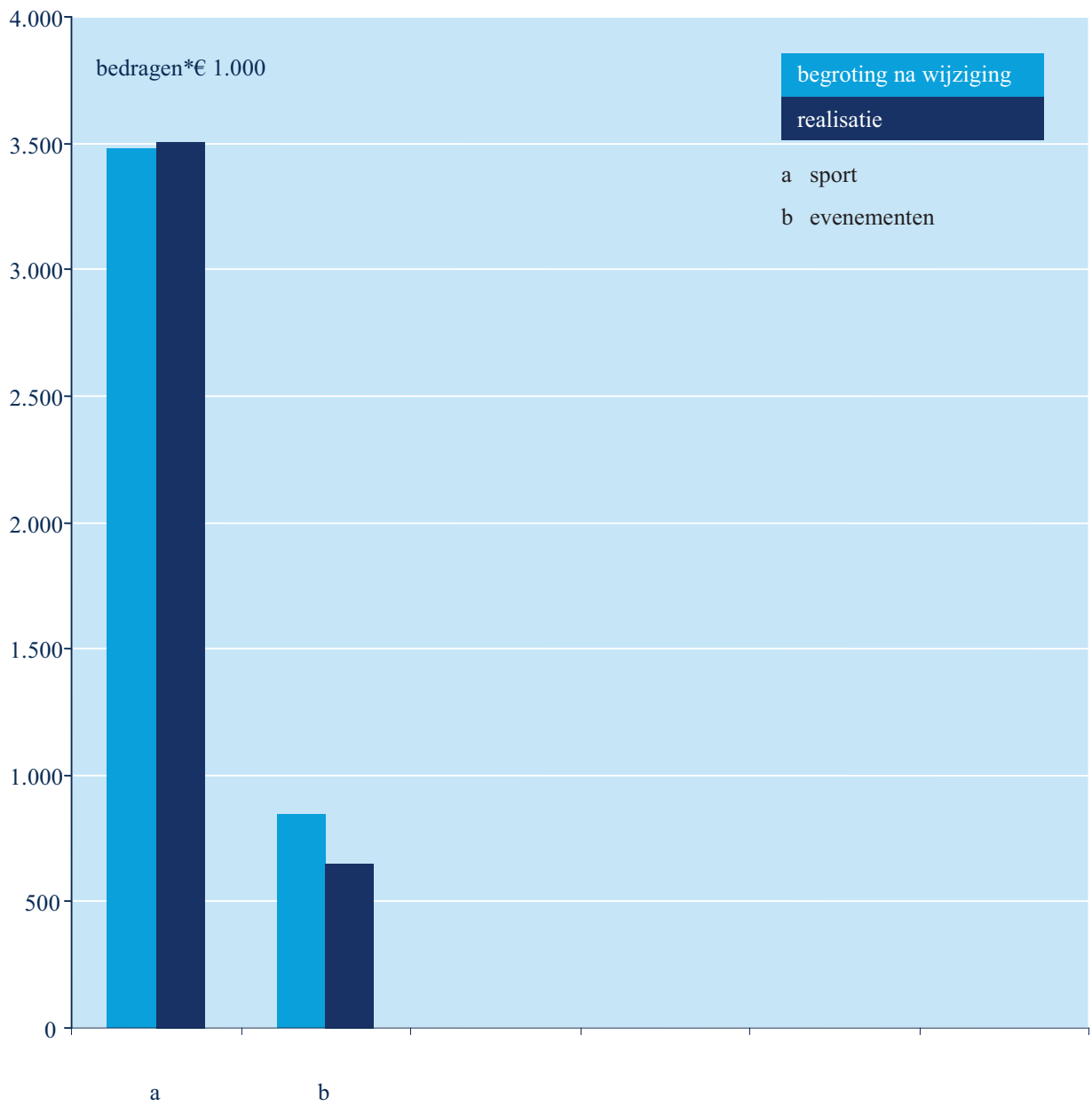
Kengetallen maatschappelijke effecten:

Kengetallen Veiligheid	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	Plan 2010
Aantal keren Asser aanpak toegepast ¹⁸⁾	nb	7	3	4	p.m.
Rookmelderdichtheid ⁹⁹⁾	nb	nb	p.m.	nb	p.m.
Aantal gebruiksvergunningen ⁹⁹⁾	nb	36	25	39	p.m.

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 11 Duurzaamheid en milieu

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Vergroten van de duurzaamheid in Assen

Assen CO₂ neutraal in 2020.

Bevorderen van duurzaam ondernemen.

Vergroten van de sociale duurzaamheid.

Hogere milieukwaliteit

Inzamelen en laten verwerken van afvalstoffen

Beperken van het afvalaanbod.

Meer scheiding en hergebruiken.

De kosten voor de burger zo laag mogelijk houden.

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Afvalstoffenplan 2005-2010	2004
Assen koerst	2001
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Milieuvisie 2005-2008 'Op koers'	2004

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. met andere woorden wat gaat de burger er concreet van merken?

Verminderen en/of compenseren CO₂-uitstoot

Energiebesparing.

Stimuleren van opwekking en gebruik van duurzame energie.

Stimuleren van fietsgebruik en openbaar vervoer.

Meer gebruik van alternatieve brandstoffen in vervoer.

Meer bewustwording van milieugedrag (dieren, planten en duurzaamheid) bij kinderen en volwassenen.

Bevorderen van duurzaam ondernemen

Meer duurzame bedrijventerreinen en het stimuleren van duurzaam producerende bedrijven in Assen.

Bevorderen van sociale duurzaamheid

Meer duurzaam ingerichte wijken qua leefomgeving, participatie en mobiliteit.

Duurzame inkoop door de gemeente.

Hogere milieukwaliteit

Minder geluidsoverlast door wegverkeer en bedrijvigheid en minder bodemverontreiniging.

Inzamelen en laten verwerken van afvalstoffen

Minder restafval per huishouden.

Meer scheiding en hergebruik van afval.

Intensivering voorlichting en communicatie over preventie, scheiding en hergebruik van afvalstromen.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren Duurzaamheid en milieu	2006		2008		2009	2010
	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
Ad ^{xx)} Bronvermelding zie bijlage I						
CO ₂ neutraliteit Assen vanaf 2009 ⁹⁹⁾	nb	100,30	nb	100,91	nb	100,97
Tevredenheid dienstverlening Milieupark ⁹⁹⁾	nb	nb	nb	nb	7,7	p.m.
Tevredenheid over afvalinzameling ⁹⁹⁾	nb	nb	nb	nb	7,9	p.m.

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Ontwikkeling integrale duurzaamheidsvisie/milieuvisie

In juli is de Duurzaamheidsvisie 2009-2015 door uw raad vastgesteld. Belangrijkste ambitie is het terugdringen van de CO₂-uitstoot door onder andere energiebesparing, CO₂-neutrale nieuwbouw, het stimuleren van duurzame mobiliteit (fiets, openbaar vervoer) en lokale opwekking van duurzame energie.

Ook zijn milieuthema's opgenomen. Daarmee hebben wij de Milieuvisie 2005-2008 herzien.

In juli hebben wij het Uitvoeringsprogramma 2009-2011 aan uw raad aangeboden met daarin een groot aantal duurzaamheidsmaatregelen.

In het najaar hebben de ambities uit de Duurzaamheidsvisie een prominente plek gekregen bij de totstandkoming van de Structuurvisie en de Masterstudie FlorijnAs.

Maatregelen bevordering duurzaamheid

In april hebben wij het eerste Drentse aardgasvulstation in Assen geopend. Bedrijfsbezoeken en andere acties rondom het meer bekendmaken van het vulpunt zijn opgestart en lopen in 2010 door. In september en oktober zijn een aantal publieke duurzaamheidsmanifestaties georganiseerd gericht op duurzame mobiliteit. Ter compensatie van gemeentelijke CO₂-uitstoot zijn wij gestart met de aanplant

van een bos, dit wordt in 2010 afgerond. Met de Millennium Foundation hebben wij een overeenkomst gesloten voor bosaanplant in Indonesië. In november 2009 is uw raad akkoord gegaan met de het bestedingsvoorstel van de gelden uit het Duurzaamheidsfonds. Daarmee kan programmatisch uitvoering gegeven worden aan de projecten uit het Uitvoeringsprogramma. In het najaar van 2009 hebben wij een start gemaakt.

Het zwaartepunt ligt op energiebesparing in de bestaande woningvoorraad, duurzame, CO₂-neutrale gebiedsontwikkeling met lokale duurzame energieopwekking (FlorijnAs, Assen-Zuid, Kloosterveen) en borging van duurzaamheidsambities, zoals door communicatie.

Voor een breed gedragen uitvoering van deze projecten is cofinanciering en partnerschap essentieel. Het najaar van 2009 hebben wij vooral gebruikt om samen met partners de (financiële) kaders van de projecten vast te stellen, zodat de projecten in 2010 ook snel tot uitvoering kunnen worden gebracht.

Als eerste stap in de samenwerking met de provincie Drenthe, hebben wij de provinciale bijdrage in de energiebesparing in de particuliere woningvoorraad - als subsidie - verhoogd van twintig naar vijfentwintig procent.

Foto: nB en W CO₂-neutraal op weg

Assen moet ook voor toekomstige generaties een aantrekkelijke stad blijven. In 2020 willen we als gemeente CO₂-neutraal zijn. Terugdringen van de CO₂-uitstoot en de aanplant van bos in de stad en in Indonesië moeten daarvoor zorgen. Eén van de actiepunten is het klimaatneutraal maken van onze organisatie. Dan gaat het om het woon-werkverkeer, de dienstreizen en ons wagenpark. We stimuleren het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer. Niet alleen voor ons eigen personeel, maar ook voor de inwoners van onze stad.

Foto: Peter Stevens

Eerste Drentse aardgastankstation in Assen

Door de knop ingedrukt te houden, vulde wethouder Alex Langius half april 2009 de eerste auto met aardgas in Drenthe. Het tankstation bevindt zich bij Total Tankstation Olijve. Compressed Natural Gas (CNG), kortweg aardgas, is op dit moment de schoonste brandstof. Olijve bv en CNG Net hebben de realisatie van het aardgastankstation mogelijk gemaakt. Aardgas Mobiel en de gemeente Assen stimuleren rijden op aardgas. Diverse lokale ondernemers zijn al overgestapt, de gemeente heeft een voertuig dat op aardgas rijdt.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

Bevorderen van sociale duurzaamheid

Wij hebben opdracht gegeven voor het uitwerken van een businesscase duurzame gebiedsontwikkeling Kloosterveen III en Assen-Zuid. Naast CO₂-neutraliteit, zullen andere duurzaamheidselementen bij de inrichting van de woonwijk en het werkland-schap een plek krijgen.

Duurzaam inkopen hebben wij opgenomen als een van de ambities in de Duurzaamheidsvisie. Nadere uitwerking volgt. Duurzaam inkopen hebben wij al toegepast bij een aantal projecten; onder andere bij de aanbesteding van een fietspad.

Verwerken afvalstoffen

Het Afvalstoffenplan 2005-2010 wordt in de eerste helft van 2010 geëvalueerd.

Uit de evaluatie van het Afvalstoffenplan 2005 – 2010, het onderzoek Kostenstructuur Afvalstoffenheffing en landelijke beleidsontwikkelingen zal moeten blijken of er (voldoende) onderwerpen zijn die een nieuw afvalstoffenplan rechtvaardigen. Deze inventarisatie wordt in de eerste helft van 2010 gedaan.

Containermanagement hebben wij medio 2009 geparkeerd, in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek Kostenstructuur Afvalstoffenheffing.

Invoering gescheiden inzameling van kunststoffen hebben wij per 1 januari 2010 gerealiseerd.

De intensivering van de voorlichting en de communicatie betreffende gescheiden inzameling wordt gecombineerd met de intensivering van voorlichting en communicatie voor bestrijding van zwerfafval (najaar 2010 en 2011).

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Afvalstoffenheffing

Het onderzoek Kostenstructuur Afvalstoffenheffing heeft als doel mogelijke besparingen binnen de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval te duiden. Het onderzoek is eind 2009 afgerond. De resultaten worden in het eerste kwartaal van 2010 besproken en vervolgens uitgewerkt in projectvoorstellen.

Handhaving

In het najaar van 2009 zijn de gelden van het Es-sentBespaarPlan voor besteding beschikbaar gekomen. Een deel van deze gelden zetten wij in voor onderzoek naar energiebesparende maatregelen bij supermarkten. Dit wordt in 2010 ingezet.

Kengetallen

Kengetallen maatschappelijke effecten:

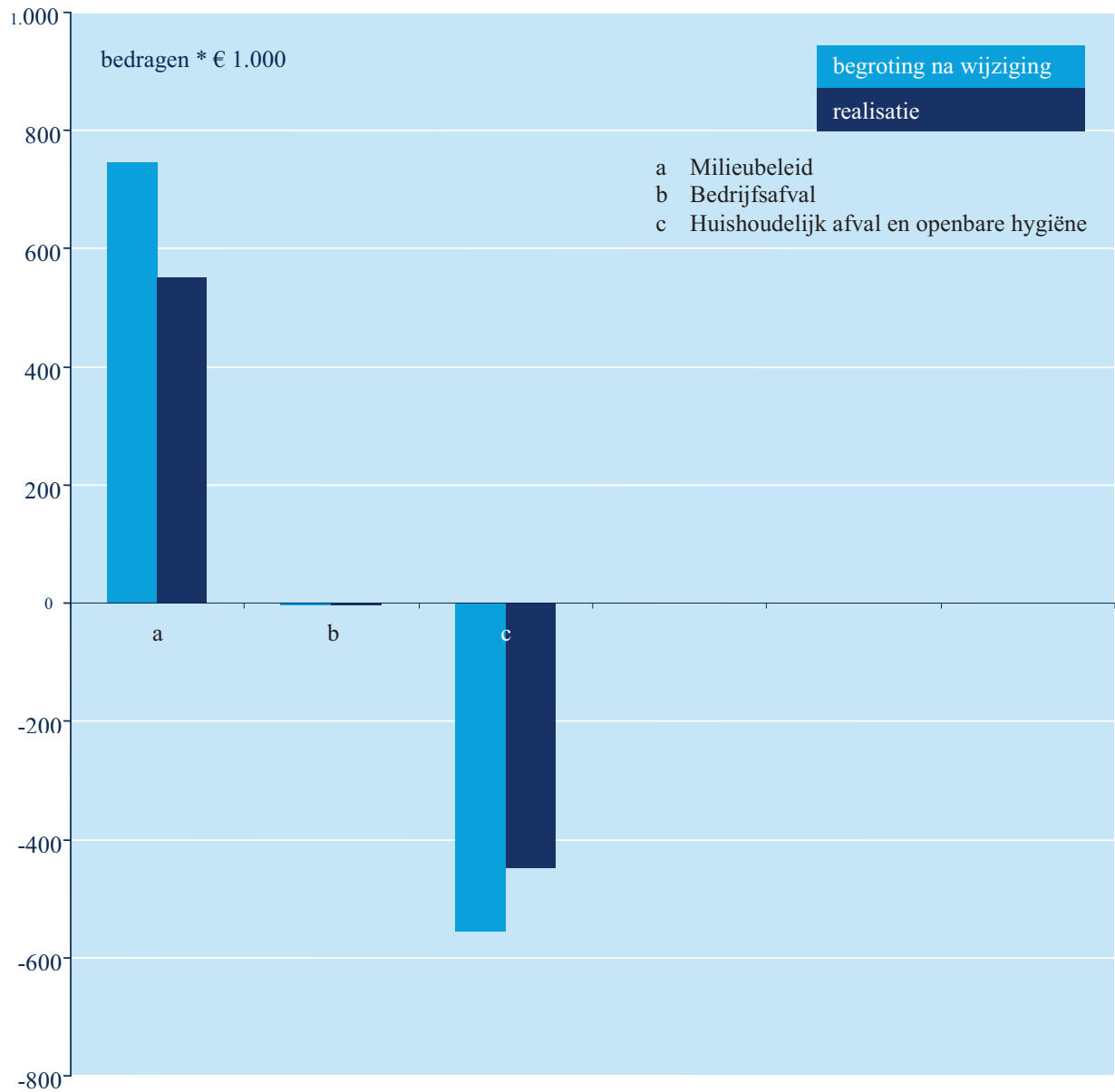
Kengetallen Duurzaamheid en milieu	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	Plan 2010
Terugdringing CO ₂ -uitstoot ⁸⁸⁾	nb	nb	p.m.	nb	p.m.
Aantal klachten geluidsoverlast ⁸⁸⁾	nb	nb	p.m.	nb	p.m.
Aantal kilo's huishoudelijk afval per burger ⁸⁸⁾	nb	nb	604	nb	609
Gem. afvalstoffenheffing per huishouden ⁸⁸⁾	€ 239,14	€ 239,14	€ 239,14	nb	€ 246,39
% restafval ⁸⁸⁾	nb	nb	46 %	nb	46 %

Ad^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Het monitoringsysteem wordt momenteel door een opdrachtnemer van Energy Valley met data gevuld. De resultaten van deze exercitie zijn nog niet bekend.

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 12 Bouwen en wonen

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

Beter aansluiten bij de woonbehoefte van (toekomstige) inwoners van Assen door:

Voldoende woningen te bouwen, conform taakstelling regio.

Te voorzien in de behoefte aan keuzemogelijkheden.

Een duurzaam woningaanbod van hoge kwaliteit te creëren, onder meer door meer woningen in de bestaande stad te bouwen (duurzaam grondgebruik).

Meer vraaggericht bouwen ten behoeve van woonconsumenten

Meer integratie van wonen, welzijn en zorg in de wijken

Meer sturing op het Ruimtelijk economisch beleid onder meer voor wonen, werken en recreëren

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Assen koerst	2001
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Convenant voor de regiovisie (met betrekking tot verhoogde taakstelling)	2005
Convenant wonen, welzijn en zorg regio Groningen-Assen	2007
Nota grondbeleid 'Sturen met grond en beleid'	2005
Nota ouderenbeleid	2003
'Overeenkomst prestatieafspraken wonen 2006-2014' met wooncorporaties	2007
Regiovisie Groningen-Assen 2030	2007
Woonplan 'Groeien met kwaliteit'	2005

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. Met andere woorden: wat gaat de burger er concreet van merken?

Voldoende woningen bouwen, conform taakstelling regio

In de periode 2005 tot 2010 circa 3.300 gerealiseerde woningen. In de jaren tot 2020 gemiddeld 520 gerealiseerde woningen per jaar.

Voorzien in de behoefte van woonconsumenten aan keuzemogelijkheden

Wij bieden differentiatie in het aanbod van de gerealiseerde woningen naar:

typologie: vrijstaand, twee onder een kap, rijen en appartementen.

financieringscategorieën: goedkoop, middelduur en duur.

Bediening van alle doelgroepen (aandacht voor starters, lagere inkomens, ouderen, zorgvragers en gezinnen)

Huur en koop. Vertrekpunt is de differentiatie volgens het Woonplan.

Wij bieden variatie in woonmilieus binnen de stad als geheel en in de wijken afzonderlijk, hetgeen bijdraagt in keuzemogelijkheden waardoor mensen in dezelfde wijk kunnen blijven wonen.

Een duurzaam woningaanbod van hoge kwaliteit te creëren

20% van de gerealiseerde woningen is levensloopbestendig c.q. aanpasbaar gebouwd waardoor mensen langer zelfstandig in de woning kunnen blijven wonen.

Gemiddeld worden 115 nultredenwoningen per jaar gerealiseerd.

35% van de nieuw te bouwen woningen wordt in de bestuursperiode tot 2010 in bestaand stedelijk gebied gerealiseerd.

Stimulering van het bouwen door particulieren en bedrijven (waaronder corporaties, bouwers/ontwikkelaars) conform de uitgangspunten van de Asser School.

Meer vraaggericht bouwen ten behoeve van woonconsumenten

Jaarlijks worden gemiddeld 80 woningen gerealiseerd via particulier opdrachtgeverschap.

Bij projectmatige bouw wordt aandacht besteed aan consumentgericht bouwen (wenswonen).

Meer integratie van wonen, welzijn en zorg in de wijken

Er worden gebouwen en diensten op het terrein van zorg en welzijn aangeboden, hetgeen bijdraagt aan het langer zelfstandig wonen (woonservicezones).

Meer sturing op het Ruimtelijk economisch beleid onder meer voor wonen, werken en recreëren

Door het actief inzetten van het grondbeleid en het Grondbedrijf hebben wij de continuïteit van de gewenste stedelijke ontwikkeling gewaarborgd.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren	2006		2008		2009	2010
	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
Opgeleverde woningen (cum.) BLS vanaf 2005 ^{31) 32)}	1.743	1.379	2.776	2.742	3.147	nvt
Opgeleverde woningen (cum.) regio 2002 ^{31) 32)}	3.095	2.522	3.615	3.884	4.289	4.655
Opgeleverde huurwoningen (% van totaal) ^{31) 32)}	30%	33%	30%	30%	50%	30%
Opgeleverde koopwoningen (% van totaal) ^{31) 32)}	70%	67%	70%	70%	50%	70%
Meer bouwen in de bestaande stad ^{31) 32)}	35%	49%	35%	46%	67%	35%

Ad ^{xxj} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Meerjarenprogramma woningbouw

In 2009 zijn 405 nieuwe woningen opgeleverd, 203 huur- en 202 koopwoningen. Daarmee was de woningproductie groter dan wij vooraf hadden geschat (350 woningen), maar duidelijk lager dan gewenst volgens het Woonplan 2004 (500) en de woningbouwafspraken Regio Groningen-Assen (670).

Het grootste deel van de woningproductie 2009 bestond uit appartementen (285). De overige productie betrof grondgebonden woningen (120). De meeste grondgebonden woningen waren van het type twee onder een kap (59) en vrijstaand (53).

Het grootste deel van de woningproductie (271) werd gerealiseerd op binnenstedelijke locaties. De productie op de nieuwe uitleglocatie Kloosterveen bleef in 2009 met 125 woningen aanzienlijk achter bij het gebruikelijke volume (330).

Verreweg de meeste gereed gemelde woningen (318) werden projectmatig gebouwd. De resterende

woningen (87=21%) werden in particulier opdrachtgeverschap gerealiseerd.

De woningproductie in 2009 mag dan lager zijn dan gebruikelijk, in de BLS-periode 2005 tot 2010 werden 3.147 woningen opgeleverd, ofwel gemiddeld 630 woningen per jaar. Dat is beduidend meer dan nodig volgens het Woonplan 2004 en ook meer dan de oorspronkelijke afspraak in regioverband (520). Ondanks het feit dat de in 2007 afgesproken verhoogde regionale taakstelling niet volledig is gehaald, heeft de gemeente met de grotere woningproductie in de periode 2005 tot 2010 wel jaarlijks BLS-subsidies binnengehaald. De (te) ontvangen voorschotten over de BLS periode bedragen € 4,3 mln. De eindafrekening vindt in 2010 plaats.

De lage woningproductie in 2009 is een direct gevolg van het geringe aantal woningen waarvoor in 2007 bouwvergunning is verleend. Wat dat betreft is ook de vergunningverlening in 2009 zorgelijk. Wij hebben het afgelopen jaar voor slechts 219 woningen (127 koop/92 huur) bouwvergunning verleend.

Dit betekent dat de woningproductie in 2010 nog verder af zal nemen.

In verband met de stagnatie van de woningproductie heeft Assen in 2009 met succes een beroep gedaan op landelijke en provinciale stimuleringsmaatregelen voor de woningbouw.

Woonplan

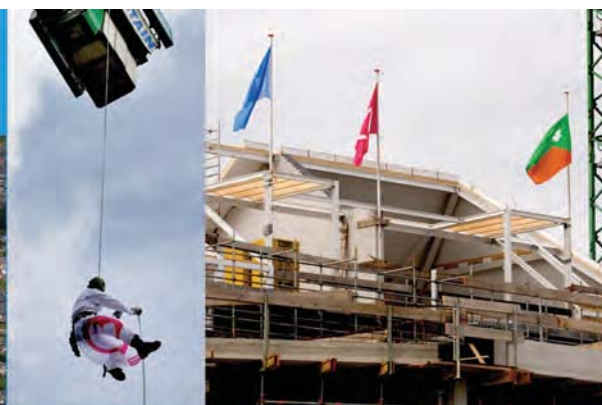
In 2009 hebben wij het gemeentelijk woonplan uit 2004 geactualiseerd. Dat hebben wij gedaan in goede samenwerking met de woningcorporaties Actium en Woonconcept. Integraal onderdeel van het nieuwe woonplan is het beleid ten aanzien van woonservicezones.

Het concept Woonplan Assen 2010- 2030, 'Een stad voor iedereen' hebben wij begin 2010 ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

Basis voor de actualisatie van het woonplan is een groot woonwensenonderzoek onder de inwoners van Assen. De resultaten van het onderzoek zijn opgetekend in het rapport 'Een vernieuwde blik op woningmarkt in Assen'. De woningcorporaties hebben de helft van de kosten van het woonwensenonderzoek betaald.

Het maken van een woningcartotheek, voor het verkrijgen van inzicht in de bestaande woningvoorraad, hebben wij niet uitbesteed en wordt in eigen huis ontwikkeld. Een ruwe versie hebben wij gebruikt bij het opstellen van het woonplan.

Impressie 2009 Kloosterveste:
Groen, kwaliteit en sfeer
Onder: Luchtfoto juli 2009; Aerophoto Eelde

Boven:
Het hoogste punt is in september 2009 bereikt.

Foto's onder en rechts: Drenth Fotografie Assen
Onder: Impressie voortgang bouw, december 2009

Lies de Klerk (directeur Dienst Stadsontwikkeling), Karel Nuijten (projectdirecteur AM), Roel Vollebregt (directievoorzitter AM), burgemeester Sicko Heldoorn en Cor Staal (projectleider Kloosterveste gemeente)

Assen is een groene stad en dat is herkenbaar in Kloosterveste. Door de bijzondere authentieke bouwstijl en inrichting van de openbare ruimte ontstaat het gevoel van een centrumstadje; knusse straatjes met prachtige geveltjes, mooie pleinen, een haventje, leuke bruggetjes en op veel plekken groen.

Realisatie Woonservicezones

In het nieuwe woonplan is tevens het beleidskader voor woonservicezones integraal opgenomen. Er zijn vier pilots benoemd: Kloosterveen, Peelo, Assen-Oost en Lariks.

De woonservicezone Kloosterveen wordt met de bouw van deelplan Kloosterveeste gerealiseerd. Voor Peelo hebben wij recentelijk een wijkvisie opgesteld.

Hierin biedt de voorgestane revitalisering van het winkelcentrum kansen voor het realiseren van een woonservicezone in deze wijk. Een wijkvisie voor Assen-Oost wordt voorbereid en daarin zal een woonservicezone een plek krijgen.

Voor de uitvoering van het beleid (ontwikkeling van woonservicezones) is per 1 november 2009 een projectleider in dienst getreden. Deze heeft in december helaas ontslag genomen. Dit leidt tot een vertraging.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

De Nota Grondprijnsbeleid is in december door uw raad vastgesteld. De nota geeft de kaders voor de grondprijnsbepaling door de gemeente Assen.

Het beleid ten aanzien van de uitgifte van bouwka- vels door de gemeente maakt deel uit van de nota

Grondbeleid. De (herziene) nota Grondbeleid is na- genoeg in concept gereed. De afronding wacht op een lopend onderzoek naar het Grondbedrijf.

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Startersleningen

De VROM-Startersregeling (laagrentende leningen voor aankoop van de eerste koopwoning) hebben wij eind 2009 geëvalueerd. Tot 1 oktober 2009 zijn er slechts 11 leningen verstrekt. Naar aanleiding hiervan heeft uw raad op 17 december 2009 besloten de lokale voorwaarden voor een starterslening te verruimen. Hiervoor hebben wij de Verordening VROM-Startersregeling gemeente Assen 2010 vastgesteld. Deze is per 1 januari 2010 in werking getreden.

Op grond van de nieuwe regeling kunnen zowel inwoners als niet-inwoners uit Assen, die voor het eerst een nieuwe of bestaande woning kopen, een starterslening aanvragen. De maximale verwervingskosten zijn verruimd naar €200.000 en de starterslening be- draagt maximaal €40.000. Kosten voor woningverbe- tering (bestaande woningen) en meerwerk (nieuwe woningen) mogen binnen de begrenzing van de ver- wervingskosten worden meegenomen.

Verwacht wordt dat de nieuwe regeling stimulerend werkt op de doorstroming en daarmee een bijdrage levert aan het vlottrekken van de stagnatie op de wo- ningmarkt.

Huisvesting statushouders

Elke gemeente heeft op grond van de Huisvestings- wet een taakstelling ten aanzien van huisvesting van asielzoekers met een verblijfsstatus (statushouders). Daarbij waren in 2009 twee soorten taakstellingen aan de orde:

Een halfjaarlijkse taakstelling voor reguliere instroom.

Een extra taakstelling tot 2010 voor statushouders die sinds 2007 op grond van de 'Speciale Regeling' (gene- raal pardon) een verblijfsstatus hebben gekregen.

Ten aanzien de reguliere taakstelling was er per 1 ja- nuari 2009 sprake van een achterstand van vijftien

personen. Voor 2009 kreeg de gemeente een taakstel- ling van vierendertig statushouders (eerste halfjaar van vijftien en tweede halfjaar negentien personen). In het eerste halfjaar werd de achterstand in uitste- kende samenwerking met Actium weggewerkt en werd zelfs een kleine voorsprong opgebouwd. In de tweede helft van 2009 werden vooral via gezinshere- ningen asielzoekers gehuisvest. Deze hadden echter nog geen status en telden vooralsnog niet mee voor de taakstelling. Pas na het verkrijgen van een verblijfs- status gaan deze mensen tellen voor de gemeentelijke taakstelling. Hierdoor is per ultimo 2009 formeel weer een achterstand ontstaan van elf personen.

Sinds de invoering van gemeentelijke taakstelling huisvesting statushouders zijn in Assen in totaal 476 statushouders uit de reguliere instroom gehuisvest.

De extra taakstelling vanwege de Pardonregeling (106 personen) hebben wij in 2009 ruimschoots vol- bracht. In totaal werden 115 'pardonners' in Assen gehuisvest, negen meer dan de taakstelling.

Bouwgrondexploitatie

Als gevolg van de economische recessie zijn de opbrengsten van het Grondbedrijf, uit verkopen van grond, lager. Ook de kosten in de grondexploitaties zijn lager, omdat wij het tempo van bouw- en woon- rijp maken van woonvlekken hebben afgestemd op het uitgiftetempo.

Bouwzaken

De legesopbrengsten zijn beduidend lager dan be- groot. Dit heeft vooral te maken met een stagnatie in de grotere projecten. Het niet doorgaan van de ge- plande bouwvergunning voor de Citadel betekende alleen al € 400.000 minder aan legesinkomsten. Landelijk speelt een discussie over de hoogte van de leges. Deze discussie loopt nog en wij volgen deze nauwlettend.

Kengetallen

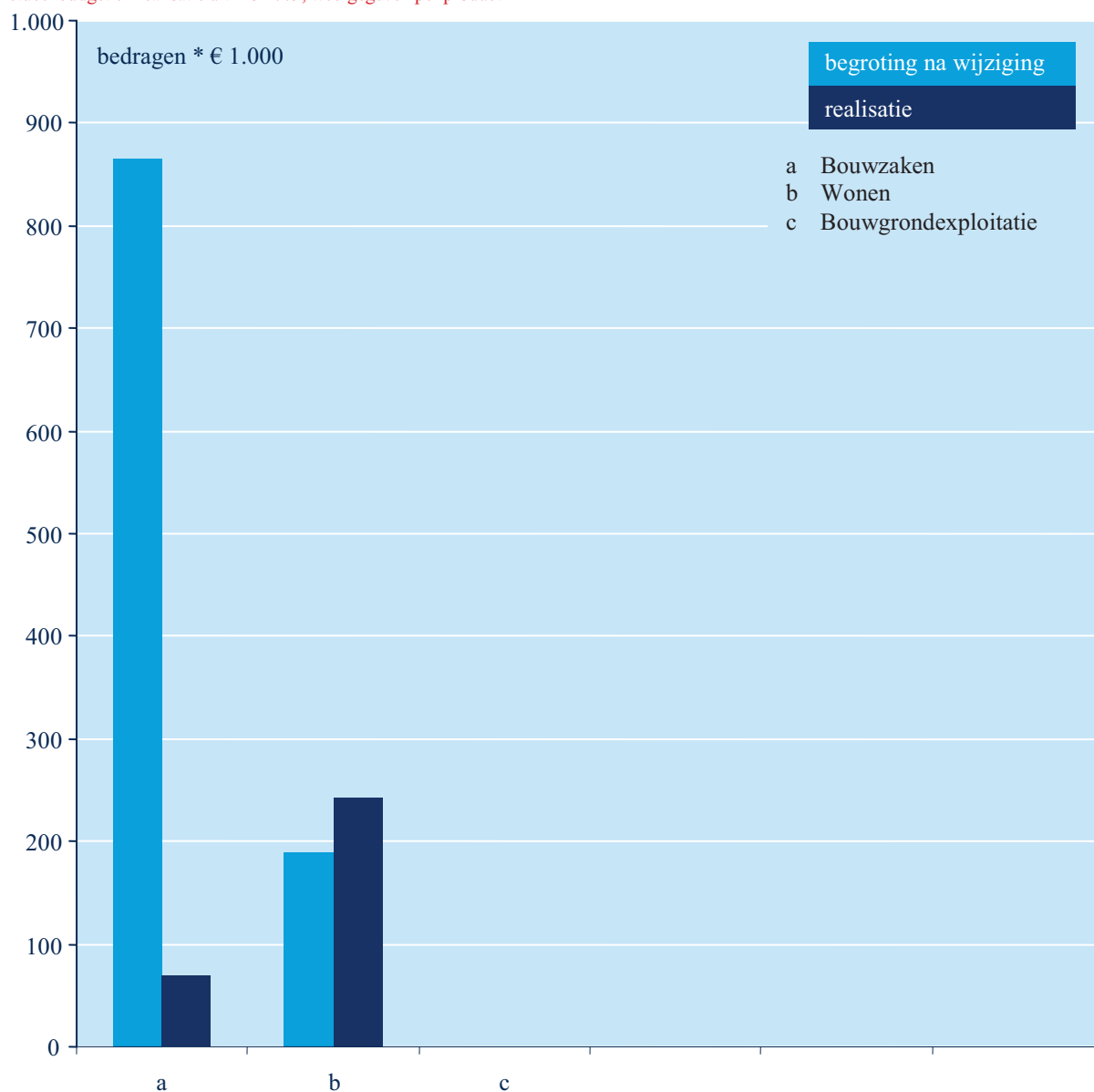
Kengetallen maatschappelijke effecten:

Kengetallen Bouwen en wonen	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	plan 2010
Opgeleverde woningen (per jaar BLS) ¹⁹⁾	1.033	671	1.034	405	nb
Opgeleverde woningen (per jaar regio) ¹⁹⁾	520	671	520	405	520
Opgeleverde huurwoningen (per jaar) ¹⁹⁾	160	204	160	203	160
Opgeleverde koopwoningen (per jaar) ¹⁹⁾	360	467	360	202	360
Totaal aantal woningen in Assen per 31-12 ¹⁹⁾	29.058	29.223	29.720	29.623	30.220

Ad ^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Financiën

Actueel budget en realisatie ultimo 2009, weergegeven per product

Programma 13 Algemene dekking

Beleidsdoelen

Welke doelen wil de raad met zijn beleid bereiken (visie)?

De besteding en het beheer van gemeenschapsgeld is zorgvuldig, efficiënt, parant en resultaatgericht

Duurzaam evenwicht tussen lasten en baten waarbij de lasten op evenwichtige wijze gespreid worden over huidige en komende generaties

Het gemeentelijk weerstandsvermogen is op voldoende niveau

Voor zover de middelenvoorziening bestaat uit belastingheffing geschiedt dit naar

redelijkheid en billijkheid en op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het belastingrecht

De tarieven van de gemeentelijke heffingen zijn waar mogelijk kostendekkend. Er vindt geen boventrendmatige tariefaanpassing plaats

Efficiënte en risicomijdende financiering van gemeentelijke uitgaven

Beleidskader

Bestaand beleid, uitvoering collegeprogramma, beleidsspeerpunten, nieuwe beleidsmaatregelen 2009, Stip, et cetera.

beleidsdocument	vastgesteld in het jaar
Algemene Wet inzake rijksbelastingen	1959
Assen koerst	2001
Belastingverordeningen	Jaarlijks
Beleidskader financieel toezicht op gemeenten c.a. van het Provinciaal Bestuur Drenthe	2004
Besluit Begroting en Verantwoording	2004
Bestuursakkoorden rijk/gemeenten	2007
Collegeprogramma 2006-2010	2006
Financiële Verhoudingswet	1996
Gemeentelijk treasurystatuut	2007
Gemeentewet	1992
Invorderingswet	1990
Lokaal instrumentarium dualisering, waaronder de verordeningen 212, 213 en 213a.	2004
Nota volumebeleid	1999
Regeerakkoord(en)	2007
Voorjaarsnota's	Jaarlijks

Maatschappelijke effecten

Welke maatschappelijke effecten wil de raad met zijn beleid realiseren. Met andere woorden: wat gaat de burger er concreet van merken?

De besteding en het beheer van gemeenschapsgeld is zorgvuldig, efficiënt, transparant en resultaatgericht

Een adequaat en evenwichtig voorzieningenniveau voor de Asser burger, nu en in de toekomst.

Onze gemeentelijke beleidsuitvoering is rechtmatig, doelmatig en doeltreffend.

Duurzaam evenwicht tussen lasten en baten waarbij de lasten op evenwichtige wijze gespreid worden over huidige en komende generaties

Onze begroting is structureel sluitend.

De uitwerking van het Collegeprogramma 2006-2010 voorziet ter uitvoering in een sluitend financieel dekkingsplan.

Wij dragen zorg voor de toereikendheid van en de continuïteit in de verkrijging van algemene dekkingmiddelen, waaronder belastingen.

Het financieel toezicht is repressief.

Het gemeentelijk weerstandsvermogen is op voldoende niveau

Risico's in de beleidsuitvoering en de bedrijfsvoering zijn in control.

De reserves en voorzieningen zijn op voldoende niveau.

Wij zorgen voor voldoende flexibiliteit in de begroting om in te kunnen spelen op onvoorziene ontwikkelingen.

Voor zover de middelenvoorziening bestaat uit belastingheffing geschiedt dit naar redelijkheid en billijkheid en op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het belastingrecht

Wij voeren een rechtvaardig invorderingsbeleid.

De maximale wettelijke ruimte in het kwijtscheldingsbeleid wordt benut.

De tarieven van de gemeentelijke heffingen zijn waar mogelijk kostendekkend. Er vindt geen boventrendmatige tariefaanpassing plaats

De tarieven van gemeentelijke bestemmingsheffingen en leges zijn waar mogelijk kostendekkend.

De algemene heffingen stijgen jaarlijks niet meer dan met het inflatiepercentage.

Nieuw beleid leidt niet tot extra lastenverzwaring voor de burger.

Efficiënte en risicomijdende financiering van gemeentelijke uitgaven

Financiering en belegging voeren wij uit met het oog op uitoefening van de publieke taak en beperking van de schuldenlast voor toekomstige generaties, zoals wij hebben vastgelegd in het treasurystatuut.

Wij maken optimaal gebruik van externe middelen voor de medefinanciering van gemeentelijke taken, projecten en activiteiten.

Indicatoren per bestuursperiode

Indicatoren ter monitoring van bereikte maatschappelijke effecten in bestuursperiode:

Indicatoren Algemene dekking	2006		2008		2009	2010
<i>Ad^{xx)} Bronvermelding zie bijlage I</i>	plan	realisatie	plan	realisatie	realisatie	plan
Goedkeurende accountantsverklaring ¹¹⁾						
- getrouwheid	ja	ja	ja	ja	ja	Ja
- rechtmatigheid	ja	ja	ja	ja	ja	Ja
Repressief financieel toezicht ¹²⁾	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Weerstandsratio ¹³⁾	nb	nb	nb	1,36	1,46	1,69
Lokale lastendruk per huishouden (maximaal +2% per jaar) ¹³⁾	€ 605	€ 605	€ 615	€ 615	€ 631	€ 631
Omvang bedrijfsvoering (in % begroting) ¹³⁾	22,6%	23,1%	22,8%	20,5 %	22,0%	23,0%
Overhead (in% bedrijfsvoering) ¹³⁾	nb	nb	24,2%	23,3 %	23,7%	22,7%

Bestuurlijk relevante beleidsthema's en projecten

Wat is de stand en voortgang bestuurlijk relevante beleidsthema's/projecten?

Economische crisis

Nadat de kredietcrisis zich eind 2008 openbaarde hebben de nadelige gevolgen daarvan zich in 2009 in rap tempo verspreid met een stagnerende wereld-economie en een krimpende economie in eigen land als direct gevolg.

Wij hebben uw raad periodiek, dat wil zeggen, via de begroting, de voor- en Najaarsnota en, als daar aanleiding toe was, ook daarbuiten, geïnformeerd over impact en gevolgen van de economische crisis voor de lokale economie en onze eigen huishouding. Daarvan werd al snel duidelijk dat de crisis ook in onze gemeente zijn sporen zou gaan nalaten. Belangrijkste graadmeters in dat verband waren stagnerende economische bedrijvigheid, afnemende woningbouwproductie, complicaties en vertraging bij de voorbereiding en realisatie van grote bouwprojecten, afname van werkgelegenheid en groei van werkloosheid, toenemend beroep op inkomensondersteunende voorzieningen en bevrozing van rijksuitkeringen. Via flankerend eigen beleid hebben we, voor zover dat binnen onze mogelijkheden lag, geprobeerd de nadelige effecten hiervan zo veel mogelijk in te perken. Om de lokale economie zo veel mogelijk te blijven ondersteunen zijn we na afweging van alle aspecten in plaats van af te remmen doorgegaan met de bestaande beleidsuitvoering. Positieve bijkomstigheden in dat verband waren de lage inflatie en het relatief gunstige rentepeil op de geld- en de kapitaalmarkt.

Overallconclusie is dat financiële effecten van de ontwikkelingen, zoals hiervoor genoemd, een nadelige invloed hebben gehad op onze exploitatie 2009 en de einduitkomst daarvan. Effecten hebben wij onder meer in de programma's Werk en inkomen en Bouwen en wonen verder toegelicht.

Sinds eind 2009 is sprake van licht economisch herstel. Dat betekent echter geenszins dat lokale overheden niet nog gedurende een reeks van jaren met de naweeën van de crisis geconfronteerd zullen worden. Immers, zij zullen hun aandeel moeten leveren in het weer gezond maken van de door de crisis zwaar onder druk staande overheidsfinanciën. Het wachten is wat dat betreft op de verdere invulling van het rijksbeleid. Het kabinet heeft in de loop van het jaar ambtelijke werkgroepen ingesteld om de mogelijkheden daartoe in kaart te brengen. Na het pakket met stimuleringsmaatregelen dat in 2009 door het Kabinet als onderdeel van de crisisbestrijding is vastgesteld komt het vanaf 2011 aan op bezuinigingen i.c. het uitvoering geven aan de voor dat doel eveneens in 2009 vastgestelde Wet terugdringing Rijk en meeoverheden (Wet Trem).

De financiële verhouding; bevrozing gemeentefonds

In het in 2009 tussen het Kabinet en de VNG gesloten Aanvullend Bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt over de bijdrage die de lagere overheden voor de korte termijn dat wil zeggen in 2009 en 2010 moeten leveren aan de crisisbestrijding en daarmee aan het beperken van de begrotingstekorten van het Rijk. Die afspraken betroffen met name het gemeentefonds. Belangrijkste onderdeel van die afspraken betrof de tijdelijke buitenwerkingstelling van de koppeling van het gemeentefonds aan de rijksuitgaven. Die afspraak heeft er in geresulteerd dat gemeenten in plaats van mee te delen in de stimuleringsuitgaven, in 2009 zijn en 2010 verder worden geconfronteerd met bevrozing van de uitkeringen uit het gemeentefonds. Concreet had en heeft dit tot gevolg dat in die jaren noch sprake is van nominale, noch van reële groei van onze gemeentelijke inkomsten.

Overname Essent

De overname van het productiebedrijf Essent door RWE is in 2009 afgerond. Wij hebben onze aandelen aan de nieuwe eigenaar overgedragen en de daarvoor overeengekomen opbrengst ontvangen. Een deel van de totale overname som is door de aandeelhouders conform de afspraken tijdelijk afgestaan ten behoeve van de financiering (brugleningen) van het netwerkbedrijf Enexis.

Verder hebben wij een deel van de overnamesom tijdelijk gereserveerd voor afdekking van mogelijke financiële tegenvallers in verband met nog lopende risico's. Bedoelde leningen worden de komende jaren geleidelijk afgelost terwijl de reserveringen op het moment dat de risico's zijn afgedekt worden uitgekeerd. Tot die tijd ontvangen wij rente over deze middelen. Essent Milieu en de kerncentrale Borssele zijn buiten de overname gehouden.

Een en ander betekent dat wij sindsdien aandeelhouder zijn in het nieuwe netwerkbedrijf Enexis, in Attero (voormalig Essent Milieu) en in kerncentrale Borssele.

De financiële afwikkeling van de gehele transactie heeft in de jaarrekening 2009 zijn beslag gekregen. De ontvangen opbrengsten hebben wij conform de besluitvorming in het kader van de Najaarsnota 2009 en in afwachting van definitieve bestemming in de reserve gestort.

Overige activiteiten 2009

Welke overige concrete acties zijn in 2009 ondernomen om de gestelde doelen te realiseren?

De besteding en het beheer van gemeenschapsgeld is zorgvuldig, efficiënt, transparant en resultaatgericht

Het volumebeleid hebben wij in 2009 in aangescherpte vorm voortgezet. In de daarvoor in aanmerking komende beheers- en activiteitenbudgetten hebben wij rekening gehouden met de gevolgen van de groei van onze gemeente.

Wij hebben een groslijst vastgesteld die de komende jaren dient als basis voor de collegeonderzoeken die wij in het kader van de verordening artikel 213a van de Gemeentewet gaan uitvoeren. In 2009 hebben wij in dat verband onderzoek gedaan naar thema's subsidies en de opvang van maatschappelijk zwakkeren in het kader van de Wmo. Beide onderzoeken zijn inmiddels afgerond.

Wij hebben een AO/IC-plan 2009 vastgesteld en in uitvoering genomen. De mede op basis daarvan uitgevoerde verbeteracties en interne controles hebben wij hierbij betrokken en meegewogen, in het kader van de externe controle van de jaarrekening 2009.

In 2009 hebben wij verder gewerkt aan de uitvoering van de bedrijfsvoeringagenda. Tevens is een plan van aanpak beschikbaar voor opstelling en uitwerking van de bedrijfsvoeringvisie.

Wij hebben een notitie inhuur derden vastgesteld en aan uw raad aangeboden. De kaders en richtlijnen daarin vormen de basis voor scherpe sturing en kostenreductie bij het inhuren van derden. Wij zijn een onderzoek gestart naar betrouwbaarheid en de kwaliteit van de bestuurlijke informatievoorziening rondom de grondexploitatie. Conclusies en aanbevelingen zijn begin 2010 beschikbaar.

Duurzaam evenwicht tussen lasten en baten waarbij de lasten op evenwichtige wijze gespreid worden over huidige en komende generaties

Onze gemeentelijke p&c-cyclus is geëvalueerd en gedeeltelijk heringericht. Op basis daarvan hebben wij u in de loop van 2009 via de Voorjaars- en Najaarsnota gerapporteerd over stand en voortgang van de beleidsontwikkelingen en -uitvoering.

In de begroting 2009 en de Voorjaarsnota hebben wij met het oog op het sluitend houden van de begroting aanvullende dekkingsmaatregelen vastgesteld. Aanvullend daarop hebt u eind 2009 de kaders voor de door de economische crisis noodzakelijk geworden bezuinigingen vastgesteld. Ter invulling daarvan hebben wij begin 2010 een totaalpakket met bezuinigingsmogelijkheden van € 16 mln. aan uw raad aangeboden. De begroting 2010 met bijbehorende meetjarenprognose zijn in november 2009 door uw raad besproken en vastgesteld.

Wij hebben een begin gemaakt met de evaluatie van het gemeentelijk activerings- en afschrijvingsbeleid. De verdere uitvoering vindt in 2010 plaats.

Het gemeentelijk weerstandsvermogen is op voldoende niveau

Te beginnen bij de begroting 2009 hebben we voor het eerst de zogenaamde weerstandsratio gepresenteerd. Het betreft de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit enerzijds en het totaal van de financiële risico's anderzijds. Op begrotingsbasis was de weerstandsratio positief en bedroeg 1,33. Op basis van de cijfers en risico's in de jaarrekening bedraagt de ratio 1,46.

Om tot de weerstandsratio te komen hebben wij inschattingen gemaakt van de kans dat de gesignaleerde risico's zich voordoen en van de schade die daaruit voort zou kunnen vloeien. De gekozen systematiek gaan wij in 2010 verder verfijnen en uitwerken.

Gesignaleerde risico's hebben wij in 2009 in het kader van de p&c-cyclus gemonitord en waar nodig geherwaardeerd.

Voor zover de middelenvoorziening bestaat uit belastingheffing geschiedt dit naar redelijkheid en billijkheid en op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het belastingrecht

Het gemeentelijk invordering - en kwijtscheldingsbeleid hebben wij in 2009 ongewijzigd voortgezet.

Omdat de WMD haar dienstverlening op dit punt vanaf 2010 staakt zijn wij in de loop van 2009 gestart met de noodzakelijke voorbereidingen voor eigen inning van de gemeentelijke onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. In dat verband is vanaf 2010 voor de Asser belastingbetaler sprake van extra betalingsfaciliteiten.

De tarieven van de gemeentelijke heffingen zijn waar mogelijk kostendekkend. Er vindt geen boventrendmatige tariefaanpassing plaats

De tarieven van de gemeentelijke heffingen hebben wij met ingang van 2009 conform de besluitvorming (hooguit trendmatig) aangepast. Het tarief voor de afvalstoffenheffing bleef ongewijzigd ten opzichte van 2008.

De gemiddelde gemeentelijke belastingdruk bedroeg in 2009 € 631 per huishouden. De belastingdruk lag in onze gemeente daarmee in 2009 iets beneden het landelijk gemiddelde.

Efficiënte en risicomijdende financiering van gemeentelijke uitgaven.

Wij hebben onze uitgaven gefinancierd binnen de kaders van de wet Fido en het gemeentelijk treasury-statuuut.

De kredietcrisis heeft geen directe nadelige effecten gehad op onze financieringspositie; waar mogelijk hebben wij gebruik gemaakt van lage rentes op de geld- en kapitaalmarkt.

De financiering van de bouw van De Nieuwe Kolk hebben wij in 2009 grotendeels geregeld. Ook in de financiering van Kloosterverste is voor zover in 2009 noodzakelijk voorzien.

De kwaliteit van de gemeentelijke liquiditeitsprognose hebben wij in 2009 werkende weg verder ontwikkeld.

Overige ontwikkelingen

Welke overige bijzonderheden hebben zich in de beleidsuitvoering voorgedaan?

Controle loonbelasting

De belastingdienst heeft in de loop van 2009 reguliere controle uitgevoerd op de juistheid en de volledigheid van de afgedragen loonbelasting en sociale premies. De controle betrof het tijdvak 2004-2007. Uit steekproefsgewijs uitgevoerd onderzoek is naar voren gekomen dat de afdracht in die jaren niet op alle onderdelen volledig is geweest. Met de inspectie is overleg gevoerd en zijn afspraken gemaakt om hierin alsnog op een voor beide partijen aanvaardbare wijze te voorzien. Uitkomst van die afspraken is dat de gemeente een nabetaling verricht van € 0,6 mln. (inclusief heffingsrente en boete). Daarmee is belastingtijdvak 2004-2008 definitief afgesloten. De nabetaling is ten laste gebracht van het rekeningsresultaat 2009.

Liquidatie IZA-Nederland

De aparte ziektekostenverzekering voor gemeentelijk personeel IZA-Nederland is opgeheven. Als onderdeel daarvan is in de loop van 2009 vermogensverdeling ten behoeve van de gemeentelijke deelnemers aan die regeling overeengekomen en (voor 90%) tot uitvoering gebracht. Voor het jaar 2009 be-

trof het te verdelen vermogen in totaal € 200 mln. Omdat onze gemeente deelnemer was in de regeling heeft Assen hiervan in 2009 in totaal € 946.000 ontvangen. Deze extra middelen zijn ten gunste gebracht van de rekeningsresultaat 2009. Het resterende deel van de vermogensverdeling wordt in 2010 afgewikkeld.

Invulling bestuurlijke taakstelling

In het kader Voorjaarsnota 2009 is invulling gegeven aan de in het dekkingsplan 2009-2012 begroting 2009 opgenomen 'taakstelling aanvullende dekkingsmaatregelen 2011/2012 van in basis € 2,8 mln. structureel. In verband met dekking van nadelige financiële gevolgen van de economische crisis is de taakstelling bij de Voorjaarsnota met € 0,9 mln. verzwaaard tot totaal € 3,7 mln. Veel van de maatregelen betreffen het efficiënter organiseren en uitvoeren van bestaande taken en/of het scherper budgetteren van voor de beleidsuitvoering in te zetten middelen. Slechts een klein deel van de maatregelen betrof daadwerkelijk beleidsaanpassingen. Structurele invulling stond in principe vanaf 2011 in de planning. Een aantal van de afgesproken maatregelen wordt echter al versneld vanaf 2010 uitgevoerd.

Kengetallen

Kengetallen maatschappelijke effecten:

Kengetallen Algemene dekking	plan 2008	realisatie 2008	plan 2009	realisatie 2009	plan 2010
Omvang algemene uitkering (Asser aandeel in % van totaal) ¹⁴⁾	0,39 %	0,39 %	0,39 %	0,39 %	0,39 %
Veiligheidsmarge algemene reserve (€ per inwoner) ¹³⁾	€ 100	€ 122	€ 100	€ 113	€ 100
Renterisiconorm (bedragen x € 1.000) ⁸⁸⁾	€ 11.985	€ 11.721	€ 10.455	€ 45.730	€ 48.000
Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000) ⁸⁸⁾	€ 15.828	€ 15.828	€ 18.275	€ 19.435	€ 20.400
Vaste schuld per inwoner ⁸⁸⁾	€ 899	€ 807	€ 788	€ 919	€ 907

Ad^{xx)} Bronvermelding indicatoren en kengetallen programma's zie bijlage I

Jaarverslag
2009

Paragrafen

Algemene en specifieke fiscale beleidslijn

Algemene kaders

De uitvoering van het gemeentelijke fiscale beleid is gestoeld op de volgende algemene kaders:

Fiscale wetgeving, waaronder de gemeentelijke belastingverordeningen en beleidsregels.

Relevante jurisprudentie.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het belastingrecht.

Rechtvaardigheid, redelijkheid en billijkheid bij de heffing en invordering.

Het specifieke beleid is gericht op

Kostendekkende tarieven voor de bestemmingsheffingen, waaronder afvalstoffenheffing, rioolrechten, begraafrechten, leges en marktgeden.

Gematigd trendmatig tarievenbeleid voor de algemene belastingen, i.c. voor de onroerendezaakbelastingen en de toeristenbelasting.

Doelmatige heffing en strikte en rechtvaardige invordering.

Doelmatige en doeltreffende uitvoering van kwijtschelding.

Uitvoering fiscaal beleid in 2009

De beleidsuitvoering in 2009 heeft plaatsgevonden binnen de hiervoor aangegeven algemene en specifieke kaders. Dit heeft geresulteerd in:

Handhaven dan wel op kostendekkend niveau brengen van bestemmingsheffingen.

Verhogen van de tarieven van de onroerendezaakbelastingen met twee procent.

Handhaving van bestaande doelmatigheid van de heffing (meeliften met de waterleidingmaatschappij voor afvalstoffen- en rioolheffing en eigen aanslagen voor onder andere de onroerendezaakbelastingen en de toeristenbelasting).

Voortzetting van de invorderingssouplesse, met name gericht op de bekendmaking van de mogelijkheden voor betalingsregelingen.

Gerealiseerde belastingopbrengsten 2009

Op basis van het voor 2009 vastgestelde beleid en de tarieven die daaruit zijn voortgevloeid, is in 2009 een totale belastingopbrengst verkregen van € 27,7 mln. In de begroting was gerekend met een totale netto-opbrengst van circa € 28,7 mln.

In de opstelling hiervoor hebben wij geen rekening gehouden met de in 2009 gerealiseerde opbrengsten van de parkeergarages. Dat zijn geen belastingen.

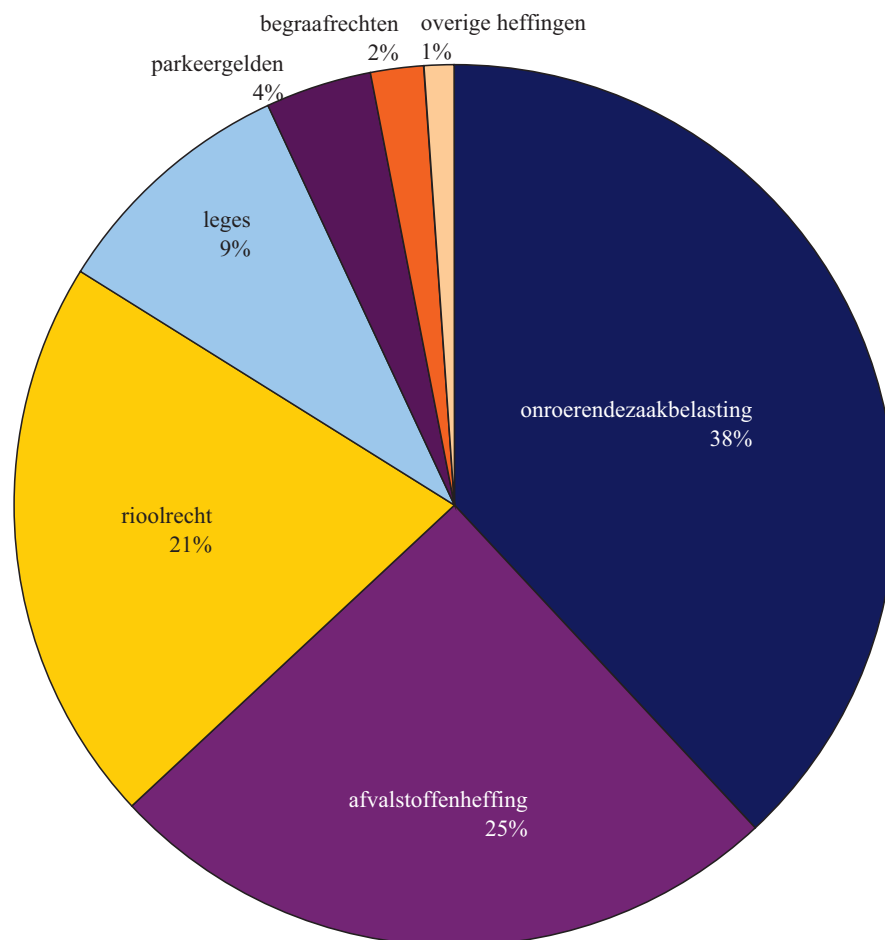
De inkomstenderving die in 2009 is opgetreden als gevolg van uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid bedroeg € 696.511.

Opbrengst gemeentelijke heffingen 2009

(bedragen* € 1.000)

Gemeentelijke heffing	geraamd	realisatie	saldo	
Onroerende zaakbelastingen (bruto)	10.555	10522	-33	N
Toeristenbelasting	185	182	-3	N
Afvalstoffenheffing	7.040	6.789	-251	N
Rioolrechten	5.514	5.610	96	V
Begraafrechten	589	654	65	V
Bouwleges	2.375	1.446	-929	N
Overige legesopbrengsten	945	1.062	117	V
Precariobelasting	79	82	3	V
Marktgeden	128	101	-27	N
Parkeergelden (straatparkeren)	1.302	1.227	-75	N
Opbrengst gemeentelijke heffingen	28.712	27.678	-1.034	N

Verdeling opbrengst gemeentelijke heffingen totaal 27,7 mln.

Gemeentelijke belastingdruk

De belastingdruk voor huishoudens en de ontwikkeling daarvan in de tijd gezien zagen er, rekening houdend met het in 2009 en de jaren daarvoor gevoerde tarievenbeleid, als volgt uit:

Ten opzichte van 2008 is sprake van een geringe stijging van de belastingdruk. Dit past bij een gematigd tarievenbeleid.

Bij de bepaling van de belastingdruk voor huishoudens wordt gekeken naar belastingen die verband houden met de woonlasten. Dit betekent dat de belastingdruk per huishouden is berekend aan de hand van de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. Bij de afvalstoffenheffing zijn we voor de vergelijking uitgegaan van een meerpersoonshuishouden.

Belastingdruk per huishouden 2006-2009 in € per huishouden				
Heffing/jaar	2006	2007	2008	2009
Onroerendezaakbelasting	175,20	179,50	186,20	193,00
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	258,24	262,44	257,79	266,82
Rioolrecht	171,24	171,24	171,24	171,24
Totaal	604,68	613,18	615,23	631,06

Beleidsuitvoering ten aanzien van specifieke heffingen

Hieronder voor zover relevant in het kort beschouwingen ten aanzien van de beleidsuitvoering zoals die voor de gemeentelijke heffingen zijn beslag heeft gekregen.

Woz, onroerendezaakbelastingen

De Woz-waarden worden jaarlijks herzien. Voor 2009 waren de waarden naar het prijspeil van 1 januari 2008 van toepassing. De tarieven van de onroerendezaakbelastingen zijn conform het vastgestelde fiscale beleid met twee procent verhoogd.

De aanslagen/Woz-beschikkingen zijn volgens de planning eind februari 2009 verzonden. Het totaal aantal aanslagen bedroeg 20.148. Het aantal Woz-objecten was 33.451 Er zijn tegen de waarden van 551 objecten bezwaren binnengekomen (447 woningen en 104 niet-woningen). Hiervan zijn 243 geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard. Tegen de uitspraken is zes maal beroep ingesteld bij de rechtbank (vijf woningen en een beroep betreffende vijftien autoboxen).

Het percentage bezwaren lag op 1,6 %. Landelijk was dat rond 2,4 %.

Toeristenbelasting

Het tarief van de toeristenbelasting wordt in het kader van de harmonisatie van deze tarieven in Drenthe gefaseerd in lijn gebracht met het advies van het Recreatieschap Drenthe. Het tarief is verhoogd van € 0,70 naar € 0,77 per persoon per overnachting.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing in Assen is gedifferentieerd in de vorm van een tariefstelling voor één- en meerpersoonshuishoudens. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden bedroeg in 2009, evenals in 2008, € 257,79 en voor een éénpersoonshuishouden € 187,47 per jaar. De gerealiseerde opbrengst van € 7,3 mln. is, als gevolg van lagere inkomsten uit

heffingen en overige inkomsten, € 345.000 lager dan de geraamde opbrengst. Door lagere kosten van inzameling, verwerkingskosten en bijkomende kosten is het resultaat echter € 106.000 nadelig. De voorziening heeft ultimo 2009 een saldo van € 0. Het negatieve exploitatiesaldo van € 106.000 over 2009 is hierin niet verwerkt aangezien een voorziening niet negatief mag staan. Dit saldo komt daarom ten laste van de algemene middelen. In de afvalstoffenheffing 2010 is geen rekening gehouden met een teruggave aan de burger. Bij de bepaling van de afvalstoffenheffing 2011 zal het nadelig exploitatieresultaat van 2009 in de grondslag worden opgenomen.

Rioolrecht

Voor 2009 is de rioolheffing vastgesteld op € 174,96 per perceel per jaar. Deze rioolheffing is onder meer bepaald op basis van de uitgangspunten van het gemeentelijk Rioleringsplan 2009-2012. De kosten en opbrengsten van het beheer en onderhoud van de gemeentelijke rioleringen lopen via de Reserve Rioolbeheer. De totaal gerealiseerde uitgaven zijn € 273.000 lager dan begroot. De totaal gerealiseerde opbrengsten rioolbeheer en waterzuivering zijn € 114.000 hoger dan begroot. Dit kan worden verklaard door hogere bijdragen van derden (€ 18.000 V) en hogere opbrengsten uit rioolrechten (€ 96.000 V). De voorziening rioolbeheer heeft ultimo 2009 een saldo van € 3.714.000 door de storting van het in het gemeentelijk Rioleringsplan vastgestelde bedrag van € 960.000. Uit de voorziening worden in 2010 deels de kosten van het baggeren van het Havenkanaal betaald. De reserve Rioolbeheer heeft ultimo 2009 een saldo van € 523.300 door de storting van het positieve exploitatieresultaat van 2009.

Grafrechten

De gerealiseerde opbrengst is in 2009 € 654.000. Dit is € 65.000 meer dan begroot. De totale exploitatie van de begraafplaatsen geeft een voordelig saldo van € 44.000.

Marktgelden

De geraamde opbrengst van de marktgelden voor 2009 bedroeg € 128.000. De werkelijke opbrengst is uitgekomen op € 101.000. De markt vertoont uiteindelijk een nadelig saldo van € 22.000. Dit is vooral veroorzaakt door de lagere inkomsten.

Brandweerrechten

De opbrengst van de gebruikersvergunningen blijft € 51.000 achter bij de raming.

Bouwleges

De tarieven voor bouwvergunningen zijn grotendeels gebaseerd op de bouwkosten. Door de ontwikkeling van de bouwkosten is geen trendmatige tarief-aanpassing noodzakelijk. De niet aan de bouwkosten gerelateerde tarieven zijn trendmatig met 2% verhoogd.

Leges burgerzaken

De tarieven voor burgerzaken zijn met 2% verhoogd met dien verstande dat de tarieven voor de reisdocumenten zijn vastgesteld op het door het ministerie bepaalde maximum.

De tarieven voor gegevensverstrekking en verklaringen uit de basisadministratie persoonsgegevens zijn, voor zover sprake is van een vergelijkbare tijdsbe-

steding, op elkaar afgestemd en sluiten daarmee aan bij de wettelijk vastgestelde tarieven voor uittreksels burgerlijke stand.

De geraamde opbrengst leges burgerzaken bedroeg in 2009 € 936.000. De werkelijke opbrengst is uitgekomen op € 1.115.700. De meeropbrengst van de diverse producten van € 179.700 wordt met name veroorzaakt door meer verstrekte reisdocumenten en rijbewijzen dan begroot.

Parkeerbelastingen

In juni 2009 zijn de tarieven voor het betaald parkeren aangepast. Het bedrag van de naheffingsaanslag van € 35,00 is ongewijzigd.

Kwijtschelding

Kwijtschelding wordt uitgevoerd overeenkomstig de Uitvoeringsregeling van de Invorderingswet 1990. Als inkomenstoets voor de kwijtschelding is opnieuw de 100%-norm gehanteerd. Dit betekent dat, afgezien van vermogen c.a., aanvragers met een inkomen op bijstandsniveau in principe voor kwijtschelding in aanmerking komen. Het is ook toegestaan normpercentages van 90 of 95 te hanteren. De 100%-norm is wel de bovengrens.

Kwijtschelding kan worden verleend voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. In 2009 is voor een totaalbedrag van € 696.511 aan belasting kwijtscholden. Hieronder is aangegeven aan hoeveel personen kwijtschelding is verleend en welke inkomstenderving hiermee is gemoeid.

Kwijtschelding belasting 2009			(bedragen * € 1.000)
Soort belasting	aantallen		Bedrag kwijtschelding 2009
	2008	2009	
Afvalstoffenheffing	1.669	1.756	389
Rioolrechten	1.669	1.756	307

Paragraaf Weerstandsvermogen

1 Weerstandsvermogen

De paragraaf weerstandsvermogen heeft tot doel uw raad inzicht te geven in de samenstelling, de omvang en het beloop van enerzijds de gemeentelijke weerstandscapaciteit en anderzijds de samenstelling van het gemeentelijke risicoprofiel.

Na onze algemene beleidslijn ten aanzien van het weerstandsvermogen, gaan wij in op de weerstandscapaciteit. Vervolgens volgt de risico-inventarisatie en tot slot hebben wij de weerstandscapaciteit afgezet tegen de genoemde risico's, waarna wij een conclusie trekken over het weerstandsvermogen van onze gemeente.

2 Algemene beleidslijn

Wij richten ons op:

Het voorkomen van niet-overzienbare en niet-beheersbare risico's en het tijdig signaleren van risicovolle aspecten in de beleidsvorming, beleidsuitvoering en risicovolle externe ontwikkelingen.

Adequate en actuele risico-inventarisatie met daaraan gekoppeld toetsing, sturing en periodieke rapportage over ontwikkelingen.

Monitoren van en rapporteren over risico's uit externe niet-beïnvloedbare ontwikkelingen.

Tijdig treffen van eenmalige en/of structurele financiële voorzieningen ter afdekking van risico's die voorzienbaar en kwantificeerbaar zijn.

Zorg voor een adequate c.q. op het eigen gemeentelijk risicoprofiel afgestemde weerstandscapaciteit.

3 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van een gemeente is het geheel van mogelijkheden en middelen die ingezet kunnen worden om zo nodig onverwachte financië-

le tegenvallers op een verantwoorde wijze af te dekken. De direct operationele weerstandscapaciteit in de gemeente Assen wordt gevormd door:

Weerstandscapaciteit	(bedragen x € 1.000)
bron	omvang eind 2009
Algemene reserve AD i.c. 'genormeerde veiligheidsmarge': € 100 per inwoner	6.700
Weerstandsreserve grondexploitatie: 10% en 20% van boekwaarden complexen respectievelijk bedrijventerreinen	15.060

In het kader van de in 2007 uitgevoerde doorlichting van de gemeentelijke reservepositie is besloten de veiligheidsmarge voor risicoafdekking in de algemene reserve te normeren op € 100 per inwoner. De normering voor de weerstandsreserve grondexploitatie is conform de uitgangspunten van het vastgestelde Grondbeleid.

Op basis van het 'normenkader financieel toezicht' worden ook de in onderstaande tabel genoemde bronnen tot de gemeentelijke weerstandscapaciteit gerekend. De bestemmingsreserves zijn echter verbonden aan vastgestelde beleidsintenties. Om de bestemmingsreserves daadwerkelijk in te zetten is te zijner tijd een besluit tot beleidswijziging van uw raad noodzakelijk.

Overige bronnen gerekend tot de Weerstandscapaciteit	(bedragen x € 1.000)
bron	omvang eind 2009
Algemene reserve AD ruimte boven veiligheidsmarge ultimo 2009	884
Reserve Grondbedrijf boven de weerstandsreserve ultimo 2009	30.572
Bestemmingsreserves ultimo 2009 (inclusief RGP)	108.459
Vrijmaken en inzetten van zogenaamde 'stille' reserves	-
Inzet van onbenutte belastingcapaciteit	-
Extra bezuinigingen en/of ruimtescheppende maatregelen	-

Hieronder volgt een inventarisatie op hoofdlijnen van de risicofactoren, die een relatie hebben met de uitvoering van het voorgestelde beleid.

Voor de berekening van het weerstandsvermogen hebben wij de risico's gekwantificeerd door een inschatting te maken van de kans van optreden en de omvang van de mogelijke schade.

Risico's ten gevolge van externe niet beïnvloedbare factoren

Kabinetsbeleid en economische crisis

Het kabinet heeft maatregelen aangekondigd om de ontstane financiële knelpunten als gevolg van de economische crisis te reduceren. Als de economie weer aantrekt, wil het kabinet het begrotingstekort reduceren. Hiervoor is de Wet tekortreductie Rijk en Medeoverheden (Wet TReM) opgesteld. Deze moet ingaan per 1 januari 2011. De wet heeft op enkele punten ook gevolgen voor gemeenten.

Doelstelling van de beoogde wet is, mits de economische ontwikkeling het toelaat, een structurele verbetering van het EMU-saldo met minstens 0,5% van het BBP per jaar. Met gemeenten en andere medeoverheden zijn globaal de volgende afspraken gemaakt om het toegestane EMU-tekort voor medeoverheden te verankeren. Er is sanctiebeleid bij het niet tijdig aanleveren van de EMU-enquête en er is een boete geformuleerd. Als de EU aan Nederland bij te hoge overschrijding van het EMU-saldo een boete oplegt, stelt de minister van financiën pas na regulier bestuurlijk overleg vast welk deel wordt doorberekend aan de medeoverheden.

Algemene uitkering en economische crisis

Het kabinet heeft de koppeling tussen rijksuitgaven en gemeentelijke uitgaven buiten werking gesteld als gevolg van de economische crisis. In 2011 wordt in overleg bepaald of de koppeling met de rijksbegroting in 2012 wordt hersteld.

De economische groei in 2009 is vertraagd, dit is met name veroorzaakt door de economische crisis en terugval van binnenlandse investeringen. Dit heeft in onze gemeente effect op onder andere woningbouw, bedrijfsontwikkeling en werkgelegenheid. Het risico is dat de vraag naar woningen, bedrijfsterreinen en arbeid afneemt, hetgeen consequenties heeft op onze financiële huishouding.

Btw-Compensatiefonds (BCF)

In 2003 is het btw-compensatiefonds in werking getreden, waaruit de gemeenten de btw op over-

heidstaken kunnen declareren. In 2007 heeft de Belastingdienst een controle uitgevoerd op deze declaraties, resulterend in een verrekening voor de periode 2003-2006. Het risico van een naheffing is daardoor beperkt tot de periode vanaf 2007 tot heden.

Nieuwe wetgeving

Nieuwe wetgeving of aanpassingen van bestaande regelgeving brengen financiële risico's met zich mee. Dit geldt eerst voor de invoering en daarna bij de beleidsuitvoering. Juist bij nieuwe wetgeving, zoals bij de Wmo, zijn er geen tot nauwelijks basisgegevens bekend, op grond waarvan wij de begroting van de kosten en baten kunnen opstellen. Bovendien moeten er nieuwe (administratieve) processen worden ingevoerd. Hierdoor zijn zowel in de beleidsvoorbereiding als in de beleidsuitvoering diverse zaken onzeker. Voor 2009 was er onder andere sprake van de invoering van de nieuwe Grondexploitatiewet, de voorbereiding op de uitvoering van de Wet omgevingsvergunning en de invoering van het Participatiefonds.

Een ingrijpende wijziging op het gebied van leges is op komst, met de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro). De legesinkomsten dienen beter aan te sluiten op de daadwerkelijk gemaakte kosten van de vergunningverlening. Deze wijziging betreft grote bouwwerken en dus grote legesbedragen. Jurisprudentie over zaken waar de bezwaarmaker in het gelijk is gesteld vanwege een gebrekkige aansluiting bestaat al. De leges zijn in die gevallen tot een fractie van het oorspronkelijke bedrag teruggebracht.

Renterisico's

Wij zetten het bestaande beleid ten aanzien van de rentecalculatie voort. In de treasuryparagraaf lichten wij dit beleid en de uitwerking ervan toe.

Renteaanpassingen hebben effect op de financiële positie van de gemeente. De ontwikkelingen in deze volgen wij in het kader van treasury nauwlettend, zodat wij hierop tijdig kunnen anticiperen.

Risico's in de bedrijfsvoering en specifieke producten

Algemeen

De risico's binnen de bedrijfsvoering zijn (in omgekeerd evenredige zin) afhankelijk van de kwaliteit van de interne organisatie, mensen, systemen en processen. Het kwaliteitsbewustzijn binnen onze organisatie was in het verleden zodanig dat een eventueel niet-tijdig signaleren van risico's in voldoende mate kon worden opgevangen. Wij constateren echter dat er sprake is van externe ontwikkelingen die leiden tot een verhoogd risicoprofiel, bijvoorbeeld de toenemende claimbereidheid van afgewezen inschrijvers in aanbestedingsprocedures. Verhoging van het risicobewustzijn en het structureel anticiperen en monitoren van risico's is daarom van belang. Risicomanagement wordt daarmee een belangrijk onderdeel van het kwaliteitssysteem.

Risico's ten gevolge van open einde regelingen

Algemeen

Wij voeren als gemeente open einde regelingen uit, waarbij het beroep door de burger(s) op de regeling het aanwezige budget kan overstijgen en wij meer middelen moeten inzetten dan waarvoor wij gecompenseerd worden. De aanvraag weigeren, omdat het budget niet toereikend is, kan en mag niet.

Regelingen in dit verband zijn: Wet maatschappelijke ondersteuning, Wet basisvoorziening Kinderopvang, huisvesting onderwijs, spoedaanvragen huisvesting onderwijs, leerlingenvervoer, borgstellingen Wet werk en bijstand en de Generaal Pardon Regeling.

Wanneer de kosten van de aanvragen hoger zijn dan het beschikbare budget in een bepaald jaar leidt dat tot een negatief exploitatieresultaat. Wij hebben in het verleden bij een aantal regelingen een reserve of voorziening ingesteld, die als buffer aangewend kan worden. Dit geldt onder andere voor de Wmo en borgstellingen Wet werk en bijstand (via reserve bijzondere bijstand).

Vanwege de aanwezigheid van een dergelijke voorziening en het feit dat in het verleden zelden nadelen ontstonden ten gevolge van openeinderegelingen, zijn hieronder slechts die regelingen toegelicht waarvoor in 2009 een bijzonder risico geldt.

Wet maatschappelijke ondersteuning

De gemeenten zijn per 1 januari 2007 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Kern van de regelgeving is een overheveling van taken vanuit de Awbz naar de gemeenten. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om huishoudelijke verzorging en de uitvoering van enkele subsidieregelingen. De geldstromen zijn eveneens, via het Gemeentefonds, verlegd naar de gemeenten.

Ruimtescheppende maatregelen

In de vorige bestuursperiode hebben wij bezuinigingsmaatregelen genomen om de begroting sluitend te maken en te houden. Het complete pakket aan ruimtescheppende maatregelen is structureel en werkt voor een bedrag van circa € 12 mln. door in de begroting 2009 en de meerjarenraming. Enkele maatregelen staan nog open, maar het merendeel is gerealiseerd, zodat nog een klein risico resteert.

Wachtgelden wethouders

Als gevolg van de verkiezingen moeten we rekening houden met aanvullende lasten op het gebied van wachtgelden. Op het moment van opmaken van de jaarstukken is nog niet duidelijk met welke bedragen we rekening moeten houden.

Verdergaande decentralisatie van Awbz-taken zonder dat daarvoor voor gemeenten afdoende financiële compensatie tegenover staat, is in dit verband een financieel risico.

Een aanvrager van een voorziening is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdragen wordt uitgevoerd door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). De informatie van het CAK over de eigen bijdragen is ontoereikend om als gemeente de volledigheid, juistheid en rechtmatigheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen (om privacyredenen staan geen individuele inkomensgegevens op het overzicht). Dat betekent dat door ons geen zekerheid omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen, wat een financieel risico in zich heeft. Om dit risico zoveel mogelijk te beperken is op aangeven van de VNG aan de accountant van het CAK gevraagd een oordeel te geven over de opzet en het bestaan van beheersmaatregelen binnen het uitvoeringsproces van de eigen bijdragen.

Uitvoering specifieke rijksregelingen en uitkeringen

Hoewel het Rijk het aantal specifieke rijksregelingen wil beperken, ontvangen wij op een aantal beleids terreinen nog steeds specifieke uitkeringen.

Het risico van de rijksuitkering maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid en openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz) is gelegen in de door het Rijk voorgenomen herverdeling van de middelen. Deze zal waarschijnlijk in 2010 haar beslag krijgen. De herverdeling kan negatieve gevolgen hebben voor de hoogte van de uitkering die wij ontvangen.

*Risico's Wet Inburgering en Generaal Pardon*⁹

Wij zijn vanaf 2007 belast met de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering en voor de jaren 2007, 2008 en 2009 ook de Generaal Pardon Regeling. Het uitgangspunt was dat alle uitgaven binnen de betreffende rijksregeling gedekt konden worden. Dit is het geval. Vanaf 1 januari 2009 is de Wet Inburgering onderdeel van de Wet Participatiebudget. De verantwoording over het prestatieafhankelijke deel vindt plaats via SiSa.

Huisvesting onderwijs Dr. Nassaucollege en Vincent van Gogh college

Uw raad heeft een krediet beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van het Dr. Nassaucollege en het Vincent van Gogh college. Het krediet is taakstellend. In de risicoparagraaf bij het raadsvoorstel hebben wij een aantal risico's benoemd. Onze ramingen zijn gebaseerd op normbedragen. Binnen het krediet hebben wij rekening gehouden met tijdelijke huisvesting op basis van normbedragen. Doordat bestemmingsplannen gewijzigd moeten worden kan vertraging ontstaan. Er is onduidelijkheid over de financiering van de grond van het Vincent van Gogh college.

Risico's zijn de toerekening van projectkosten en eventuele (extra) kosten voor het bouwrijp maken en het aanleggen van de infrastructuur.

Op de locatie van Quintus rust nog een boekwaarde als gevolg van de laatste uitbreiding. Deze is destijds gefinancierd door de school zelf nadat een aanvraag volgens het huisvestingsprogramma door uw raad is afgewezen. In het beschikbaar gestelde krediet is geen rekening gehouden met een gemeentelijke bijdrage dan wel afkoop. Dit is een risico.

De bijstelling van de prognoses van het aantal leerlingen kan leiden tot een bijstelling van het bouw-

budget. Het krediet is beschikbaar gesteld door uw raad, maar staat onder druk als gevolg van de genoemde ontwikkelingen. Wij zullen door strakke monitoring de risico's zoveel mogelijk beperken. Voor zover de ruimtelijke voorschriften dat niet in de weg staan, zijn er geen kosten voor tijdelijke huisvesting. In beginsel is de nieuwbouw inpasbaar op de bestaande terreinen en blijven de huidige gebouwen gedurende de bouw in gebruik.

De gesprekken inzake de toekomst van de locatie Penta zijn gaande. Om die reden is er nog geen uitsluitend over een onderhandelingsresultaat en een overeenkomst inzake de doorbetaling.

Spoedaanvragen huisvesting onderwijs

Op het moment dat er spoedaanvragen komen vanuit huisvesting onderwijs, zijn wij gehouden hier op in te gaan, indien wordt voldaan aan de hiervoor geformuleerde uitgangspunten en voorwaarden. Wij schatten in dat het risico op dit punt op dit moment gering is.

Leerlingenvervoer

In 2009 hebben we een nieuwe aanbesteding gehouden op het gebied van leerlingenvervoer. Het is een openeinderegeling. Er rust een taakstelling om te bezuinigen op leerlingenvervoer om de voorwaarden aan te passen. Op het moment dat meer leerlingen gebruik moeten maken van leerlingenvervoer is het risico op overschrijdingen groter.

Betaald parkeren

Betaald parkeren vormt een risico daar waar het gaat om prijs en volumeveronderstellingen. In principe is de reserve op dit moment voldoende.

Risico's met betrekking tot de zogenaamde 'verbonden partijen'

Algemeen

Het algemene risico inzake de verbonden partijen betreft de mogelijke calamiteiten die zich kunnen voordoen bij de vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen en gesubsidieerde instellingen waarin wij op enigerlei wijze financieel en bestuurlijk participeren. Dit risico kan variëren van verlies of afwaardering van ingebracht kapitaal tot het moeten deelnemen in verliesafdekking.

Wij werken aan het verbeteren van de sturing op verbonden partijen. Deze is gericht op het leveren van betere kwaliteit van producten en diensten. Tevens krijgen wij meer inzicht in mogelijke financiële risico's. Wij worden rechtstreeks aangesproken op de financiële resultaten van gemeenschappelijke regelingen. Bij andere partijen, zoals stichtingen, is de financiële relatie formeel beperkt tot de afgesproken bijdragen.

In het bijzonder kan naast deze algemene constatering rondom verbonden partijen het volgende worden opgemerkt.

Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)

De middelen voor de uitvoering van de rijksregelingen Wet werk en bijstand en Fonds Werk en inkomen, worden door het Rijk beschikbaar gesteld op basis van landelijke indicatoren. Afwijkingen op lokaal niveau zijn voor onze rekening. Het uitkeringsniveau wordt door het Rijk vastgesteld op basis van de landelijke cijfers van bijstandsccliënten. Wij zijn belast met de uitkeringskosten, die een open eindekarakter hebben.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD)

Bij de gemeenschappelijke gezondheidsdienst is er sprake van een beperkt weerstandvermogen, waarbij in 2009 wel sprake was van een verbetering. Mogelijke tegenvallers kunnen derhalve beperkt binnen

de gemeenschappelijke gezondheidsdienst zelf worden opgevangen

GR Alescon

Het eigen vermogen van Alescon is nihil. De resultaatontwikkeling van Alescon zal in de komende jaren waarschijnlijk een verhoogd financieel beslag voor de in de gemeenschappelijke regeling (GR) deelnemende gemeenten betekenen.

In de beleidsnotitie Modernisering Wsw (vastgesteld door uw raad in juni 2008) hebben wij afgesproken dat enkele gekwantificeerde risico's worden opgenomen in onze risicoparagraaf. De totale risico's bedragen € 600.000. Ons aandeel in dit risico is vastgesteld op € 213.000.

De totale gekwantificeerde risico's zijn:

Achtergestelde lening aan Asp BV ter grootte van € 400.000. Ons aandeel is € 142.000.

Rekening-courantverhouding van enkele besloten vennootschappen ter grootte van € 200.000. Ons aandeel bedraagt € 71.000.

De efficiencykorting op de bedrijfsvoering is niet haalbaar gezien de met Alescon afgesloten raamovereenkomst.

Plateau Openbaar Onderwijs Assen

Aan het Plateau Openbaar Onderwijs Assen zijn ruimtescheppende maatregelen opgelegd. In 2009 is een deel van de ruimtescheppende maatregel, te weten € 180.000, vervallen. Dit is gedekt vanuit een reserve. Ten aanzien van 2010 hebben wij de ruimtescheppende maatregel volledig in de begroting opgenomen. Wij hebben aan het Plateau Openbaar Onderwijs Assen gevraagd aan te geven op welke wijze de taakstelling kan worden ingevuld. Uw raad wordt hierover nader geïnformeerd bij de vaststelling van de begroting van Plateau.

Risico's grondexploitatie en projecten

Grondexploitatie

Risico's op grondexploitaties worden binnen het Grondbedrijf financieel vertaald. Zekere, berekende risico's worden ten laste gebracht van de algemene reserve van het Grondbedrijf. Voor mogelijk optredende risico's hebben wij een weerstandsreserve gevormd.

Om onze beleidsdoelen op het terrein van ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke groei te realiseren, maken wij plannen en doen wij in sommige gevallen investeringen door de aankoop van panden en/of gronden. De omvang van deze investeringen en de timing daarvan is niet altijd voorspelbaar. Beslaglegging op onze financiële middelen is een resultaat van onderhandelingen met marktpartijen op basis van bestuurlijke afwegingen.

Drents Archief

Het Drents Archief is een gemeenschappelijke regeling. Het Drents Archief wordt verbouwd. Op het moment dat de verbouwing leidt tot overschrijdingen is de kans aanwezig dat wij hier, als verlengd lokaal bestuur, ook mee te maken krijgen. Op dit moment is dit risico niet aanwezig.

Hulpverleningsdienst Drenthe

Per 1 januari 2009 is de gemeenschappelijke regeling Hulpverleningsdienst Drenthe ontstaan uit het samen gaan van de Regionale Brandweer Drenthe en de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen. De huidige huisvesting van de Hulpverleningsdienst Drenthe (grotendeels in de brandweerkazerne te Assen) wordt als knelpunt ervaren. Gezamenlijk met de gemeenschappelijke gezondheidsdienst en de gemeentelijke Brandweer van Assen gaat de Hulpverleningsdienst Drenthe participeren in een nieuwe huisvesting. De gemeenteraad van Assen heeft hier begin 2010 een besluit over genomen.

Elektronisch kind dossier (EKD)

Bij de begrotingsbehandeling van nieuw beleid voor 2009 is het standpunt ingenomen dat een deel van de gevraagde bijdrage voor de invoering van het elektronisch kind dossier voor rekening komt van de uitvoerende partijen, gemeenschappelijke gezondheidsdienst en Icare. Zij worden geacht deze kosten binnen de reguliere bedrijfsvoering op te vangen.

FlorijnAs

De FlorijnAs is een programma dat bestaat uit verschillende gebiedsontwikkelingen en de aanleg van hoofdinfrastructuur voor mobiliteit. Het Rijk heeft in een convenant met het noorden voor het hoofdwegennet van Assen een subsidie toegezegd. Het budget voor de hoofdinfrastructuur is taakstellend. Ambities, de stedenbouwkundige invulling, het verkeerstechnische ontwerp en financiële haalbaarheid moeten wij daarbij in evenwicht brengen. In juni 2009 heeft uw raad met de keus voor variant twee voor de hoofdverbinding door Assen gekozen voor de compacte, duurzame stad. Dit heeft invloed op zowel de infrastructuur als ook op de gebiedsontwikkelingen. Stadsontwikkeling in de bestaande stad leidt tot hogere kosten en langere looptijden van projecten in verband met vele uiteenlopende belangen.

De hoofdinfrastructuur wordt voor een belangrijk deel financieel gedekt door subsidies. De gebiedsontwikkelingen zijn voor ons een autonome verantwoordelijkheid. Hierbij zetten wij ook in op subsidies van andere overheden. De definitieve financiële bijdrage vanuit de regio Groningen-Assen moet nog worden vastgesteld. Wij zijn in overleg met de provincie Drenthe over de cofinanciering en de wijze waarop dit plaatsvindt.

De huidige economische crisis vormt een overstijgend risico. Dit heeft onder meer invloed op de voortgang van de gebiedsontwikkelingsprojecten. Daarnaast is het bezuinigingsproces van het Rijk nog niet uitgekristalliseerd. Mogelijke effecten op het Regiospecifiek Pakket- programma zijn nog nb.

Fonds grote projecten

Het fonds beschikt over een positief saldo van € 6,5 mln. Dit is niet toereikend voor alle geplande projectbijdragen, wat in de volgende bestuursperiode zal leiden tot een negatief saldo van het fonds. Wij voorzien op dit moment geen voeding van het fonds. In de volgende bestuursperiode is additionele voeding noodzakelijk.

Projectsubsidies, bijdragen en stimuleringsregelingen

Assen was de afgelopen jaren de grootste groeiestad van het Noorden. Ook de komende jaren groeit Assen fors. Naar verwachting heeft Assen rond 2030 circa 80.000 inwoners. Als gevolg van deze groei investeren wij in infrastructuur en gebiedsontwikkelingen die vervolgens weer leiden tot groei. Er is in dit verband een gezonde balans tussen aanbod en vraag voor wonen, werken en de benodigde voorzieningen voor verkeer en vervoer.

Voor de bekostiging doen wij een beroep op Rijk, regio en provincie. Daarbij is in alle gevallen sprake van cofinanciering. Wij zullen bij subsidietoekenning dan ook zelf financiële middelen moeten inzetten om de bedoelde voorzieningen te realiseren. Het

Overige risico's

Vuelta

Voor de organisatie van de Vuelta hebben wij een subsidie van € 761.000 ontvangen van het Samenwerkingsverband Noord Nederland. Van dit bedrag hebben wij € 544.000 doorbetaald aan de gemeente Emmen en de Provincie Drenthe. Het resterende bedrag ad € 217.000 is met het beschikbaar gestelde budget ad € 210.000 vanuit uw raad volledig besteed. Er heeft nog geen definitieve afrekening van het subsidie plaats kunnen vinden omdat de stukken van de provincie verlaat ontvangen zijn.

Bodemvervuiling Stadsbroekhal en Wielerbaan

Bouwrijp maken van de locatie valt duurder uit dan geraamd. Dit komt doordat de bodem vervuild is. Wij schatten dat dit circa € 1 mln. kost. Op dit mo-

fonds grote projecten vormt daarbij een belangrijk instrument. Ons aandeel in projectinvesteringen is nog niet in alle gevallen van dekking voorzien.

De Nieuwe Kolk

Wij hebben besloten tot de bouw van De Nieuwe Kolk. In dit gebouw worden De Nieuwe Kolk (het theater, de bioscoop), de bibliotheek Assen, het Centrum voor Beeldende Kunst, Biblionet, horeca, woningen en commerciële ruimten gehuisvest. De kosten van het gebouw worden doorberekend aan de deelnemers in De Nieuwe Kolk. Deze partijen nemen de huisvestingslasten op in hun exploitaties en dienen ervoor te zorgen dat er sluitende begrotingen worden gepresenteerd en gerealiseerd.

De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de begrotingen (bedrijfsplannen en meerjarenplannen) zijn ambitieus maar realistisch. Mogelijke tegenvallers in de realisatie (exploitatieverliezen) zijn van invloed op de continuïteit van de activiteiten van de partijen in De Nieuwe Kolk. Wij zijn een belangrijke subsidieverstrekker van De Kolk, de Bibliotheek Assen en het Centrum voor Beeldende Kunst. De komende maanden (begin 2010) werken de gebruikers met ons aan een actualisatie van hun ondernemingsplannen en financiële meerjarenperspectieven. Het financiële kader, zoals dat vastgelegd is in het raadsbesluit van voorjaar 2008, is hierbij leidend. Een risico is dat een mogelijk tekort in de exploitatie van de gebruikers door kan werken in de subsidies.

Messchenveld

Bij de kavelverkoop is niet voldaan aan de subsidievoorwaarde van minimaal 89% van de uitgeefbare gronden die binnen de in de subsidievoorwaarden aangegeven categorieën van het Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit moet vallen. Ook is nog niet zeker of alle opgevoerde kosten als subsidiabel worden aangemerkt. De subsidie zal naar rato lager worden vastgesteld.

ment zijn de definitieve financiële consequenties nog niet helder.

Stopzetten realisatie grote Stadsbroekhal

Door het stopzetten van de voorbereidingen voor de bouw van de grote Stadsbroekhal is een groot deel van de kosten niet meer toerekenbaar aan de ontwikkeling van de huidige plannen. Het gaat hier om circa € 450.000.

Garantstellingen

Wij voeren een terughoudend garantiebeleid. In het verleden zijn wij garantieverplichtingen aangegaan ten behoeve van door instellingen aan te trekken vaste financieringsmiddelen. Bij niet-nakoming van betalingsverplichtingen door de instellingen kan de

gemeente op haar garantie worden aangesproken. Dit is overigens in de afgelopen jaren niet gebeurd.

Het totaal van deze verplichtingen bedraagt ultimo 2009 € 43 mln., waarvan circa 50% onder de garantstelling door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw valt.

Controle loonbelasting rijksbelastingdienst

De Belastingdienst voert periodiek controles uit op de aanvaardbaarheid van de aangiften van gemeenten. Het risico van deze controles is de kans op een mogelijke naheffing op de afdrachten en declaraties. De controle op de juistheid van de afgedragen loonbelasting en sociale lasten over de periode 2004-2007 is afgerond. De controle heeft geleid tot een naheffing over de periode tot en met 2008. Naar aanleiding van deze controle hebben we maatregelen genomen.

Claim Microsoft

Op dit moment hebben we een verschil van mening met Microsoft over het gebruik van licenties en de wijze waarop dit is vastgelegd met onderbouwde afspraken. Dit kan leiden tot een claim van Microsoft.

Hier hebben wij geen rekening mee gehouden. De inschatting is dat het gaat om een bedrag van rond € 300.000.

Debiteurenrisico's

Vorderingen op derden worden op de balans opgenomen voor de nominale waarde zolang er reële verhaalmogelijkheden aanwezig zijn. Wanneer de verhaalmogelijkheid afwezig is, wordt er een voorstel tot oninbaarverklaring gedaan en vindt afboeking van de vordering plaats. In de begroting zijn wij ervan uitgegaan dat alle openstaande vorderingen voldaan worden. De praktijk heeft geleerd dat dit te optimistisch is, maar de financiële gevolgen kunnen tot nu toe binnen de bestaande budgetten worden opgevangen.

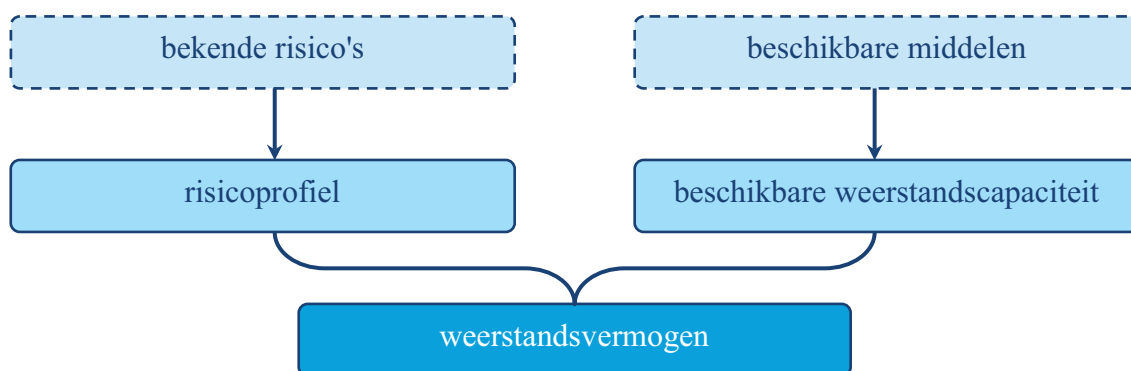
Hoewel er voor de gewone debiteuren geen voorziening is getroffen, bestaat er sinds 2005 voor oninbaar geachte vorderingen ten aanzien van uitkeringsgerechtigden wel een voorziening. Aanleiding hiervoor is de invoering van de Wet werk en bijstand geweest en de hogere risico's die wij als gemeente daardoor lopen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's en de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen)

Met ingang van de begroting 2009 zijn we gestart met het kwantificeren van de risico's. Daarbij is zowel een inschatting gemaakt van de kans dat de betreffende omstandigheid zich voor zou kunnen gaan doen als van de schade die daar voor Assen mogelijk uit voort zou kunnen vloeien. Het resultaat van deze inschattingen zijn gewogen financiële risicobedragen, met inachtneming van waarschijnlijkheidsmarges.

De aldus verkregen bedragen zijn afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De einduitkomst van die vergelijking is positief; de 'weerstandratio' bedraagt 1,46. Dit houdt concreet in dat de beschikbare weerstandscapaciteit toereikend is om, uitgaande van de theoretische kans dat alle genoemde risico's zich gelijktijdig (met inachtneming van de aangebrachte weging) zouden openbaren, de daaruit voortvloeiende financiële schade op te vangen. Het theoretisch surplus bedraagt, zoals hiervoor zichtbaar gemaakt, € 16,7 mln.

Relevante kengetallen Weerstandscapaciteit (bedragen * € 1.000)			
	Begroting 2009	Jaarrekening 2009	Begroting 2010
A. Weerstandscapaciteit in reserves	31.743	53.216	42.228
B. Risico's	23.300	36.463	24.983
C. Weerstandvermogen			
Absoluut (A-B)	8.478	16.754	17.246
Ratio (B/A)	Factor 1,36	Factor 1,46	Factor 1,69

Toelichting op de kengetallen:

Uit de tabel blijkt dat de weerstandscapaciteit in reserves hoger is dan bij de begroting 2009.

De verklaring hiervoor ligt met name bij de algemene reserve van het Grondbedrijf. In de begroting 2009 was een forse daling van de algemene reserve voorzien die, als gevolg van de vertraging in de geplande ontwikkelingen, meeviel. Wat verder opvalt is dat het risicoprofiel van de gemeente Assen ten opzichte van de begroting 2009 sterk is gestegen.

De oorzaak hiervan is gelegen in de economische crisis. Naast een aantal kleinere wijzigingen in het risicoprofiel spelen de volgende inschattingen een rol: ontwikkelingen op het gebied van rijksbezuinigingen, de ontwikkeling in de uitkeringen en de inschatting van risico's van een aantal (grote) projecten.

Paragraaf Instandhouding kapitaalgoederen

Inleiding

Als gemeente hebben wij duurzame middelen nodig om goederen en diensten aan onze inwoners te kunnen leveren. Deze middelen worden aangeduid met de term kapitaalgoederen. De belangrijkste kapitaalgoederen hebben betrekking op wegen, riolering,

water, groen en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud en dienen in exploitatie te worden genomen. Deze paragraaf biedt inzicht in de beleidskaders voor de instandhouding van de kapitaalgoederen en de financiële consequenties daarvan.

Kaders

De besteding voor de instandhouding van kapitaalgoederen hebben wij opgenomen in de verschillende programma's van het jaarverslag. De kosten van de instandhouding bestaan onder andere uit kosten voor onderhoud, kapitaallasten, beheer en exploitatielasten. De flexibiliteit in de onderhoudsbudgetten is beperkt, omdat onderhoud vroeg of laat altijd moet worden uitgevoerd. Bovendien leidt achterstallig onderhoud over het algemeen tot hogere kosten dan wanneer onderhoud tijdig wordt gepleegd.

De hoogte van de budgetten is afhankelijk van het gekozen kwaliteitsniveau. De vaststelling van het kwaliteitsniveau is aan u voorbehouden. Hiervoor hebben wij diverse beheersvisies opgesteld, waarin beleidsdoelstellingen voor de diverse kapitaalgoederen zijn vastgesteld. In het vervolg van dit hoofdstuk is per soort kapitaalgoed op hoofdlijnen een relatie met de relevante beleidskaders gelegd.

Algemene Kaders

Voor het realiseren van een kwaliteitsverbetering in het ontwerp, de inrichting en het beheer van de openbare ruimte hebben wij de beleidskaders vastgelegd in de Raamnota Openbare Ruimte (2006). De Raamnota bevat concrete richtlijnen en referentiebeelden over het gewenste beeld van de openbare ruimte. De Raamnota is een integrale paraplunota, wat wil zeggen dat de specifieke beleidsnota's (bijvoorbeeld de groenstructuurvisie) voldoen aan de richtlijnen uit de Raamnota.

Naast de Raamnota is de notitie Integraal Beheer Openbare Ruimte Assen (2007) vastgesteld. In deze notitie hebben wij kwaliteitsniveaus vastgesteld voor het Integraal Beheer Openbare Ruimte. Voor de ge-

hele stad geldt het kwaliteitsniveau Basis als minimum en voor een aantal delen van de stad geldt het niveau Hoog. In de notitie Integraal Beheer Openbare Ruimte Assen is bovendien vastgesteld dat al bij de ontwikkeling van plannen nadrukkelijk rekening gehouden wordt met het beheer. In de besluitvorming over dit soort projecten nemen wij daarom altijd een beheerparagraaf op.

Tevens is het Waterplan 'Assen koerst op helder water' (2006) vastgesteld. In het Waterplan hebben wij de gezamenlijke visie, ambities op gebied van water in relatie tot ruimtelijke ordening van de gemeente en de waterschappen vastgelegd.

Wegen

Het in stand houden van de wegen is in het jaarverslag en in de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in het productrekening onder het beleidsproduct Wegbeheer.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld	Actualisatie voorzien in
Nota Wegbeheer Assen	2008	2012
Nota Integraal beheer openbare ruimte	2007	nog nb

Voor de gehele openbare ruimte zijn de afgesproken niveaus voor wat betreft 'basis' gehaald. Dit is echter niet binnen de bestaande onderhoudsbudgetten gelukt. De behaalde kwaliteiten zijn gestegen ten opzichte van 2008. Voor wat betreft het niveau 'hoog' is dit alleen gelukt in het Messchenveld. Voor de centra is dit niet gelukt. Wel is een stijgende lijn zichtbaar. De situatie met betrekking tot het

zwerfvuil is aanzienlijk verbeterd zichtbaar, mede dankzij de inzet via het werkgelegenheidsproject 'Werken voor de stad'.

Voor verhardingen is het niet mogelijk om op beeldkwaliteit 'hoog' te onderhouden. De technische staat van de verhardingen is grotendeels nu 'basis'. Het vergt aanzienlijke inspanningen om het niveau te

verhogen. Hier ontbreken echter de beschikbare middelen. Verhandingen waar nu een kwaliteit 'hoog' is waar te nemen zullen ook op niveau 'hoog' worden onderhouden.

Om een goed inzicht, afstemming met andere belangen en prioritering te krijgen is een voortschrijdende planning nodig. Daarbij kijken wij steeds vier jaar vooruit, met een doorzicht naar de werkvoorraad daarna (circa 5 à 6 jaar). In 2009 hebben wij een integrale planning opgesteld voor 2010-2020 die onder andere afgestemd is op het gemeentelijk Rioleringsplan voor de periode tot 2013.

Vanaf 2007 proberen wij met de planningen ook aan te sluiten bij de gebieden waar zaken opgepakt worden in het kader van Gebiedsgericht Werken (GGW). Dit door benodigde fysieke maatregelen in de openbare ruimte aan te laten sluiten bij de sociale maatregelen in een bepaald gebied. Duidelijk is dat sociale maatregelen zich lastiger in laten plannen dan fysieke maatregelen.

Financiën

De lasten voor de wegen bedragen

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2008	Realisatie 2009
Wegen	4.162	4.165

De nota wegbeheer (24 januari 2008) geeft inzicht in de werkwijze en financiering ten aanzien van deze herinrichtingsprojecten. Wij maken een integrale afweging ten aanzien van de prioritering van de projecten die voortkomen uit einde levensduur en slijtage van de inrichting, maatschappelijke vragen en bijvoorbeeld functiewijzigingen. De financiering van deze infrastructurele herinrichtingsprojecten komt uit een bijdrage uit de reserve straten en wegen (indien er ook sprake is van groot onderhoud), rioolfonds, externe financiering en subsidies en de algemene middelen.

De huidige meerjarenplanning geeft inzicht in de projecten tot en met 2020. De benodigde bijdrage vanuit de reserve straten en wegen is noodzakelijk voor deze jaren.

Afwijkingen en risico's

Een integrale planning en afweging van projecten houdt voor ons als wegbeheerder een risico in. Dit risico bestaat uit wegen die versleten zijn, maar steeds onvoldoende prioriteit krijgen in een integrale afweging. Wij moeten als wegbeheerder de weg echter veilig houden en zullen daarom maatregelen moeten nemen, waarvoor tot aan de vaststelling van de Nota Wegbeheer geen financiering was geregeld.

Op twee manieren maakt de nota een inschatting van dit risico. Om dit risico af te dekken, besloten wij eerder de storting in de reserve straten en wegen na 2010 te verhogen met minimaal € 600.000. Dit zal worden gedaan door een jaarlijkse cumulatieve groei van € 150.000.

Inmiddels hebben wij dit in het kader van de bezuinigingen teruggebracht naar een toename met € 500.000, wat kan betekenen dat wij, ten gevolge van gebrek aan financiële middelen, projecten pas in een later stadium of alleen gefaseerd kunnen uitvoeren.

Overige Infrastructuur

Het in stand houden van de overige infrastructuur is in het jaarverslag en in de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in de productrekening als het beleidsproduct Verzorging overige infrastructuur.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld	Actualisatie voorzien in
Beleidsplan openbare verlichting	2009	nb
Beheersplan kunstwerken	in wording	nb
Duurzaam terreinbeheer en certificering	in wording	nb
Beleidsplan graffiti en wildplakken	in wording	nb
Beleids- en beheersplan VRI	in wording	nb

Het beleidsplan Openbare Verlichting is gericht op 35% energiebesparing en een evenredige reductie van CO₂ uitstoot, door het toepassen van dimbare installaties en invoering van LED-verlichting.

Financiën

De lasten voor de overige infrastructuur bedragen			
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2008	2009	
		begroting	realisatie
Openbare verlichting	739	843	936
Kunstwerken	379	595	635
Bermen	213	286	337
Klein straatmeubilair	79	121	86
Schoonhouden openbare ruimte	1.574	1.257	1.673
Verkeersregelingen	338	474	386
Totaal	3.322	3.576	4.053

De stand van de voorziening Groot onderhoud kunstwerken is op dit moment nog voldoende om het onderhoud van de komende vier jaren uit te voeren. Daarna is het noodzakelijk om de voeding van de voorziening structureel te maken zodat in de toekomst het groot onderhoud kan worden uitgevoerd. Wij hebben gekozen voor grootschalige vervanging van openbare verlichting, waarvoor budgetten beschikbaar zijn gesteld en waarmee wij inmiddels een start hebben gemaakt.

Afwijkingen en risico's

Een risico vormt het onderhoud van Schanskorven. Deze groeien snel dicht met onkruid. Aangezien wij niet chemisch bestrijden, moet dit onkruid handmatig worden verwijderd om het op het afgesproken Integraal Beheer Openbare Ruimteniveau te houden, hetgeen extra kosten met zich mee zal brengen. Het dicht laten groeien van de korven is een andere optie.

Riolering en water

Het in stand houden van de riolering en waterhuishouding is in het jaarverslag en in de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in de productrekening als het beleidsproduct Rioolbeheer en waterwegen.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld	Actualisatie voorzien in
Gemeentelijke Rioleringsplan Assen 2009-2012 (GRP)	2009	2012
Beleidsplan Waterwegen	-	2010 *i
Beheer van het openbaar vaarwater in Assen	2009	2011 *a

*i = in wording; *a=actualisatie

In januari 2009 hebt u het Gemeentelijk Rioleringsplan Assen 2009-2012 (GRP) en de bijbehorende maatstaven, het gewenste onderhoudsniveau voor het watersysteem vastgesteld. In het gemeentelijk Rioleringsplan concludeerden we dat het huidige waterbeheer past bij het huidige areaal en de daarvoor gekozen maatstaven.

Om goed inzicht te krijgen, belangen te wegen en prioriteiten te stellen is een voortschrijdende planning nodig. Daarbij wordt steeds vier jaar vooruitgekeken met een doorzicht naar de werkvoorraad daarna (circa vijf tot zes jaar). In 2009 hebben wij een

integrale planning opgesteld voor 2010-2020 die onder andere afgestemd is op het gemeentelijk wegbeheer voor de periode tot 2013.

Vanaf 2007 sluiten onze planningen aan op de gebieden waar zaken opgepakt worden in het kader van Gebiedsgericht Werken (GGW). Dit door benodigde fysieke maatregelen in de openbare ruimte aan te laten sluiten bij de sociale maatregelen in een bepaald gebied. Duidelijk is dat sociale maatregelen zich lastiger in laten plannen dan fysieke maatregelen.

Financiën

De lasten voor riolering en water bedragen			(bedragen x € 1.000)
Omschrijving	realisatie 2008	begroting 2009	realisatie 2009
Riolering beheer en klein onderhoud	4.571	4.661	4.357
Watergangen	247	262	294
Waterwegen	199	322	293
Totaal	5.017	5.254	4.943

De uitgaven met betrekking tot riolering worden gedekt door inkomsten uit rioolheffing. Voor toekomstig groot onderhoud is een onderhoudsvoorziening in het leven geroepen die jaarlijks wordt gevoed met een vast bedrag dat is vastgelegd in het gemeentelijk Rioleringsplan 2009-2012. De stand van de voorziening is ultimo 2009 € 3,7 mln. In 2010 zal de definitieve onttrekking plaatsvinden ten behoeve van het project Havenkanaal.

Daarnaast hebben wij een Reserve Rioolbeheer ingesteld, omdat er sprake is van een gesloten financieringssysteem. Deze reserve is bedoeld om eventuele tegenvallers op te vangen en het tarief, dat is bevroren, tot 2012 op het huidige peil te handhaven.

Afwijkingen en risico's

In het rioolbeheer voorzien wij geen afwijkingen op kwaliteitsniveau, financiën en/of risico's door achterstallig onderhoud en dergelijke. Derhalve zal, met uitzondering van tussentijdse beleids- en/of begrotingswijzigingen, de rioolheffing conform het gemeentelijk Rioleringsplan 2009-2012 ontwikkelen.

In het beheer van de waterwegen houden wij rekening met mogelijke afwijkingen op kwaliteitsniveau, financiën en/of risico's voor de volgende onderdelen:

Baggeren vaarwegen

De vaarwegen zijn in 2008 gebaggerd. Medio 2015 zal rekening moeten worden gehouden met het onderhoudsbaggeren.

Onderhoud oeverconstructies

Medio 2010 gaan wij, op basis van recent opgedane ervaring met de damwanden en nader onderzoek, de meerjarenplanning actualiseren. Op basis van de in het Beleidsplan Waterwegen vast te stellen uitgangspunten, kunnen wij de begroting bijstellen.

Voorzieningen Recreatievaart:

In 2011 gaan wij het beleid 'Beheer van het openbaar vaarwater in Assen' evalueren. Afhankelijk van de uitkomsten en onze ambities kunnen wij de begroting bijstellen.

Groen

Het in stand houden van het groen is in het jaarverslag en de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in de productrekening als het beleidsproduct Groenbeheer.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	vastgesteld	actualisatie voorzien in
Groenstructuurvisie	2006	nog nb
Groenbeheervisie	2008	nog nb
Beleidsnota Natuur- en Milieueducatie	2009	nog nb
Stedelijk speelbeleidskader	2009	nog nb
Wijkspeelplannen	2003	2010
Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte	2007	nog nb

De Groenstructuurvisie geeft onze lange termijnvisie voor het groen in Assen, om het groene karakter van onze gemeente te bewaren en te versterken. De Groenstructuurvisie is het toetsingskader voor de ontwikkeling van ruimtelijke plannen en de basis voor het ontwikkelen van groenplannen.

Onze opgaven zijn: Het versterken en in stand houden van de kwaliteiten en de functies; het versterken en invullen van ontbrekende schakels in de groenstructuren, het versterken van de groene verbindingen tussen stad en omliggend landschap.

Tevens is de Groenstructuurvisie onze kapstok voor het opstellen van de Groenbeheervisie. Deze Groen-

beheervisie geeft algemene kaders voor het beheer van het openbaar groen en richtlijnen voor het dagelijks onderhoud. Verder staan hierin de uitgangspunten voor het opstellen van gebiedsgerichte beheerplannen. De kwaliteitsniveaus voor het beheer zijn door u vastgesteld aan de hand van de kwaliteitscatalogus IBOR, Integraal Beheer Openbare Ruimte. Als aandachtspunt hebben wij bij het raadsvoorstel aangegeven dat geen rekening is gehouden met de investeringen voor vervanging van de openbare ruimte aan het eind van de levensduur.

De beleidsnota Natuur en Milieu Educatie (NME) geeft het belang van NME en de accenten aan voor de komende jaren. De hoofdlijnen zijn het betrekken van bewoners bij hun leefomgeving; het samenwerken met maatschappelijke partners; het hebben van adequate stedelijke voorzieningen (een nieuw NME centrum) en voorzieningen in de wijken; het doorontwikkelen van het aanbod op basis van de vraag en maatschappelijke ontwikkelingen. De kwaliteit van de Asser NME-activiteiten voldoet momenteel ruimschoots aan de landelijke uitgangspunten, die overigens door de komende jaren door het Rijk meetbaarder worden gemaakt.

Ons stedelijk speelbeleidskader geeft de kaders en ambities voor het buitenspelen in Assen voor de lange termijn. De nota geeft het belang van buitenspelen aan voor de gezondheid en ontwikkeling van kinderen en voor de leefomgeving. De hoofdlijnen zijn: goede kwaliteit en maatwerk, afgestemd op de behoeften.

De accenten voor de komende jaren zijn spelaanleidingen en natuurspeelplekken, normering voor de wijken, het organiseren van activiteiten in samenwerking met jongerenwerk, sportbuurtwerk en NME.

Het stedelijk speelbeleidskader geeft de algemene randvoorwaarden voor de Wijkspeelplannen. In de Wijkspeelplannen hebben wij per wijk geregeld hoe de concrete spreiding van de voorzieningen zou moeten zijn en hoe nieuwe speelvoorzieningen met draagvlak gerealiseerd kunnen worden.

De kwaliteitsniveaus voor het beheer hebben wij vastgelegd in de kwaliteitscatalogus IBOR, Integraal Beheer Openbare Ruimte.

Financiën

omschrijving (bedragen x € 1.000)	2008	2009	
		begroting	realisatie
Plantsoenen	3.901	4.047	4.154
Bossen en natuurterreinen	260	223	306
Kinderboerderijen	423	305	388
Groenonderhoud recreatierreinen	295	291	352
Speelterreinen	201	195	346
Totaal	5.080	5.061	5.546

Het huidige budget is net toereikend voor regulier beheer op basis van de afgesproken Integraal Beheer Openbare Ruimte-kwaliteitsniveaus. Binnen de beheerbudgetten is geen ruimte voor het renoveren/vervangen van verouderd groen.

de bewoners binnen de bestaande budgetten te realiseren. Het tijdig renoveren van groen is noodzakelijk om de reguliere kosten van beheer niet verder te laten stijgen.

Afwijkingen en risico's

Groen

In 2009 is gebleken dat het niet gelukt is om de gesproken kwaliteitsniveaus en de verzoeken van

Spelen

Vervanging van afgeschreven speeltoestellen heeft in nauwe samenwerking plaatsgevonden met de gebruikers. De kosten van regulier beheer zijn veel hoger uitgekomen dan gebruikelijk vanwege gebreken aan de toestellen.

Begraven

Het in stand houden van de begraafplaatsen is in het jaarverslag en de jaarrekening terug te vinden onder het programma Stads- en wijkbeheer en in de productrekening als het beleidsproduct Begraven.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld	Actualisatie voorzien in
Beleidsnotitie begraafplaatsen	2007	nog nb
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen	2003	2010
Nota Historie en Toekomst Noorder- en Zuiderbegraafplaats	in wording	2010
Ruimingsplan De Boskamp	in wording	nog nb
Inrichtingsplan De Boskamp	in wording	nog nb
Beheerplan De Boskamp	in wording	nog nb

De beleidsnota begraafplaatsen geeft de kaders aan voor beleid en uitvoering voor de lange termijn. Onze doelen zijn: het zorgen voor kwalitatief goed begraven op de korte en lange termijn; het waarborgen van de begraafcapaciteit; het bieden van kwalitatief goede begraafplaatsen waar kostendekkend wordt begraven; het op peil houden van de bijdrage die de begraafplaatsen leveren aan de groene kwaliteiten van Assen en aan de openbare ruimte.

Projectmatig maken wij momenteel de inhaalslag van bestaande situatie naar de doelen van de beleidsnota.

Het begraven moet voldoen aan wettelijke eisen (Wet op de Lijkbezorging). Het groenbeheer en het padenonderhoud op de begraafplaatsen voldoet aan de afgesproken Integraal Beheer Openbare Ruimte-kwaliteitsniveaus (basis), echter het totale beheer van de begraafplaatsen moet kwalitatief beter geborgd worden door het opstellen van beheerplannen. Hetzelfde geldt voor cultuurhistorisch waardevolle (graf)monumenten.

Financiën

De lasten voor de begraafplaatsen bedragen			
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2008	2009	
		begroting	realisatie
Begraafplaatsen	533	613	633

Afwijkingen en risico's

Het huidig budget is net toereikend voor regulier beheer van de begraafplaatsen en de opstallen. Er is geen budget voor investeringen en het renoveren van verouderd groen en/of andere voorzieningen op de begraafplaats.

Eén van de onderdelen van het project 'Uitvoeringsprogramma Begraafplaatsen' is meer inzicht krijgen in beheerkwaliteiten en het bijbehorend budget. Ook komen wij met een raadsvoorstel voor de toekomstige functies van de Noorder- en de Zuiderbegraafplaats en de bijbehorende beheerkwaliteiten en budgetten. Onze verwachting is dat de huidige budgetten niet toereikend zijn voor instandhouding.

Gebouwen

Het onderhoud van de gebouwen is in het jaarverslag en in de jaarrekening terug te vinden in meerdere programma's en onder diverse beleidsproducten in de productrekening.

Relevante beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld	Actualisatie voorzien in
Contourennota vastgoed 2009-2013	2009	2013

We zorgen voor huisvesting passend binnen ons beleid en vervullen daarbij een controlefunctie. Hierbij stellen we kritische vragen over het inzetten van vastgoed ten behoeve van onze beleidsdoelen.

Het beheer en onderhoud van bestaand bezit is één van de kerntaken van de afdeling. Bij het onder-

houd van gebouwen wordt gedifferentieerd naar het kwaliteitsniveau van het onderhoud gekeken op basis van zogenaamde conditiemetingen gebaseerd op de NEN 2767 normen.

Financiën

De lasten voor de gebouwen bedragen			
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2008	2009	
		begroting	realisatie
Bedrijfsgebouwen	4.074	903	808
Onderwijsgebouwen	4.719	194	225
Sportgebouwen	3.422	1.719	1.957
Welzijnsgebouwen	1.427	1.377	1.097
Parkeergarages	315	199	58
Overige gebouwen	1.124	253	533
Totaal	15.081	4.645	4.678

Op basis van meerjarige onderhoudsprogramma's begroten wij per gebouw de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden. Deze onderhoudsprogramma's worden regelmatig geactualiseerd. De jaarlijkse uitgaven kunnen fluctueren.

Om dit effect enigszins te nivelleren werken wij met onderhoudsvoorzieningen per beleidsproduct. Voor een aantal qua oppervlakte kleinere gebouwgroepen gaan wij wenselijkheid en noodzaak van een onderhoudsvoorziening in beeld brengen.

Onderhoudsvoorzieningen

Het groot onderhoud aan gebouwen kent een cyclisch verloop. Om de jaarlijkse lasten van het cyclisch onderhoud te kunnen egaliseren hebben wij onderhoudsvoorzieningen ingevoerd.

De huidige stand van de voorzieningen is voldoende om de onderhoudsprogramma's te kunnen bekostigen.

De stand van de onderhoudsvoorzieningen is:			(bedragen x € 1.000)
Voorziening onderhoud	Benodigd vanuit onderhoudsplan	Stand voorziening ultimo 2009	Storting 2009
Bedrijfsgebouwen	105	440	78
Onderwijsgebouwen	331	1.270	228
Sportgebouwen	89	566	206
Welzijnsgebouwen	239	424	15
Parkeergarages	-	-	-
Overige gebouwen	0	110	-/150
Totaal	764	2.810	377

Inleiding

De financierings- of treasury paragraaf is een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de gemeentelijke financieringsfunctie. De Wet financiering decentrale overheden (Fido) en het Treasury statuut gemeente Assen vormen het beleidskader waarmee en waarbinnen de financiering van het geheel van gemeentelijke activiteiten, investeringen en projecten zijn beslag krijgt. De

nancieringsparagraaf in de begroting en het jaarverslag is de jaarlijkse uitwerking/invulling ervan.

Organisatie treasury

Met het treasury statuut zijn verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van gemeentelijke treasurytaken geformaliseerd.

Algemene ontwikkelingen

Het gemeentelijk beleid is gericht op een zo efficiënt en doeltreffend mogelijke financiering van de gemeentelijke huishouding, alsmede op het beheer en de beheersing van de geldstromen daarbinnen. Voorkoming en beheersing van financiële risico's zijn daarbij belangrijke doelstellingen. Daartoe dient bij de invulling van het beleid in de lijn van de Wet Fido in ieder geval te worden voldaan aan de volgende randvoorwaarden:

- ✓ Het aangaan en verstrekken van leningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak (de gemeente mag geen bankiersfunctie vervullen).
- ✓ Het uitzetten van tijdelijk overtollige middelen moet een prudent karakter hebben.
- ✓ Begin 2009 zijn naar aanleiding van een wettelijk voorgeschreven evaluatie een aantal wijzigingen in de Wet Fido van kracht geworden. Deze betreffen onder meer.
- ✓ Verzwaring van de eisen voor prudent uitzetten van financiële middelen.
- ✓ Verandering van de renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal in plaats van 20% van de vaste schuld).
- ✓ Een expliciet verbod op nieuwe hypothecaire leningen aan personeel, alsmede op garanties van door andere instellingen te verstrekken hypothecaire leningen aan medewerkers.
- ✓ Toezicht door de provincie naar gewenste proportie brengen.

Wij zijn normaliter een 'vragende' gemeente. Onze financieringspositie is doorgaans zodanig dat wordt gewerkt met een financieringstekort. In 2009 zijn

forse uitgaven gedaan voor meerdere projecten zoals De Nieuwe Kolk en Kloosterverste. Naast financiering met de beschikbare vaste geldleningen en reserves/voorzieningen is in de financieringsbehoefte zo veel mogelijk voorzien via goedkoop kort geld in de vorm van daggeld en kasgeldleningen. Daarnaast zijn in 2009 twee vaste geldleningen gestort (totaal € 15 mln.). Zij maken deel uit van zes langlopende geldleningen (€ 60 mln.) waarvoor in 2008 overeenkomsten zijn aangegaan om vaste financiering voor een groot deel veilig te stellen.

Eind september is de gemeente toegetreden tot de overeenkomst tussen Essent en het Duitse RWE. Voor de hiermee gepaard gaande aandelenverkoop heeft de gemeente € 37,9 mln. ontvangen. Tot en met 2019 kan nog ongeveer € 15,6 mln. tegemoet worden gezien, zijnde ons aandeel in de gefaseerde terugbetaling van de financiering van het netwerkbedrijf Enexis en de vrijval van reserveringen voor bedrijfs- en belastingrisico's. Een en ander is afhankelijk van de feitelijke afwikkeling van de garantstellingen. Voor deze uitgestelde ontvangstdelen krijgen wij rente. Attero (Essent Milieu) en het Publiek Belang Elektriciteitsproductie (Borssele) zijn buiten de verkoop gebleven.

In verband met onze financieringsbehoefte voor onder andere De Nieuwe Kolk en Kloosterverste hebben wij ervoor gekozen om de Essent-gelden tijdelijk uit te zetten, zodat we later keuzes voor de lange termijn kunnen maken. Wij hebben met inachtneming van het Treasury statuut het geld gespreid weggezet bij drie partijen in de vorm van zakelijke spaarrekeningen, waarvan het saldo dagelijks opvraagbaar is.

beloep vaste schuld (bedragen * € 1 mln.)

omschrijving\jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
vaste schuld ultimo 2009	34	52	51	60	59	52	61

In 2009 is er in totaal € 9 mln. op de vaste leningen afgelost en voor € 15 mln. nieuw geld gestort; per saldo dus € 9 mln. meer vaste schuld.

Treasurybeheer

De kern van de treasuryactiviteiten bestaat uit zogenaamd risicobeheer. Het gaat daarbij in hoofdzaak om rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's.

Renterisicobeheer

Het gemeentelijk rentebeleid en de rentevisie voor de korte en middellange termijn worden bij aanvang van een nieuwe bestuursperiode geëvalueerd en bij die gelegenheid in principe voor de gehele periode vastgesteld. Tussentijds, bij de opstelling van de begroting en de Voorjaarsnota, toetsen wij ons rentebeleid en stellen wij onze beleidsuitgangspunten zo nodig bij.

Voor het bepalen van de rentevisie is doorgaans geen 'harde' informatie beschikbaar. Op basis van de actuele economische situatie en de daarin voorziene ontwikkelingen hebben wij eigen inschattingen ge-

maakt. Wij hebben ons daarbij laten leiden door opvattingen en inzichten die daaromtrent bij onze huisbankier Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en bij andere in dit vakgebied opererende instellingen bestonden.

De Europese Centrale Bank heeft in 2009 de herfinancieringsrente vier maal verlaagd in een poging om verdere verdieping van de recessie tegen te gaan. Vanaf oktober 2008 is de rente verlaagd van 4,25% naar 1%. Dit heeft zijn weerslag gekregen in de tarieven die door de banken worden gehanteerd. Enerzijds werd voor de weggezette gelden een laag rentepercentage vergoed. Anderzijds waren de percentages voor opgenomen geld ook erg laag. Aangezien wij per saldo 'vragend' zijn, konden wij door middel van dag- en kasgeldleningen gunstig gebruik maken van de zeer lage tarieven op de geldmarkt.

De percentages voor 2009 staan in de onderstaande tabel weergegeven.

Rente-uitgangspunten 2009		
Omschrijving/begrotingsjaar	Begroting 2009	Rekening 2009
Calculatierente interne financiering	5,5%	5,5%
Calculatierente externe financiering tot kasgeldlimiet	4,0%	gemiddeld 0,7%
Calculatierente externe financiering boven kasgeldlimiet	5,5%	gemiddeld 4,09%
Rentebijdragen reserves Algemene Dienst	2,0%	2,0%
Renteverrekening met Grondbedrijf	4,5%	4,5%
Calculatierente interne doorbelasting	5,0%	5,0%

Renteparagraaf/overzicht kapitaallasten

Lasten (bedragen x €1.000)	Rekening 2008	Begroting 2009	Rekening 2009
Omschrijving			
Rente vaste geldleningen	2.137	2.205	2.208
Rente reserves en voorzieningen	4.892	3.510	4.881
Rente kort geld financiering	479	4.953	323
Rente rekening-courant Grondbedrijf	1.272	639	257
Diverse rentekosten	-	-	15
Vergoedingsrente gemeentelijke heffingen	2	-	17
Voordeel renteomslag	-	-	389
Totaal	8.782	11.307	8.090

Baten (bedragen x €1.000)	Rekening 2008	Begroting 2009	Rekening 2009
Omschrijving			
Rente geldleningen ug instellingen	6	4	5
Rente rekening-courant Grondbedrijf	-	-	-
Diverse rentebaten	8	-	5
Rente belegging overtollige financieringsmiddelen	-	-	475

Baten (bedragen x €1.000) Omschrijving	Rekening 2008	Begroting 2009	Rekening 2009
Invorderingsrente gemeentelijke heffingen	5	-	3
Rente-investeringen	7.423	10.653	7.173
Rentebelegging in Revolving Fund SVN	69	3	3
Rente voorfinanciering in verband met Kloosterveste	-	-	78
Bouwrente De Nieuwe Kolk	-	-	348
Nadeel renteomslag	1.271	647	-
Totaal	8.782	11.307	8.090

De uitkomst van de paragraaf financiering en treasury sluit met een voordeel van € 389.000. Dat is € 1.036.000 gunstiger dan begroot. De verklaring daarvoor luidt als volgt:

Per 1 januari 2009 zijn er reserves met een totaal saldo van € 16,7 mln. overgeboekt van het Grondbedrijf naar de Algemene Dienst. Daartegenover stond een lagere financiering door het Grondbedrijf. Per saldo een nadeel van € 989.000.

De financieringsrente was aanmerkelijk lager dan in de begroting, omdat financiering heeft plaatsgevonden met goedkoop kort geld: gemiddeld 0,70% in plaats van de 4% (tot kasgeldlimiet) en 5,5% (daarboven) waarvan bij de begroting is uitgegaan. Bovendien hoefde er minder te worden gefinancierd. Voordeel € 4.597.000.

Door het lagere investeringsbedrag is de toegerekende rente minder: € 3.479.000 minder dekking.

Door verlate verkoop van de Essent-aandelen is een rentevergoeding ontvangen van € 328.000. Bovendien heeft de uitzetting van de verkoopopbrengst in 2009 € 147.000 opgebracht. Totaal een voordeel van € 476.000.

Ter uitvoering van de besluitvorming zijn we in 2009 gestart met het activeren van bouwrente. De Nieuwe Kolk is hierbij het eerste project. Voor de renteparagraaf betekent dit een voordeel van € 348.000.

Met de BAM is overeengekomen om de aanneemsom voor Kloosterveste niet bij de eindoplevering maar in een eerder stadium te betalen. De gemeente ontvangt voor deze voorfinanciering met betrekking tot de nog niet opgeleverde onderdelen een rente van 4,5%. Voor 2009 resulteert dit in een ontvangst van € 78.000.

Overige rentebaten: € 5.000.

Toepassing kasgeldlimiet en renterisiconorm

In overeenstemming met de Wet Fido wordt bij het renterisico onderscheid gemaakt tussen:

- ✓ het risico van de vlottende schuld door kasgeldlimiet en
- ✓ het risico van de vaste schuld door de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico van korte financiering te beperken door de mogelijkheid van het financieren met kort geld te begrenzen. De limiet is een vast percentage (8,5) van de totale las-

ten van de begroting (€ 228 mln.) en kwam voor 2009 uit op € 19,4 mln. Dit betekent dat maximaal voor dit bedrag met kort geld mocht worden gefinancierd. Naarmate het jaar vorderde nam de netto vlottende schuld aanzienlijk toe als gevolg van de kasgeldfinanciering van projecten als Kloosterveste en De Nieuwe Kolk (zie ook onder Algemene ontwikkelingen). Dit resulteerde in een tijdelijke overschrijding van de kasgeldlimiet. Door de verkoopopbrengst van de Essent-aandelen ontstond er weer ruimte onder de kasgeldlimiet. Uit de tabel kasgeldlimiet, waarin de kwartaalgemiddelden zijn opgenomen, blijkt dat aan de kasgeldnorm is voldaan.

Tabel Kasgeldlimiet

	Kasgeldlimiet 2009; gemiddelde van de kwartaaloverzichten	(bedragen * € 1.000)
	Omvang begroting (= grondslag)	228.650
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	- in procenten van de grondslag	8,5

Kasgeldlimiet 2009; gemiddelde van de kwartaaloverzichten		(bedragen * € 1.000)
	- in bedrag	19.435
2.	Omvang vlottende schuld	25.346
	(opgenomen gelden < 1 jaar, schuld in rekening-courant, gestorte gelden door derden < 1 jaar, overige geldleningen niet zijnde vaste schuld)	
3	Vlottende middelen	9.590
	(contante gelden in kas, tegoeden in rekening-courant, overige uitstaande gelden < 1 jaar)	
4.	Toets kasgeldlimiet	
	a. totaal netto vlottende schuld (2-3)	15.756
	totaal overschot vlottende middelen (3-2)	
	b. toegestane kasgeldlimiet (1)	19.435
	c. ruimte (+)/overschrijding (-) (b-a)	3.679

Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om te voorkomen dat wij in een bepaald jaar geconfronteerd worden met, in verhouding tot de totale vaste schuld, forse renteherzienings- en herfinancieringsproblemen. De norm is een percentage (20 %) van het begrotingstotaal. Voor Assen bedroeg de renterisiconorm € 46 mln. Dit betekent dat in 2009 de som van de

vaste geldleningen waarvan de rente wordt herzien en de noodzakelijke herfinancieringen (bijvoorbeeld aflossingen van geldleningen) beneden de € 46 mln. moest blijven. Uit het onderstaande overzicht blijkt, dat voor 2009 ruimschoots aan de renterisiconorm is voldaan.

Tabel Renterisiconorm 2009

Renterisiconorm 2009		(bedragen * € 1.000)
1a	renteherziening vaste schuld o/g	0
1b	renteherziening vaste schuld u/g	0
1	netto renteherziening vaste schuld (1a-1b)	0
2	betaalde aflossingen	6.342
3	renterisico op vaste schuld (1+2)	6.342
4	renterisiconorm	45.730
5	Ruimte	39.388
Berekening renterisiconorm:		
	Begrotingstotaal	228.650
	Percentageregeling	20
	Renterisiconorm	45.730

Koers- en kredietrisicobeheer

Het treasurystatuut schrijft voor dat de gemeente bij uitzettingen uit hoofde van treasury zich beperkt tot die producten waarbij geen koersrisico wordt gelopen. Uitzettingen dienen uitsluitend te gebeuren bij Nederlandse overheden en andere publiekrechtelijke lichamen die volledig solvabel zijn, alsmede bij financiële instellingen die over de bij het treasurystatuut vereiste 'creditrating' beschikken. Bij Algemene ontwikkelingen is in dit verband al ingegaan op het wegzetten van de verkoopopbrengst van de

Essent-aandelen. Bij deze uitzetting in de vorm van dagelijks opvraagbare spaartegoeden is voldaan aan de criteria van het Treasurystatuut. We voeren voor het verstrekken van leningen en garanties uit hoofde van de publieke taak een zeer terughoudend beleid. Wij achten het verstrekken van leningen en garanties en het aangaan van financiële participaties geen taak van de gemeente Assen. Waar de gemeente vroeger veel garanties verstreekte ten behoeve van de financiering van de woningbouw, gebeurt dit tegenwoordig

door de Nationale Hypotheekgarantie voor lieren en door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw voor de corporaties.

Assen kent een beperkt aantal langlopende beleggingen. Deze zijn veelal historisch bepaald en/of door bijzondere omstandigheden ontstaan. Het betreft deelnemingen uit hoofde van de publieke taak in de aandelenkapitalen van nutsbedrijven (WMD, Essent (tot 30 september 2009), Enexis, Attero, PBE Borssele), BNG en Groningen Airport Eelde. De revenuen van deze beleggingen in de vorm van dividenden of een aandeel in de verliesafdekking zijn in de rekening verantwoord.

Aan regulier dividend heeft de gemeente in 2009 ontvangen:

BNG: € 121.000. Dit is minder dan de in de primaire begroting geraamde € 150.000, als gevolg van de lagere nettowinst van de bank. Tevens heeft de bank door de kredietcrisis afgezien van de aanvankelijk beoogde uitkering ten laste van het vermogenssurplus (Assen: € 300.000). Beide omstandigheden zijn verwerkt in de Voorjaarsnota 2009.

Essent: € 2.555.000. Dit is € 800.000 meer dan in de primaire begroting is geraamd. De hogere uitke-

ring is een gevolg van een forse omzetsijging door hogere volumes, hogere prijzen en een toename van de handelsactiviteiten. In de Voorjaarsnota is al rekening gehouden met de hogere opbrengst.

WMD: 6% van het geplaatste aandelenkapitaal conform de statuten. Voor Assen: € 400 (begroting € 300).

In 2009 is de gemeente toegetreden tot de overeenkomst tussen Essent en RWE. De gemeente heeft hiermee niet alleen besloten om de Essent aandelen te verkopen, maar ook om met hetzelfde aantal aandelen als voorheen deel te nemen in het afgesplitste netwerkbedrijf Enexis, Attero (voorheen Essent Milieu) en Publiek Belang Elektriciteitsproductie (Borssele). Ingevolge de Splittingswet moeten de aandelen van het netwerkbedrijf in publiekrechtelijke handen blijven. Attero en PBE zijn buiten de verkoop aan RWE gebleven. De gemeente neemt verder nog deel in enkele rechtspersonen om gezamenlijk aansprakelijkheden zo veel mogelijk te beperken en de afwikkeling zo gestructureerd mogelijk te laten verlopen. Naast deze deelnemingen zijn in verband met de overeenkomst met RWE nog een paar leningen verstrekt. Deze en de reeds bestaande leningen u/g zijn in het onderstaande overzicht opgenomen.

Overzicht aan derden verstrekte geldleningen		(bedragen x €1.000)	
Kredietnemer	Risico/zekerheid	Schuld restant	% totaal
Enexis Aandeelhoudersleningen; vloeien voort uit overeenkomst Essent/RWE; ter financiering netwerkbedrijf; aflossing gebeurt in vier termijnen tot en met 2019	Nauwelijks risico, solvabel bedrijf	10.368	66
RWE (vloeit voort uit overeenkomst Essent/RWE; aandeel in geschatte terugontvangst in 2011 en 2015 van reserveringen voor garanties en zekerheden)	Het beheer van de fondsen is ondergebracht bij één of meerdere kredietwaardige financiële instellingen	2.304	15
Alescon (geldleningen ten behoeve van hypothecaire geldleningen personeel)	In de overeenkomst met Alescon is bepaald dat de inkomsten van de lening worden doorbetaald aan de gemeente, zo ook de opbrengst bij een eventueel gedwongen verkoop. Verder wordt het risico beperkt, omdat Alescon een gemeenschappelijke regeling is	53	1
gemeentelijk personeel (hypothecaire leningen ten behoeve van aankoop van een woning)	Recht van hypotheek	1.172	8
Enexis (voorheen Essent) (achtergestelde lening)	Nauwelijks risico; solvabel bedrijf	884	5
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (Startersleningen)	De ingelegde gelden komen terug via het revolvingstelsel	842	5
Totaal		15.623	100

Liquiditeits- en financieringsrisicobeheer

Realisatie van gunstige renteresultaten en minimalisering van kosten zijn uitgangspunt van beleid. Met het oog op eenduidigheid en vanuit efficiencyoverwegingen lopen de geldstromen bijna volledig via de rekening-courant bij onze hoofdbankier, de Bank Nederlandse Gemeenten. Verder hebben we voortdurend gewerkt aan de verbetering van het inzicht

in de planning en beheersing van de interne en externe geldstromen. Mede aan de hand hiervan konden we bepalen in welke mate en op welke wijze er kort geld moest worden opgenomen en uitgezet.

Paragraaf Verbonden partijen

Doel

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moeten gemeenten een paragraaf 'Verbonden Partijen' opstellen. Doel van deze paragraaf is op een centrale plaats inzicht verschaffen in en informatie verstrekken over alle partijen waarmee de gemeente bestuurlijke en financiële banden onderhoudt.

Inzicht hierin is relevant omdat betrokken partijen:

- ✓ direct of indirect belast (kunnen) zijn met uitvoering van beleid dat door de gemeente aan de betreffende partij is overgedragen;
- ✓ daarmee gemeentelijke middelen gemoeid kunnen zijn en financiële risico's worden gelopen.

Definitie 'verbonden partijen'

Een 'verbonden partij' is een privaat- of publiek-rechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijke als een financieel belang heeft. Organisaties, waarmee een subsidierelatie is aangegaan, vallen volgens de toelichting in het BBV buiten deze indeling.

Beide belangen houden het volgende in:

- ✓ bestuurlijk
gemeentelijke zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur dan wel uit hoofde van stemrecht;
- ✓ financieel
gemeentelijk aansprakelijkheid ten aanzien van aan betrokken partij beschikbaar gestelde financiële middelen die niet verhaalbaar zijn bij faillissement of het bedrag waarvoor de gemeente aansprakelijk gesteld kan worden indien de partij haar verplichtingen niet nakomt.

Algemene beleidslijn

De gemeente Assen verbindt zich in principe alleen bestuurlijk en financieel jegens een derde als deze verbintenis een duidelijk aantoonbare meerwaarde oplevert ten opzichte van alternatieven zoals 'zelf doen'.

Dit wordt gekozen met het oog op het realiseren van (een) specifieke beleidsdoelstelling(en) hetzij vanuit:

- ✓ bestuurlijke overwegingen;
- ✓ dan wel vanuit een oogpunt van doelmatigheid en doeltreffendheid;
- ✓ dan wel vanuit financieel-economische overwegingen.

Beleidsuitvoering en overzicht 'verbonden partijen' in 2009

In 2009 is de notitie 'verbetering aansturing verbonden partijen' tot stand gekomen. Deze notitie bouwt voort op twee eerdere notities over verbonden partijen (naar aanleiding van een raadstoezegging in 2006 en de VDG notitie). In deze notitie hebben we een verdiepingsslag gemaakt ten opzichte van die eerdere notities. Het doel van deze notitie is de concrete uitgangspunten vast te leggen voor de aansturing per soort verbonden partij (maatwerk). Per soort verbonden partij worden sturingsprincipes aangegeven. De toepassing van deze sturingsprincipes geven de ambtelijke organisatie alsook het college de mogelijkheid in een vroeg stadium (proactief) te sturen.

De notitie verbetering aansturing van verbonden partijen betekent:

- ✓ toepassing van de sturingsprincipes welke genoemd zijn in de notitie;

- ✓ toepassen van maatwerk.

Het aansturen van verbonden partijen is maatwerk, de notitie specificeert daarom de visie op het aansturen van partijen op de verschillende vormen van verbonden partijen. De aansturing van een gesubsidieerde instelling is vanwege de positie van de gemeente anders dan bij bijvoorbeeld die bij een gemeenschappelijke regeling.

- ✓ Het gebruik van de in de notitie genoemde aansturingscyclus geeft bestuurders en ambtenaren de mogelijkheid in een eerder stadium (bij) te sturen. Door een meer pro actieve houding te bewerkstelligen krijgen we meer regie en kunnen we beter sturen op de gemeentelijke doelstellingen;
- ✓ Een begin maken met een andere manier van aansturen. Om een daadwerkelijk betere aansturing te verkrijgen moet de gemeente zich inzetten.

ten om de werkwijze zoals in de notitie aangegeven ook toe te passen. Indien we deze werkwijze volgen zal dit leiden tot een aanzienlijke verbetering in de aansturing zowel op het vlak van prestatieafspraken als op de relationele kant.

De verbetering in de aansturing van de verbonden partijen vergt een omslag in denken en doen. De notitie geeft aan op welke wijze wij met de verschillende verbonden partijen kunnen omgaan, welke afspraken we moeten maken en op welk moment. Daarnaast is goede communicatie zowel in-

tern als extern noodzakelijk om de aansturing te verbeteren. De accountmanagers moeten zich de nieuwe werkwijze verder eigen maken, maar ook de verbonden partijen moeten tijdig worden geïnformeerd over nieuwe werkwijzen en een veranderde aanpak van de aansturing.

De gemeente Assen had ultimo 2009 op basis van bestuursbesluiten, gesloten overeenkomsten en/of gemaakte afspraken in de navolgende verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang

Overzicht Verbonden partijen

Alescon

Plaats	Hoogeveen
Doel	Participatie en reïntegratie werkzoekenden (WSW)
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB
Financieel belang	Jaarlijkse exploitatiebijdrage
Verstrekt	€ 833.000

Toelichting

2009 is het eerste jaar van de nieuwe raam- en uitvoeringsovereenkomst WSW en de nieuwe GR-overeenkomst. De uitvoeringskosten van Alescon zijn sterk afhankelijk van de conjunctuur. In 2009 heeft Alescon een pakket maatregelen opgesteld om de komende jaren te komen tot ongeveer € 1,4 mln. aan bezuinigingen in 2012. Het jaar 2009 wordt naar verwachting afgesloten met een gering positief resultaat, voornamelijk vanwege incidentele baten, maar blijft ruim achter op het begrote positieve resultaat.

Bank Nederlandse Gemeenten nv

Plaats	Den Haag
Doel	Bank
Bestuurlijk belang	Inbreng kapitaal/dividend
Financieel belang	Aandeelhouder
Ontvangen	€ 121.127 (dividend)

CV VAMIJ

Plaats	Zwolle
Doel	Financiering bouw geïntegreerde vuilverbrandingsinstallatie
Financieel belang	Deelname in kapitaal € 751.000

Eems Dollard Regio (EDR)

Vestigingsplaats	Nieuweschans
Doel	Economische en culturele stimulering
Bestuurlijk belang	Lid openbaar lichaam
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage
Verstrekt	€ 5.147

Enexis Holding nv

Vestigingsplaats	's Hertogenbosch	<i>Toelichting</i> Met de overeenkomst Essent/RWE zijn wij aandeelhouder geworden in het afgesplitste netwerkbedrijf Enexis. Het genoemde bedrag betreft het Asser aandeel in een totaal financiering door de aandeelhouders ad € 1,8 miljard. Het eerste dividend kan in 2010 tegemoet worden gezien.
Doel	Nutsbedrijf	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder	
Financieel belang	Aandeelhouder	
Verstrekt	€ 10.368.000	

ESGEVA

Vestigingsplaats	Zwolle	<i>Toelichting</i> Het ontvangen bedrag betreft afrekening vorig contract. Voor het GFT-contract met ESGEVA waren wij contractpartner in het kader van de inmiddels opgeheven GR Vuilverwijdering Regio Assen. Het contract liep tot en met 2008. Vanaf 2009 hebben wij een nieuw GFT-contract afgesloten.
Doel	Contracten afsluiten voor de verwerking van GFT bij Essent	
Bestuurlijk belang	Lid AB en DB	
Financieel belang	Kostendeekkende exploitatie	
Ontvangen	€ 9.448	

Essent Milieu Holding nv

Vestigingsplaats	Arnhem	<i>Toelichting</i> Maakte deel uit van Essent; is buiten de verkoop aan RWE gebleven. Dividend in 2010.
Doel	Vuilverwerking	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder	
Financieel belang	Inbreng kapitaal/dividend	

Gemeenschappelijke Kredietbank Drenthe

Plaats	Assen	<i>Toelichting</i> In november 2009 heeft uw raad ingestemd met de actualisatie van de tekst GR. De uitvoeringskosten van het GKB zijn sterk afhankelijk van de conjunctuur. Wij hebben in 2009 conform besluitvorming bijgedragen in de kosten van de schuldhelpverlening en niet in de exploitatie van de GKB.
Doel	Sociale kredietverstrekking	
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB	
Financieel belang	Handhaving kostendeekkende exploitatie	

Gemeenschappelijke regeling Assen en waterschap Hunze en Aa's

Plaats	Assen	Bestuurlijk belang	Lichte GR zonder gemeenschappelijke bestuursorganen
Doel	Aanleg instandhouding beheer en onderhoud systemen individuele behandeling afvalwater	Financieel belang	Geen directe financiële verplichting.

Gemeenschappelijke regeling Assen en Waterschap Noorderzijlvest

Plaats	Assen	Bestuurlijk belang	Lichte GR zonder gemeenschappelijke bestuursorganen
Doel	Aanleg, instandhouding, beheer en onderhoud systemen individuele behandeling afvalwater	Financieel belang	Geen directe financiële verplichting

Gemeenschappelijke regeling ICO Centrum voor Kunst en Cultuur

Plaats	Assen	
Doel	Afwikkeling en verevening frictiekosten vm. Personeel	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB	De afwikkeling van de GR zal in de komende jaren plaatsvinden. De intentie is dat dit binnen het frictiebudget ad totaal € 1.755.085 (ons aandeel € 525.000) kan worden uitgevoerd. Risico's hierin zijn de afhandeling van medewerkers vallend onder het sociaal plan, de (vervangings)waarde van de overgedragen vaste activa aan Stichting ICO en de kosten ad ongeveer € 125.000 voor de archivering van het oude archief van de GR ad 80 m ³ . Wij onderzoeken of hiervoor via de ISD een leer-/werkplaats onder leiding van het Drents Archief kan worden gecreëerd.
Financieel belang	Aandeel afwikkeling	
Verstrekt	€ 14.333	

Gemeenschappelijke regeling Vuilverwijdering Regio Assen

Plaats	Assen
Doel	Inzameling en afvoer vuil Assen en de regio
Bestuurlijk belang	GR; centrumgemeente
Financieel belang	Kostendekkende exploitatie

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Drenthe

Plaats	Assen	
Doel	Vorbereiden en uitvoeren activiteiten en diensten in het kader van de basisgezond- heidszorg	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB	In oktober 2009 heeft uw raad ingestemd met de nieuwe tekst GR. In 2009 heeft de gemeenschappelijke gezondheidsdienst extra middelen gekregen om een kwaliteitsslag te maken. De gemeenschappelijke gezondheidsdienst heeft plannen in voorbereiding om aan te sluiten bij de nieuwbouwplannen van de Hulpverleningsdienst Drenthe in Assen.
Financieel belang	Jaarlijkse exploitatiebijdrage	
Verstrekt	€ 1.059.000	

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Noord- en Midden-Drenthe

Plaats	Assen	
Doel	Vorbereiden en uitvoeren activiteiten en diensten in het kader van de basisgezond- heidszorg	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	GR; lid DB en AB	De taken van de gemeenschappelijke gezondheidsdienst Noord- en Midden-Drenthe zijn sinds de oprichting van de gemeenschappelijke gezondheidsdienst-Drenthe beperkt tot het beheer van de achtergebleven activa. In het jaar 2010 zal de GR worden geliquideerd. Op basis van de liquidatiejaarrekening zal de definitieve afrekening met de deelnemende gemeenten worden opgesteld, waarna de GR formeel kan worden opgeheven.
Financieel belang	Activabeheer	

Hulpverleningsdienst Drenthe (HVD)

Plaats	Assen	
Doel	Hulpverlening bij brand en rampen en geneeskundige hulpverlening bij calamiteiten	<i>Toelichting</i> Wij voeren taken uit voor de HVD op het gebied van materieelbeheer, voorbereiding en ondersteuning bij regionale oefeningen en deelname aan preventie-overleggen. Voor deze activiteiten ontvangen wij een vergoeding.
Bestuurlijk belang	GR; lid DB	
Financieel belang	Exploitatiebijdrage	
Ontvangen	€ 475.839	Per 1 januari 2009 zijn de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en de Regionale Brandweer Drenthe in de HVD opgegaan.

Intergemeentelijke Sociale Dienst Assen

Plaats	Assen	
Doel	Uitvoering taken Wet werk en bijstand c.a.	<i>Toelichting</i> In 2009 hebben wij het Meedoenbeleid geëvalueerd. Uw raad heeft besloten het Meedoenbeleid te continueren en uit te breiden. Door forse toename van het gebruik hebben wij extra middelen beschikbaar gesteld van € 680.000.
Bestuurlijk belang	GR; lid van DB	
Financieel belang	Aandeel jaarlijkse exploitatie	
Verstrekt	€ 5.684.000	De uitvoeringskosten van de ISD zijn sterk afhankelijk van de conjunctuur. Voor het jaar 2009 was er sprake van meer instroom en minder uitstroom dan begroot als gevolg van de economische recessie. Als gevolg hiervan zijn de uitkeringskosten € 3.459.000 hoger dan begroot.

Groningen Airport Eelde nv

Plaats	Eelde	
Doel	Personen- en vrachtvervoer	<i>Toelichting</i> De Europese Commissie heeft in november 2009 groen licht gegeven voor de baanverlenging. We gaan er van uit dat de baanverlenging in 2010 wordt gerealiseerd en in 2011 operationeel is. Op basis van een onderzoek heeft Buck Consultants International in november 2009 vastgesteld dat de conclusies uit het onderzoek van 2005 ongewijzigd blijven.
Bestuurlijk belang	Lid raad van toezicht	
Financieel belang	Inbreng kapitaal en bijdrage verliesafdekking	
Verstrekt	€ 105.621	

Openbaar en voortgezet onderwijs Noord- en Midden-Drenthe

Plaats	Assen	
Doel	Bevordering van en zorg voor voortgezet onderwijs	<i>Toelichting</i> In 2009 hebben wij besloten tot nieuwbouw voor gebouwen Penta en Quintus. Met het Dr. Nassau College stemmen wij af wat de gevolgen hiervan zijn voor de exploitatie en het weerstandsvermogen. De gemeente heeft belang bij een sluitende exploitatie. De stichting is hier verantwoordelijk voor.
Bestuurlijk belang	Stichting	
Financieel belang	Sluitende exploitatie	

Plateau Openbaar Onderwijs Assen

Plaats	Assen	
Doel	Bevordering van en zorg voor openbaar basisonderwijs	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Bestuurscommissie ex. Art. 82 Gemeentewet	In 2009 hebben wij besloten Plateau deze bestuursperiode niet te verzelfstandigen en nieuwe wetgeving af te wachten.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage conform financieel statuut	Voor de begroting 2009 van Plateau is besloten een bedrag ad € 180.000 in het kader van de ruimtescheppende maatregel te laten vervallen. Voor het jaar 2010 hebben wij de bestuurscommissie gevraagd de mogelijkheden aan te geven om de volledige RSM binnen haar eigen begroting op te lossen.
Verstrekt	€ 450.000	

Platform Middelgrote Gemeenten

Plaats	Westerbork	
Doel	Belangenbehartiging	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Lid platform	Lidmaatschap wordt met ingang van 2011 beëindigd.
Financieel belang	Jaarlijkse deelnemersbijdrage	
Verstrekt	€ 5.300	

Publiek Belang Electriciteitsproductie bv (Borssele)

Plaats	's-Hertogenbosch
Doel	Nutsvoorziening
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder

Recreatieschap Drenthe

Plaats	Diever	
Doel	Bevordering toerisme	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	GR; lid AB	Met ingang van 2009 is het Fonds Recreatie en Toerisme structureel verhoogd naar € 370.000 per jaar, ons aandeel hierin bedraagt € 22.000 per jaar. In 2008 hebben wij besloten tot de opzet en inzet van het Kwaliteitsteam Natuurlijke Recreatie. Deze opzet zullen wij eind 2010 evalueren. In 2010 vindt herhuisvesting van het Recreatieschap plaats, waardoor er een kleine verhoging van de huisvestingskosten zal plaatsvinden
Financieel belang	Exploitatiebijdrage	
Verstrekt	€ 60.012	

Regio Groningen-Assen 2030

Plaats	Groningen	
Doel	Samenwerking regio-ontwikkeling	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Deelname convenant	Uw raad heeft in februari 2010 ingestemd met de uitkomsten de evaluatie en de uitgangspunten van het meerjareninvesteringsprogramma 2010-2020.
Financieel belang	Bijdrage in fonds/investering subsidie(s)	Als beheerder van het regiofonds had de provincie Groningen financiële middelen ondergebracht bij twee IJslandse banken. Inmiddels is circa tweederde deel terugontvangen. Het maximale risico voor het regiofonds bedraagt nu nog ongeveer € 1,2 mln. De provincie Groningen stelt alles in het werk om het resterende deel volledig terug te krijgen. Dit gebeurt samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De regio heeft inmiddels in haar jaarrekening vanuit het rekeningresultaat 2008 een voorziening opgenomen.
Verstrekt	€ 1.300.000	

Regionaal Historisch Centrum Drents Archief

Plaats	Assen
Doel	Gemeenschappelijk professioneel beheer Drents Archief en gemeente Assen
Bestuurlijk belang	GR; lid DB
Financieel belang	Jaarlijkse exploitatiebijdrage
Verstrekt	€ 123.700

Stichting Drentse Bedrijven Locaties

Plaats	Meppel	
Doel	Economische stimulering.	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Lid stichtingsbestuur	De overeenkomst is naar aanleiding van de evaluatie 2005-2009 met 4 jaar verlengd
Financieel belang	Subsidie	
Verstrekt	€15.600	

Stichting ICO Centrum voor Kunst en Cultuur

Plaats	Assen	
Doel	Culturele vorming in de breedste zin van het woord	<i>Toelichting</i>
Financieel belang	Jaarlijkse exploitatiebijdrage	Wij hebben in 2008 de mantelovereenkomst vanaf het jaar 2012 opgezegd. Voor het ICO wordt gewerkt aan een nieuwe kaderstelling. De omvang van het weerstandsvermogen is te gering. Eind 2009 is de nieuwe huurovereenkomst opgesteld.
Verstrekt	€ 1.494.575	

Stichting VVV Drenthe Plus

Plaats	Beilen	
Doel	Bevordering toerisme	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Lid raad van toezicht	De Stichting VVV Drenthe Plus is in april 2008 failliet verklaard. Het faillissement is nog niet afgehandeld.
Financieel belang	Jaarlijkse subsidie	

STIVAM

Plaats	Zwolle	
Doel	Contracten afsluiten samenwerking restfractie bij Essent	<i>Toelichting</i>
Bestuurlijk belang	Lid AB + DB	Bij de voorbereidingen van het nieuwe restafvalcontract met Essent is afgesproken, dat de vijf gemeenten in Noord- en Midden-Drenthe vanaf 2007 ieder over een eigen, zelfstandig restafvalcontract zullen beschikken. Hiermee komt een einde aan onze rol als contractpartner voor restafval voor de GR Vuilverwijdering Regio Assen. Zie ook de toelichting bij de GR VRA.
Financieel belang	Kostendeckende exploitatie	
Verstrekt	€ 4.369	

Vereniging Drentse Gemeenten

Plaats	Westerbork
Doel	Belangenbehartiging binnen Drenthe
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap vereniging
Financieel belang	Lidmaatschap vereniging
Verstrekt	€ 17.000

Vereniging Nederlandse Gemeenten

Plaats	Den Haag
Doel	Belangenbehartiging, landelijk
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap vereniging
Financieel belang	Jaarlijkse contributie
Verstrekt	€ 81.500

Waterleiding Maatschappij Drenthe nv

Plaats	Assen
Doel	Nutsvoorziening
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Inbreng kapitaal/ dividend
Ontvangen	€ 399 (dividend)

Ambities gemeente Assen

Assen is al jaren de snelst groeiende stad in Noord-Nederland en heeft wederom de ambitie bestempeld om door te groeien. Hierbij leggen wij de nadruk op het creëren van meer stedelijke voorzieningen en een betere bereikbaarheid. Verder willen wij de opgave vervullen die wij binnen het nationaal stedelijk netwerk Groningen – Assen hebben.

De sociale en fysieke ambities hebben wij in 2009 samengebracht in de Integrale structuurvisie Assen 2030. Hierin verwoorden wij dat Assen omstreeks 2030 een stad wil zijn met 80.000 inwoners. Daarbij moet het aantal arbeidsplaatsen groeien van 30.000 naar 39.000. De relevante thema's uit de structuurvisie, die wij bij verdere ontwikkeling van de stad

meenemen zijn: sociaal, duurzaam, aantrekkelijk en Assens.

Het eveneens in 2009 vastgestelde Meerjarenprogramma Groenvisie Stadsrandzone geeft weer waar wij de komende jaren groenprojecten willen realiseren. Dit ter versterking van natuurwaarden, het creëren van ecologische verbindingzones en dagrecreatieve voorzieningen. Uitvoering van de economische beleidsagenda is een ander speerpunt.

Vanwege de keuze die wij in 2009 gemaakt hebben om het ontwikkelmodel 'compacte stad' als uitgangspunt te gaan hanteren, hebben wij in het kader van de Masterstudie FlorijnAs dit model verder uitgewerkt.

Grondbeleid Assen

Ons grondbeleid staat verwoord in de Nota grondbeleid van 2005. Om onze ambities en beleid op het terrein van wonen, werken, recreëren en natuurontwikkeling optimaal te kunnen realiseren, hebben wij in de Nota grondbeleid van 2005 gekozen voor een overwegend actief grondbeleid. Dit houdt in dat wij in beginsel zelf gronden verwerven, tijdelijk beheeren, bouwrijp maken en uitgeven.

In de begroting is genoemd dat de nota in 2009 wordt geactualiseerd. Deze actualisatie is uitgesteld, omdat wij de bestuurlijke keuze gemaakt hebben om de uitkomsten van de Structuurvisie en het onderzoek naar de bestuurlijke informatie vanuit Grondbedrijf mee te nemen in de nota. De structuurvisie is immers een belangrijke onderlegger voor het grondbeleid, omdat wij daarin de te realiseren (ruimtelijke) doelstellingen voor de (middel)lange termijn weergeven en de richtinggevende thema's erin vermelden.

Onderzoek bestuurlijke informatie Grondbedrijf.

Adviesbureau DHV heeft in 2009 onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de bestuurlijke informatie vanuit het Grondbedrijf. Onderdeel van het onderzoek was een oordeel te geven over de organisatie achter de informatievoorziening over het Grondbedrijf en

over de betrouwbaarheid, de inzichtelijkheid en tijdigheid van de verstrekte informatie. De aanbevelingen uit dit rapport nemen wij mee bij de actualisering van het grondbeleid.

Realisering beleidsdoelstellingen in 2009

Wonen

Wij hebben in de periode 2005 tot en met 2009 een verhoogde taakstelling voor woningbouw op ons genomen. In het programma Bouwen en Wonen hebben wij hier verslag over gedaan.

Een belangrijk deel van de productie (50%) is in de bestaande stad gerealiseerd. De nieuwbouwwijk Kloosterveen heeft in 2009 in veel mindere mate dan andere jaren bijgedragen aan de productie. Kloosterveeste draagt nog beperkt bij aan de woningbouwproductie. Wat betreft Kloosterveen II was onze verwachting dat in 2009 een samenwerkings- en realisatieovereenkomst kon worden gesloten met een viertal marktpartijen, die verenigd zijn in Kloosterveen Assen CV. Dit betraf de bouw van 725 woningen in vier jaar. In verband met de inzakkende woningmarkt stelde de CV een groot aantal onderdelen van

het reeds in 2008 gesloten Hoofdpijnenakkoord ter discussie. Ondanks dat wij in de richting van de CV zijn opgeschoven, is het niet gelukt een definitieve overeenkomst te sluiten. Eind 2009 hebben wij de CV een ultimatum gesteld om vóór 1 januari 2010 tot een akkoord te komen. Wij hebben alternatieve scenario's voor de ontwikkeling van het nog niet gerealiseerde deel van Kloosterveen II in voorbereiding genomen.

Om, na Kloosterveen I en II, tot 2020 voldoende plancapaciteit beschikbaar te hebben voor de jaarlijkse woningbouwproductie hebben wij in 2009 verder gewerkt aan Kloosterveen III (zuid en west). Samen met de provincie en gemeente Midden-Drenthe hebben wij gewerkt aan een gebiedsvisie, het vernieuwde Norgerbrugtracé en een tweetal eco-

logische (verbindings)zones. Ook hebben wij enkele grondaankopen gedaan. Nog niet alle gronden voor het gebied zijn verworven. Er geldt nog steeds een voorkeursrecht.

De eerste fase van het Stadsbedrijvenpark, het Havenkwartier genoemd, is ook in beeld voor toekomstige woningbouw. Ter veiligstelling van onze positie op de grondmarkt hebben wij hier het voorkeursrecht gemeenten gevestigd. Het onderzoek naar de haalbaarheid van de eerste fase loopt nog. Wij hebben in het gebied vier strategische aankopen gedaan.

Werken

In 2009 hebben wij 4,2 ha. aan bedrijfskavels verkocht. In de begroting was 9 ha. voorzien. De recessie lijkt ook hier zijn sporen nagelaten te hebben. Messchenveld is voorlopig het belangrijkste voor uitgifte van bedrijfskavels. Voor Peelerpark hebben wij maatregelen voorbereid om de kwaliteit van het openbaar gebied te verbeteren.

Om in de toekomst te kunnen blijven voorzien in de behoefte aan bedrijfskavels en om ruimte te bieden voor bedrijfsverplaatsing vanuit het Stadsbedrijvenpark, hebben wij verder gewerkt aan de ontwikkeling van bedrijventerrein Assen-Zuid. Binnen de Masterstudie FlorijnAs hebben wij een gebiedsvisie opgesteld en ontsluitingsprofielen gemaakt. Wij hebben opdracht voor een milieueffectrapportage en bestemmingsplan gegeven. Op de gronden van het toekomstige bedrijventerrein is een voorkeursrecht gevestigd. Inmiddels is bijna de helft van de gronden in ons bezit.

FlorijnAs

Het belangrijkste ontwikkelgebied waar in 2009 aan is gewerkt is de FlorijnAs. Het betreft een integrale Noord-Zuid gerichte gebiedsontwikkeling. De Stadsboulevard moet de drager vormen voor de duurzame (her)ontwikkeling van aanpalende gebie-

den. Via de Masterstudie hebben wij in 2009 een richtinggevend kader geformuleerd voor de uitwerking van de zes verschillende deelprojecten, die wij binnen het programma FlorijnAs hebben opgepakt. Dit zijn Assen-Zuid, Stationsgebied, tweede fase Blauwe As, Havenkwartier, revitalisering Stadsbedrijvenpark en Oostelijke Stadsrand/Drentse Aangebied. In het beleidsprogramma Stadsontwikkeling hebben wij de voortgang over het verslagjaar beschreven.

Het programma FlorijnAs hebben wij meegenomen in het convenant Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (Regiospecifiek Pakket-ZZL).

Bodemsanering

De sanering van het gasfabriekterrein is in 2009 gestart en grotendeels uitgevoerd, inclusief het uitwerken van plannen voor de herinrichting van de Witterstraat. Het tekort op deze bodemsanering van omstreeks € 2,7 mln. kan ten laste van het Grondbedrijf worden gebracht. Hiervoor zullen wij de grondexploitatie voor het Gasfabriekterrein in 2010 ter vaststelling aan uw raad aanbieden.

Overige ontwikkelingen

De onteigeningsprocedure voor het plan De Citadel is gestopt in 2009. Alle voor het plan benodigde gronden hebben wij op minnelijke wijze aangekocht van de betreffende eigenaren. De opstellen zijn nagenoeg allemaal gesloopt en de gronden voor het plan zijn bouwrijp. Wij zijn klaar om de grond aan de ontwikkelaar te leveren. Voor de Nijlandstraat hebben wij de onteigeningsprocedure wel voortgezet. Onze inzet is en blijft om er op minnelijke wijze met de rechtsopvolgers van de bij het kadaster geregistreerde eigenaar uit te komen.

De bouwrijpe gronden voor De Nieuwe Kolk hebben wij geleverd aan de exploiterende partijen.

Uitwerking grondbeleid

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de daarin opgenomen Grondexploitatiewet (GEW) zijn sinds 1 juli 2008 in werking. Aan de hand van concrete ruimtelijke projecten hebben wij werkprocessen aangepast. Bij de projecten Kloosterveen III en Assen-Zuid werken wij met en volgens de nieuwe wetgeving. Inmiddels zijn ook tal van binnenstedelijke ontwikkelingen aan de orde, waar particuliere exploitanten initiatiefnemer zijn. Bij deze ontwikkelin-

gen kunnen wij de wettelijk benoemde kosten verhalen. Onze inzet is om via anterieure overeenkomsten kostenverhaal te laten plaatsvinden. Wij hebben een standaard voor dergelijke overeenkomsten opgesteld.

Eind 2009 heeft uw raad de Nota grondprijnsbeleid vastgesteld. Op basis van deze kadernota stellen wij jaarlijks een grondprijzenbrief op, waarin de minimale grondprijzen voor het betreffende jaar staan.

Het financieel beleid van het Grondbedrijf

De ruimtelijke ontwikkelopgave en de bijbehorende ambities van Assen vragen om een financieel gezond Grondbedrijf, waarbinnen grote schommelingen in het eigen vermogen moeten worden opgevangen. In 2009 hebben wij onze koers van de ruimtelijke ambities belangrijk gewijzigd. Onze keuze om de ont-

wikkeling van de Stadsboulevard en de aanpalende gebieden verder uit te werken, heeft bij een actief grondbeleid directe gevolgen voor de financiële positie van het Grondbedrijf. Binnenstedelijk ontwikkelen vanuit de gedachte van de compacte stad brengt immers meer risico's met zich mee.

Uitgangspunt van ons financiële beleid is dat ons Grondbedrijf financieel zelfstandig is. Dit betekent dat het proces van stedelijke ontwikkeling voor wat betreft de activiteiten van ons Grondbedrijf niet uitmond in een financieel beslag op andere financiële middelen. De financiële risico's moeten dus binnen het Grondbedrijf worden opgevangen.

De uitvoering financieel vertaald

Onder invloed van de economische recessie zijn de omzet en productie in 2009 lager dan de realisatie in 2008 en lager dan gepland voor 2009 (opgesteld voorjaar 2008).

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 3,2 mln. nadelig.

Toelichting omzet en productie

De opbrengst uit kavelverkoop voor woningbouw in Kloosterveen bedroeg slechts € 0,5 mln., tegen € 8,7 mln. in 2008 en € 5,6 mln. gepland. De verkoop bedrijventerreinen is gedaald naar € 2,3 mln., tegen € 5,8 mln. in 2008 en € 4,1 mln. gepland.

Als gevolg van een aantal incidentele posten bedroeg de totale opbrengst toch nog € 17,7 mln. De belangrijkste hierin vormen de levering van bouwrijpe grond voor De Nieuwe Kolk aan de exploitierende partijen en verkregen subsidies voor de Citadel en uitvoering van het wegvak Peelo.

De verwervingen lagen met € 9,5 mln. wel op een iets hoger niveau dan in 2008 (€ 7,1 mln.), maar fors lager dan de geplande € 16,5 mln. De belangrijkste verschillen tussen planning en feitelijke verwervingen in 2009 zijn: Kloosterveen - € 4,8 mln., Messchenveld - € 3,0 mln. en Havenkade + € 1,1 mln., Citadel + € 1,4 en Oostergoo - € 1,2 mln.

De kosten voor planontwikkeling bedragen € 1,9 mln. en komen daarmee uit op gepland niveau.

De civieltechnische kosten zijn lager dan de realisatie in 2008 en lager dan gepland voor 2009. De kosten voor het bouw- en woonrijp maken in Kloosterveen zijn met € 2,8 mln. lager dan gepland als gevolg van het wegvallen van de verkoop, terwijl voor Kloosterveen II in de planning 2009 juist een forse inspanning was voorzien. Verder hadden wij met name kosten gepland voor de Citadel, maar als gevolg van vertraging zijn hiervoor geen kosten gemaakt.

In vergelijking met voorgaand jaar spelen de forse uitgaven in 2008 voor de tweede hoofdontsluiting Kloosterveen en verdubbeling wegvak Peelo.

Toelichting resultaat

Bovengenoemde opbrengsten en kosten worden binnen de grondcomplexen verwerkt en leiden tot mutaties op de balans. Deze mutaties hebben derhalve geen rechtstreekse invloed op het jaarresultaat van het Grondbedrijf.

Onderstaande posten hebben wel rechtstreeks invloed op het resultaat van het Grondbedrijf.

Het gerealiseerde resultaat op exploitaties is € 2,2 mln. voordelig terwijl een nadeel van € 1,5 mln. was gepland. Oorzaak hiervan is dat, door vertraging, een aantal binnenstedelijke verliesgevende ontwikkelingen nog niet zijn afgesloten. Het betreft per saldo geen resultaatteffect maar verschuiving met correctie voorraadwaarde. Daarnaast hebben voor Schepersmaat en Tussengebied Kloosterveen winstnemingen plaatsgevonden, die oorspronkelijk in een ander jaar waren gepland.

De correctie voorraadwaarde (het verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde van de voorraden welke conform de BBV is toegestaan) geeft in 2009 een nadeel van € 9,5 mln. Dit wordt met name verklaard door afwaardering als gevolg van:

bijdrage sanering Gasfabriekterrein	€ 2,7 mln.
verwerving Kloosterveen III	€ 2,1 mln.
verwerving Assen-Zuid	€ 1,8 mln.
rente en kosten Messchenveld II	€ 1,1 mln.
rente en aanpassing waardering conform BBV Veemarktterrein	€ 1,2 mln.
verwerving Havenkade	€ 0,6 mln.

Wij hadden in totaal € 12,8 mln. gepland, maar als gevolg van minder verwerving is de realisatie lager uitgevallen.

De diverse baten en lasten vallen lager uit dan gepland omdat wij de realisatie van een aantal posten (met name het vervolgkrediet westelijke stadsrandzone) rechtstreeks geboekt hebben op de complexen.

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 3,2 mln. nadelig.

Met de vaststelling van de jaarrekening verrekenen wij het nadelige resultaat overeenkomstig de financiële grondslagen met de betreffende bestemmingsreserves binnen het Grondbedrijf.

Omdat wij de weerstandsreserve als gevolg van opgelopen boekwaarden met € 0,9 mln. moeten verhogen, bedraagt de onttrekking aan de algemene reserve van Grondbedrijf € 4,1 mln.

Bovenstaande consolideren wij op het beleidsproduct bouwgrondexploitatie, conform de voorschriften in de BBV. Als gevolg van de verrekening met de reserves binnen het Grondbedrijf is geen sprake van effect op het rekeningresultaat van de algemene dienst.

Effect op meerjarenprognose

Voor het beoordelen van de financiële positie van het Grondbedrijf is vooral het meerjarenbeeld van belang. Met het Grondbedrijf worden projecten gerealiseerd die meestal meerdere jaren bestrijken. Een jaarresultaat is slechts een momentopname en dient te worden gezien in het meerjarenperspectief. Verschuiving in de tijd kan leiden tot een afwijkend resultaat in het betreffende boekjaar, terwijl op langere termijn er geen sprake is van een resultaatseffect.

In de meerjarenprognose wordt de ontwikkeling van de algemene reserve van het Grondbedrijf weergegeven. Vermogensmutaties worden veroorzaakt door resultaten op projecten, correctie van voorraadwaarden, rente en incidentele baten en lasten.

Bij de begroting 2011 zullen wij dit meerjarenbeeld actualiseren. Daarin verwerken wij naast de uitkomsten van de jaarrekening ook de effecten van nieuwe prognoses en tussencalculaties.

Risicobeleid

Uitgangspunt van ons financieel beleid is dat het Grondbedrijf financieel zelfstandig is. Dit betekent dat de financiële risico's binnen het Grondbedrijf dienen te worden opgevangen. Ons financiële beleid is er dan ook op gericht dat de stedelijke ontwikkeling voor wat betreft de onderdelen aankopen en verkopen van gronden, bestemmingswijziging van gronden en de aanleg van de infrastructuur niet uitmond in een financieel beslag buiten het Grondbedrijf. Gelet op het karakter van de activiteiten, de complexiteit, de omvang van de middeleninzet en de risico's voert het Grondbedrijf een volledige bedrijfsadministratie en daarbij een passend beheer.

In dit beleid nemen wij verliezen, op het moment dat deze bekend zijn en verwerken wij winsten op het moment van realisatie. Eén en ander overeenkomstig de financiële grondslagen van het Grondbedrijf, ons algemeen gemeentelijk financieel beleid en de BBV.

Met het oog op de ontwikkeling van de financiële positie van het Grondbedrijf zijn vooral de uitkomsten van de Structuurvisie en het programma FlorijnAs van belang. De FlorijnAs is voor wat betreft de investeringen in de hoofdinfrastructuur door het Rijk aangewezen als rijksproject. Bij deze projecten

speelt het vermogen van het Grondbedrijf een rol in de financiële haalbaarheid, aangezien de kosten van gebiedsontwikkelingen ten laste van de grondexploitatie meedoen in de cofinanciering van onze gemeente.

In juni 2009 heeft uw raad met de keus voor variant twee voor de hoofdverbinding door Assen gekozen voor de compacte, duurzame stad. Dit heeft grote invloed op de gebiedsontwikkelingen binnen het Grondbedrijf. Stadsontwikkeling in de bestaande stad leidt tot hogere kosten en langere doorlooptijden van projecten in verband met de vele uiteenlopende belangen.

De omvang van de middeleninzet vloeit voort uit de planning van de projecten. De hardheid van de plannen loopt uiteen. In de meerjarenplanning hebben wij voor een deel rekening gehouden met strategische verwervingen.

Voor conjuncturele schommelingen en risico's hebben wij binnen het Grondbedrijf een weerstandsreserve gevormd. De financiële gevolgen van vertraging in de kavelverkoop kunnen wij binnen deze reserve opvangen. Onzeker is of bij een doorzettende economische recessie deze reserve toereikend is.

Algemene beleidslijn

De programma's uit de programmabegroting worden uitgevoerd door de ambtelijke organisatie. Deze uitvoering leidt tot het realiseren van doelen en het behalen van resultaten. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en onze beleidsvoornemens ten aanzien van de interne bedrijfsvoering. De paragraaf geeft eveneens inzicht in de omvang, de samenstelling en de toedeling van de middelen die voor de bedrijfsvoering beschikbaar zijn. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden.

Het Algemeen Management Team (AMT) is ambtelijk verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering. Het AMT bestaat uit de gemeentesecretaris/algemeen directeur, de directeurs van de drie diensten, de concerncontroller en de secretaris/beleidscoördinator. Daarbij laat het AMT zich adviseren door het Bedrijfsvoeringsoverleg (BVO). Bepaalde bedrijfsvoeringsonderwerpen zijn door het AMT aan het BVO gemandateerd. Verder stuurt het BVO op de uitvoering van de (jaarlijkse) bedrijfsvoeringsagenda. Het BVO bestaat uit de concerncontroller, de controllers van de drie diensten, het afdelingshoofd Servicecentrum en het afdelingshoofd Beleid en Control.

De organisatie is in de eerste plaats een lijnorganisatie en kent daarbinnen verschillende vormen van sturing zoals processturing, het werken in projecten en programmasturing ('FlorijnAs').

Om de raadsgriffier ambtelijk te ondersteunen is er het Platform Griffier. Dit platform wordt gevormd door de griffier, de drie plaatsvervangende griffiers en de beleidscoördinator. De deelnemers zorgen voor de afstemming tussen uw raad enerzijds en de ambtelijke organisatie anderzijds.

Assen koerst- Structuurvisie

Met de komst van de Structuurvisie is Assen koerst afgesloten. De structuurvisie is gebaseerd op eerdere plannen over de toekomst van de stad en op uitkomsten van discussies met belangengroepen en inwoners. Die discussies uit Assen koerst (2001, 2003 en 2006) gaven duidelijk aan wat Assenaren met de stad willen. Veel wijkdiscussies klinken door in de visie. Bij de totstandkoming van de Structuurvisie hebben wij de meningen uit onderzoek en enquêtes over diverse onderwerpen meegenomen. Belangengroepen hebben meegedacht, onder meer in discussies over de westelijke stadsrandzone.

Personeel en organisatie

Organisatieperspectief

Het organisatieperspectief 'Van bezinning naar bezieling' is nader uitgewerkt in de notitie 'Samen maken we de stad'. In dit document is de collectieve ambitie van de gemeentelijke organisatie verwoord:

- ✓ We willen een energieke, lerende en bezielende organisatie met professionele medewerkers zijn.
- ✓ We gaan Noordoost **1 (innovatief en extern georiënteerd).
- ✓ We willen slagvaardig zijn.
- ✓ We willen bovenaan in het 'linkerrijtje van de eredivisie' staan.

Het document 'Samen maken we de stad' is richtinggevend voor de verdere organisatieontwikkeling.

***1 Deze term komt uit het Concurrerend waardenmodel van Quinn, waarmee we in de voorbereidingen van deze notitie hebben gewerkt.*

Om het geschetste organisatieperspectief dichterbij te brengen hebben wij vooral geïnvesteerd in de ontwikkeling van leiderschap: gezamenlijke managementplatforms, MD-leergangen, intervisie en coaching.

HRM-beleid

Mede op basis van het in 2009 afgeronde onderzoek over de strategische personeelsvoorziening was onze focus gericht op de loopbaanontwikkeling en mobiliteit van medewerkers. Hiervoor is onder andere intern een 'mobiliteitspunt' gevormd.

- ✓ In het kader van gezondheidsmanagement is gericht aandacht besteed aan het terugdringen van het ziekteverzuim en aan de bewustwording met betrekking tot een gezonde leefstijl.
- ✓ In 2009 hebben wij maatregelen genomen om bewuster om te gaan met externe inhuur.
- ✓ De doelstelling om in de bestuursperiode 2006-2010 20 leerwerkbanen te creëren ligt qua realisering in 2009 op schema.
- ✓ De samenwerking op HRM-gebied in Noorderlinkverband en met de publieke werkgevers in Assen en omstreken (A-RUN) is geïntensiveerd.

Personeelsformatie

Bezetting

Bezetting: Personeelsformatie in fte					
Dienst	Gemiddelde bezetting 2008	Formatie conform begroting 2009	Gemiddelde bezetting 2009		
			ambtelijk personeel	tijdelijk personeel	totale bezetting
Stadsbalie	216	215	194	27	221
Stadsbeheer	304	311	273	62	335
Stadsontwikkeling	139	137	104	38	142
Totalen	659	663	571	127	698

De stijging in de formatie ten opzichte van de begroting is in belangrijke mate te verklaren door:

- ✓ Extra capaciteit als gevolg van intensivering van klantcontacten en implementatie van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), waarover in de Voor- en Najaarsnota al is gerapporteerd.
- ✓ Extra personele inzet op een aantal grote nieuwbouwprojecten, zoals De Nieuwe Kolk, diverse multifunctionele accommodaties en het Milieu Educatief Centrum, waarmee in de begroting nog geen of in onvoldoende mate rekening was gehouden.
- ✓ Extra groenbeheer om de IBOR kwaliteitsniveaus te behalen (o.a. onderhoud speeltoestellen, groen- en bomenonderhoud, wensen bewoners).
- ✓ Extra inspanningen op ruimtelijke beleid.
- ✓ Nieuwe/extra activiteiten ten behoeve van de uitvoering van het collegeprogramma 2007-2010.

In-, door- en uitstroom jaaroverzicht in % van de gemiddelde ambtelijke bezetting				
Omschrijving	2006	2007	2008	2009
Instroom	10,2	9,9	8,1	11,6
Doorstroom	5,4	3,7	6,7	5,9
Uitstroom	3,9	3,6	4,1	6,3

Instroom

In 2009 zijn 83 nieuwe medewerkers ingestroomd, totaal 74,8 fte. Dit zijn 34 medewerkers meer dan in 2008. Het instroompercentage is 11,6% en daarmee het hoogste van de afgelopen 10 jaar. 39 Mannen en 44 vrouwen. De gemiddelde leeftijd van de instroom is 37,6 jaar. Dit is hoger dan voorgaande jaren.

Vacatures worden via mobiliteitsnetwerken Noorderlink en A-Run aangeboden. Ruim 60% van de vacatures wordt via dit netwerk ingevuld.

Doorstroom

Het doorstroompercentage is in 2009 5,9%. Totaal zijn 41 medewerkers (37,4 fte) van baan veranderd. Hierbij maken we onderscheid in drie categorieën:

mobiliteit als gevolg van ontwikkeling, mobiliteit op eigen verzoek (demotie) en wijziging van werkzaamheden (functiewijziging). Tien medewerkers zijn binnen een andere dienst gaan werken, de rest binnen de eigen dienst en/of afdeling.

Uitstroom

Het uitstroompercentage 2009 is 6,3% en hiermee ook hoger dan voorgaande jaren. Totaal gaat het om 50 medewerkers (22 mannen en 28 vrouwen). De gemiddelde leeftijd is 40,7 jaar. Verdeeld naar categorieën: 18% vanwege leeftijd, 38% door contractbeëindiging en 42% op eigen verzoek. 62% Had een dienstverband van 5 jaar of minder.

Ontwikkeling ziekteverzuim

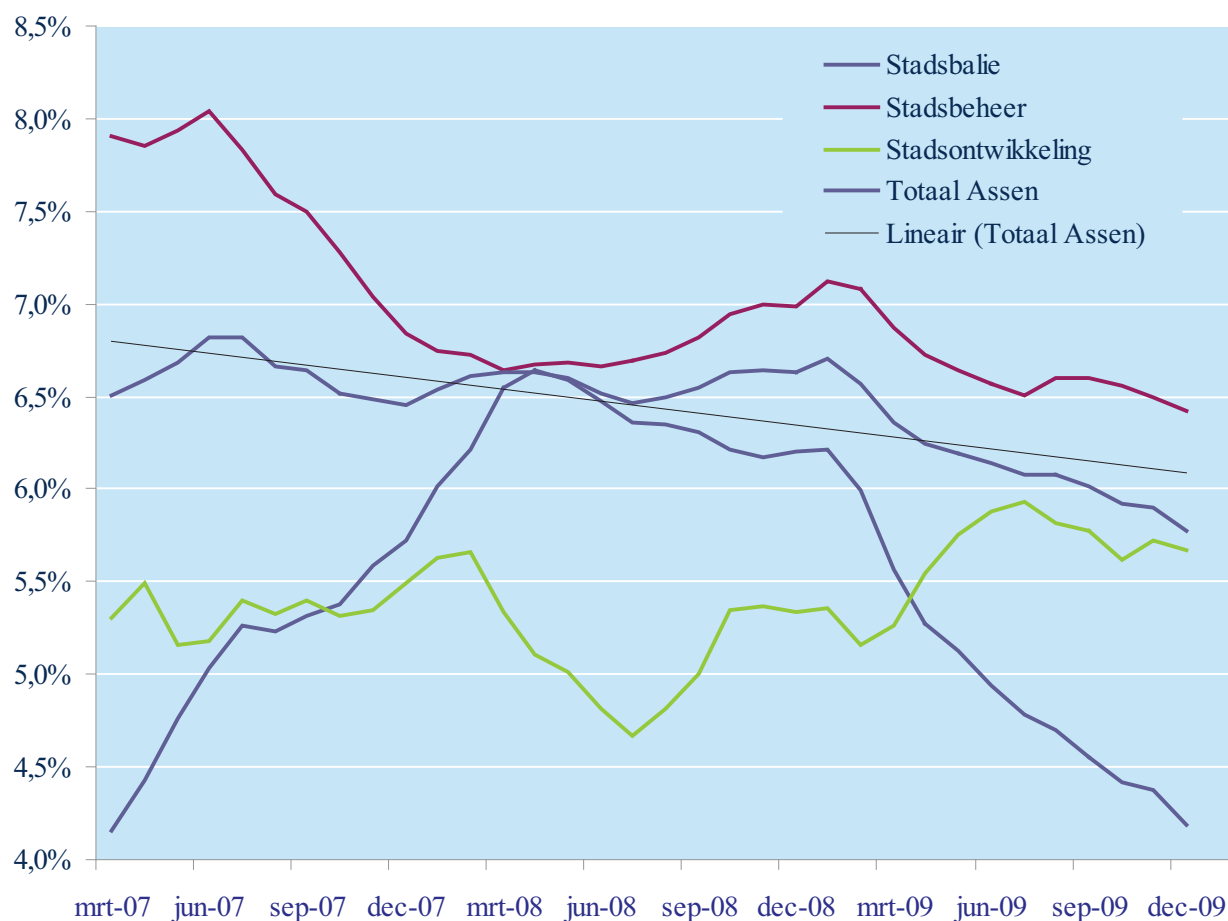
Het verzuim is in 2009 gedaald met 0,8%. Het lang verzuim (verzuim langer dan 6 weken) is 4%. In 2009 is verzuimreductie opnieuw onder de aandacht gebracht van het management.

Samen met de Arbodienst zijn op maat gemaakte afspraken gemaakt per dienst, om de knelpunten in het verzuim aan te pakken. Hierbij is voor de organisatie een streefverzuim vastgesteld op 5,2%. Dit cijfer moet eind 2010 zijn gehaald.

Ziekteverzuim (exclusief zwangerschapsverzuim) in vergelijking tot landelijke cijfers

Omschrijving	2006	2007	2008	2009
Gemeente Assen	6,0	6,5	6,6	5,8
Gemeente 50.000-100.000 inwoners	5,5	5,5	5,4	nb
Alle gemeenten	5,6	5,5	5,3	nb

Ziekteverzuim gemeente Assen per dienst, gemiddeld en trend maart 2007 – december 2009

Facilitaire ondersteuning

Huisvesting

Vanuit Klant en Kwaliteit staan de klant en de werkprocessen centraal. De consequenties worden in de huisvesting van onze gemeentelijke organisatie vertaald. Als ideaalbeeld zien wij huisvesting van onze organisatie op één plek. Om dit ideaalbeeld te kunnen bereiken is nu het project centrale huisvesting Stadhuis gestart.

De doelstelling van het project is: 'de gewenste organisatiecultuur vertalen naar een huisvestingsconcept. Het nieuwe huisvestingsconcept moet aansluiten bij onze collectieve ambitie. Om dit te bereiken is 'ontmoeting' een cruciaal begrip. Onze inzet is een gecentraliseerde en flexibele huisvesting, waarbij moderne inzichten van *'het Nieuwe Werken'* een plek krijgen'.

De centrale hal is aangepast op het gebied van betere dienstverlening en arbeidsomstandigheden. Belangrijk in de dienstverlening aan de klant is om de drie aanbiedingsconcepten 'zelfbediening', 'klaar terwijl u wacht' en 'op bestelling' adequaat uit te kunnen voeren. Dit onderdeel richt zich vooral op de begane grond van het stadhuis (entreegebied en back-office).

Informatievoorziening

De digitalisering van processen zet zich verder door. Dit heeft consequenties voor de informatiehuishouding, de beveiliging van de informatie als-

ook de opslag en distributie van de informatie. Dit betekent dat het noodzakelijk is onze gezamenlijke visie hierop vast te leggen. Hier zijn we in 2009 mee begonnen en wij zullen dit in de eerste helft van 2010 opleveren.

Door bij Informatievoorziening de rol van centrale toetsers van ICT-aanvragen te beleggen, is de verplichting om een projectplan en businesscase in te dienen voor elk ICT-project vastgelegd en is een leidraad voor prioriteitsbepaling van ICT-projecten vastgelegd.

Vanuit DImpact zijn belangrijke stappen gezet voor invoering van het digitale klantloket wat in januari 2010 zal gaan draaien. Ook met de voorbereidingen voor de invoering van een datadistributiesysteem zijn wij in 2009 gestart.

Ten aanzien van normale bedrijfsvoering is bij Documentmanagement de basis op orde gekomen en zijn alle achterstanden weggeremd.

Administratie

Het digitaliseren van de factuurstroom is in een vergevorderd stadium: scanning en herkenning van inkoopfacturen is in 2009 volledig geïmplementeerd. Verder zijn in 2009 voorbereidingen getroffen om over te gaan op een gecombineerde aanslag onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en rioolheffing. De projecten Nieuw HRM-systeem en digitale workflow van inkoopfacturen, zijn in 2009 gestart.

Planning en control

Beleidsinhoudelijk

In 2009 hebben wij verder uitvoering gegeven aan de uitwerking van het Collegeprogramma 'Mensen maken de stad' 2006-2010. In de begroting hebben wij rekening gehouden met de middelen die nodig zijn voor de uitvoering van het bestaande beleid.

Bij de begroting 2009 is een start gemaakt met het versmarten van de begroting. De begroting 2009 toonde hierbij het eerste resultaat: de programma's zijn beknopter geformuleerd en logischer ingedeeld. De belangrijkste informatie betrof het toevoegen van kengetallen en indicatoren om de meetbaarheid te vergroten. Hiermee hebben we een ontwikkeling in gang gezet. Waar we in 2009 ons bewust van zijn geworden is dat het bedenken van kengetallen goed is geslaagd, maar de inbedding en doorontwikkeling van kengetallen en indicatoren lastiger is. Uit de praktijk ervaren wij dat er veel bronnen gebruikt worden waaruit de kengetallen en indicatoren geput worden. Het efficiënt en op 1 plek organiseren van brongegevens in de gemeentelijke organisatie is een aandachtspunt. Daarnaast is de eenheid van meetmomenten en eenheid in het gebruik van kengetallen, indicatoren en benchmarks een knelpunt wat naar voren is gekomen in 2009. Hiermee willen we

bewerkstelligen dat kengetallen en indicatoren niet alleen nut hebben voor de begroting en het jaarverslag, maar ook gehanteerd kunnen worden voor audits en de ontwikkeling en monitoring van beleid.

Wij hebben in 2009 een tweetal collegeonderzoeken laten verrichten door de interne auditgroep. Het betreft de onderzoeken naar subsidieverlening & Wmo (prestatievelen 7,8,9) en subsidieverlening. Het onderzoek naar subsidieverlening is gestart en afgerond in 2009. Het onderzoek naar de Wmo is gestart in 2009 en wordt in het eerste kwartaal van 2010 afgerond.

Financieel

Naast de zorg voor de primaire financiële producten als begroting, gemeentelijke rapportages en jaarrekening, is in 2009 een bijdrage geleverd aan de realisatie en verbetering van de bedrijfsvoeringsagenda.

In 2009 is de herinrichting van de gemeentelijke P&C-cyclus (van verantwoordingsinformatie naar stuurinformatie) aan de orde geweest. In de P&C-cyclus is nu sprake van een Voorjaarsnota en Najaarsnota. De kaderstellende rol door uw raad wordt versterkt doordat u tweemaal per jaar geïnformeerd

wordt over de voortgang van beleid en financiën. De controlerende rol van uw raad is qua instrumentarium versterkt doordat de Najaarsnota ter besluitvorming aangeboden is aan uw raad.

In 2009 hebben we een gemeentebreed plan rond risicobeheersing in de bedrijfsvoering opgepakt.

De door uw raad ingestelde accountantscommissie is belast met de volgende taken:

- ✓ periodiek overleg met de accountant en portefeuillehouder financiën;
- ✓ onderlinge afstemming onderzoek- en controleactiviteiten (zoals collegeonderzoek en rekenkamer);
- ✓ onderzoek van de jaarrekening;
- ✓ periodieke evaluatie van de financiële verordening, de controleverordening en de verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid;
- ✓ benoeming nieuwe accountant c.q. verlenging van contract met huidige accountant.

Naast de vertegenwoordiging vanuit uw raad zijn bij deze vergaderingen de portefeuillehouder financiën, de concerncontroller en het afdelingshoofd Beleid en Control vertegenwoordigd. In 2009 heeft de commissie in de bovengenoemde samenstelling een aantal keren vergaderd. Een onderwerp dat ook besproken is, is de nota 'Bewust omgaan met externe inhuur'.

Juridisch

Belangrijke aandachtspunten voor juridische kwaliteitszorg waren in 2009 het proces en beleid rond inkoop en aanbesteding en subsidieverstrekking.

Wat betreft inkoop lag de eerste helft van 2009 het accent op het afronden van de verbeteracties om medewerkers te informeren en te instrueren over het beleid en de procedures. Voorlopige conclusie uit de interne controles is dat de procedures beter worden nageleefd. De inkoopregels zijn in 2009 nog niet in het toetsingskader van de accountant opgenomen.

De nieuwe contractmanager van de dienst Stadsbeheer, de inkoopcoördinator en de juridisch adviseur van de afdeling Beleid & Control vormen steeds meer een informeel team dat de werkvloer met inkoopdeskundigheid adviseert en begeleidt. In 2009 is onder andere een afstudeeronderzoek uitgevoerd om de inkoopfunctie verder te professionaliseren. In 2010 zullen wij dit verder vormgeven, waarbij wij naast rechtmatigheid de nadruk leggen op het doelmatig organiseren van de inkoopfunctie.

Ook wat betreft het proces van subsidieverstrekking stond 2009 in het teken van de verdere uitrol van de verbeteracties. De standaardbrieven zijn aangepast en er is een checklist dossiervorming waarover medewerkers zijn geïnformeerd. Op enkele beleidsterreinen is een nieuw gecentraliseerd werkproces ingevoerd. De registratie van de subsidieaanvragen is als pilot bij de Stadsbalie opgepakt. Dit zal in de eerste helft van 2010 voor de hele organisatie wor-

den ingevoerd. Daarnaast hebben wij de Algemene Subsidieverordening aangepakt en gedereguleerd. Deze leggen wij in 2010 aan uw raad voor. Deze nieuwe verordening vormt de basis voor een vernieuwde subsidiesystematiek, die in 2010 en volgende ingevoerd zal worden. Belangrijkste doelen daarbij zijn de verdere vermindering van administratieve lasten, doelmatige inrichting van de organisatie en de rechtmatige naleving van de procedures.

Overige belangrijke gemeentebrede aandachtspunten van juridische kwaliteitszorg waren de implementatie van Dienstenrichtlijn, de Wet Elektronische Bekendmaking, de Wet Dwangsom bij niet tijdig beslissen en de Vierde tranche van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Collegeprogramma

Verbetering dienstverlening aan de burger is een belangrijk onderwerp in ons collegeprogramma. Enkele speerpunten zijn: vereenvoudiging procedures, minder regels en monitoring dienstverlening.

In 2009 hebben we voorstellen gedaan over de vermindering van administratieve lasten. In de zomer zijn wij begonnen met de implementatie van alle dereguleringsvoorstellen. Dit houdt in dat wij op een drietal sporen acties in gang hebben gezet. Ten eerste de aanpassing van regelgeving, ten tweede het inpassen van deregulering in de interne werkprocessen en tenslotte de communicatie hierover naar burgers en bedrijven. Besluitvorming is in 2010, waarna de klant het voordeel heeft.

De totale vermindering voor de 30 onderzochte producten van administratieve lasten bedraagt ruim 30%.

De inspanningen in het kader van het project omgevingsvergunning in 2009 hebben wij er op gericht om per 1 januari 2010 de omgevingsvergunning in te kunnen voeren.

Naar het zich nu laat aanzien zal de omgevingsvergunning op zijn vroegst per 1 juli 2010 landelijk worden ingevoerd. Ondanks dat de WABO (de wet die de omgevingsvergunning brengt) inmiddels vier keer is uitgesteld werken wij vanaf januari 2010 vooruitlopend op invoering van de WABO in de geest van deze wet om de klant nu al de voordelen van de omgevingsvergunning te kunnen bieden: op 1 moment verschillende vergunningen aanvragen en op 1 moment duidelijkheid over de besluiten daarop. In 2010 wanneer de wet in werking treedt zullen de andere voordelen, zoals het digitale loket, voor de klant worden ingevoerd.

Monitoring dienstverlening

In 2009 hebben wij verder vormgegeven aan het opnemen van monitoringsinformatie in P&C-documenten. Wij hebben, zoals ieder jaar, deelgenomen aan de benchmark Publiekszaken. De uitkomsten worden gebruikt ter verdere verbetering

van onze dienstverlening. Dit jaar was de overall waardering verder gestegen naar 7,7 (ten opzichte van 7,4 in 2008). De Staat van de gemeente, waar de benchmark publiekszaken onderdeel van uitmaakt, is in 2009 omgevormd tot Waar staat je gemeente. De VNG heeft zich gecommitteerd, in het

kader van de uitvoering van het Bestuursakkoord, dat haar leden, naast monitoring van de uitvoering van dit Bestuursakkoord, tweejaarlijks deelnemen aan de burgerpeiling: Waar staat je gemeente. De gemeente Assen doet dit.

Communicatie

Professionele communicatie draagt bij aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen van het college zoals verwoord in het bestuursprogramma 2006-2010 en aan de organisatorische doelstellingen van de ambtelijke organisatie.

In 2009 is veel aandacht besteed aan het verbeteren van de informatievoorziening aan inwoners.

Met name de website en de gemeentepagina Berichten van de Brink hebben een kwaliteitsimpuls gekregen.

Uit onderzoek blijkt dat de gemeentepagina goed gelezen wordt en veel waardering krijgt van de inwoners.

Inwoners zijn positief over de informatiewaarde en de leesbaarheid van de Berichten van de Brink. De gemeentelijke website is begin 2010 officieel gelanceerd.

De start van de Vuelta en de organisatie van het historisch jaar stonden centraal in de promotie van As-

sen. Daar waar het historisch jaar vooral voor Assenaren was bedoeld, had de Vuelta een sterke regionale, nationale en zelfs internationale uitstraling. Onderzoek naar de spin off van de Vuelta laat zien dat bezoekers veel waardering hadden voor de activiteiten in de stad. Verder hebben veel landelijke en buitenlandse kranten aandacht besteed aan de Drentse hoofdstad.

Interactiviteit was een belangrijk aandachtspunt in 2009. De uitgangspunten hiervoor zijn vastgelegd in een handreiking interactief werken die in juni aan de gemeenteraad is aangeboden. Op wijkniveau is samen met inwoners gewerkt aan de totstandkoming van visies op de wijk. Zo zijn er voor het project Vitaal Peelo diverse tentsessies gehouden om met inwoners knelpunten en mogelijke oplossingen in kaart te brengen. Veel inwoners hebben hieraan meegedaan. Resultaat een breed gedragen visie op de wijk.

Middeleninzet bedrijfsvoering 2009

Algemeen

De totale bedrijfsvoeringskosten zijn in 2009 uitgekomen op € 54,4 mln. Deze middelen zijn ingezet voor de realisatie van de programma's ter uitvoering van het bestaande beleid, collegeprogramma, lopende en nieuwe (grote) projecten en de uitvoering van de jaarschijf nieuw beleid 2009. De kosten zijn grotendeels gedekt binnen de voor deze doelen beschikbaar gestelde middelen.

Van de totale kosten van de bedrijfsvoering kon een bedrag van bijna € 0,6 mln. niet direct worden toegekeerd. Dit bedrag komt ten laste van de algemene dekkingsmiddelen. Onderstaande tabel geeft in samenvatting inzicht in de totstandkoming van het resultaat van de bedrijfsvoering.

Samenvatting resultaat bedrijfsvoering 2009

Resultaat bedrijfsvoering 2009					(bedragen * € 1.000)
Omschrijving	Begroting 2009	Najaarsnota 2009	Realisatie 2009	Mutatie t.o.v. begroting	
Kosten					
personeelskosten	39.987	42.348	43.105	- 3.118	
overige kosten	12.990	12.830	13.699	- 709	
doorbelaste kosten aan derden	- 1.826	- 1.824	- 2.445	619	
Totaal bedrijfsvoering	51.151	53.354	54.358	- 3.207	
Dekking					
begrotingsprogramma's	38.668	39.658	41.158	2.490	
projecten en investeringen	4.866	5.379	6.106	1.239	

Resultaat bedrijfsvoering 2009				(bedragen * € 1.000)
Omschrijving	Begroting 2009	Najaarsnota 2009	Realisatie 2009	Mutatie t.o.v. begroting
gemeentelijk gebouwenbeheer	4.542	4.556	4.288	- 254
grondexploitatie	3.085	2.571	2.226	- 859
Totale toerekening	51.161	52.164	53.777	2. 615
Resultaat	- 10	- 1.190	- 581	- 592

Kostenontwikkeling bedrijfsvoering

Het totaal beschikbare budget voor de bedrijfsvoering is in 2009 met € 0,8 mln. naar beneden bijgesteld in verband met een verlaging van het gemeentefonds ten gevolge van een lagere nominale loonontwikkeling. Ten opzichte van het geactualiseerde budget zijn de werkelijke kosten € 3,2 mln. hoger uitgekomen. Hierbij dient in ogenschouw te worden genomen dat ten gevolge van het vervallen van de inhouding van de pseudo WW-premie bij de werknemer, de lasten met ruim € 0,5 mln. zijn toegenomen. Onder het programma Algemene dekking is ter compensatie hiervoor een stelpost opgenomen. Hiermee rekening houdend bedraagt de afwijking € 2,7 mln.

Zowel volume- als prijseffecten liggen ten grondslag aan de hogere kosten. Een belangrijk deel van deze kosten wordt gedekt binnen de (extra) beschikbaar gestelde programmabudgetten (inclusief budgetten voor nieuw beleid) dan wel budgetten voor lopende en nieuwe projecten.

Er is sprake van inzet van extra personeel voor de uitvoering van nieuwe projecten en nieuw beleid, enerzijds op tijdelijke basis, anderzijds via inhuur van extern personeel/externe deskundigheid. Dit is bijvoorbeeld het geval bij grote nieuwbouwprojecten zoals De Nieuwe Kolk, voorbereiding en realisatie van diverse multifunctionele accommodaties en het Milieu Educatief Centrum.

Daarnaast is in 2009 ook meer personeel ingezet in verband met onder andere de intensivering van het aantal klantcontacten, implementatie van de BAG, extra inspanningen op ruimtelijk beleid, gladheids- en onkruidbestrijding en groenbeheer; om de gewenste Integraal Beheer Openbare Ruimte-kwaliteitsniveaus te behalen. Ook is ziektevervanging bij enkele afdelingen mede de oorzaak van extra inhuur. De uitgaven voor boventallig personeel liggen eveneens hoger dan begroot.

De overige kosten zijn onder meer toegenomen als gevolg van opleiding, coaching en assessment van personeel. Ook de wervings- en selectiekosten van nieuw personeel vielen hoger uit dan begroot. De exploitatielasten van bedrijfsgebouwen zijn hoger mede ten gevolge van de gewijzigde regelgeving (BBV). Kantoorbenodigdheden, automatisering en inhuur van materieel zorgen ook voor extra kosten, maar daar staat tegenover dat door uitstel van vervangingsinvesteringen in bedrijfsmiddelen (met name ICT, voertuigen en kantoorinventaris) een voordeel ontstaat op de kapitaallasten.

Het merendeel van bovengenoemde ontwikkelingen is in de Najaarsnota al naar voren gebracht. Het niet toegerekende deel van de bedrijfsvoeringskosten bedraagt totaal € 0,6 mln. Bij de Najaarsnota werd uitgegaan van € 1,2 mln. aan niet toe te rekenen kosten. Dit verschil wordt verklaard door uitstroom en daarmee lagere kosten van herplaatsbaar personeel en door tijdsverloop afnemende kosten van voormalig personeel (€ 255.000) en herwaardering van de in het kader van de reorganisatie getroffen 'voorziening 55 en 57+ regeling' en de daarmee verband houdende vrijval (€ 330.000).

Onderstaande tabellen geven inzicht in de toerekening van de bedrijfsvoeringskosten aan de programma's, projecten, het gemeentelijk gebouwenbeheer en de grondexploitatie. Ten opzichte van de begroting is met name de hogere toerekening aan programma's en projecten/ investeringen in dit overzicht opvallend. Achterliggende oorzaken zijn hiervoor al kort belicht.

Bij de programmaverantwoordingen in de jaarrekening is een analyse opgenomen van het totale resultaat per programma. Hier worden de significante afwijkingen en verschuivingen verder toegelicht.

Toerekening kosten bedrijfsvoering

Omschrijving	Begroting 2009		Realisatie 2009	
	(bedragen * €1.000)	Aandeel in %	(bedragen *€ 1.000)	Aandeel in %
Begrotingsprogramma's	38.668	75,6%	41.158	76,5%
Projecten en investeringen	4.866	9,5%	6.106	11,4%
Gebouwen c.a.	4.542	8,9%	4.288	8,0%
Grondbedrijf	3.085	6,0%	2.226	4,1%
Totale toerekening	51.161		53.778	

Toerekening bedrijfsvoering aan programma's

(bedragen*€ 1.000)

Omschrijving	Begroting 2009		Realisatie 2009	Verschil	V/N
Bestuur en burger	7.906	8.537	20,7%	- 631	N
Stadsontwikkeling	2.648	2.827	6,9%	- 179	N
Mobiliteit	783	861	2,1%	- 78	N
Stads- en wijkbeheer	9.300	10.275	24,9%	- 974	N
Onderwijs	2.241	2.182	5,3%	59	V
Kunst en cultuur	404	548	1,3%	- 144	N
Zorg en welzijn	3.539	4.044	9,8%	- 505	N
Werk en inkomen	318	336	0,8%	- 19	N
Sport en ontspanning	1.128	1.070	2,6%	58	V
Veiligheid	3.613	3.567	8,7%	46	V
Milieu	4.029	4.065	9,9%	- 36	N
Bouwen en wonen	2.379	2.410	5,9%	- 31	N
Algemene dekking	381	437	1,1%	- 56	N
Totale toerekening aan programma's	38.668	41.158	100%	- 2.490	N

Informatievoorziening/rapportage

Verantwoordelijkheid voor het interne beheer van de bedrijfsvoeringmiddelen, de doelmatige en doeltreffende besteding ervan en de sturing daarop, ligt bij het management van onze organisatie.

Via periodieke rapportages worden wij hierover geïnformeerd. Als op basis daarvan sprake is van ontwikkelingen die raken aan de kaders die wij met uw raad over de bedrijfsvoering hebben afgesproken, informeren wij u daarover op gebruikelijke wijze en op hoofdlijnen via de Voor- en Najaarsnota. Daarnaast heeft uw raad de door de accountant opgestelde 'managementletter' ter informatie ontvangen.

Jaarverslag
2009

Algemeen

Algemeen

Kerngegevens

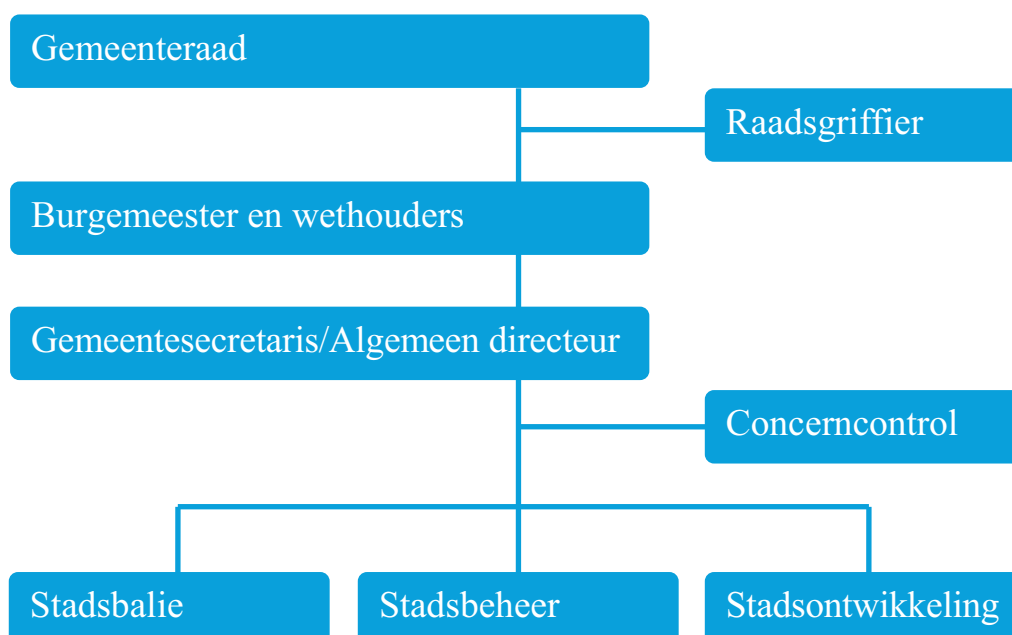
Sociale structuur	2009	2008	2007
Totaal aantal inwoners:	66.369	65.487	64.392
Inwoners van 0 -19 jaar	16.866	16.878	16.525
Inwoners van 20 - 64 jaar	39.784	39.183	38.731
Inwoners van 65 jaar en ouder	9.719	9.426	9.136
Aantal uitkeringsgerechtigden:			
- Wet werk en bijstand	1.607	1.447	1.436
- Sociale Werkvoorzieningen	656	686	691
- Invaliditeitspensioenen	-	-	-
- Ioaw/Ioaz	32	30	27

Fysieke structuur	2009	2008	2007
Oppervlakte gemeente in ha:	8.348	8.348	8.348
Waarvan			
- Binnenwater	151	151	151
- Historische stads- of dorpskern	11	11	11
Aantal woningen:	29.223	28.565	27.850
Lengte in km van de wegen (in onderhoud bij de gemeente):	482	463	450
waarvan			
- Andere wegen buiten de bebouwde kom	87	91	91
- Andere wegen binnen de bebouwde kom	395	372	359
Lengte van de recreatieve fiets-, ruiter- en wandelpaden	29	29	28
Lengte van de waterwegen	8,5	8,5	8,5
Aantal ha openbaar groen:			
- Bossen en natuurterreinen	845,33	804,86	800,36
- Begraafplaatsen	26	26	26
- Recreatieterreinen	104,6	104,6	104,6
- Plantsoenen	432,24	427,69	405,74
- Sportterreinen	52	52	52
- Natuureducatieve elementen	27	27	27
- Overige terreinen	15	15	15

Financiële structuur	bedrag x € 1.000			bedrag per inwoner x € 1		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007
gewone uitgaven	237.100	235.398	202.973	3.572	3.595	3.171
kapitaaluitgaven (investerings)	28.180	18.813	16.260	425	287	254
balanstotaal	347.085	220.961	222.074	5.230	3.374	3.470
gewaarborgde leningen	43.264	51.906	64.011	652	793	1.000
reserves 31 december:						
a. vrij aanwendbare bedrijfsreserve	55.250	63.267	74.408	832	966	1.163
b. bestemmingsreserves	108.459	59.511	51.275	1.634	909	801
c. voorzieningen	20.314	18.229	29.342	306	278	458
vaste schulden 31 december:						
a. diverse leningen	61.198	53.544	60.101	922	818	939
b. rijksleningen woningbouw						
investerings 31 december:						
a. diversen	153.514	147.385	144.784	2.313	2.251	2.262
b. woningbouw/geldleningen ug	13.392	3.105	7.437	202	47	116
financieringsoverschot	78.930	44.061	62.655	1.189	673	979
financieringstekort	-	-	-	-		-
belastingopbrengsten:						
a. functie 920. ozb/toeristenbelasting	10.832	10.177	9.936	163	155	155
b. overige heffingen:						
leges, begraafplaatsen, rioolrecht	7.585	8.313	8.052	114	127	126
parkeergelden	2.843	2.628	2.317	43	40	36
parkeerbelasting	159	114	117	2	2	2
marktgeden	103	103	103	2	2	2
algemene uitkering gemeentefonds	69.230	62.857	57.924	1.043	960	905
jaarresultaat	1.192	5.560	9.520	18	85	149
% omslagrente	5%	5%	5%			
% rente kortgeld	3,75%	3,75%	3,75%			
verhouding eigen vermogen:						
investerings	91,87%	81,59%	82,40%			
vreemd lang vermogen	250,57%	229,30%	208,70%			

Organisatie

Organisatieschema

Samenstelling gemeenteraad (periode 2006-2010)

Voorzitter	De heer K.S. Heldoorn
Vice-voorzitter	De heer E.J. Krebs
Raadsgriffier	De heer Th. Vlieger
Raadsleden	33
Raadsfracties	9

Samenstelling fracties in de gemeenteraad; raadsleden

PvdA: 11 raadsleden

De heer J.E. van der Noord (fractievoorzitter)
De heer J. Bosma
De heer M. Bruins
De heer E.J. Krebs
De heer J.F. van Oostrum
De heer L.G.J. Rengers
De heer M.F. Sagel (vanaf 15-01-2009)
De heer E. Sengül (d.d. 09-11-2009 uit PvdA gestapt, als 1-mansfractie 'fractie Sengül' verder gegaan)
De heer A. Smit
Mevrouw M.A. van Toor
Mevrouw H. Vrieling

ChristenUnie: 4 raadsleden

De heer H. Medema (fractievoorzitter tot 10-11-2009)
De heer S.J. Lagendijk
De heer P.J. Sturing
Mevrouw H.A. Vlieg – Kempe (fractievoorzitter met ingang van 10-11-2009)

CDA: 4 raadsleden

De heer S.J. Vegter (fractievoorzitter)
Mevrouw C.B. Franken
De heer H.H. Hoff
De heer B. Wiegman

VVD: 4 raadsleden

De heer H.A. Matthijsse (fractievoorzitter)
De heer K. Albronda (tot 13-09-2009, overleden)
De heer F.P. Duut
Mevrouw C.C.A. Klinkenberg
De heer Th.C. Verdegem (vanaf 01-10-2009 in verband met overlijden van de heer Albronda)

PLOP: 3 raadsleden

De heer J.R. Wiersema (fractievoorzitter)
De heer C.M.V. Boonzaaijer
De heer E. Prent
De heer A.V. Solisa (van 26-03-2009 tot en met 03-09-2009 in verband met vervanging van de heer Prent tijdens zijn ziekte)

SP: 3 raadsleden

De heer J. Broekema (fractievoorzitter)
Mevrouw A. Joustra - Schuiling
De heer A.D. Staples

GroenLinks: 2 raadsleden

De heer G. Meijer (fractievoorzitter)
Mevrouw L.E. Punt

D66: 2 raadsleden

De heer D.D. Kuils (fractievoorzitter)
Mevrouw I.J.M. Eshuis - Hermens

Eerst opvolgende raadsleden

De heer R.G. Molijn	GroenLinks
De heer M.F. Sagel	PvdA (tot 15-01-2009)
De heer V.F. Slagt	PvdA (vanaf 15-01-2009)
De heer A.V. Solisa	PLOP
De heer C. Talsma	D66
De heer Th.C. Verdegem	VVD (tot 01-10-2009)

College van burgemeester en wethouders

Burgemeester de heer K.S. Heldoorn

Portefeuille:
Ambassadeursfunctie/regionale samenwerking
bestuurlijke coördinatie
communicatie
algemeen bestuurlijke en juridische aangelegenheden
handhaving openbare orde en veiligheid
brandweer
politie
wettelijke taken Burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen, referenda en verkiezingen)
anti-discriminatie

*Gemeentesecretaris/Algemeen directeur
de heer J.B. Mencke (tot 1 juni 2009)*

de heer J.D. Nijkamp ad interim (vanaf 1 juni 2009)

De gemeentesecretaris is de hoogste ambtenaar. Behalve hoogste manager van de ambtelijke organisatie, is hij tevens eerste adviseur van ons college.

Wethouder de heer J. Kuin (PvdA)

Portefeuille:
sociale zaken en werkgelegenheid (inclusief WIN en volwasseneneducatie)
onderwijs en jeugdbeleid (inclusief voorschoolse educatie en kinderopvang)
verkeer en vervoer (inclusief Regiovisie Groningen-Assen)
sport en sportieve recreatie

Wethouder de heer H.A.M. van Hooft (CDA)

Portefeuille:
financiën en vastgoed
economische zaken (inclusief markten en kermissen)
toerisme, promotie en evenementen
volksgezondheid
verslavingszorg
maatschappelijke opvang en WVG (inclusief coördinatie invoering Wmo)

Wethouder de heer A.L. Langius (ChristenUnie)

Portefeuille:
Grondbedrijf
publieke dienstverlening (Stadsbalie inclusief klachtenbehandeling)
digitale overheid (inclusief automatisering)
wijkbeleid (inclusief groenbeheer, speelvoorzieningen, wijkvoorzieningen, straten en wegen)
welzijn (ouderenbeleid, maatschappelijk werk); milieubeleid en afvalbeheer

Wethouder de heer C. de Wal (PvdA)

Portefeuille:
ruimtelijke ordening
stadsvernieuwing
volkshuisvesting
monumentenzorg
personeel en organisatie
cultuur
minderhedenbeleid

Jaarrekening
2009

Verklaringen

Door ondertekening en datering verklaart het college van burgemeester en wethouders zich akkoord met de in het jaarverslag opgenomen verantwoording over het gevoerde beheer.

17 JUN 2010

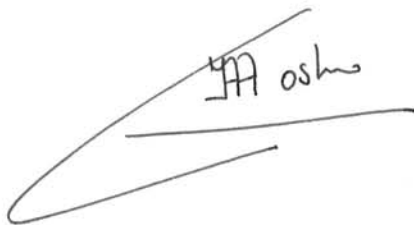
Assen,

Burgemeester en wethouders van Assen

, burgemeester

K.S. Heldoorn

, secretaris

I. Oostmeijer-Oosting

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Assen in zijn openbare vergadering van

17 JUN 2010

, voorzitter
S.J. Vegter plv.

, griffier

G. Kuper plv.

Jaarverslag
2009

Bijlagen

Bijlage I Bronvermelding indicatoren en kengetallen

- 1) Landelijke VNG-Benchmark Publieksbalie (jaarlijks vanaf 2005)*
- 2) Meting in kader van project Deregulering; nulmeting 2008, vervolgmetering 2009.
- 3) Project 'waar staat je gemeente'; nulmeting 2008, vervolgmetering 2010.
- 4) Project 'identiteit en imago'; nulmeting 2007, vervolgmetering 2009.
- 5) Jaarverslag Algemene Commissie Bezwaarschriften 2009, gemeente Assen.
- 6) Jaarverslag klachtafhandeling 2009, gemeente Assen.
- 7) Onbekend.
- 8) Leefbaarheidsmonitor met ingang van 2009.
- 9) Distributie planologisch onderzoek (DPO).
- 10) 9+9=1, Onderzoek naar leefbaarheid en veiligheid in de gemeente Assen.
- 11) Accountantsverslag voor de gemeenteraad van gemeente Assen, PricewaterhouseCoopers accountants.
- 12) Financiële verkenningen 2009 - De financiële positie van de Drentse gemeenten in 2009, provincie Drenthe.
- 13) Gemeentebegrotingen en Jaarverslagen gemeente Assen.
- 14) Circulaires Gemeentefonds Ministerie van Binnenlandse Zaken.
- 15) Nulmeting Integraal Beheer Openbare Ruimte 2008; voor de wijken en de bedrijventerreinen is afgesproken dat de onderhoudskwaliteit op basishoogte moet liggen, dat komt overeen met een rapportcijfer van 5,5 tot 7,4.
- 16) Monitoring bezoekers en beleving recreatiegebied Baggelhuizen 2008 tot en met 2010.
- 17) Rapportages van de uitvoerders en ketenpartners aan de gemeente Assen.
- 18) Gemeentelijke registratie; getallen voor volgende jaren zijn niet vooraf aan te geven, er wordt gehandeld als zich problemen voordoen.
- 19) Gemeentelijke (basis-)administratie/registratie, gemeente Assen.
- 20) Centraal bureau voor de Statistiek.
- 21) Jaarrekening en begroting Bibliotheek.
- 22) Meerjarenraming Cultureel kwartier, gemeente Assen.
- 23) Rapportage ICO.
- 24) Onderzoek naar dienstverlening ISD.
- 25) Onderzoek naar dienstverlening GKB (nog op te stellen).
- 26) Onderzoek naar dienstverlening Alescon (nog op te stellen).
- 27) CWI Noord-Nederland. (* Cijfers voor Assen ontbreken).
- 28) Registratie en begroting ISD.
- 29) Registratie en begroting Alescon.
- 30) Registratie en begroting GKB.
- 31) Rapportages van makelaars.
- 32) Rapportages van de afdeling publieksbalie, gemeente Assen.
- 88) Bron niet vermeld.
- 99) Indicator nog te ontwikkelen en/of nulmeting nog uit te voeren.

Bijlage II Afkortingen

ADB	Antidiscriminatiebureau
AED	automatische externe defibrillator
AMT	Algemeen Management Team
AMW	Algemeen maatschappelijk werk
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
Awbz	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B&W	college van burgemeester en wethouders
BAG	Basisadministratie adressen en gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten
BCF	btw-Compensatiefonds
BIRK	Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit
BKV	Beeldende kunst en vormgeving
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BOS	Buurt, Onderwijs en Sport
BSI	Breedtesportimpuls
BSN	Burger servicenummer
btw	Omzetbelasting, Belasting over de Toegevoegde Waarde
BWS	Besluit Woninggebonden Subsidies
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBK	Centrum beeldende kunst
CEP	Centraal economisch plan
CIZ	Centrum indicatiestelling zorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
Digi-D	Digitale Identiteit
ECB	Europese centrale bank
EDR	European Data Register
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EMU	Europese Monetaire Unie
ESF	Europees Sociaal Fonds
FMA	Multifunctionele accommodatie
fte	Fulltime-equivalent
FWI	Fonds Werk en inkomen
GBA	gemeentelijke basisadministratie
GDU	Gebundelde doeluitkering
Gemrap	gemeentelijke rapportage
GFT	Groente, fruit en tuinafval
GGD	gemeentelijke, gemeenschappelijke of gewestelijke gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIS	Geografisch informatiesysteem
GKB	Gemeenschappelijke Kredietbank
GOA	gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
GR	gemeenschappelijke regeling
GRP	gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan
hbo	Hoger beroepsonderwijs
HRM	Human resource management
IBOR	Integraal beheer openbare ruimte
ICO	Instituut culturele ontwikkeling, centrum voor kunst en cultuur
Ioaw	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
Ioaz	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal overleg
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst
ISV	Investerings Stedelijke Vernieuwing
IZA	Intergemeentelijke ziektekostenverzekering ambtenaren
K2	Klant en Kwaliteit

KAR	Korte afstand radio
KCC	Klantcontactcentrum
KGA	Klein gevaarlijk afval
LEAO	Lager economisch en administratief onderwijs
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MER	milieueffectrapportage
MJP	Meerjarenprognose, meerjarenplan
MO	Maatschappelijk ondernemen of Maatschappelijke opvang
nb	niet bekend
NOM	Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland
OBO	Openbaar basisonderwijs
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OTB	Ontwerp Tracébesluit
Ozb	Onroerendezaakbelasting
PBC	Provinciale bibliotheekcentrale
POP	Provinciaal Omgevingsplan
PvE	programma van eisen
RBD	Regionale Brandweer Drenthe
RF	restfractie
RGP	Reserve Grote Projecten
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten
RSM	Ruimtescheppende maatregel
RSP	Regiospecifiek Pakket
RWS	Rijkswaterstaat
SBZ	Stichting Beheer Zorgvastgoed
SMW	Servicepunt Schoolmaatschappelijk Werk
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
SPA	Stichting peuterspeelzaal Assen
STIP	Stedelijk investeringsplan
SVD	Stichting Vluchtelingenhulp Drenthe
SWS	Wet sociale werkvoorziening
TROP	Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan
VB	Verslavingsbeleid
VDG	Vereniging Drentse Gemeenten
VETAG	Vehicle tagging
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNN	Verslavingszorg Noord-Nederland
VRI	Verkeersregelininstallatie
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
W&I	Werk en inkomen
Welzo	Welzijn voor ouderen
Wik	Wet inkomensvoorzieningen kunstenaars
WKPB	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen
WLK	Wijkvereniging leefbaar Kloosterveen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Woz	Wet Waardering Onroerende Zaken
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wvg	Wet voorziening gehandicapten
Wwb	Wet werk en bijstand
WZA	Wilhelmina Ziekenhuis Assen
ZML	Zeer moeilijk lerende kinderen
ZZL	Zuiderzeelijn